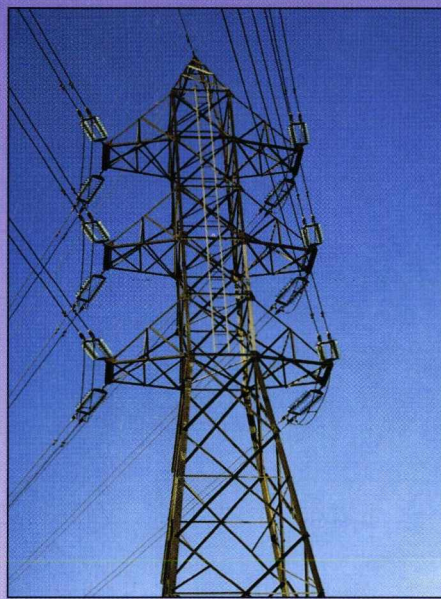
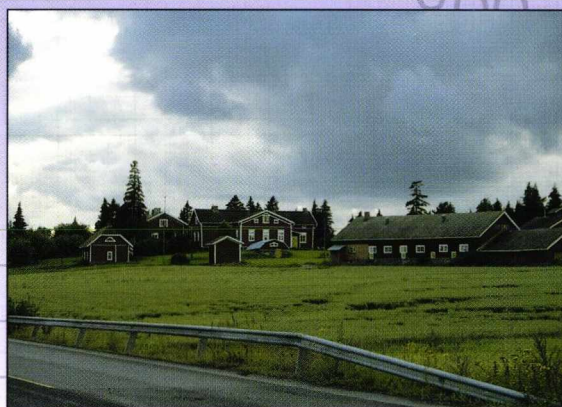
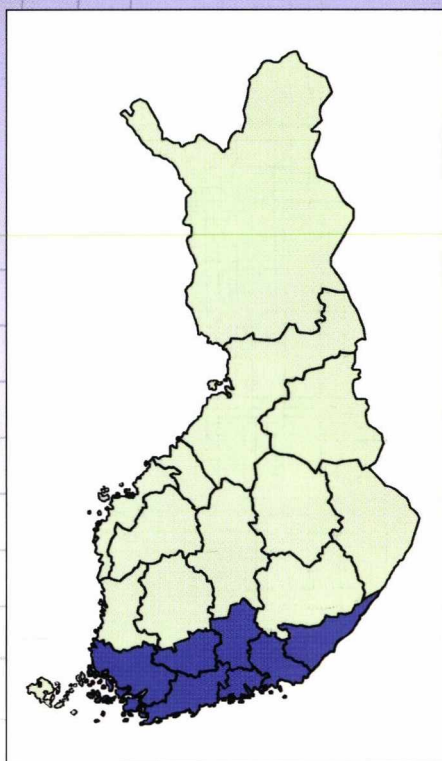

Etelä-Suomen katsaus 2000

1600
1400
1200
1100
1000
900

Tilastokeskus

Etelä-Suomen katsaus

Tiedustelut:

Esko Syrjäkari (08) 537 2045

Leena Jäntti (08) 537 2046

Sirkku Hiltunen (08) 537 2046

Kansi: Mainostoimisto Turbiiniryhmä Oy
Kannen kuvat: Leena Jäntti

ISSN 1239-7474
ISBN 951-727-749-0

© 2000 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Multiprint, Oulu 2000

ALKUSANAT

Etelä-Suomen katsaus 2000 on yksi kuudesta Tilastokeskuksen tuottamasta aluekatsausjulkaisusta. Muut vastaavalla tietosisällöllä ja esitystavalla toteutetut julkaisut ovat Pohjois-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset sekä koko maata tarkastelevat Seutukunta- ja maakuntakatsaus sekä Kuntakatsaus. Etelä-Suomen katsauksen tarkastelualueeseen kuuluu Etelä-Suomen läänin lisäksi myös Varsinais-Suomen maakunta, joka on mukana myös Länsi-Suomen katsauksessa.

Etelä-Suomen katsauksen tavoitteena on antaa alueellista tietoa Etelä-Suomesta, sen maakunnista sekä kunnista ja niiden keskinäisistä eroavaisuuksista. Vertailukohtana on useimmin käytetty Etelä-Suomen lääniä sekä koko Suomen tietoja. Tiedot esitetään visuaalisesti joko kuntapohjaisina teemakarttoina tai diagrammeina.

Katsauksen tietosisältö on pyritty pitämään kutakuinkin samanlaisena edellisten vuosien julkaisujen kanssa, jotta ajallinen vertailtavuus säilyisi. Tämänvuotinen katsaus sisältää 147 diagrammia tai teemakarttaa omalta alueeltaan. Katsauksessa on myös 16 kuvaa sisältävä, kaikkia Suomen läänejä käsittelevä osuus. Julkaisun tietolähteinä on käytetty runsaasti muitakin kuin Tilastokeskuksen tuottamia tilastoja.

Nyt Aluekatsausten hyödyntäminen on entistäkin helpompaa, sillä toukokuusta 2000 lähtien Aluekatsausten sisältö on ollut saatavissa myös AlueOnline-internet-palveluna. Paperijulkaisuista poiketen AlueOnlinen koko kuvamateriaali on värillistä. Itse julkaisujen Word-muotoisten tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint-kuvina. Internet-palvelussa kuvia päivitetään jatkuvasti. Esimerkiksi tämän julkaisun tilastokuviot on julkaistu AlueOnline-palvelussa sitä mukaa, kun itse tilastotiedot ovat päivittyneet.

Etelä-Suomen katsaus 2000 on tehty Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelussa. Sen toteutukseen ovat osallistuneet suunnittelijat Leena Jäntti, Sirkku Hiltunen, Katja Niemelä ja Tea Remahl.

Oulussa, joulukuu 2000

Esko Syrjäkari
Aluepäällikkö

AlueOnline

Aluekatsaukset
nyt myös
internetissä!

- yli 1 000 jatkuvasti päivitettävää teema-
karttaa ja diagrammia
PowerPoint-kuvina internetissä

Nyt aluekatsausten hyödyntäminen helpottuu entisestään, sillä katsausten sisältö on saatavissa myös *AlueOnline* -internet-palveluna.

AlueOnline'ssa nämäkin kuvat
ovat värillisiä!

AlueOnline'ssa kaikki kuvat ovat värillisiä. Itse julkaisujen Word-muotoisten (Word 97) tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint (97) -kuvina. Voit avata kuvat suoraan PowerPoint-ohjelmistosi ja käyttää niitä hyväksesi omissa esityksissäsi tai teksteissäsi.

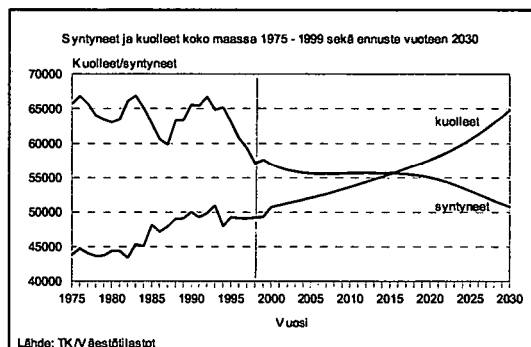
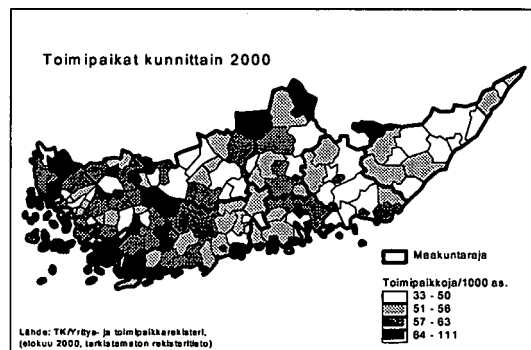
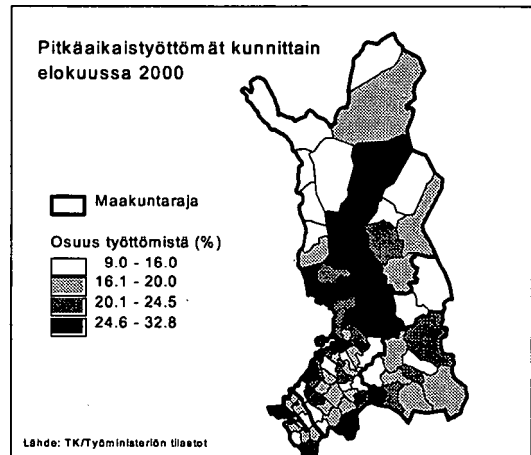
AlueOnline'ssa kuvia päivitetään jatkuvasti. Uudet tilastokuviot ovat siten käytettävissäsi keskimäärin puolta vuotta aiemmin kuin vastaavissa paperijulkaisuissa.

AlueOnline sisältää runsaasti myös paperiversioissa julkaisematonta materiaalia.

AlueOnline'n käyttäjätunnuksen voit tilata yksittäisiin tai kaikkiin katsauksiin joko yhdelle nimetylle käyttäjälle tai koko organisaatiolle vuosi- tai kestopilauksena.

AlueOnline-palvelun esimerkkiaineistoon ja hinnastoon voit tutustua internetsivuillamme, josta voit myös tilata käyttäjätunnuksen:

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

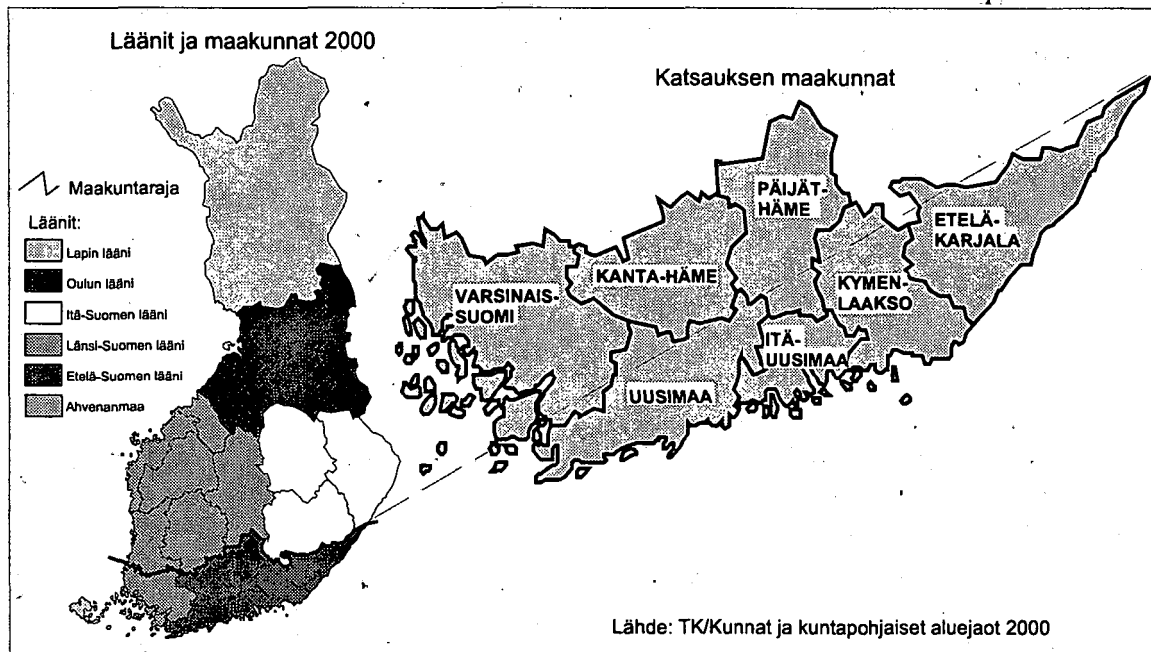
SISÄLLYSLUETTELO

	SIVU
ETELÄ-SUOMI.....	7
VÄESTÖ.....	13
ELINKEINOELÄMÄ.....	33
Yritysten toimipaikat.....	33
Elinkeinorakenne.....	37
Alkutuotanto.....	37
Jalostus.....	44
Palvelut.....	44
Tulonsaajien tulot.....	56
Bruttokansantuote.....	56
TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS.....	60
KOULUTUS.....	69
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT.....	75
RAKENTAMINEN JA ASUMINEN.....	83
Vapaa-ajan asuinrakennukset.....	89
LIIKENNE JA MATKAILU.....	91
Majoitus- ja ravitsemispalvelut.....	93
ENERGIATALOUS.....	97
YMPÄRISTÖN TILA.....	101
OIKEUSTILASTOT.....	105
KUNNALLISTALOUS.....	108
ALUEPOLITIikka.....	119
VAALIT.....	124
LÄÄNIT.....	128
KÄYTETYT KÄSITTEET JA LYHENTEET.....	135
KUVALUETTELO.....	137

ETELÄ-SUOMI

Etelä-Suomen katsauksessa Etelä-Suomella tarkoitetaan aluetta, joka käsittää *Etelä-Suomen läänin* lisäksi Länsi-Suomen läänistä *Varsinais-Suomen maakunnan*. Etelä-Suomen lääni muodostuu Uudenmaan, Itä-Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnista. Suomen läänien erityispiirteitä esitellään katsauksen viimeisessä kappaleessa diagrammikuvien avulla.

Katsauksen tarkastelualueella sijaitsee Suomen 452 kunnasta 145. Kunnat ovat muodostaneet Etelä-Suomeen 21 seutukuntaa.

Kuva 1. Läänit ja maakunnat 2000.

Euroopan Unionin hierarkisessa NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) -alueluokitusjärjestelmässä Suomi on jaettu ylimmällä NUTS 1 -tasolla Manner-Suomeen ja Ahvenanmaahan. Kuusi suuraluetta muodostavat NUTS 2 -tason ja maan 20 maakuntaa NUTS 3 -tason. Lisäksi seutukunnat ja kunnat muodostavat omat tasonsa (NUTS 4 ja NUTS 5). Koko Euroopan Unionin alueella NUTS 2 -alueita on yhteensä 211 ja NUTS 3 -alueita 1 093. Katsauksen maakunnat Uuttamaata ja Itä-Uuttamaata lukuun ottamatta kuuluvat NUTS 2 -tasolla Etelä-Suomen suuralueeseen. Uusimaa ja Itä-Uusimaa muodostavat Uudenmaan suuralueen.

Maakunnat

Uudenmaan maakunnassa on 24 kuntaa, joista puolet on kaupunkeja. Väestöltään pienimmät kunnat ovat Sammatti ja Karjalohja. Väkirikkain on maan pääkaupunki Helsinki. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 1999 lopussa 1 290 618 henkeä eli neljännes suomalaisista. Maakunnan maapinta-ala on 6 366 km² ja väestötiheys 202.7 asukasta neliökilometrillä.

Itä-Uudenmaan maakunnan kymmenestä kunnasta maakuntakeskus Porvoo ja Loviisa ovat kaupunkeja. Väestöltään pienimpiä ovat Liljendalin ja Pukkilan kunnat. Vuonna 1999 Etelä-Suomen pienimmässä maakunnassa asui yhteensä 89 094 henkeä. Maakunnan maapinta-alan ollessa 2 747 km² asukastiheys on 32.4 asukasta neliökilometrillä.

Varsinais-Suomen maakunnassa on 56 kuntaa, joista kaupunkeja on 11. Väkimäärältään suurin on Länsi-Suomen läänin pääkaupunki Turku ja pienimpiä saaristokunnat Iniö, Velkua ja Houtskari. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 1999 lopussa 445 542 henkeä. Varsinais-Suomen maapinta-ala on 10 625 km² ja väestötiheys siten 41.9 asukasta neliökilometrillä.

Kanta-Hämeen maakunnassa oli vuoden 1999 lopussa 165 190 asukasta. Etelä-Suomen läänin pääkaupunki Hämeenlinna on alueen kolmesta kaupungista väkirikkain. Yhteensä Kanta-Hämeessä on 16 kuntaa, joista Tuuloksessa on vähiten asukkaita. Pinta-alaa maakunnalla on 5 204 km², joten asukastiheys on 31.7 asukasta neliökilometrillä.

Päijät-Hämeen maakunnan väestömäärä oli vuoden 1999 lopussa 197 347 ja asukastiheys 38.4 asukasta/km². Maakunnan maapinta-ala on 5 133 km². Alueen 12 kunnasta kolme on kaupunkeja, ja niistä suurin on Lahti. Vähiten asukkaita on Artjärven kunnassa.

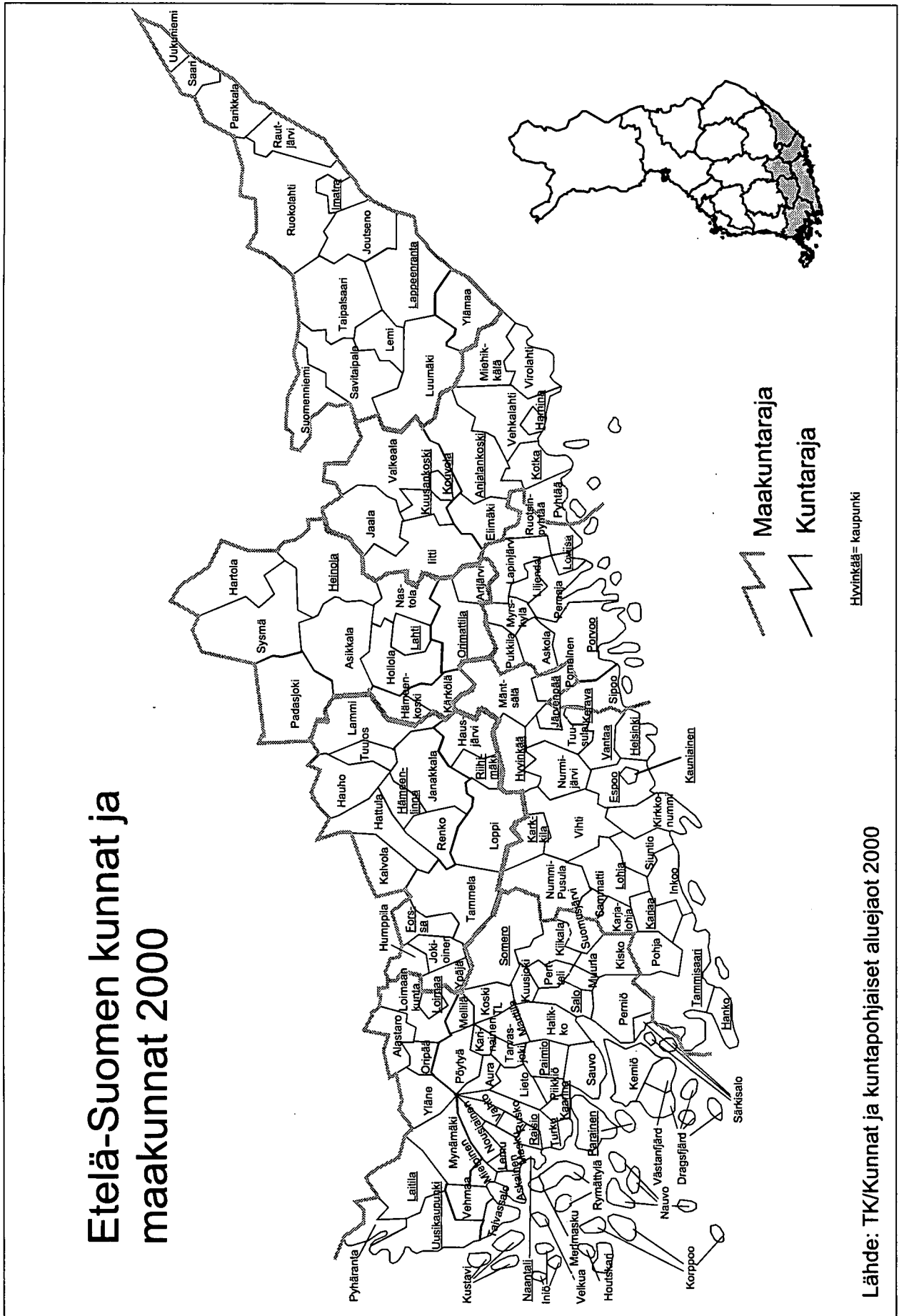
Kymenlaakson maakunnassa on 13 kuntaa, joista Kotka on väkirikkain. Jaalassa asukkaita oli vuoden 1999 lopussa vähiten. Kotkan lisäksi maakunnassa on neljä kaupunkia. Kymenlaakson asukasluku oli 188 633 ja väestötiheys 36.9 as/km². Maakunnan pinta-ala on 5 106 km².

Etelä-Karjalan maakunnan pinta-ala on 5 674 km² ja väkimäärä vuoden 1999 lopussa 137 377 asukasta. Väestötiheys on siten Etelä-Suomen maakuntien matalin, 24.2 asukasta neliökilometrillä. Alueella on kaksi kaupunkia, Imatra ja Lappeenranta, joista Lappeenranta on väkimäärältään alueen suurin. Pienimpiä kuntia ovat Uukuniemi ja Suomenniemi. Yhteensä kuntia on neljätoista.

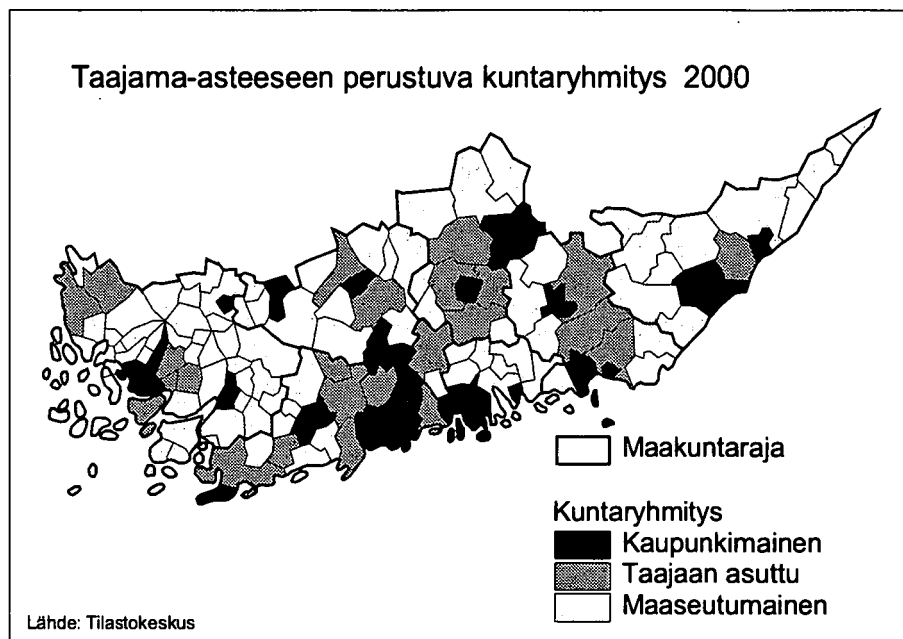
Kunnat

Vuoden 2001 alussa kuntien määrä Suomessa laskee lakkautusten vuoksi 452:sta 448:aan. Helsinki on väkiluvultaan maan suurin kaupunki (551 123 asukasta 31.12.1999) ja Ahvenanmaalla sijaitseva Sottunga puolestaan pienin kunta (122 as). Katsauksen tarkastelualueella sijaitsevista kunnista Iniössä on vähiten asukkaita, 242. Kaupunkeja Etelä-Suomessa on 38. Pinta-alaltaan alueen suurin kunta on Ruokolahti ja pienin Kauniainen.

Taajamaväestön osuuteen ja suurimman taajaman väkilukuun perustuvan Tilastokeskuksen kuntaryhmituksen mukaan vuonna 2000 kaupunkimaisia kuntia on alueella 29, taajaan asuttuja 24 ja maaseutumaisia 92. Kuntaryhmituksen mukaan kaupungeista Karjaa, Karkkila, Tammisaari, Laitila, Paimio, Parainen, Uusikaupunki, Anjalankoski ja Orimattila kuuluvat taajaan asuttuihin kuntiin, ja Somero maaseutumaisiin kuntiin. Toisaalta Tuusula lasketaan kaupunkimaisiin kuntiin, vaikka ei hallinnollisesti kaupunki olekaan.

Kuva 2. Etelä-Suomen kunnat ja maakunnat 2000.

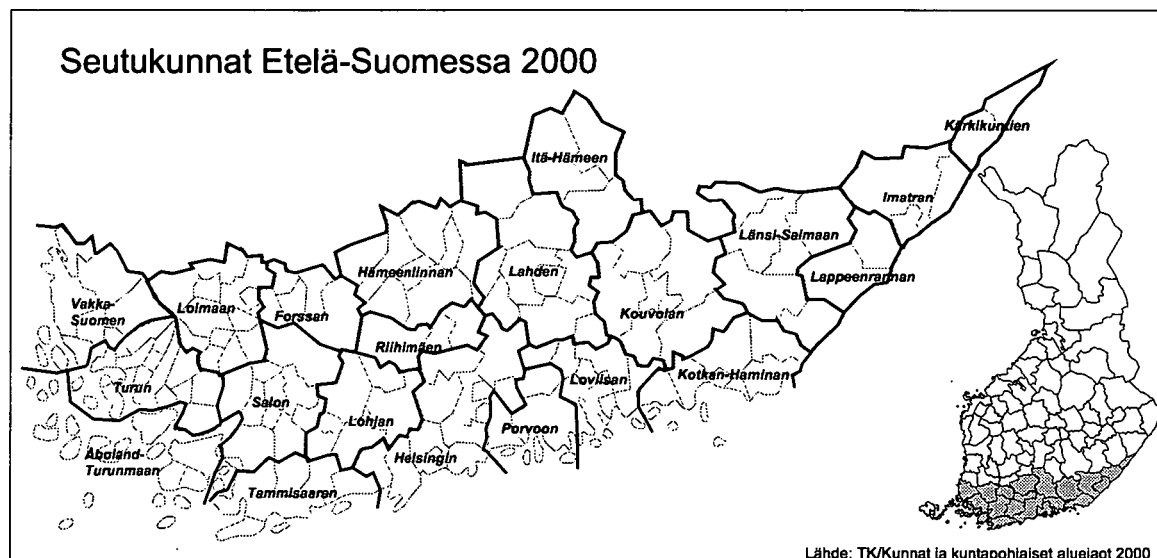
Kuva 3. Taajama-asteeseen perustuva kuntaryhmitys 2000.

Seutukunnat

Seutukunnat ovat kahden tai useamman kunnan muodostamia kuntaryhmiä. Seutukuntien muodostamisen kriteerinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä ja työsäkäyntiä. Uusi seutukuntajako tulee voimaan 1.1.2001.

Suomen kaikkiaan 85 seutukunnasta 21 sijaitsee Etelä-Suomen katsauksen alueella. Varsinais-Suomessa seutukuntia on viisi ja Etelä-Karjalassa neljä. Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä seutukuntia on kummassakin kolme, Itä-Uudellamaalla, Päijät-Hämeessä ja Kymenlaaksossa kaksi. Kuntien lukumäärä seutukunnissa vaihtelee kahdesta Turun seutukunnan peräti seitsemääntoista kuntaan.

Aluetietoa Suomen seutukunnista ja niiden välisistä eroista löytyy Tilastokeskuksen vuosittain ilmestyvästä *Seutukunta- ja maakuntakatsaus* -julkaisusta.

Kuva 4. Seutukunnat Etelä-Suomessa 2000.

Taulukko 1. Perustietoja Etelä-Suomen kunnista.

	Väkiluku 31.12.1999	Väestön- muutos 1999 (%)	Väestön keski-ikä 1999 (vuotta)	Tulot mk/ tulonsaaja 1998	Työttömyys aste 2000 (%)	Toimipaikkoja/ 1000 asukasta 2000	Vuosi- kate mk/as. 1999
Uusimaa:							
Espoo	209 867	2,3	35,0	141 478	6,8	53	3 368
Hanko	10 184	-0,8	41,3	98 760	11,2	55	1 335
Helsinki	551 123	0,9	39,0	123 544	9,3	77	3 763
Hyvinkää	42 325	0,7	38,4	105 287	10,7	52	2 113
Inkoo	4 838	-0,1	40,8	102 541	7,8	61	1 560
Järvenpää	35 459	0,9	35,2	115 049	7,4	50	1 316
Karjaa	6 787	0,1	40,9	93 946	9,7	60	424
Karjalohja	1 413	2,4	42,7	87 069	8,6	64	568
Karkkila	8 741	0,9	40,5	92 413	8,9	60	1 801
Kauniainen	8 549	0,2	38,0	203 631	4,4	64	1 561
Keräva	30 137	0,7	36,3	115 350	5,3	48	1 383
Kirkkonummi	29 275	1,5	35,0	122 947	7,8	51	1 294
Lohja	34 792	1,1	38,0	107 216	7,9	52	1 667
Mäntsälä	16 363	2,4	37,1	97 154	7,0	55	917
Nuummi-Pusula	5 911	0,9	41,0	88 800	8,0	62	87
Nurmijärvi	32 335	2,5	35,5	116 085	5,7	56	773
Rohja	4 860	0,3	41,8	94 637	9,2	54	1 209
Pomainen	4 041	1,7	34,4	101 108	6,3	50	335
Sammatti	1 222	2,8	42,2	88 128	6,9	61	782
Siuntio	4 714	1,2	37,6	108 466	5,4	57	-816
Tammisaari	14 617	0,0	41,7	94 493	8,6	67	1 048
Tuusula	31 168	2,5	35,6	115 213	5,9	55	1 944
Vantaa	176 386	1,5	35,4	116 177	7,8	48	1 070
Vihti	23 611	1,0	36,3	109 360	5,7	59	1 226

Varsinais-Suomi:							
Aalsteri	3 122	-1,0	44,0	79 820	9,9	55	143
Askainen	918	1,4	42,5	84 551	9,1	58	965
Aura	3 316	0,8	37,5	94 405	9,7	71	478
Dragsfjärd	3 555	-1,6	45,9	81 263	7,3	70	1 220
Hailikko	8 879	1,5	38,7	100 899	7,1	47	1 663
Houtskari	703	-2,6	45,4	66 689	4,4	58	-155
Ino	242	0,0	48,7	68 389	5,2	63	409
Kaarina	19 854	2,0	37,0	114 932	8,9	49	1 353
Kerälahti	2 432	1,8	40,0	87 932	7,1	86	1 751
Kerä	3 318	-0,3	43,8	80 021	7,2	74	375
Kirkkole	1 897	0,9	43,7	79 905	8,4	63	434
Kisko	1 949	-0,4	46,0	88 570	9,3	57	312
Korpoo	1 080	-1,5	42,8	72 228	8,7	87	-624
Koski II	2 572	-1,1	43,9	83 106	8,6	61	1 170
Kustavi	1 019	-0,1	48,4	86 669	7,9	111	2 340
Kuusjoki	1 860	1,1	40,9	84 608	6,4	51	-692
Lahja	8 870	-0,3	40,5	86 418	9,1	69	140
Lemu	1 432	2,7	36,7	105 223	8,6	48	212
Lieto	13 845	3,1	37,0	105 123	7,6	63	118
Loimaa	7 074	-0,1	42,1	90 102	11,2	70	830
Loimaan kunta	6 152	-0,8	41,6	86 176	8,6	57	139
Marttila	2 123	-1,0	43,3	81 486	7,5	59	951
Masku	5 239	1,5	38,7	111 661	5,9	48	875
Mellilä	1 290	-1,3	43,5	86 406	10,1	59	-2 152
Märskä	1 384	2,7	37,0	106 673	5,9	53	976
Mietoinen	1 730	0,4	39,5	94 732	6,7	46	-365
Muurta	1 414	-0,8	40,8	104 249	9,5	62	298
Mynämäki	6 109	-0,6	41,1	88 487	9,2	59	159
Naantali	13 037	0,4	38,2	112 794	7,8	53	2 498
Nauvo	1 446	1,7	42,4	74 982	7,9	108	-273
Nousiainen	4 159	1,0	37,6	102 313	7,0	56	785
Oripää	1 359	1,1	43,6	83 461	8,6	76	-2 917
Paimo	9 797	0,7	38,2	101 962	4,2	52	1 427
Parainen	11 981	-0,2	40,5	99 213	7,1	63	2 496
Pernio	6 257	0,4	42,3	95 128	7,2	61	125
Perteli	3 658	-0,5	38,6	91 918	7,1	44	186
Pihkiö	6 595	0,6	38,2	99 361	7,9	52	988
Pyhäranta	2 320	-0,3	40,1	90 019	12,0	43	-513
Pöytyä	3 752	-0,4	40,7	86 702	9,0	49	135
Raisio	23 122	0,8	37,9	107 236	9,5	51	1 862
Rusko	3 288	2,4	38,8	110 260	8,1	55	1 489
Rymättylä	1 953	1,9	40,9	85 261	6,9	74	682
Salo	24 199	1,2	39,8	104 667	8,7	64	3 581
Sauvo	2 856	1,1	41,4	88 813	4,4	57	-513
Somero	9 799	0,2	43,0	84 024	9,1	65	273
Suomusjärvi	1 341	-0,9	44,2	79 302	10,5	67	157
Särkisalo	784	-1,7	48,0	96 538	5,8	59	2 993
Taivassalo	1 846	0,3	43,9	78 098	8,3	68	-361
Tarvasjoki	1 930	-0,5	39,7	90 537	5,8	62	10
Turku	172 107	0,7	40,1	98 354	15,9	60	1 164
Uusikaupunki	17 216	-1,5	39,8	94 068	13,8	57	4 597
Vahto	1 784	-0,3	36,0	94 903	8,6	48	415
Vehmaa	2 515	-2,7	43,4	79 233	10,3	75	-207
Velkua	256	1,6	40,7	84 933	10,5	78	-1 734
Västernärjä	836	3,1	44,0	94 598	6,0	72	880
Yläne	2 181	-1,8	44,1	77 355	10,7	61	-182

Väkiluku 31.12.1999	Väestön- muutos 1999 (%)	Väestön keski-ikä 1999 (vuotta)	Tulot mk/ tulonsaaja 1998	Työttömyys aste 2000 (%)	Toimipaikkoja/ 1000 asukasta 2000	Vuosi- kate mk/as. 1999
------------------------	--------------------------------	--	---------------------------------	-----------------------------------	---	----------------------------------

Kanta-Häme:							
Förssa	18 644	-1,1	41,2	87 469	15,3	62	1 279
Hattula	9 120	0,8	38,6	96 328	10,6	40	688
Hauho	3 956	-1,4	45,2	77 920	13,0	55	-1 040
Hausjärvi	8 097	-0,2	39,3	94 668	10,1	49	304
Humppila	2 590	-0,1	42,0	77 017	11,0	65	-687
Hämeenlinna	45 980	0,9	40,2	97 795	13,6	51	1 257
Janakkala	15 409	0,3	40,5	95 879	10,4	45	1 205
Jokioinen	5 659	-1,3	39,2	90 709	9,7	41	173
Kaivola	3 399	0,5	41,6	86 100	12,8	48	1 013
Lamm	5 685	-0,4	43,4	84 564	9,2	59	136
Loppi	7 501	-0,7	40,6	85 183	9,6	60	223
Renko	2 349	-0,1	41,4	83 491	12,9	56	777
Riihimäki	26 106	0,5	39,5	98 979	12,6	47	1 631
Tammela	6 357	0,4	41,4	86 434	9,1	44	685
Tuusula	1 561	1,2	42,7	85 296	14,7	58	-283
Ypäjä	2 757	-0,8	42,0	80 270	10,9	52	761

Päijät-Häme:							
Arjerva	1 577	-3,5	44,5	78 194	7,1	56	730
Asikkala	8 636	0,3	42,0	87 743	12,2	58	355
Hartola	3 894	-0,8	43,7	72 396	11,5	72	-364
Hainola	21 351	-1,0	41,2	94 061	15,5	50	519
Höllölä	20 164	-0,3	37,6	89 051	11,5	52	1 065
Hämeenkoski	2 220	-0,9	41,6	80 448	12,5	49	-14
Karkkila	5 010	-0,8	40,5	80 899	11,4	56	890
Lahti	96 666	0,5	40,2	92 969	16,5	59	307
Nastola	14 757	0,1	37,8	82 260	13,6	50	1 422
Orimattila	14 081	-0,1	40,0	87 406	11,0	57	200
Padasjoki	3 988	-1,0	43,9	79 072	11,8	67	1 115
Sysmä	5 003	-1,7	45,2	72 226	12,0	56	416

Kymenlaakso:							
Anjalankoski	17 727	-0,6	41,4	99 166	12,0	39	217
Elimäki	8 617	0,1	39,3	88 161	11,8	44	108
Hamina	9 882	-0,5	43,2	99 861	15,8	63	4 007
Iitti	7 511	-1,0	42,3	83 847	12,9	54	291
Jaala	1 995	-1,4	43,7	79 847	11,4	54	107
Kotka	55 238	-0,6	41,6	96 424	17,3	47	1 300
Kouvola	31 614	-0,6	41,0	97 589	18,4	60	1 420
Kuusankoski	20 835	-0,7	41,3	102 937	14,8	38	1 402
Miehikkälä	2 674	-1,2	45,4	71 632	12,1	52	696
Pyhtää	5 277	-1,2	41,1	90 231	11,4	45	1 067
Valkeala	11 341	0,1	38,8	91 666	10,9	40	539
Vehkalahti	12 104	-0,8	40,8	94 364	11,9	33	-268
Virpilähti	3 916	-1,4	44,2	79 262	10,3	59	376

Etelä-Karjala:							
Imatra	30 887	-1,2	42,2	96 381	16,6	47	1 483
Joutseno	11 091	-1,5	40,8	94 048	15,2	44	466
Lappeenranta	57 593	0,4	39,8	94 165	15,3	63	2 281
Lemi	3 130	-0,5	41,3	79 264	11,9	47	1 183
Luumäki	5 328	-1,3	44,3	79 510	11,9	62	2 667
Parikkala	4 689	-0,8	45,4	75 727	16,9	53	541
Rautjärvi	4 693	-2,7	43,8	90 015	16,4	43	1 951
Ruokolahti	6 283	-0,4	43,7	89 284	12,6	39	777
Seuri	1 554	-2,1	45,9	67 444	18,7	47	-227
Savitaipale	4 432	-1,0	44,8	79 206	11,3	51	477
Suomenniemi	652	-1,8	47,7	71 430	10,3	65	2 940
Taipalsaari	4 704	-0,1	38,9	97 114	11,3	43	434
Uukuniemi	589	-1,3	44,0	70 606	20,8	63	695
Ylämaa	1 582	-0,4	45,0	77 069	10,8	44	129

Itä-Uusimaa:							
Aaskola	4 360	1,1	38,0	95 205	6,9	56	394
Lapinjärvi	3 058	-0,5	43,5	78 952	9,6	63	118
Liljendal	1 456	-1,4	41,6	84 536	9,5	75	264
Loviisa	7 628	-0,5	42,7	95 846	11,9	73	2 061
Myrskylä	2 036	0,7	41,9	79 543	8,0	63	663
Pernaja	3 804	0,1	40,7	86 238	9,0	49	502
Porvoo	44 616	1,1	38,1	107 032	9,2	55	1 604
Pukkila	1 944	2,4	38,8	80 636	7,8	62	592
Ruotsinpyhtää	3 032	-1,4	42,7	87 324	8,7	58	45
Sipoo	17 160	2,8	37,3	122 357	5,3	54	644

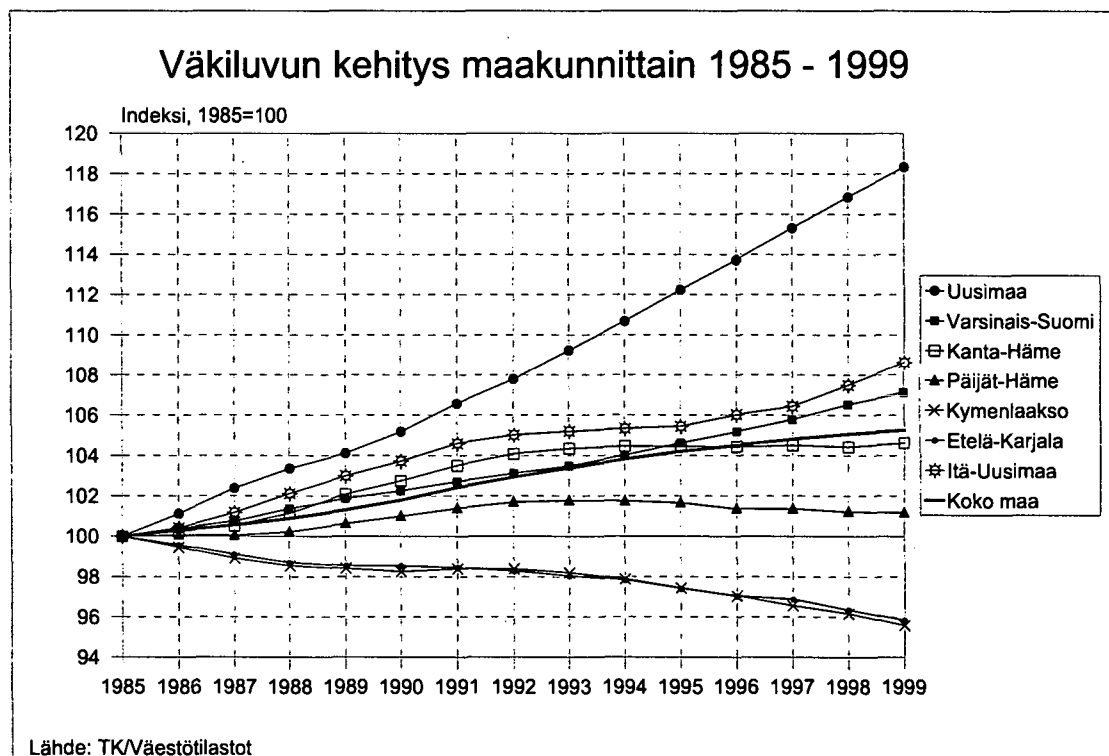
VÄESTÖ

Etelä-Suomen katsauksen kattamalla alueella asui vuoden 1999 lopussa yhteensä lähes 49 % koko maan väestöstä, eli 2 513 801 henkeä. Uudenmaan asukasluku oli yli puolet tästä, 1 274 475 henkeä. Varsinais-Suomessa asukkaita oli 445 542, Päijät-Hämeessä 197 347, Kymenlaaksossa 188 633, Kanta-Hämeessä 165 190, Etelä-Karjalassa 137 377 ja alueen pienimmässä maakunnassa Itä-Uudellamaalla 89 094. Etelä-Suomen ja koko Suomen suurin kaupunki on pääkaupunki Helsinki, jonka väkiluku oli vuoden 1999 lopussa 551 123. Helsingissä oli siten enemmän asukkaita kuin Etelä-Suomen 114 väkimäärältään pienimmässä kunnassa yhteensä. Varsinais-Suomen suurin kaupunki ja keskus on Turku, Kanta-Hämeen Hämeenlinna ja Päijät-Hämeen Lahti. Kymenlaaksossa Kotka on väkirikkain, Etelä-Karjalassa Lappeenranta ja Itä-Uudellamaalla Porvoo. Väkiluvultaan alueen pienimmät kunnat (alle 600 asukasta) ovat Varsinais-Suomen Iniö ja Velkua sekä Etelä-Karjalan Uukuniemi.

Väestönmuutokset

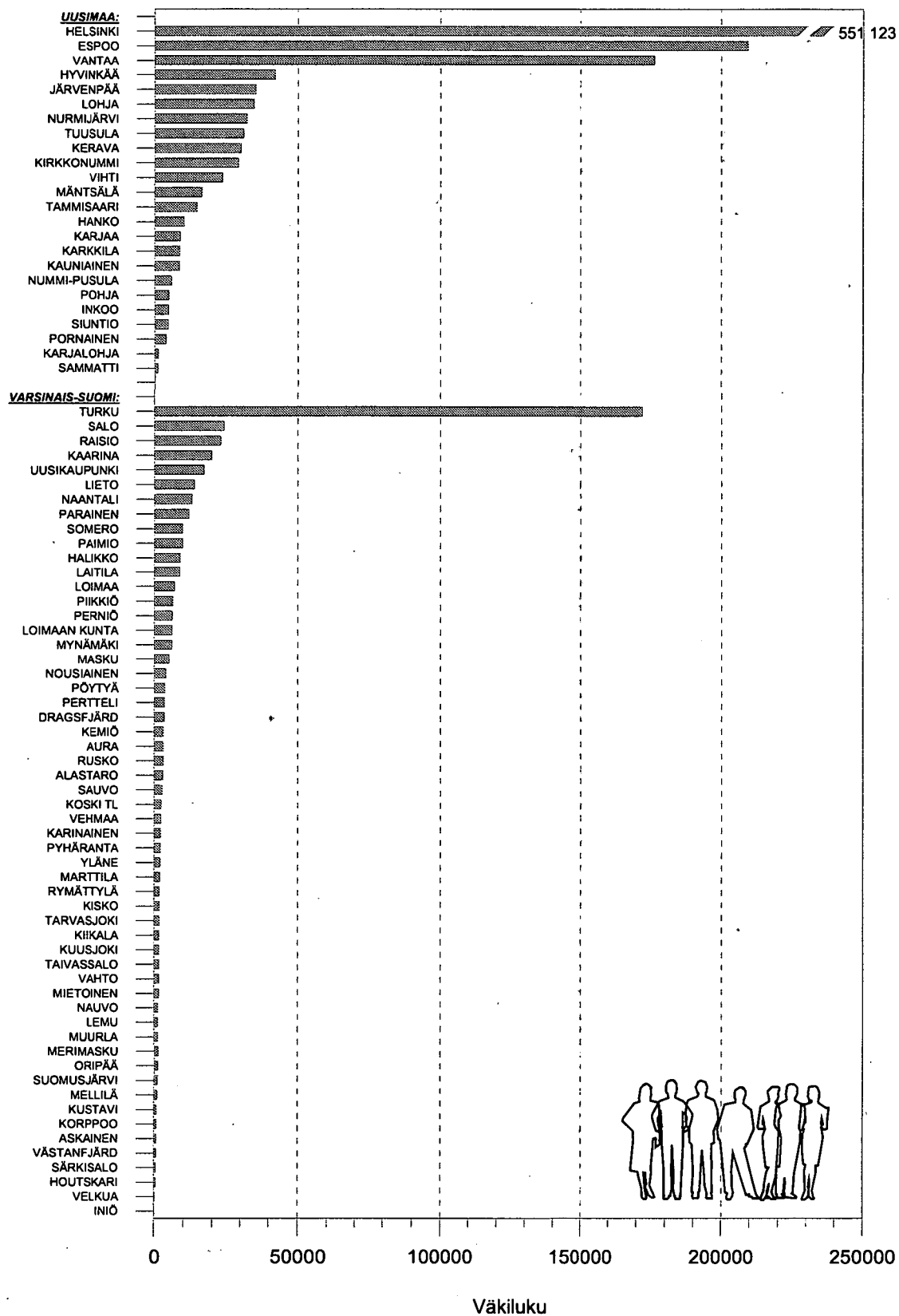
Uudenmaan väkiluku on kasvanut vuosien 1985 ja 1999 välillä muita maakuntia huomattavasti enemmän, yli 18 %. Myös Varsinais-Suomessa ja Itä-Uudellamaalla väestönkasvu on ollut koko maan keskimääräistä kasvuvauhtia nopeampaa. Kymenlaakso ja Etelä-Karjala ovat olleet ainoita väestöä menettäviä maakuntia Etelä-Suomessa.

Vuosien 1995 ja 1999 välillä väestönkasvu Etelä-Suomessa on keskittynyt pääkaupunkiseudulle ja Turun seudulle sekä Salon ja Tammelan kuntiin. Väestö kasvoi tuolloin suhteellisesti eniten Sipoossa (10.7 %) ja vähentyi eniten Suomenniemellä (8.6 %). Vuoden 1999 aikana väestö kasvoi joka toisessa Etelä-Suomen kunnassa, eniten Västanfjärdissä ja Liedossa (3.1 %). Eniten väestö väheni Artjärvellä, Rautjärvellä ja Vehmaalla.

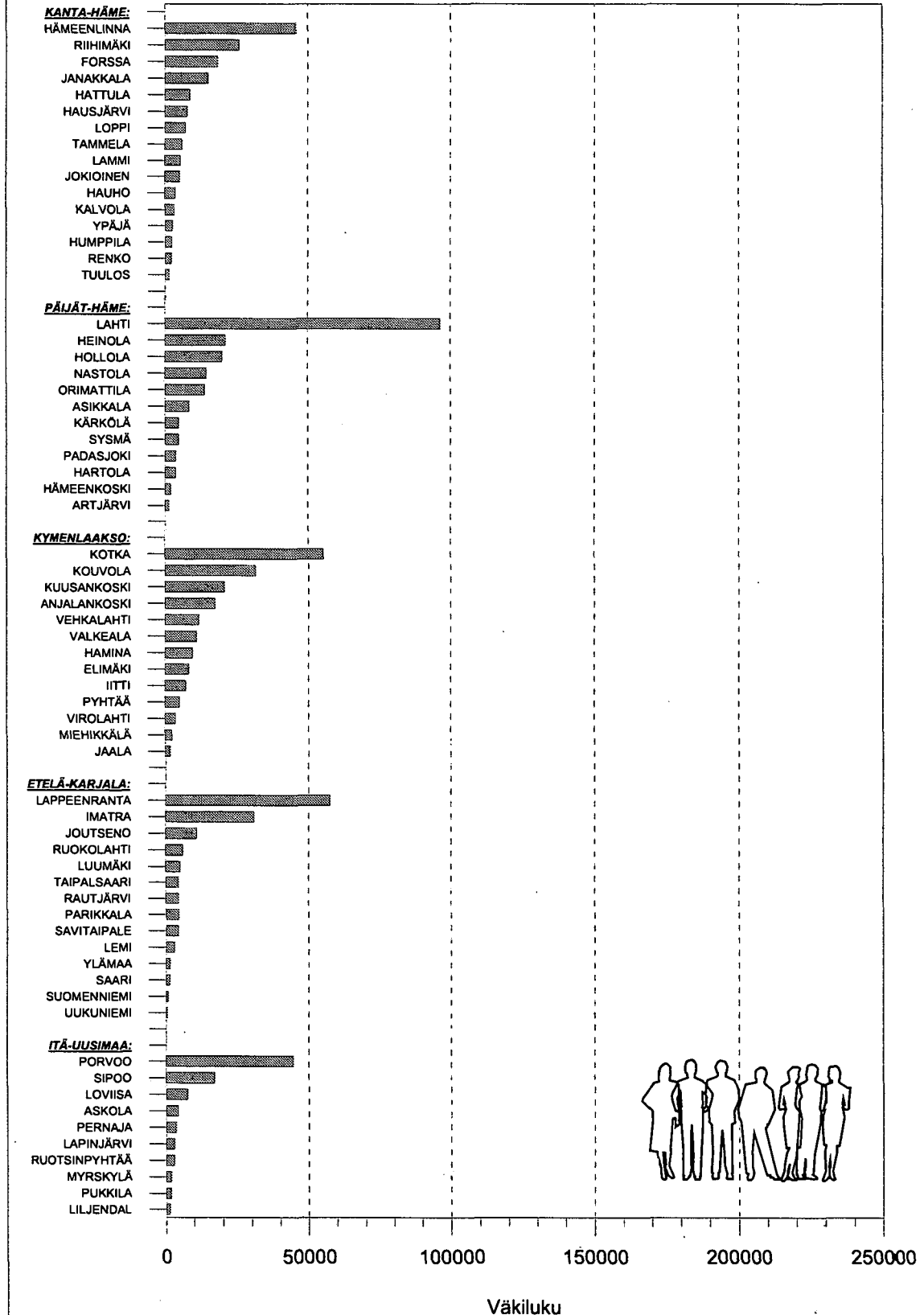
Kuva 5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 1999.

Väkiluku kunnittain 31.12.1999

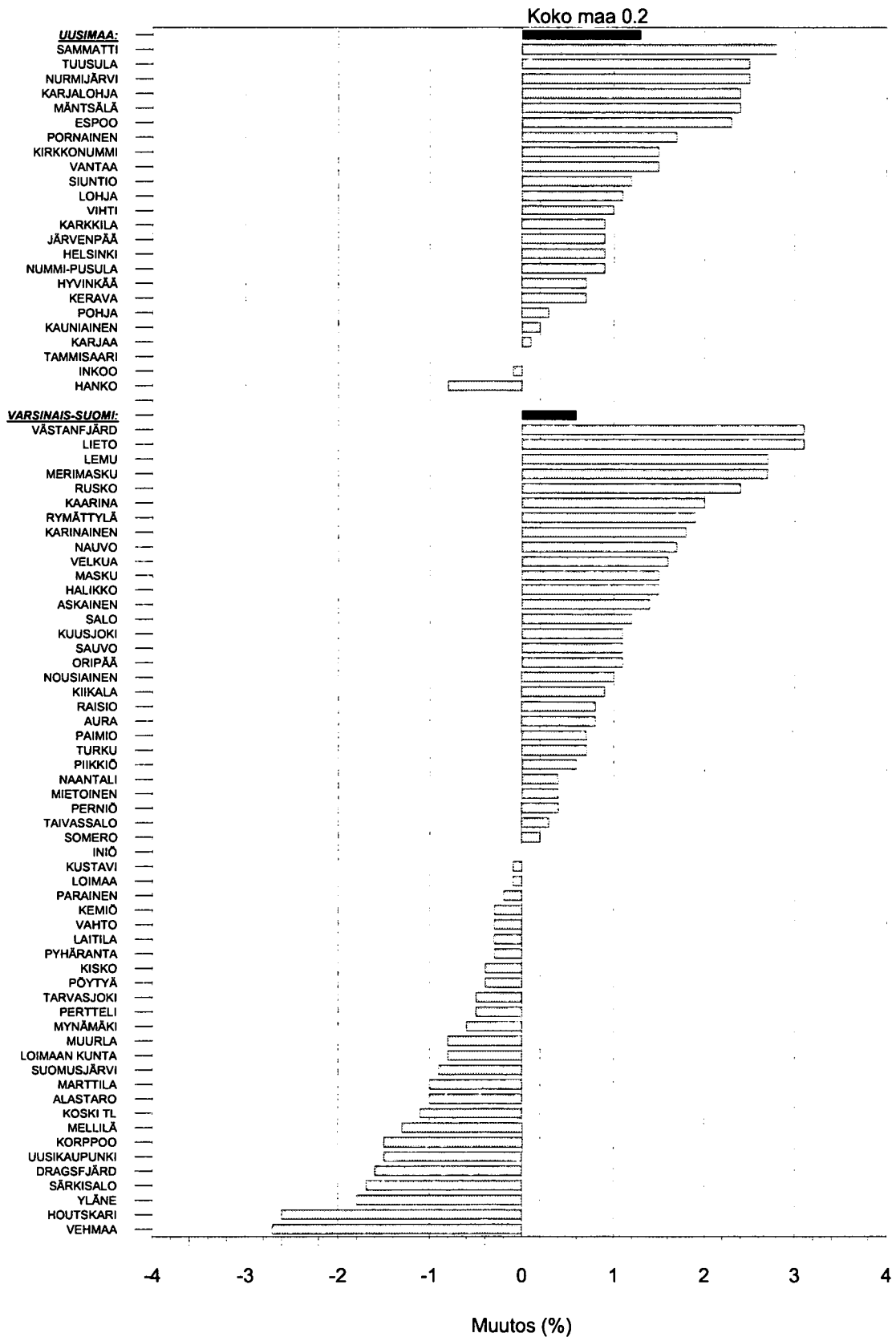
Kuva 6a. Väkiluku kunnittain 31.12.1999.

Väkiluku kunnittain 31.12.1999

Kuva 6b. Väkiluku kunnittain 31.12.1999.

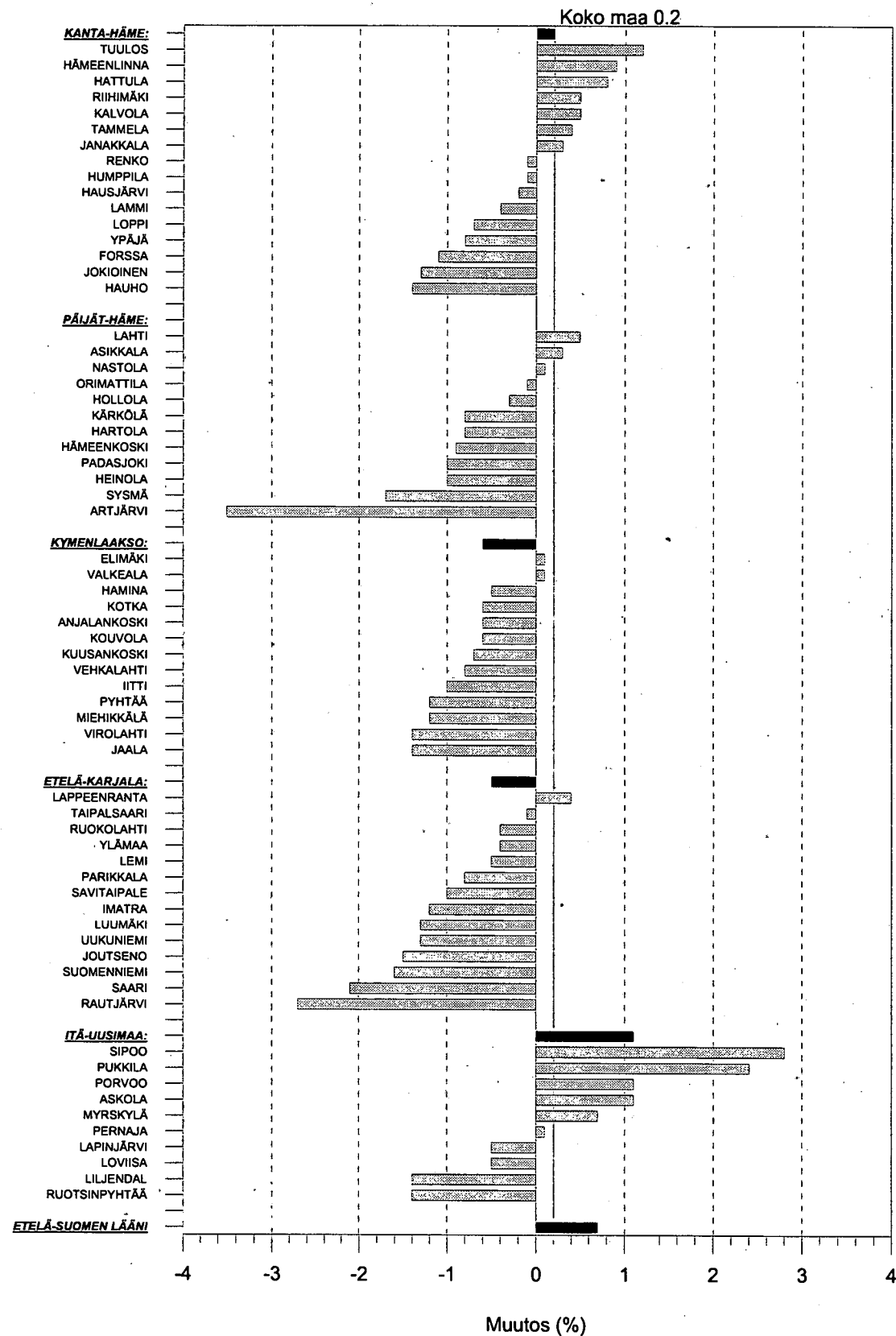
Väkiluvun muutos kunnittain 1999

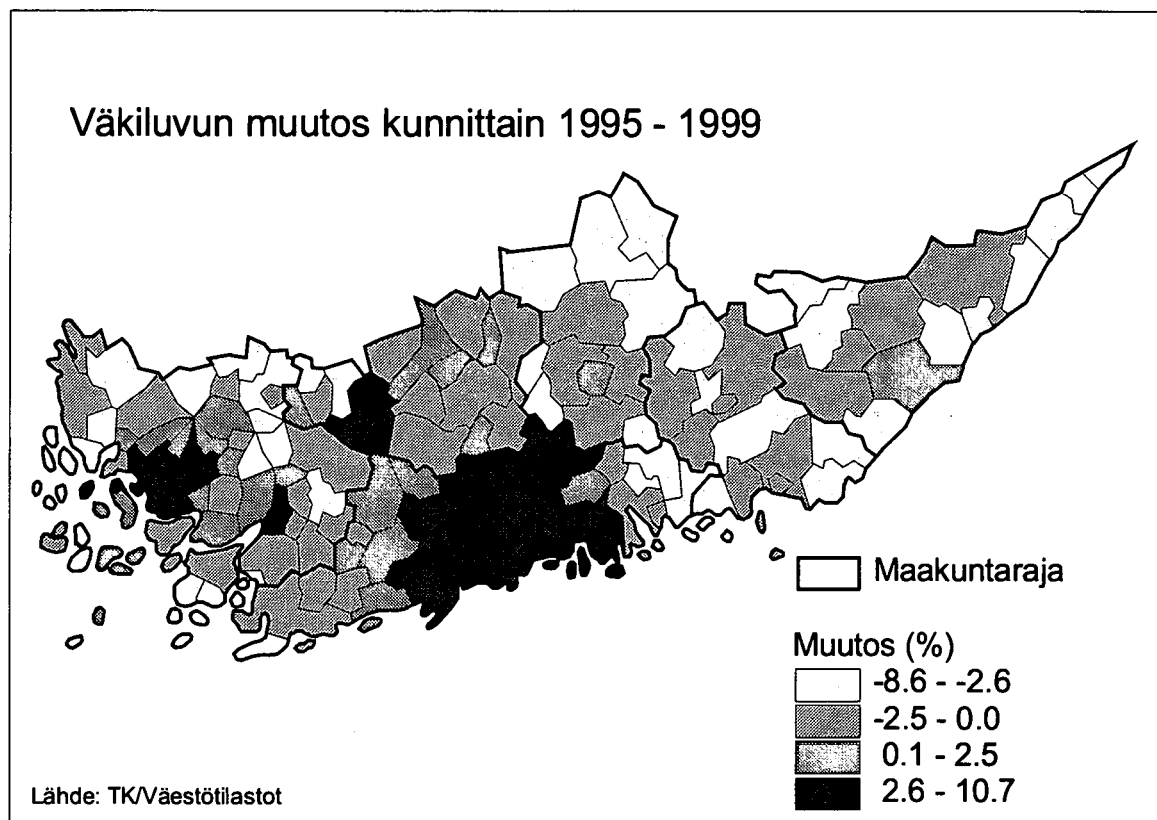
Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 7a. Väkiluvun muutos kunnittain 1999.

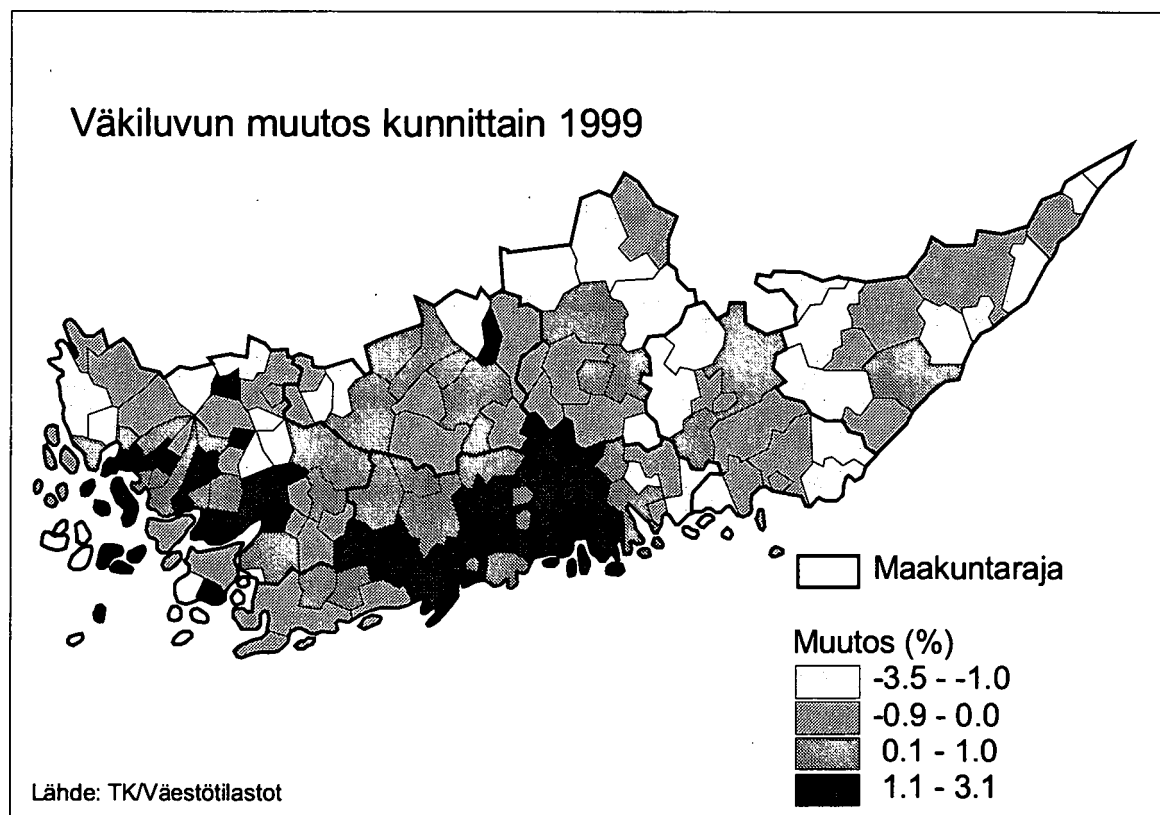
Väkiluvun muutos kunnittain 1999

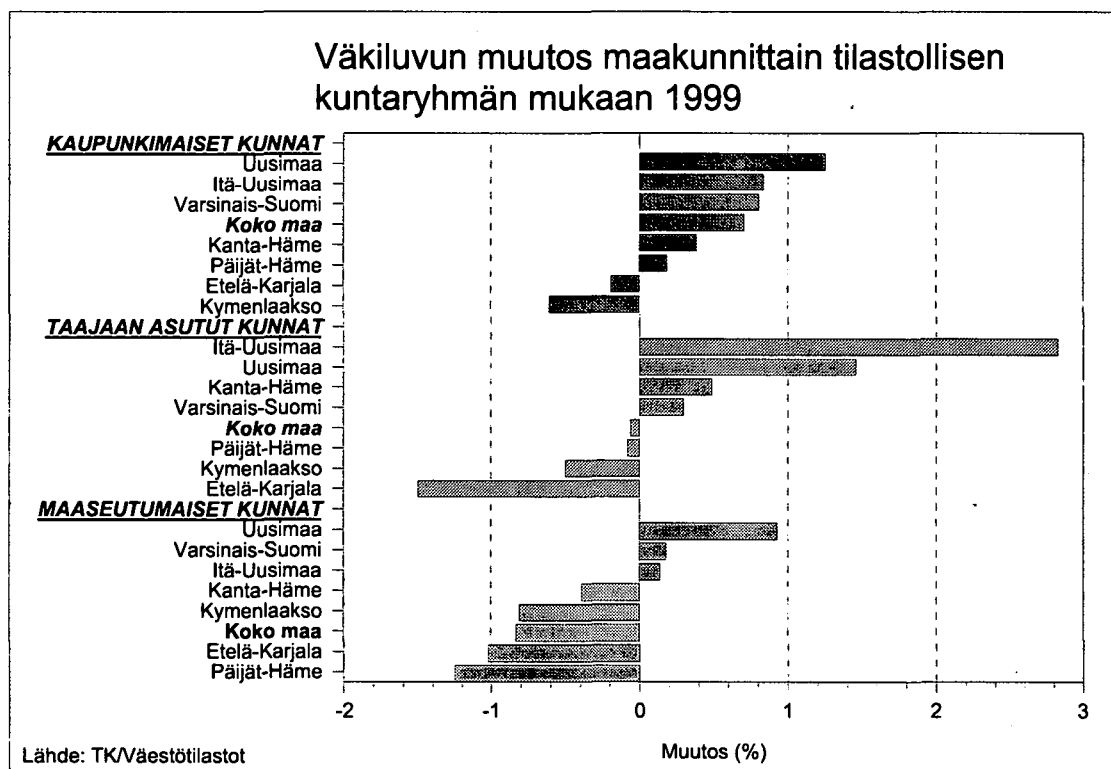
Kuva 7b. Väkiluvun muutos kunnittain 1999.

Kuva 8. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 1999.

Kuva 9. Väkiluvun muutos kunnittain 1999.

Kuva 10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 1999.

Tilastollisen kuntaryhmittelyn mukaan väkimäärä kasvoi Uudellamaalla, Itä-Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa vuonna 1999 kaikissa kuntaryhmissä. Eniten kasvua tapahtui Itä-Uudenmaan ja Uudenmaan taajaan asutuissa kunnissa. Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa puolestaan kaikki kuntaryhmät menettivät väestöä. Väestökehitys oli heikointa maakuntien maaseutumaisissa kunnissa Etelä-Karjalaa lukuun ottamatta.

Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa kuolleisuus on ollut hieman syntyvyyttä suurempaa 1980-luvun loppupuolelta alkaen. Myös Päijät-Hämeessä ja Kanta-Hämeessä syntyneiden ja kuolleiden määrät ovat 1990-luvun lopussa olleet hyvin lähellä toisiaan. Uudellamaalla syntyneiden enemmisyys on ollut suurinta. Kokonaisnettomuutto on ollut tarkasteluajan positiivinen Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa puolestaan enimmäkseen negatiivinen.

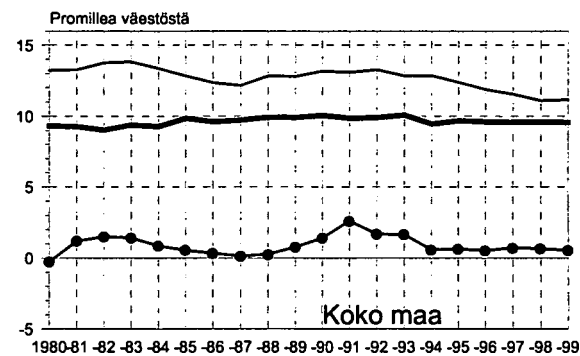
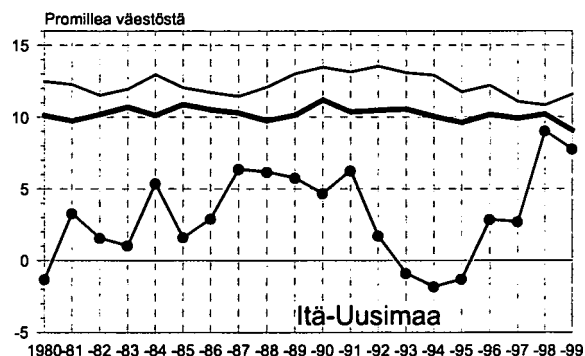
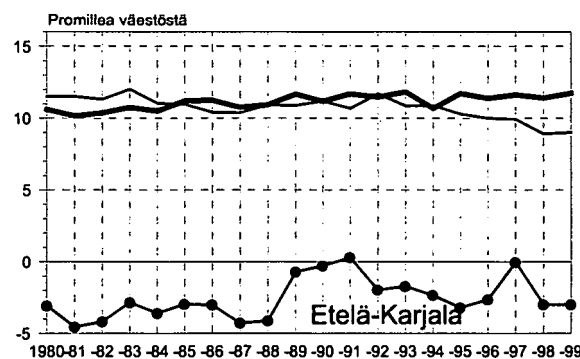
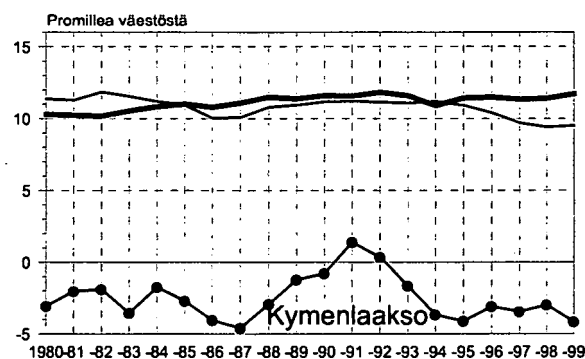
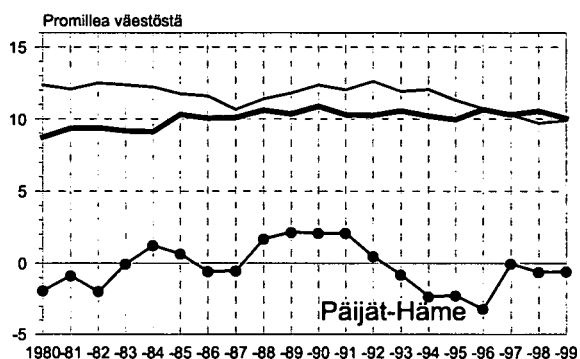
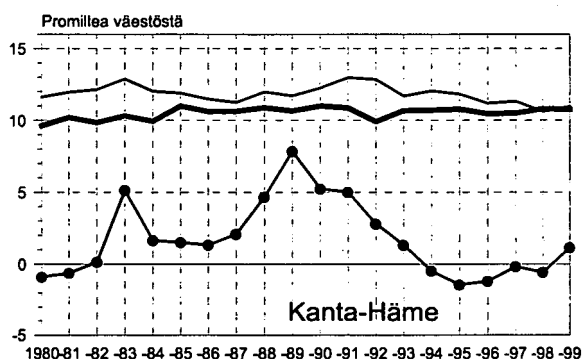
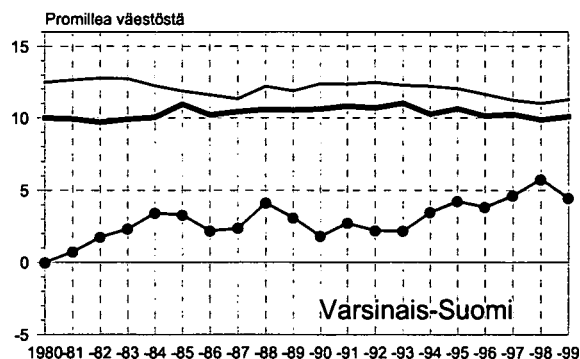
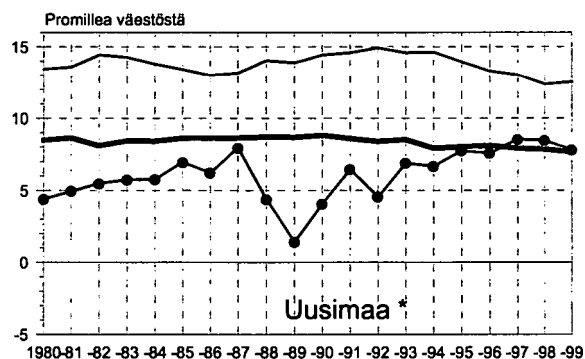
Luonnollinen väestönmuutos ja muuttotase

Syntyneiden enemmyydellä eli syntyneiden ja kuolleiden määrän erotuksella ilmaistaan luonnollisen väestönkasvun suuruutta. Vuonna 1999 erotus oli Etelä-Suomessa suurin Velkualla, Espoossa ja Merimaskussa. Suuressa osassa Etelä-Suomen kuntia luonnollista väestönkasvua ei tapahtunut lainkaan, eli kuolleita oli syntyneitä enemmän. Negatiivisin syntyneiden ja kuolleiden määrän erotus oli Kustavissa ja Artjärvellä.

Noin puolet Etelä-Suomen kunnista oli muuttovoittoisia vuonna 1999. Positiivisin muuttotase oli Västanfjärdissä ja negatiivisin Houtskarissa. Kunnan sisällä muuttettiin vilkkaimmin Turussa ja Lappeenrannassa. Vähäisintä kunnassamuuttoa oli Iniössä.

Etelä-Suomen maakunnista Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala olivat muuttotappiollisia. Muista maakunnista Uusimaa sai eniten muuttovoittoa.

Väestönmuutokset maakunnittain 1980 - 1999

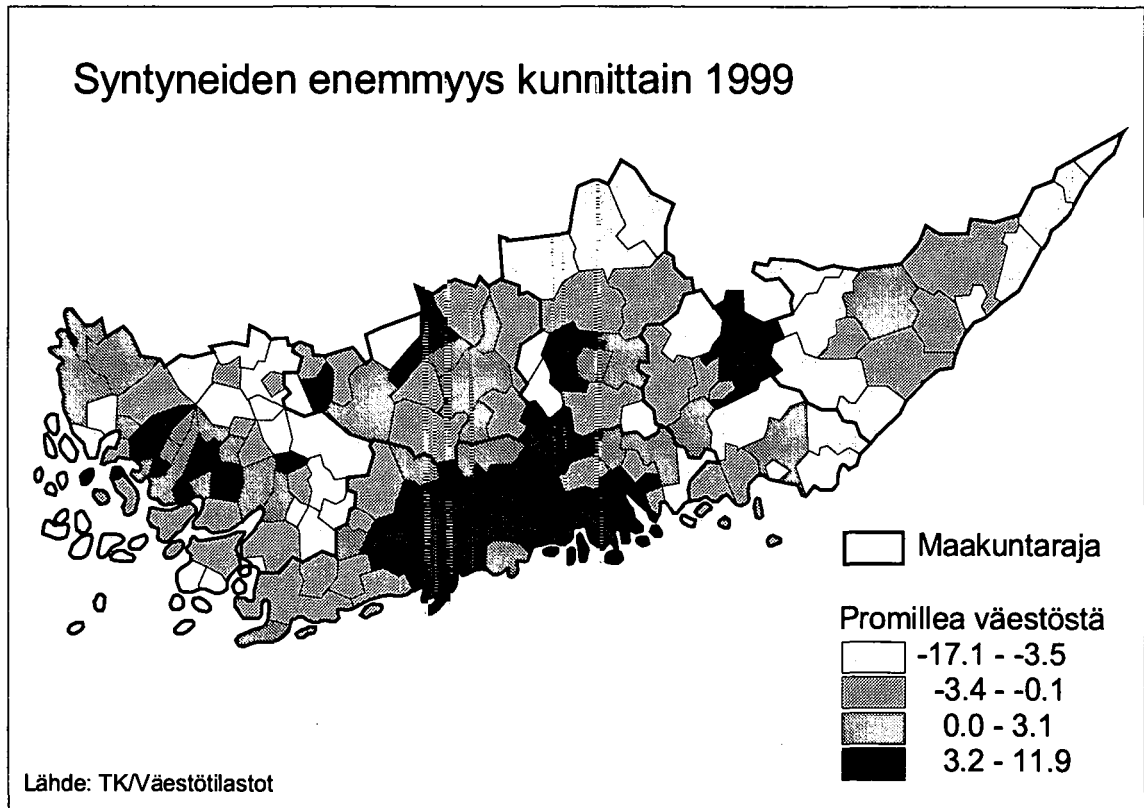

— Syntyvyys
 — Kuolleisuus
 ● Kokonaisnettomuutto

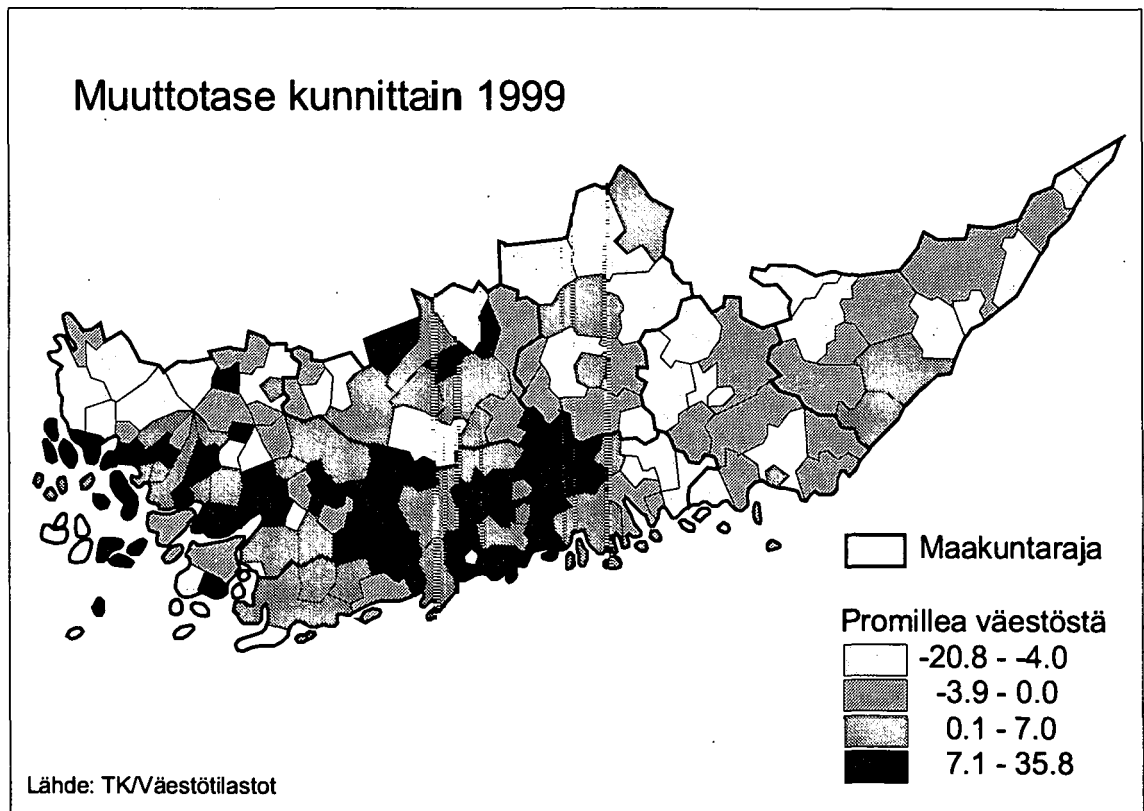
Lähde: TK/Väestötilastot

*Uusimaa nykyisten rajojen mukaisena

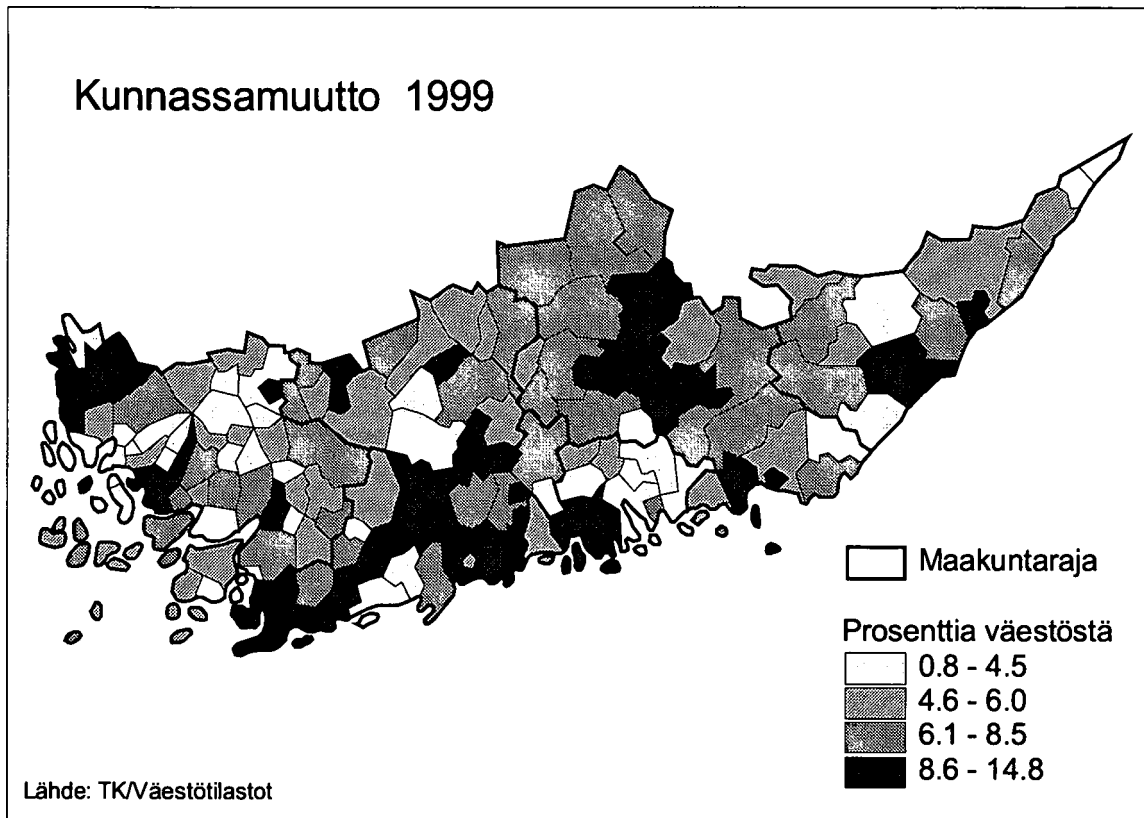
Kuva 11. Väestönmuutokset maakunnittain 1980 – 1999.

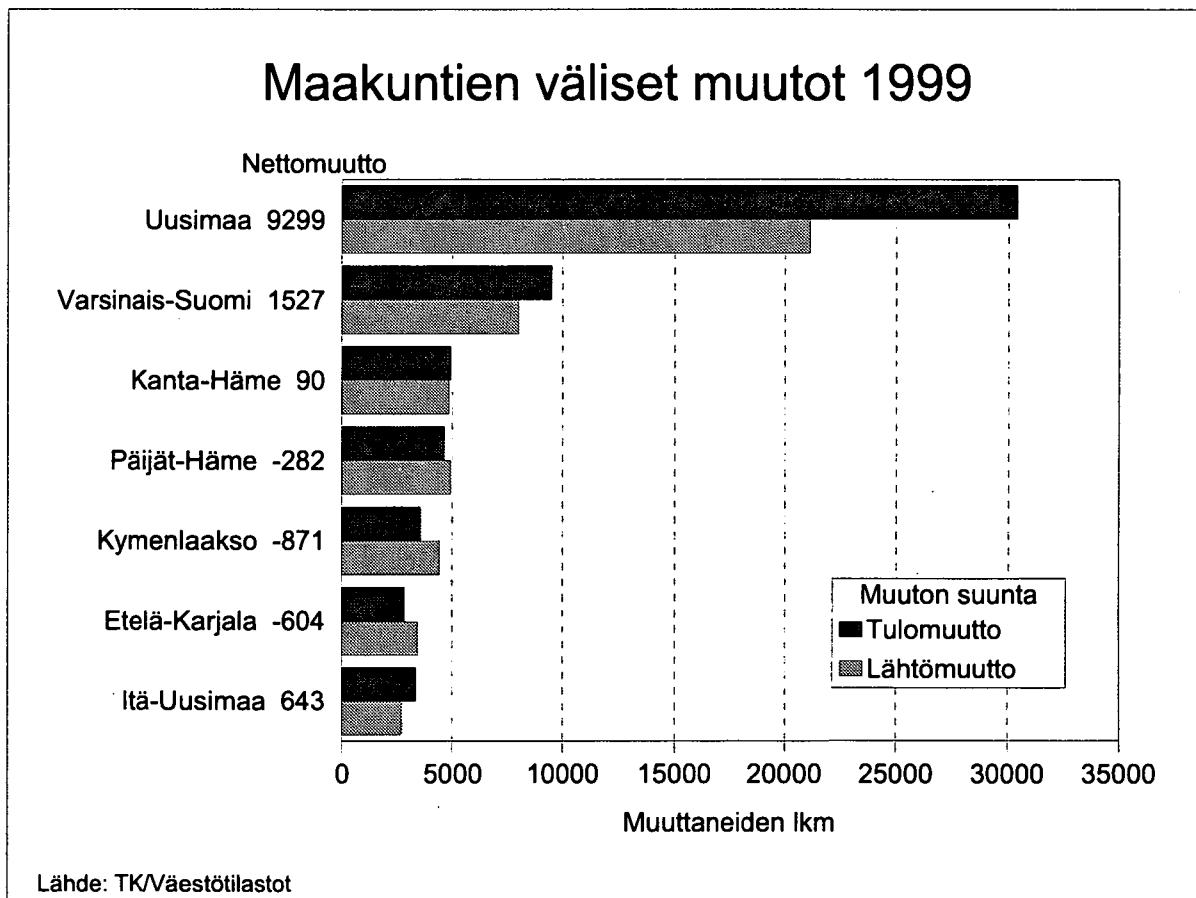
Kuva 12. Syntyneiden enemmitys kunnittain 1999.

Kuva 13. Muuttotase kunnittain 1999.

Kuva 14. Kunnassamuutto 1999.

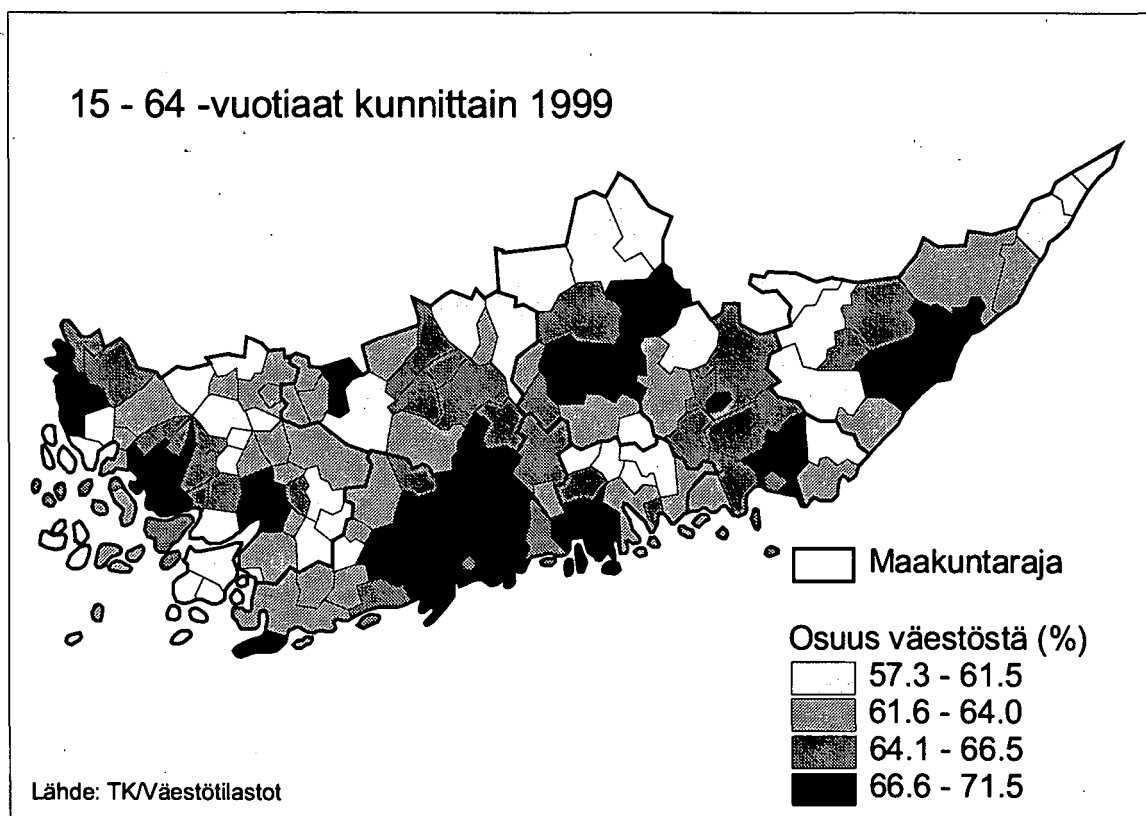
Kuva 15. Maakuntien väliset muutot 1999.

Ikä- ja sukupuolirakenne

Suurimman viisivuotiskäluokan muodostivat Etelä-Suomessa Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta vuonna 1999 50 – 54-vuotiaat. Uudellamaalla suurin ikäluokka olivat 30 – 34-vuotiaat. Myös 20 – 29-vuotiaiden osuus oli Uudellamaalla paljon muita maakuntia suurempi. Alle 10-vuotiaita oli suhteellisen paljon Itä-Uudellamaalla. Suhteellisesti eniten alle 15-vuotiaita oli Pornaisissa ja vähiten Iniössä. Särkisalossa ja Suomenniemellä puolestaan 65 vuotta täyttäneiden osuus oli suurin. Työikäisiä (15 – 64-vuotiaita) asui eniten Vantaalla, Helsingissä, Keravalla ja Espoossa, yli 70 % väestöstä. Vähiten tähän ikäryhmään kuuluvia oli Karinaisissa, Uukuniemellä ja Särkisalossa.

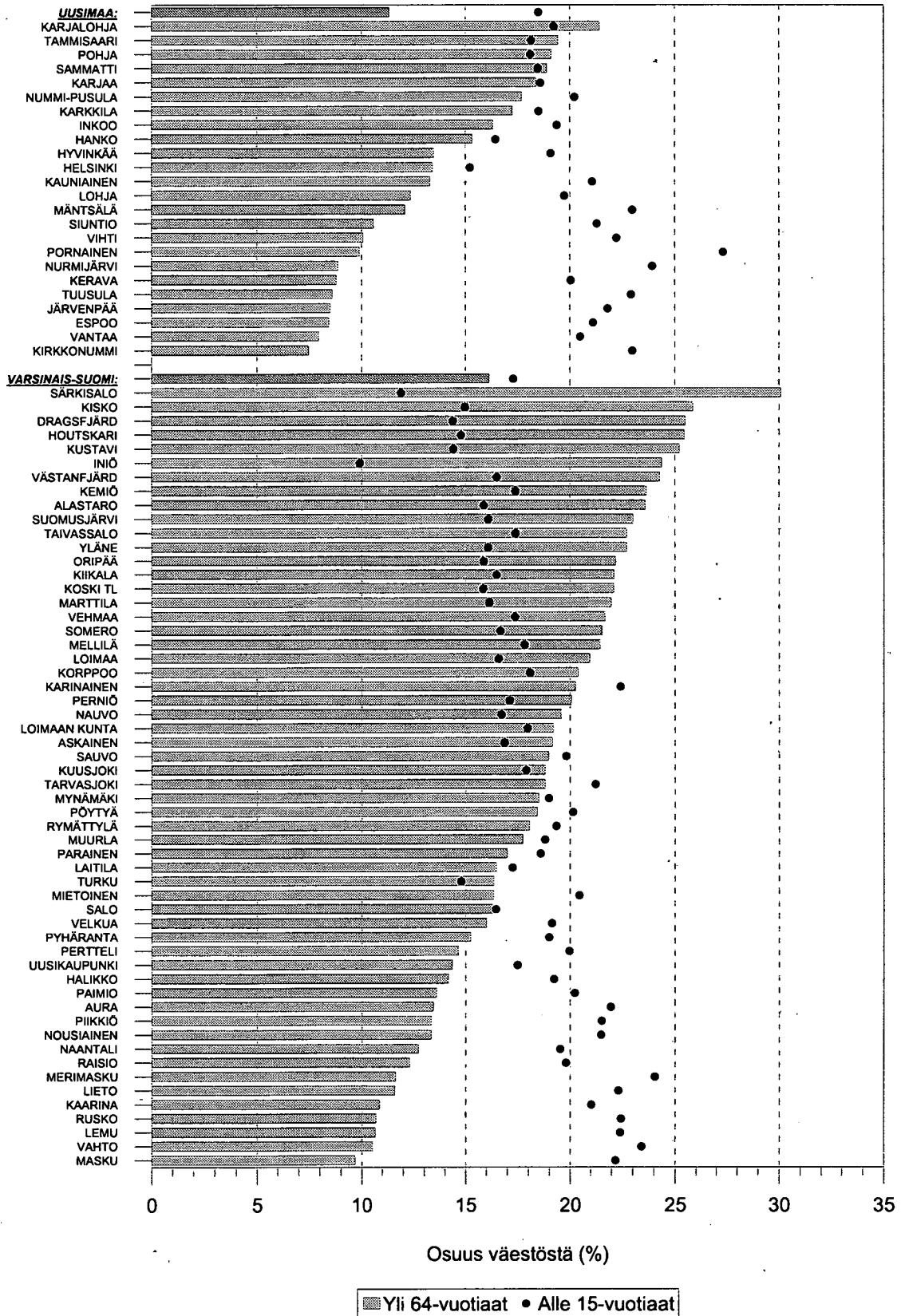
Väestön keski-ikä oli vuonna 1999 koko maassa 39.2 vuotta. Yli sadassa Etelä-Suomen kunnassa väestön keski-ikä oli tätä korkeampi. Korkein se oli Särkisalossa (48 vuotta) ja matalin Pornaisissa (34.4 vuotta). Vuodesta 1997 vuoteen 1999 väestön keski-ikä on laskenut 16 kunnassa, eniten Oripäässä ja Sipoossa. Seitsemässä kunnassa keski-ikä on vastaavana aikana noussut yli vuodella, eniten Velkuan, Korppoon ja Saaren kunnissa. Vuosien 1980 ja 1999 välillä keski-ikä nousi lähes kaikissa Etelä-Suomen kunnissa. Velkualla keski-ikä laski kuitenkin yli yhdeksällä vuodella.

Yli puolet Etelä-Suomen kunnista on sukupuolirakenteeltaan naisenemmistöisiä. Eniten naisia tuhanta miestä kohti oli vuonna 1999 Loimaalla (1212) ja Helsingissä (1162). Miesvaltaisimmat kunnat olivat puolestaan Lemi, Iniö ja Houtskari.

Kuva 16. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 1999.

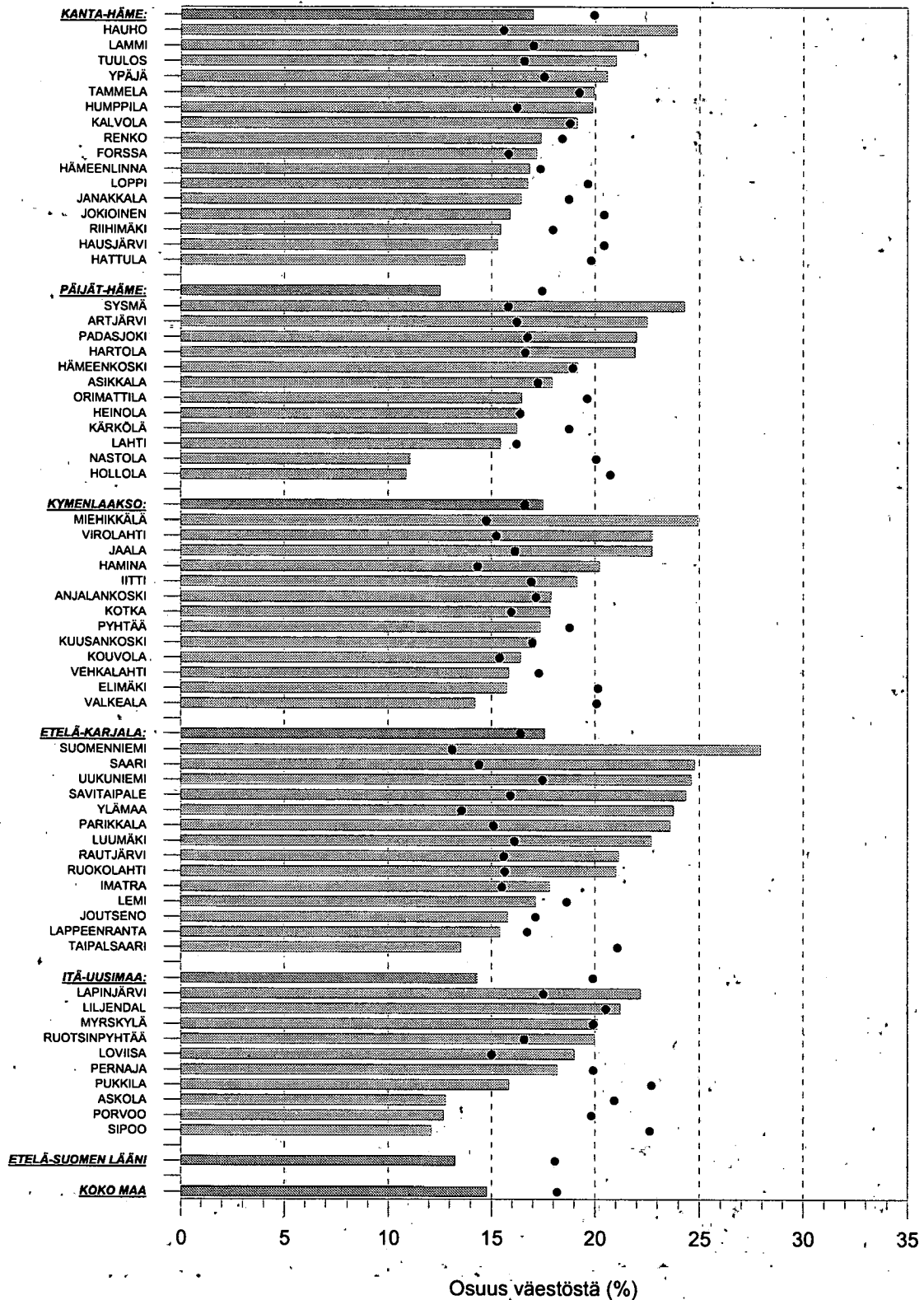
Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 17a. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999.

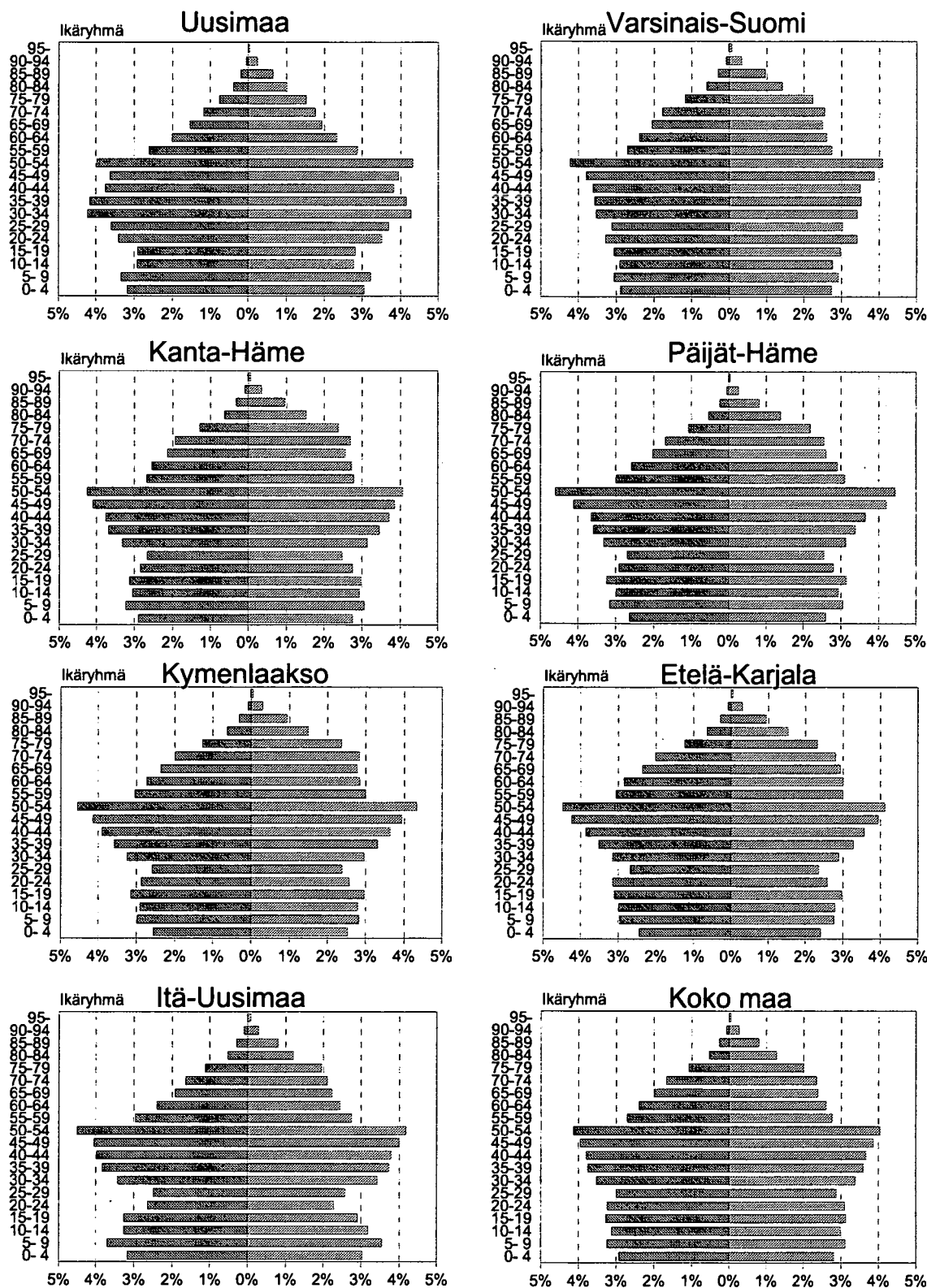
Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999

Lähde: TK/Väestötillastot

Kuva 17b. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999.

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 1999

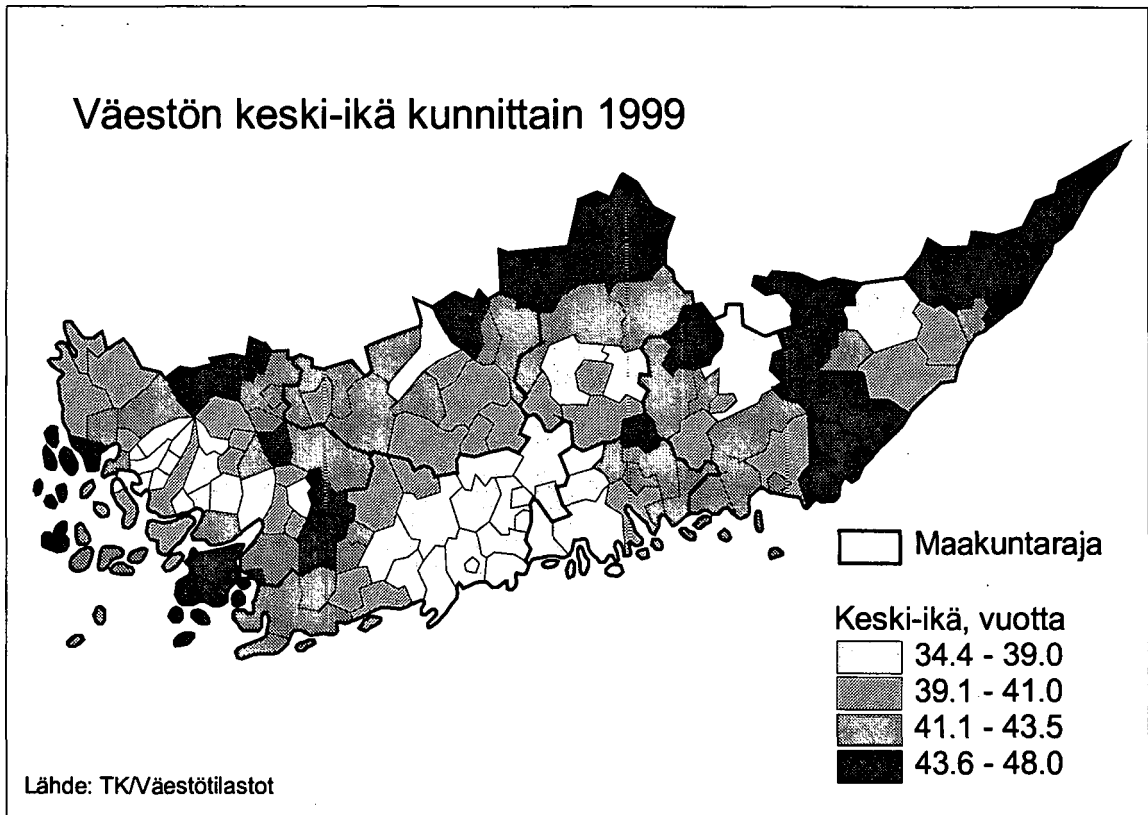

Osuus väestöstä

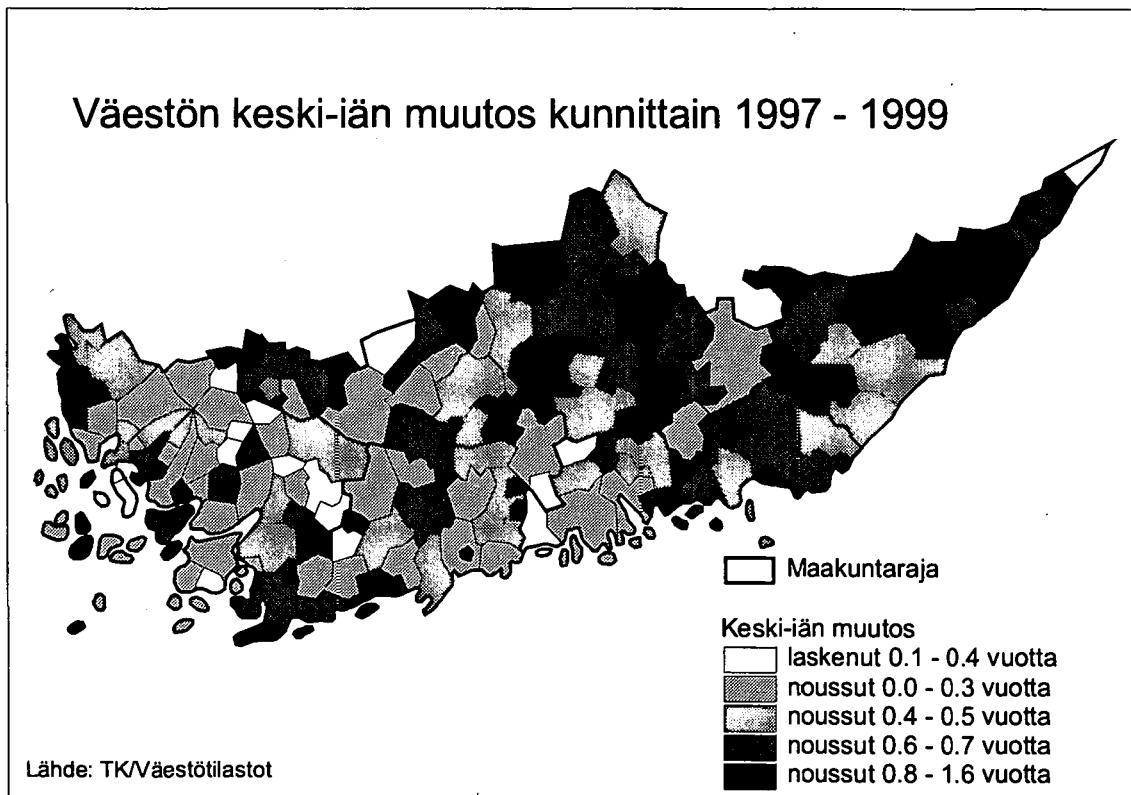

Lähde: TK/Väestötillastot

Kuva 18. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 1999.

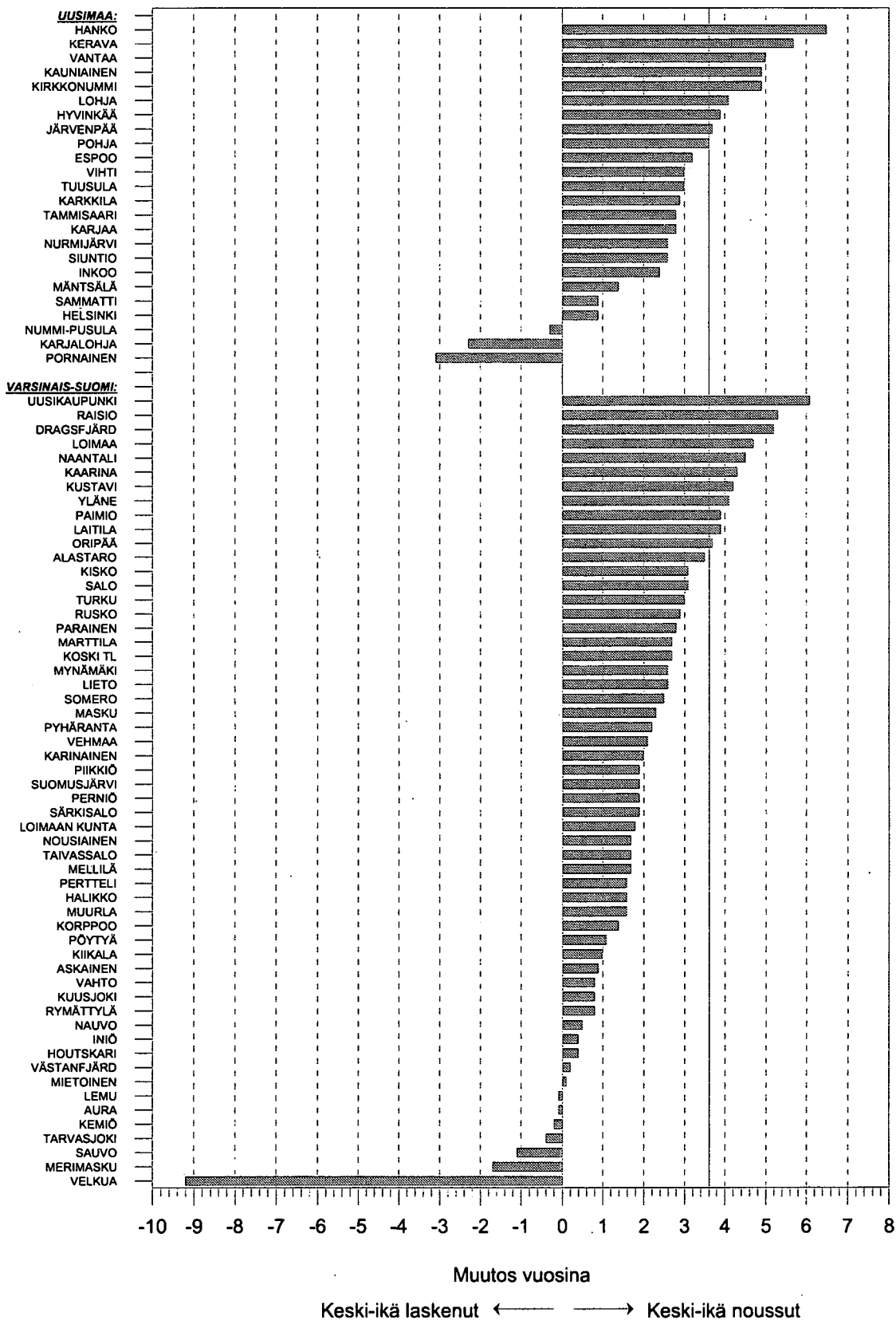
Kuva 19. Väestön keski-ikä kunnittain 1999.

Kuva 20. Väestön keski-ian muutos kunnittain 1997 - 1999.

Väestön keski-ikä muutos kunnittain 1980 - 1999

Koko maa 3.6

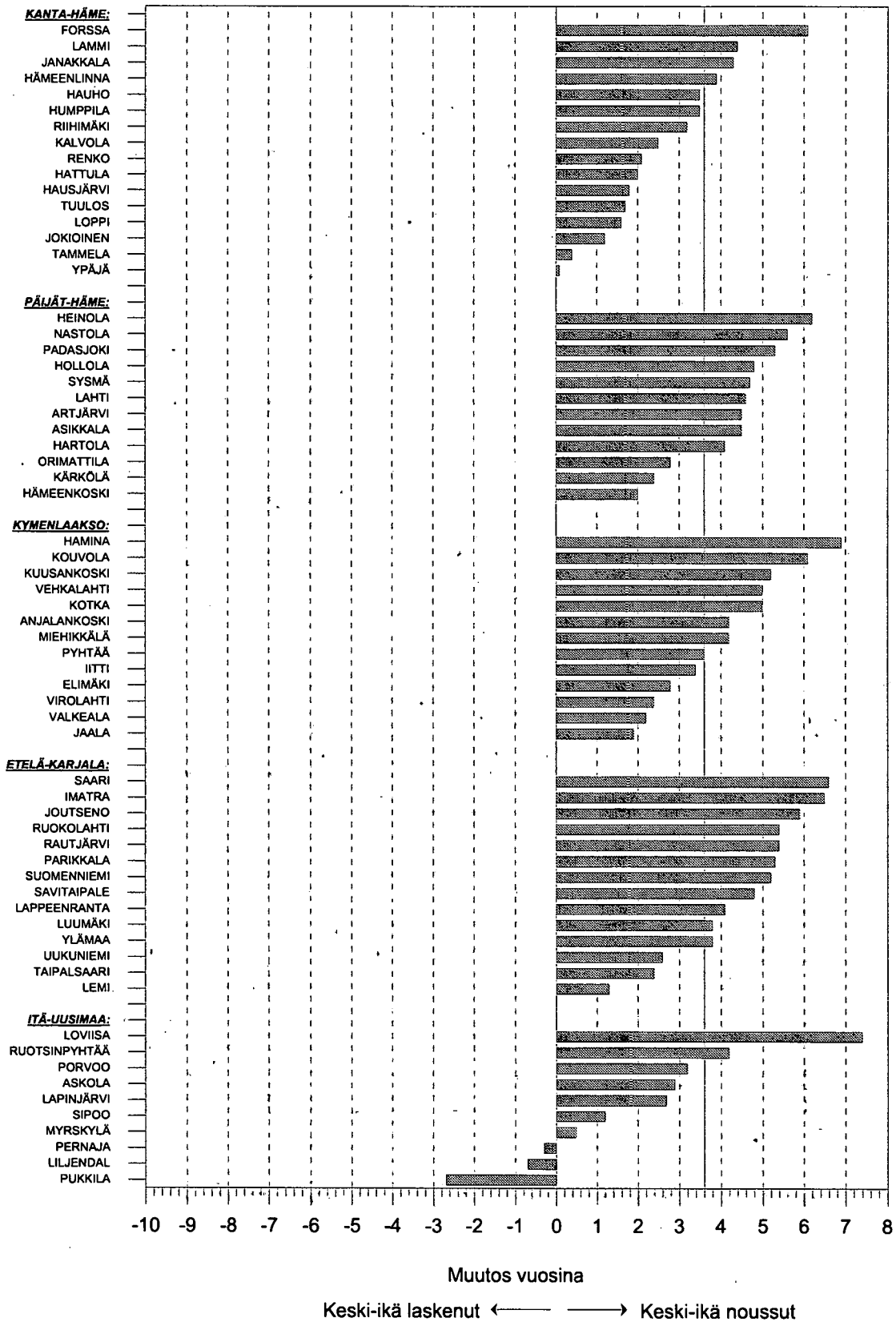

Lähde: TK/Väestötilastot

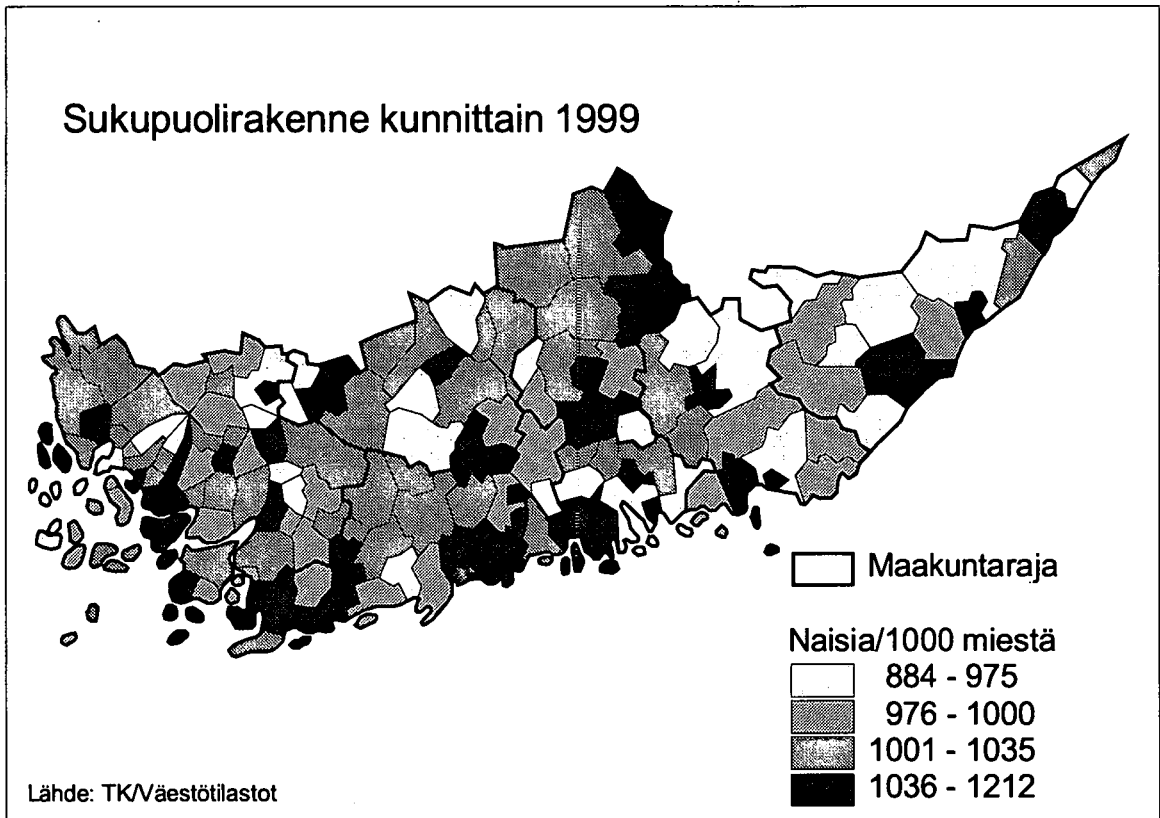
Kuva 21a. Väestön keski-ikä muutos kunnittain 1980 – 1999.

Väestön keski-iän muutos kunnittain 1980 - 1999

Koko maa 3.6

Kuva 21b. Väestön keski-iän muutos kunnittain 1980 – 1999.

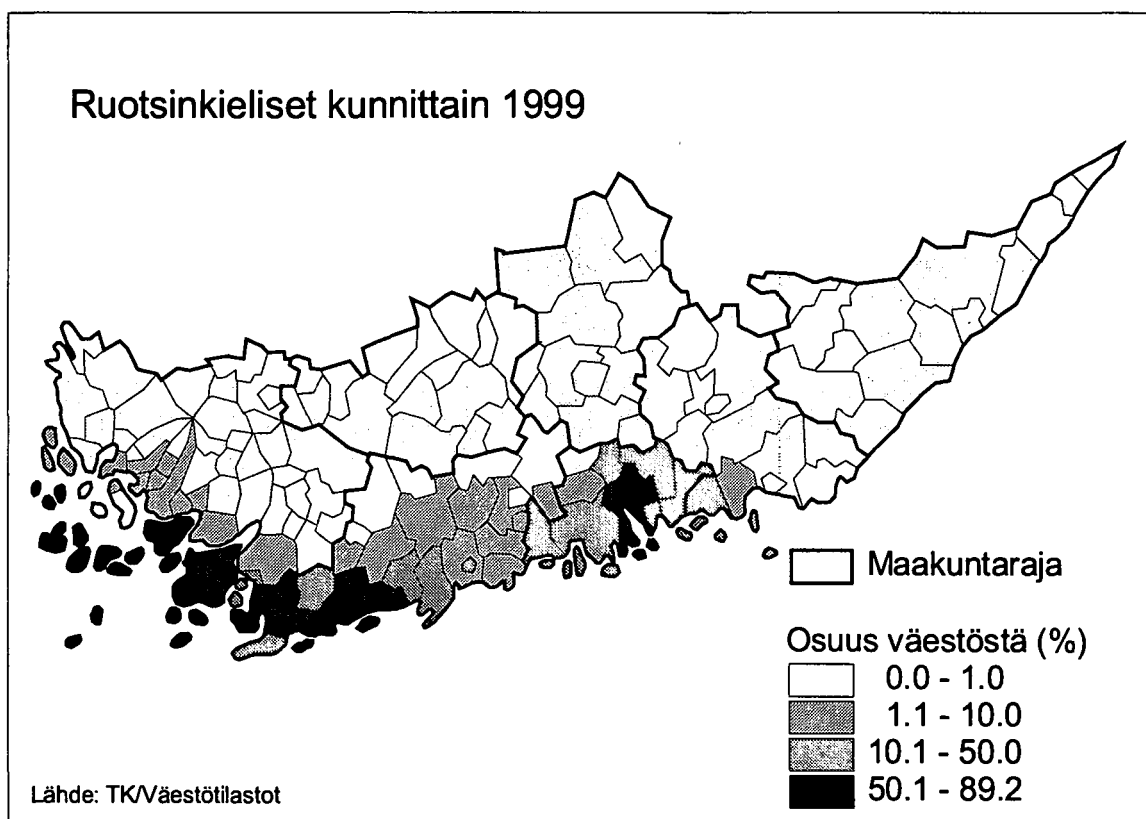
Kuva 22. Sukupuolirakenne kunnittain 1999.

Ruotsinkieliset ja ulkomaalaisväestö

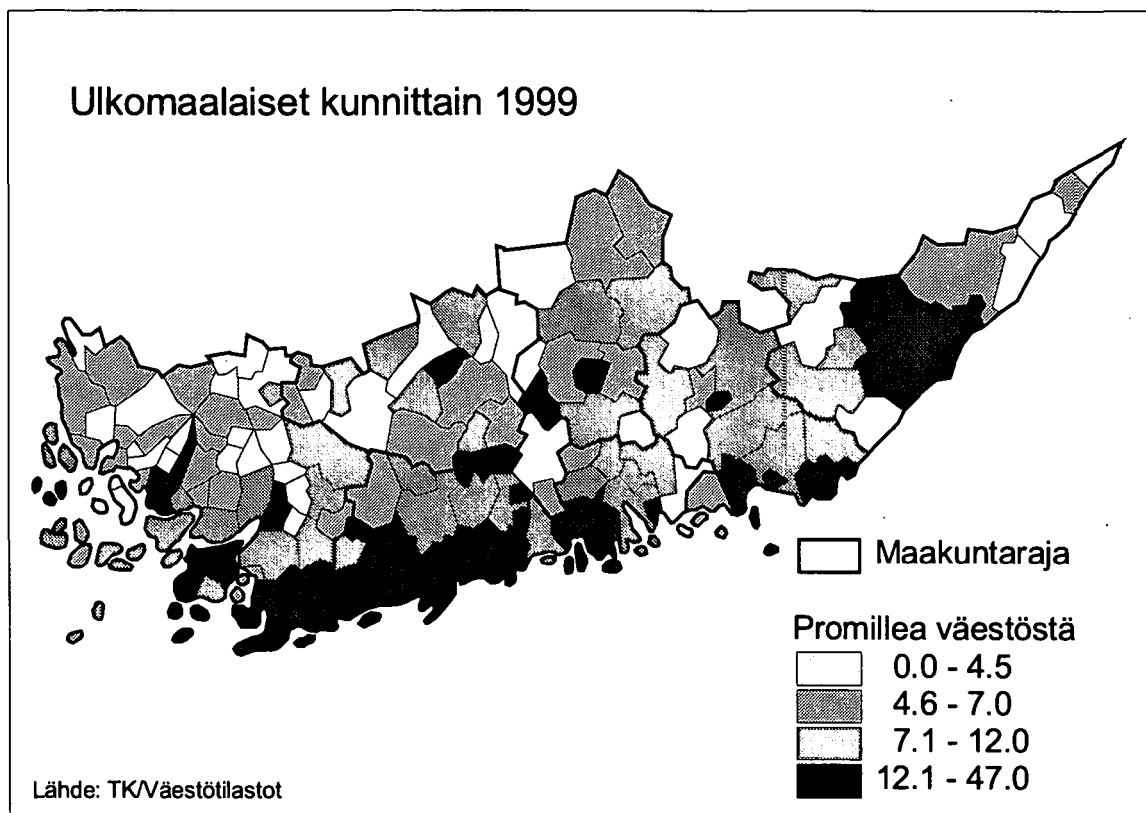
Ruotsinkielinen väestö on Etelä-Suomessa keskittynyt Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan rannikko- ja saaristokuntiin. Ruotsinkieliset ovat tällä alueella enemmistönä yhteensä 13 kunnassa. Lisäksi 10 kunnassa heidän osuutensa väestöstä ylittää viidenneksen. Lähes kaikissa muissa kunnissa ruotsinkielisten osuus on hyvin pieni.

Suomessa asui vuonna 1999 yhteensä 87 680 ulkomaan kansalaista, joka on 17 promillea väestöstä. Ulkomaalaisten suhteellinen osuus väestöstä oli tätä suurempi 19 Etelä-Suomen kunnassa. Suhteellisesti eniten ulkomaalaisia oli Helsingissä, Turussa, Vantaalla ja Espoossa. Lemun kunnassa ei asunut yhtään ulkomaalaista. Ulkomaalaisten määrä on kasvanut Etelä-Suomessakin koko 1990-luvun ajan. Eniten kasvua on ollut Uudellamaalla, jossa asui vuonna 1999 lähes puolet koko Suomen ulkomaalaisväestöstä. Vähiten ulkomaalaisia asuu Itä-Uudellamaalla.

Koko maassa venäläiset ovat selkeästi suurin ulkomaalaisryhmä. Etelä-Suomessa vuonna 1999 venäläisten osuus ulkomaalaisväestöstä oli suurin Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Päijät-Hämeessä, Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa. Kanta-Hämeessä enemmistö ulkomaiden kansalaisista oli virolaisia ja Itä-Uudellamaalla ruotsalaisia.

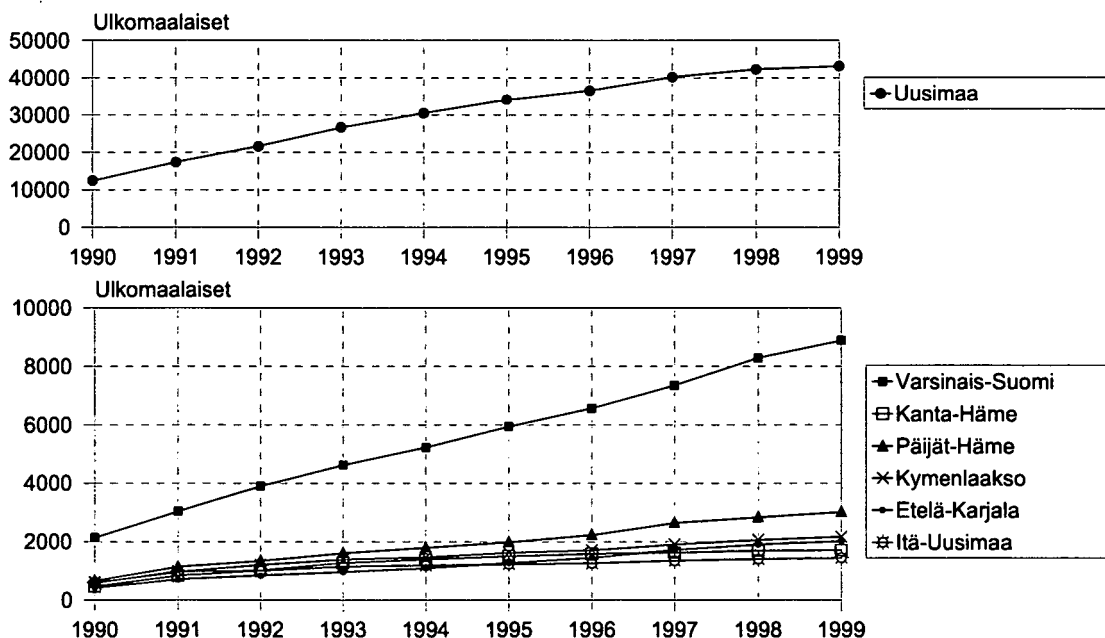

Kuva 23. Ruotsinkieliset kunnittain 1999.

Kuva 24. Ulkomaalaiset kunnittain 1999.

Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 - 1999

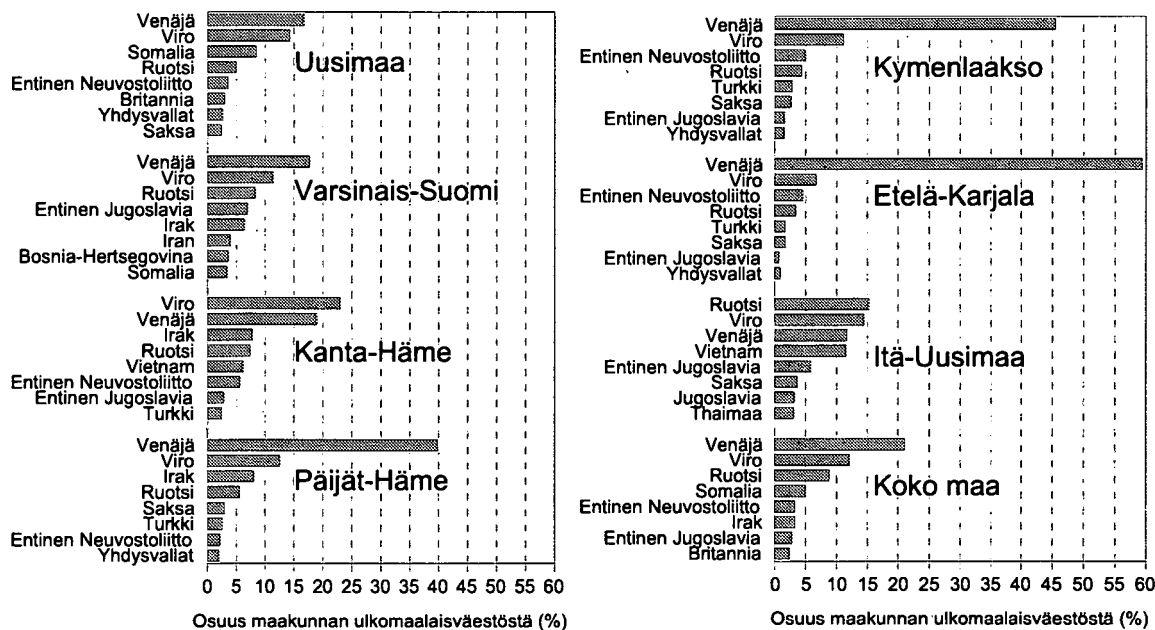

Lähde: TK/Väestötillastot

Kuva 25. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 1999.

Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 1999

Maakuntien 8 suurinta ryhmää

Lähde: TK/Väestötillastot

Kuva 26. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 1999.

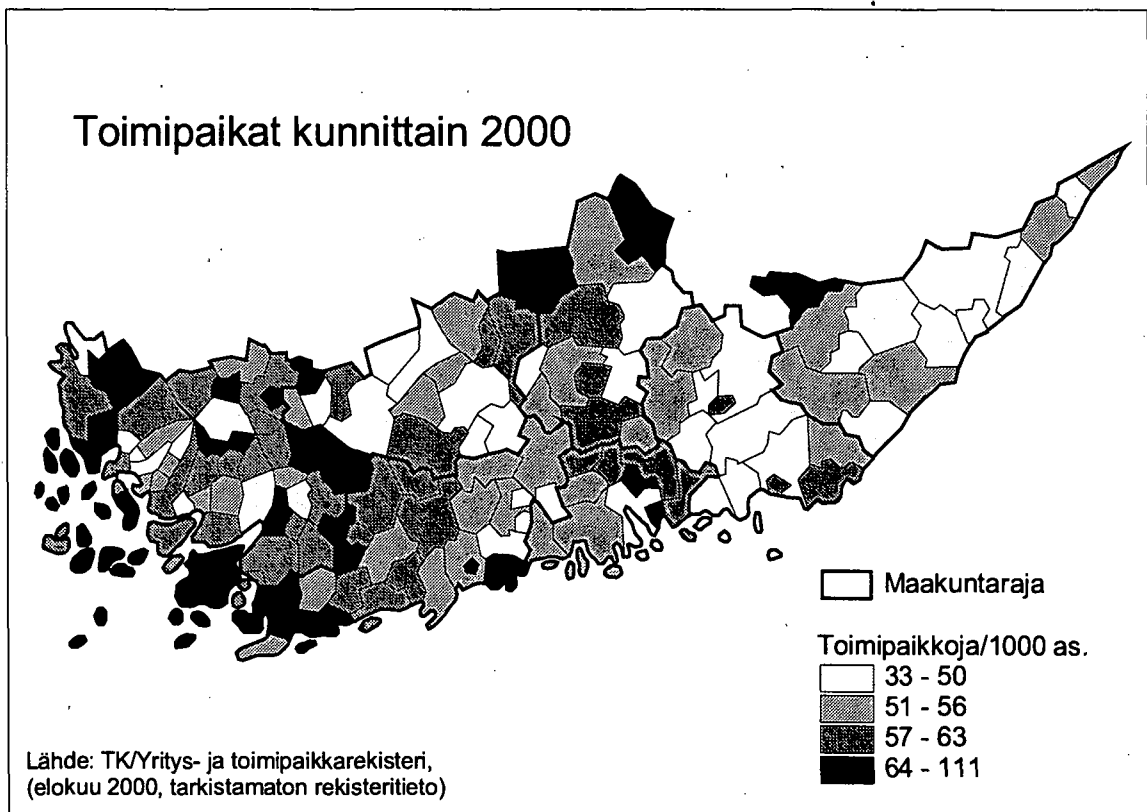
ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan elokuussa 2000 katsauksen tarkastelualueella oli 148 068 yritysten toimipaikkaa. Eniten niitä oli Uudellamaalla, 81 335. Varsinais-Suomessa toimipaikkojen määrä oli 26 345, Päijät-Hämeessä 11 160, Kymenlaaksossa 8 953, Kanta-Hämeessä 8 418, Etelä-Karjalassa 6 757 ja Itä-Uudellamaalla 5 100. Asukaslukuun suhteutettuna toimipaikkojen määrä oli alueella suurin Kustavissa ja Nauvossa. Vehkalahdella toimipaikkoja oli tuhatta asukasta kohti vähiten. Rekisteri kattaa kaikki yritykset, yhteisöt ja yksityiset elinkeinoharjoittajat, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia tai toimivat työnantajina lukuun ottamatta julkisia viranomaisia.

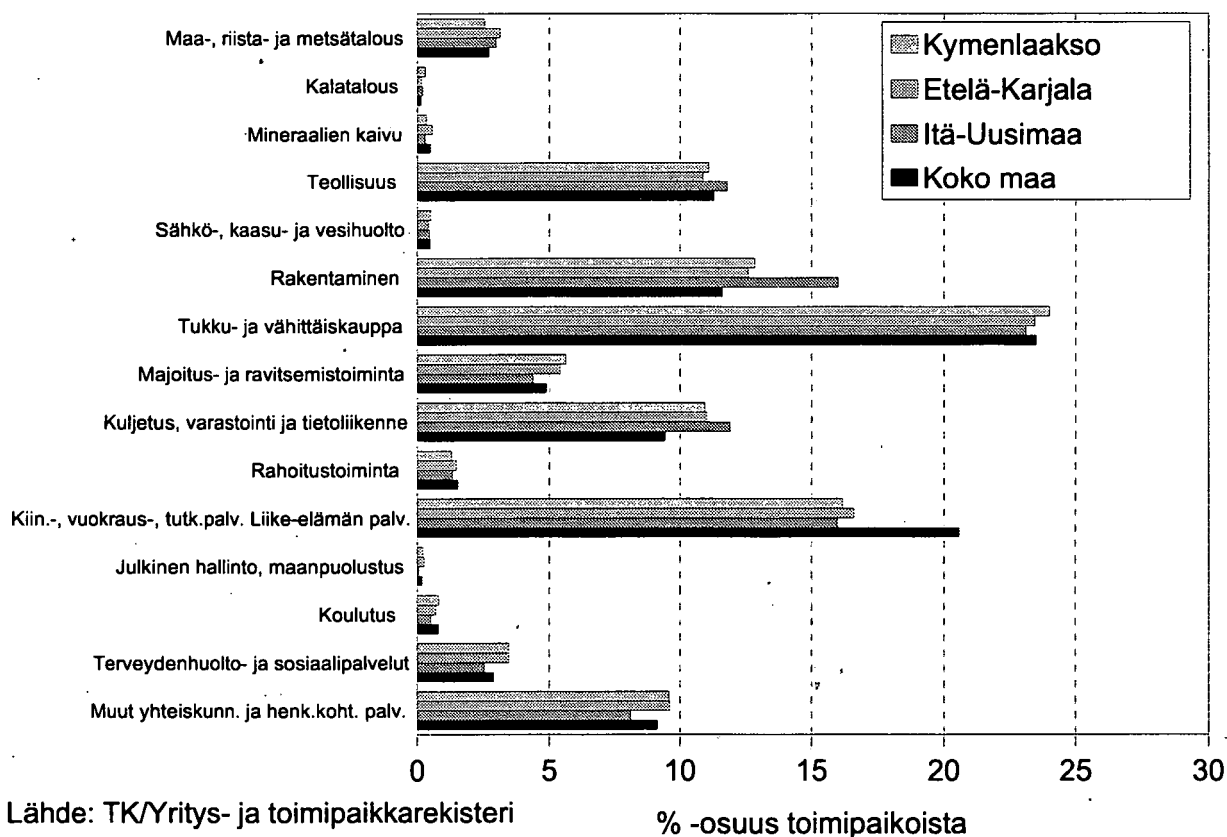
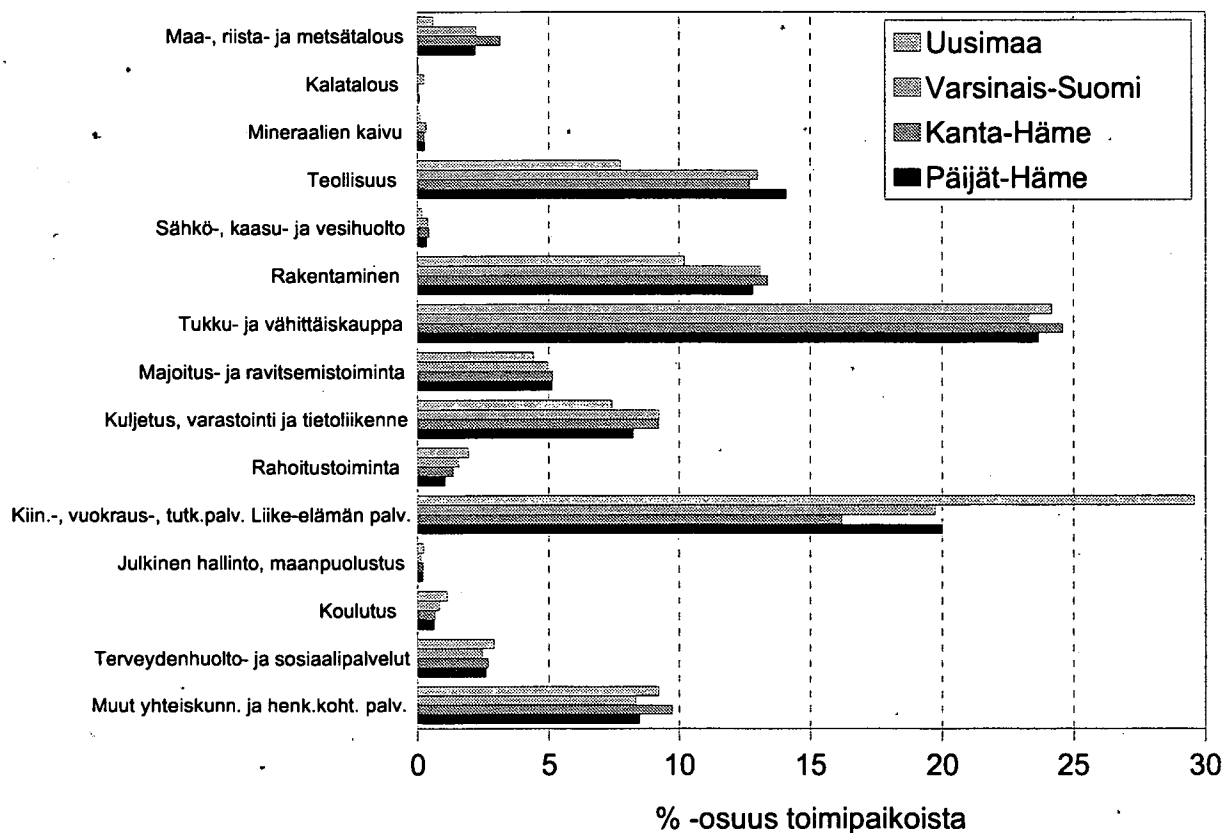
Toimialoittain tarkasteltuna tukku- ja vähittäiskaupalla on eniten toimipaikkoja Etelä-Suomen maakunnissa Uttamaata lukuun ottamatta. Uudellamaalla kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimus- sekä liike-elämän palveluiden osuus toimipaikoista on suurin. Toimipaikkojen henkilökunnasta ja liikevaihdosta teollisuuden osuus on selkeästi suurin muualla paitsi Uudellamaalla, missä tukku- ja vähittäiskauppa on henkilökunnaltaan ja liikevaihdoltaan toimialoista suurin.

Toimipaikkojen määrä kasvoi lähes kaikkialla Etelä-Suomessa vuodesta 1995 vuoteen 1998. Ruokolahdella toimipaikat lisääntyivät yli puolella kolmen vuoden aikana. Toimipaikkojen liikevaihto kasvoi Perttelissä lähes 149 % vastaavana aikana ja henkilöstökin lisääntyi yli 126 %:lla. Sekä liikevaihto että henkilöstö vähenivät alueella eniten Tuuloksessa. Velkualla ja Västanfjärdissä niin toimipaikkojen lukumäärä, liikevaihto kuin henkilöstökin vähenivät.

Kuva 27. Toimipaikat kunnittain 2000.

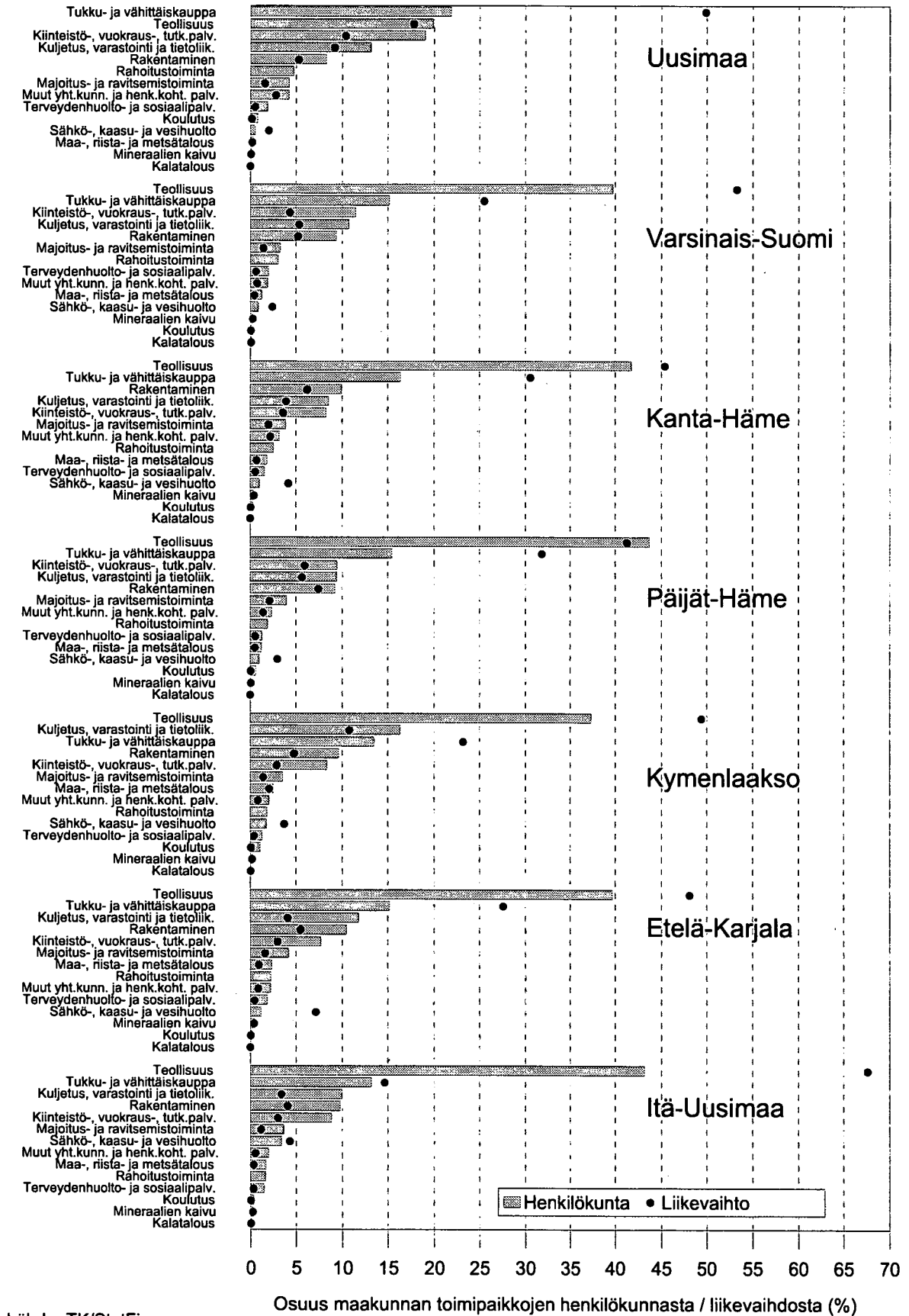
Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000

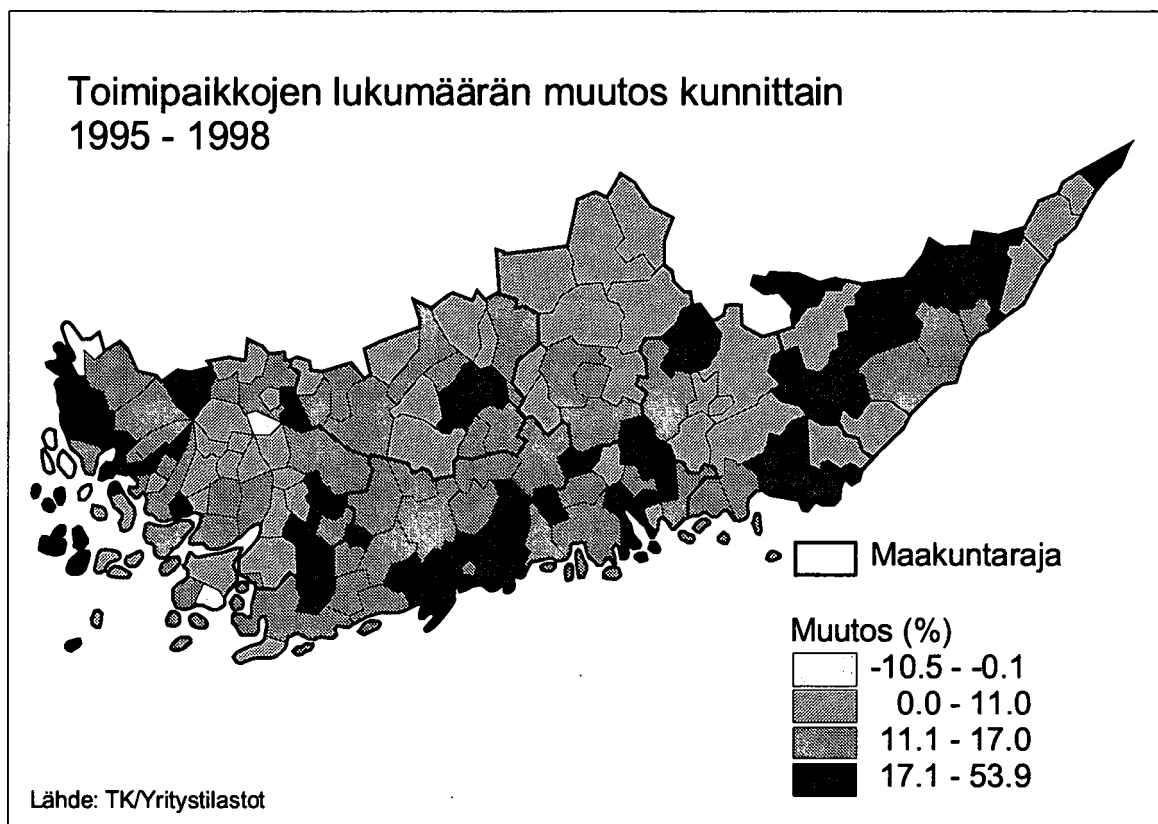
Lähde: TK/Yritys- ja toimipaikkarekisteri
(elokuu 2000, tarkistamaton rekisteritieto)

Kuva 28. Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000.

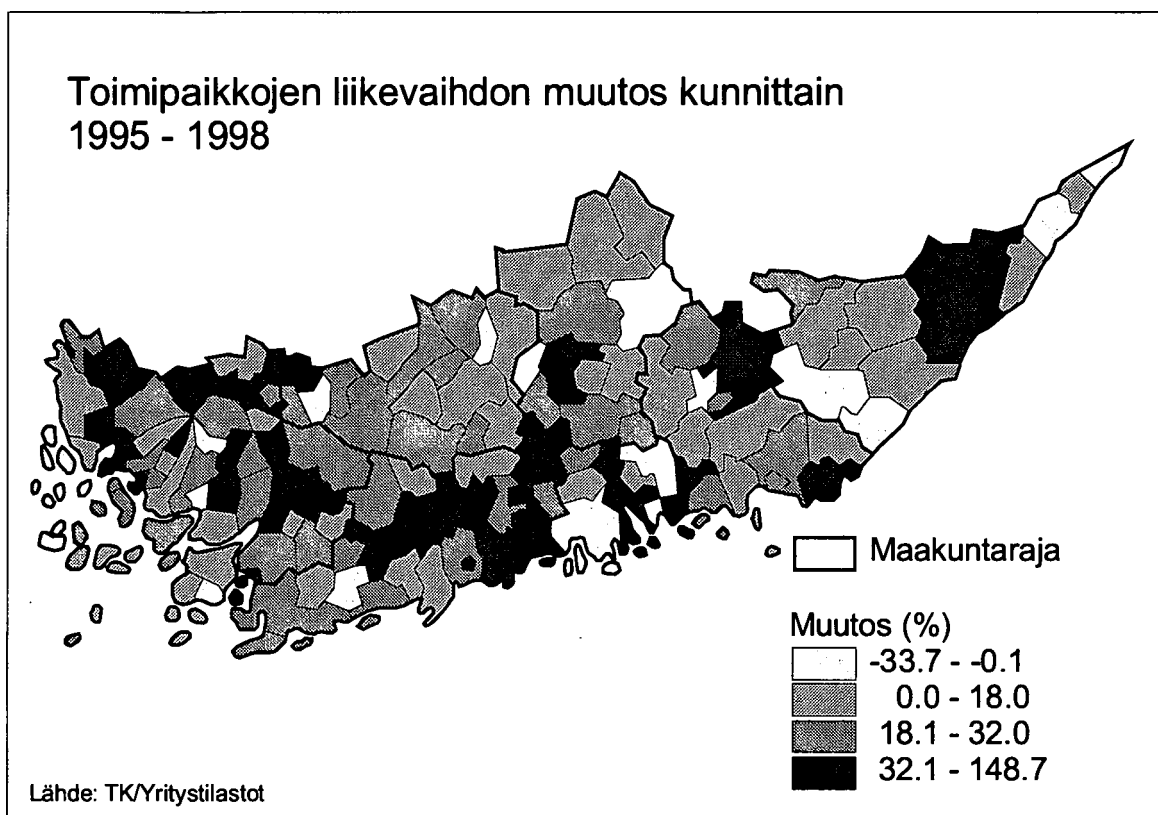
Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1998

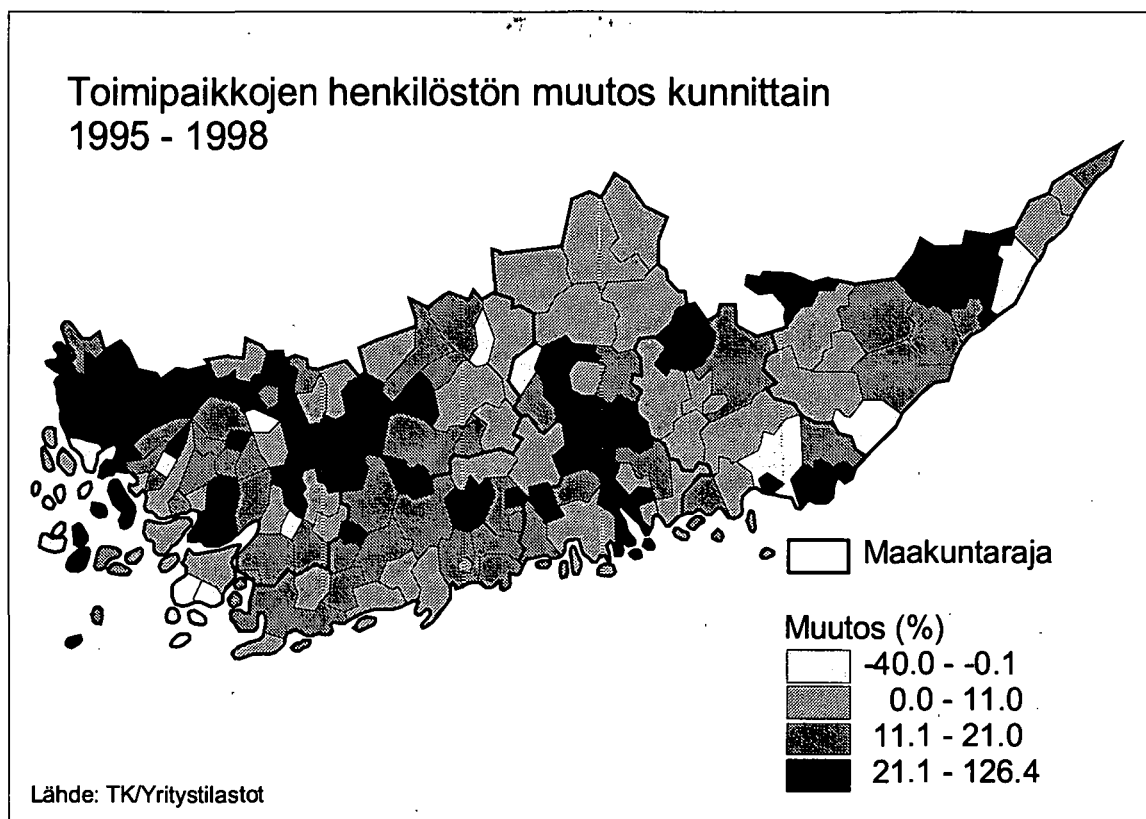
Kuva 29. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1998.

Kuva 30. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1998.

Kuva 31. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1998.

Kuva 32. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1998.

Elinkeinorakenne

Työllisten määrä väheni Suomessa 1990-luvun alussa aina vuoteen 1993 saakka etenkin palveluissa ja jalostuksessa. Varsinkaan jalostuksessa työllisten määrä ei ole sittemmin noususta huolimatta saavuttanut vuoden 1990 tasoa. Alkutuotannossa työpaikkojen määrä on vähentynyt tasaisesti koko tarkastelujakson (1987 – 1998) ajan.

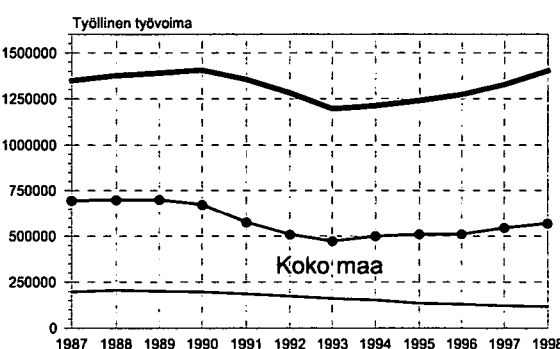
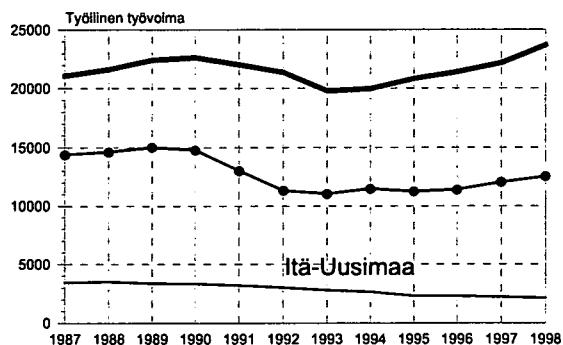
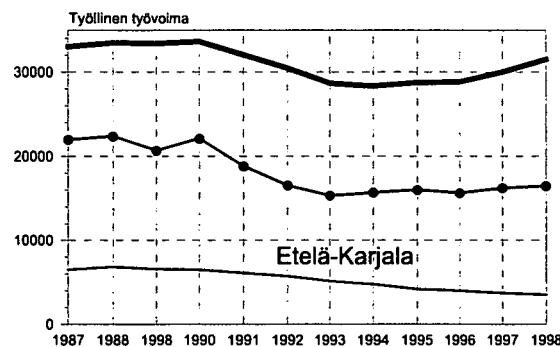
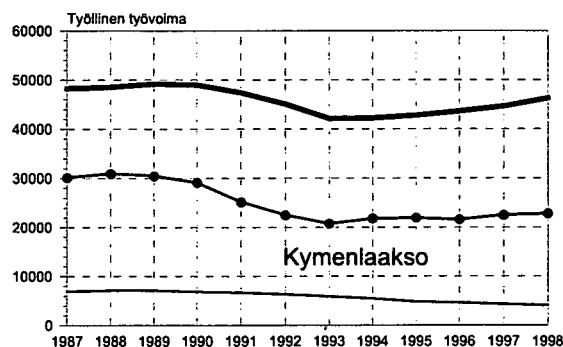
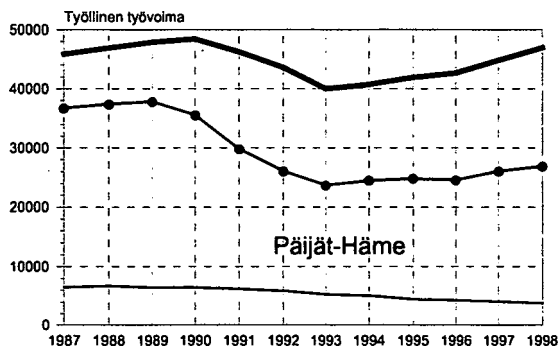
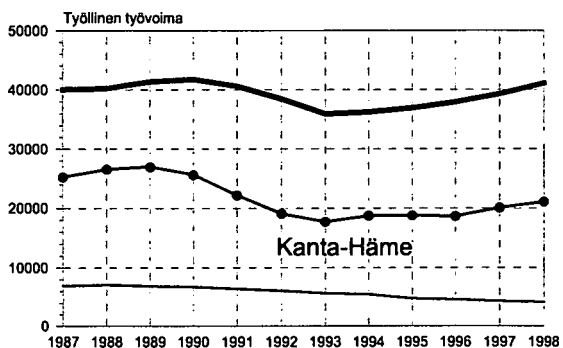
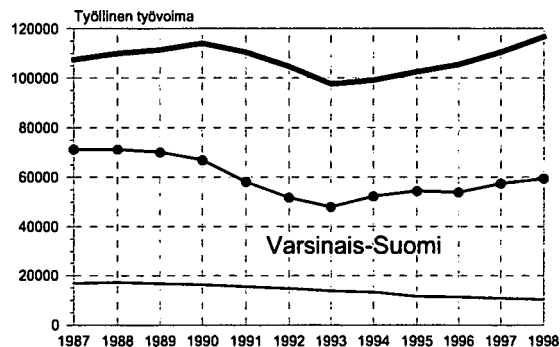
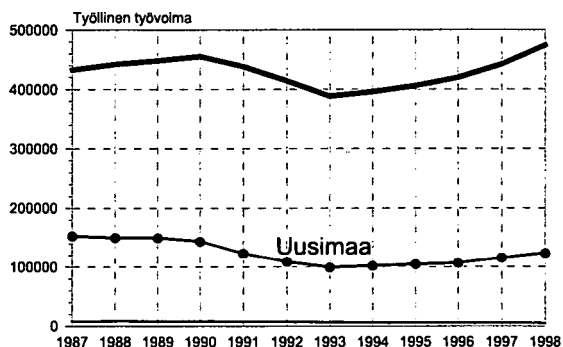
Tarkemman toimialajaotuksen mukaan tukku- ja vähittäiskauppa oli tärkein työllistäjä Uudellamaalla vuonna 1998. Muualla Etelä-Suomessa teollisuus työllisti eniten, ja sen merkitys työllistäjänä oli myös suurempi kuin maassa keskimäärin.

Alkutuotanto

Alkutuotannon työllistävyys oli vuonna 1997 suurin Saaren kunnassa, jossa yli 45 % työllisistä toimi sen piirissä. Vähäisin sen osuus oli Helsingissä, Espoossa ja Keravalla. Maakunnista Kanta-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa alkutuotannon osuus oli suurempi kuin koko maassa keskimäärin.

Tilojen keskimääräiset peltoalat olivat vuonna 1998 suurimmat Vantaalla (53 hehtaaria) ja pienimmät Iniössä (10 hehtaaria). Keskimääräinen metsäala oli puolestaan suurin Pohjan ja pienin Raision tiloilla. Pohjassa myös verotettavat tulot olivat korkeimmat, noin 575 000 markkaa tilaa kohti. Pienimmät tulot maatilataloudesta saatiin Lahdessa. Maatilatalouden keskimääräiset velat olivat suurimmat Särkisalossa ja pienimmät Iniössä.

Työllinen työvoima maakunnittain 1987 - 1998

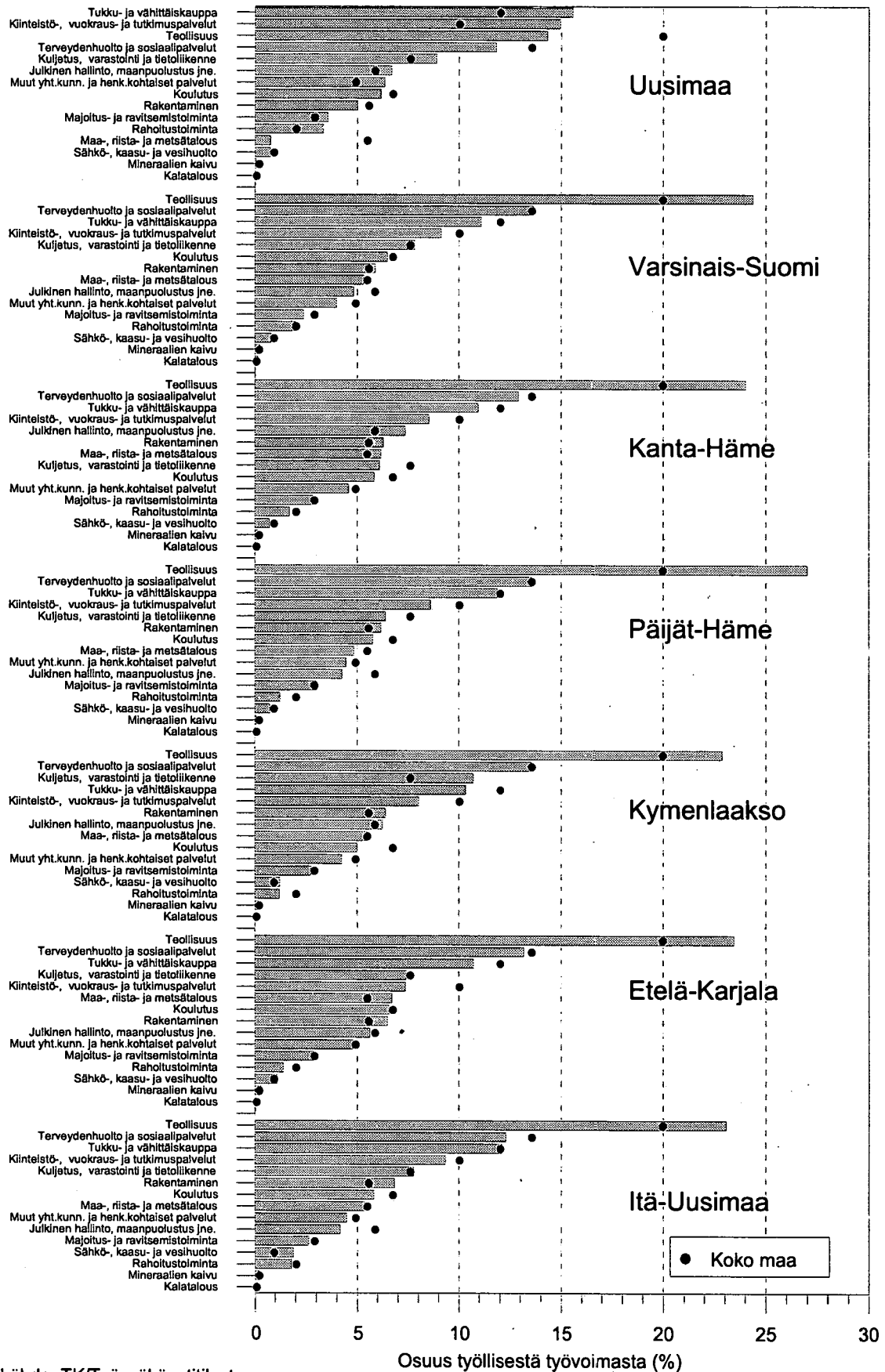
**Huom! Erilaiset
asteikot**

— Alkutuotanto ● Jalostus — Palvelut

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 33. Työllinen työvoima maakunnittain 1987 – 1998.

Elinkeinorakenne maakunnittain 1998

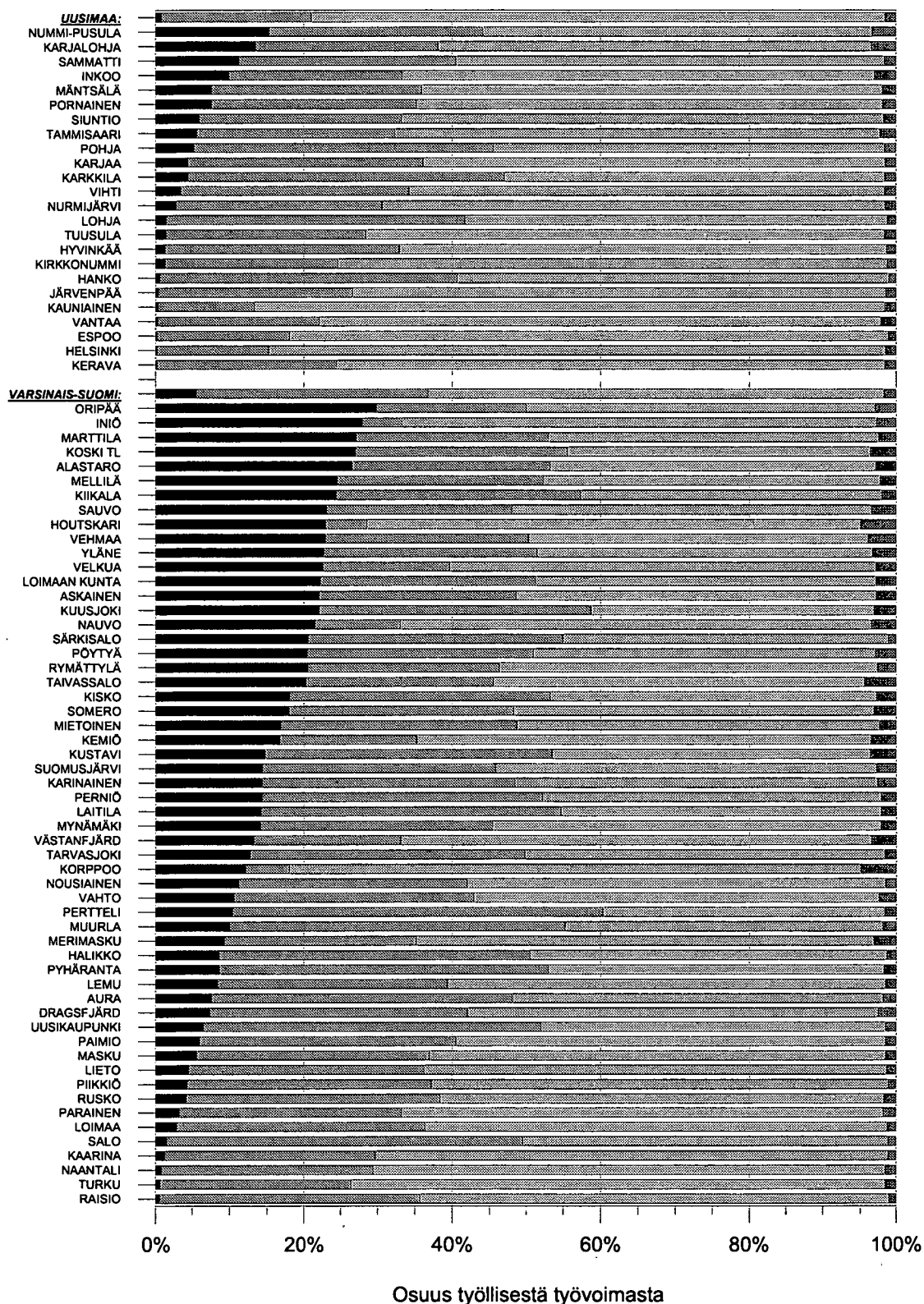

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 34. Elinkeinorakenne maakunnittain 1998.

Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan

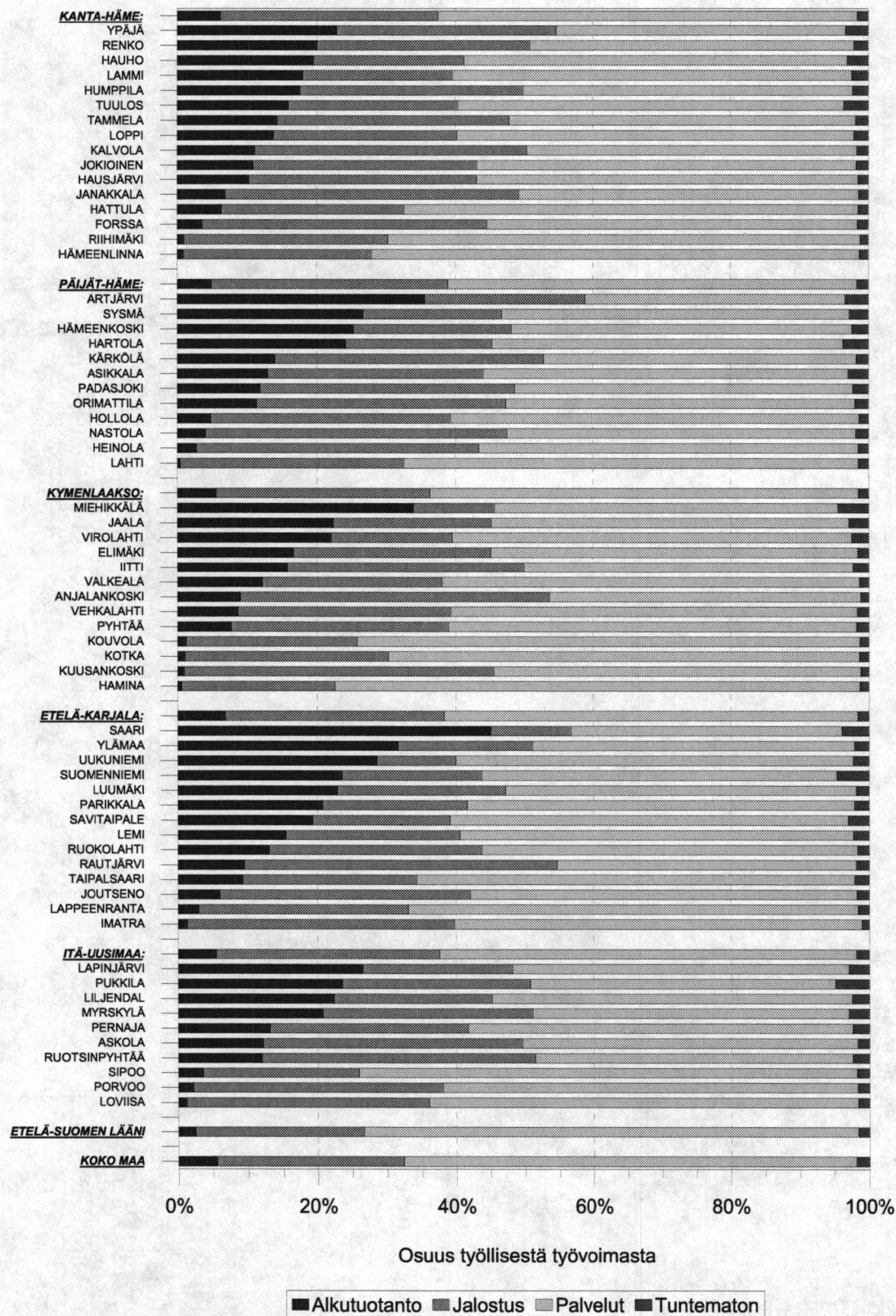

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 35a. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan.

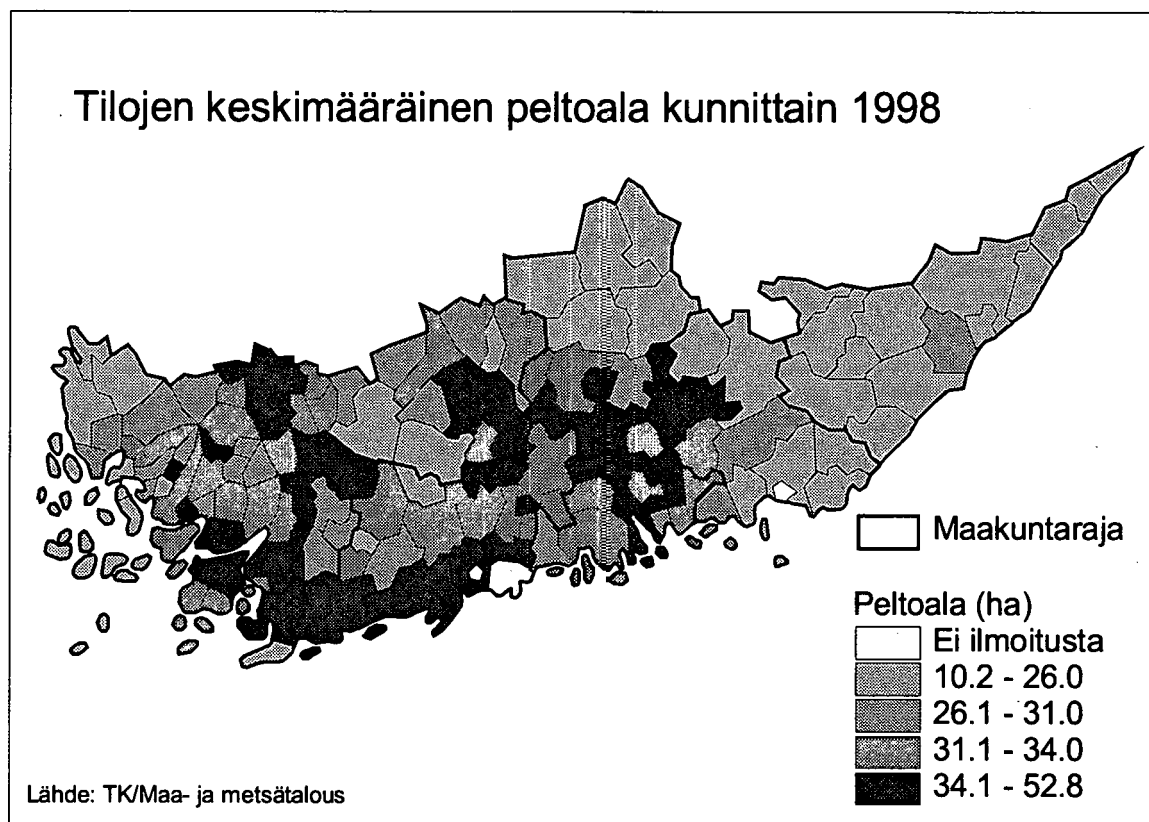
Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan

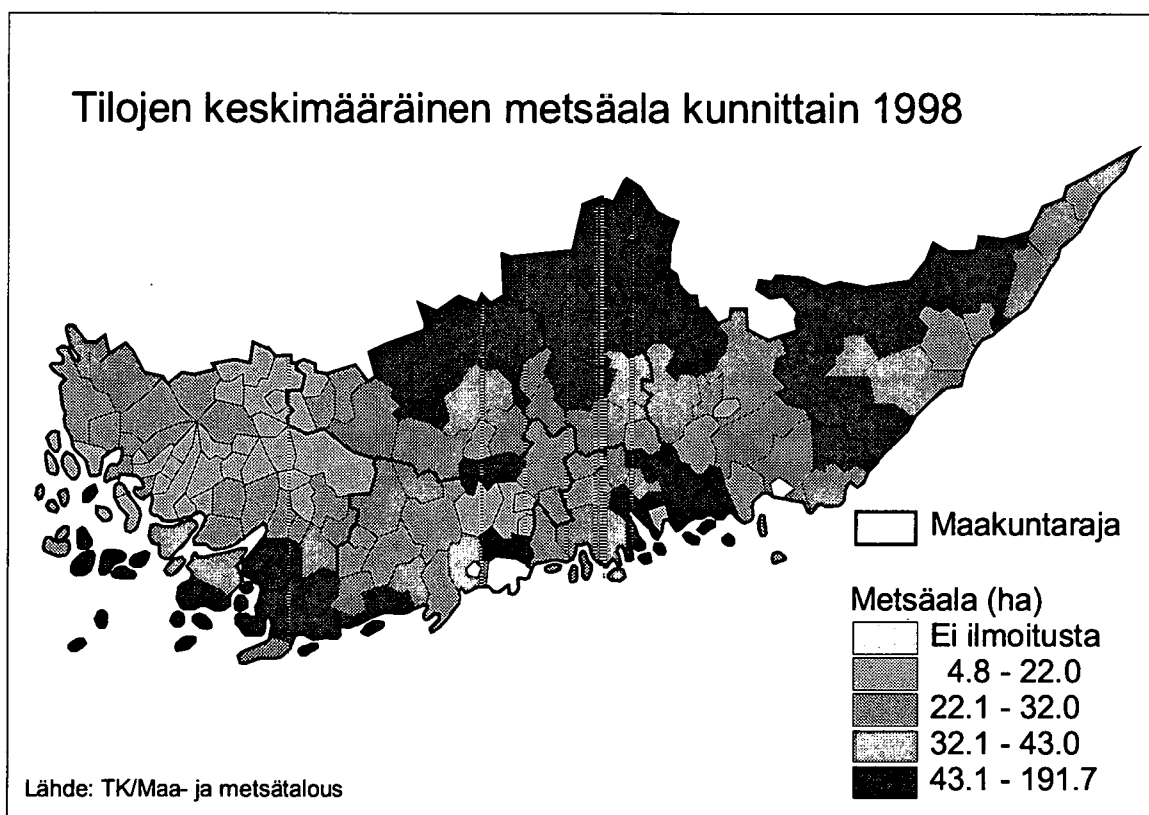

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

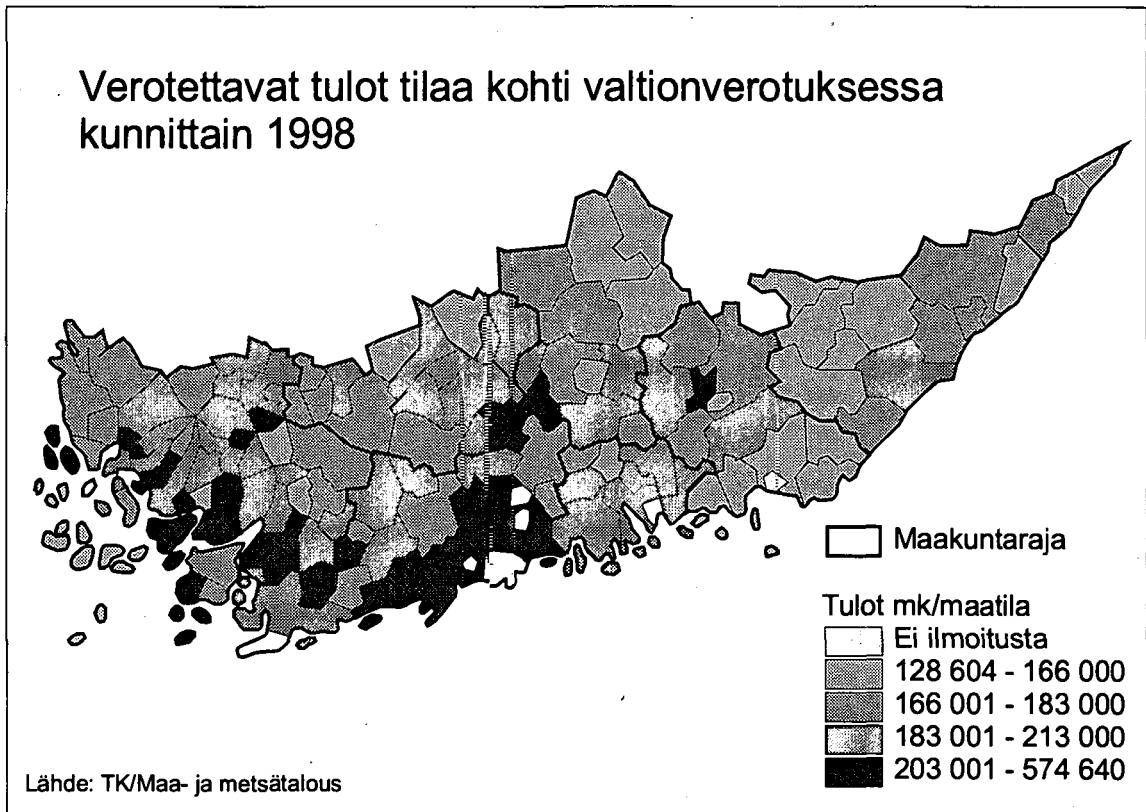
Kuva 35b. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan.

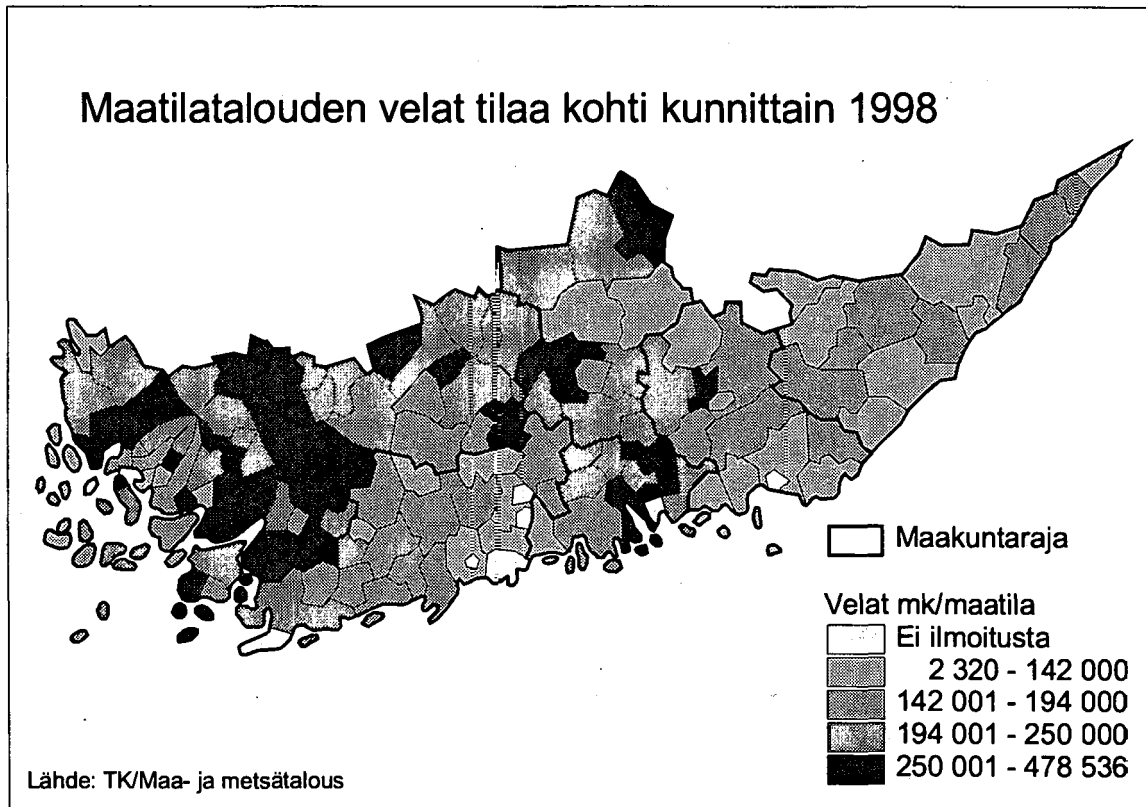
Kuva 36. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 1998.

Kuva 37. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1998.

Kuva 38. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1998.

Kuva 39. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1998.

Jalostus

Vuonna 1998 jalostuselinkeinojen työllistävyys oli suhteellisesti suurin Perttelissä, jossa puolet työllisistä työskenteli niiden piirissä. Suhteellisesti vähiten jalostuksen toimialat työllistivät Iniössä, Houtskarissa ja Korppoossa asuvia.

Perusmetallin ja metallituotteiden valmistus on merkittävin yksittäinen teollisuuden toimiala toimipaikkojen lukumäärällä mitattuna Varsinais-Suomessa ja Kanta-Hämeessä. Kymenlaaksossa ja Itä-Uudellamaalla eniten toimipaikkoja on koneiden ja laitteiden valmistuksessa, Uudellamaalla massan ym. valmistuksessa, kustantamisessa ja painamisessa, Päijät-Hämeessä huonekalujen ja muussa valmistuksessa sekä Etelä-Karjalassa puutavaran ja -tuotteiden valmistuksessa. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin elokuun 2000 -tietoihin.

Teollisuuden jalostusarvo on noussut 1990-luvun alun notkahduksen jälkeen kaikkialla Etelä-Suomessa. Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa teollisuuden jalostusarvot ovat Etelä-Suomen korkeimmat, vuonna 1998 ne olivat 30.9 ja 19.2 miljardia markkaa. Kymenlaaksossa vastaava arvo oli 7.3, Etelä-Karjalassa 6.0 ja Päijät-Hämeessä 5.8 miljardia markkaa. Kanta-Hämeessä ja Itä-Uudellamaalla jalostusarvot olivat pienimmät, reilut neljä miljardia markkaa.

Metsäteollisuus on hallitseva *teollisuustoiminnan* (sis. mineraalien kaivun, teollisuuden ja sähkö-, kaasu- ja vesihuollon) ala Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa jalostusarvolla, henkilökunnan määrällä sekä viennin osuudella mitattuna. Itä-Uudellamaalla kemianteollisuus on näiltä osin selkeästi merkittävin toimiala, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa puolestaan elektroniikkateollisuus. Kanta-Hämeessä perusmetalli- ja Päijät-Hämeessä metsäteollisuus olivat vuonna 1998 suurimmat teollisuustoiminnan alat, joskin eri toimialojen väliset erot ovat näissä maakunnissa muita pienemmät.

Teollisuustoiminnan jalostusarvo oli vuonna 1998 Etelä-Suomen suurin Salossa, lähes 370 000 markkaa asukasta kohti. Henkilökunnan määrällä mitattuna teollisuustoimipaikkojen keskikoko oli samoin Salossa suurin. Kuudessa Etelä-Suomen kunnassa viennin osuus teollisuustoimitusten bruttoarvosta ylitti kolme neljänestä. Suurin tämä suhdeluku oli Salossa, 94 %. 14 kunnan yritykset eivät harjoittaneet lainkaan vientiä vuonna 1998.

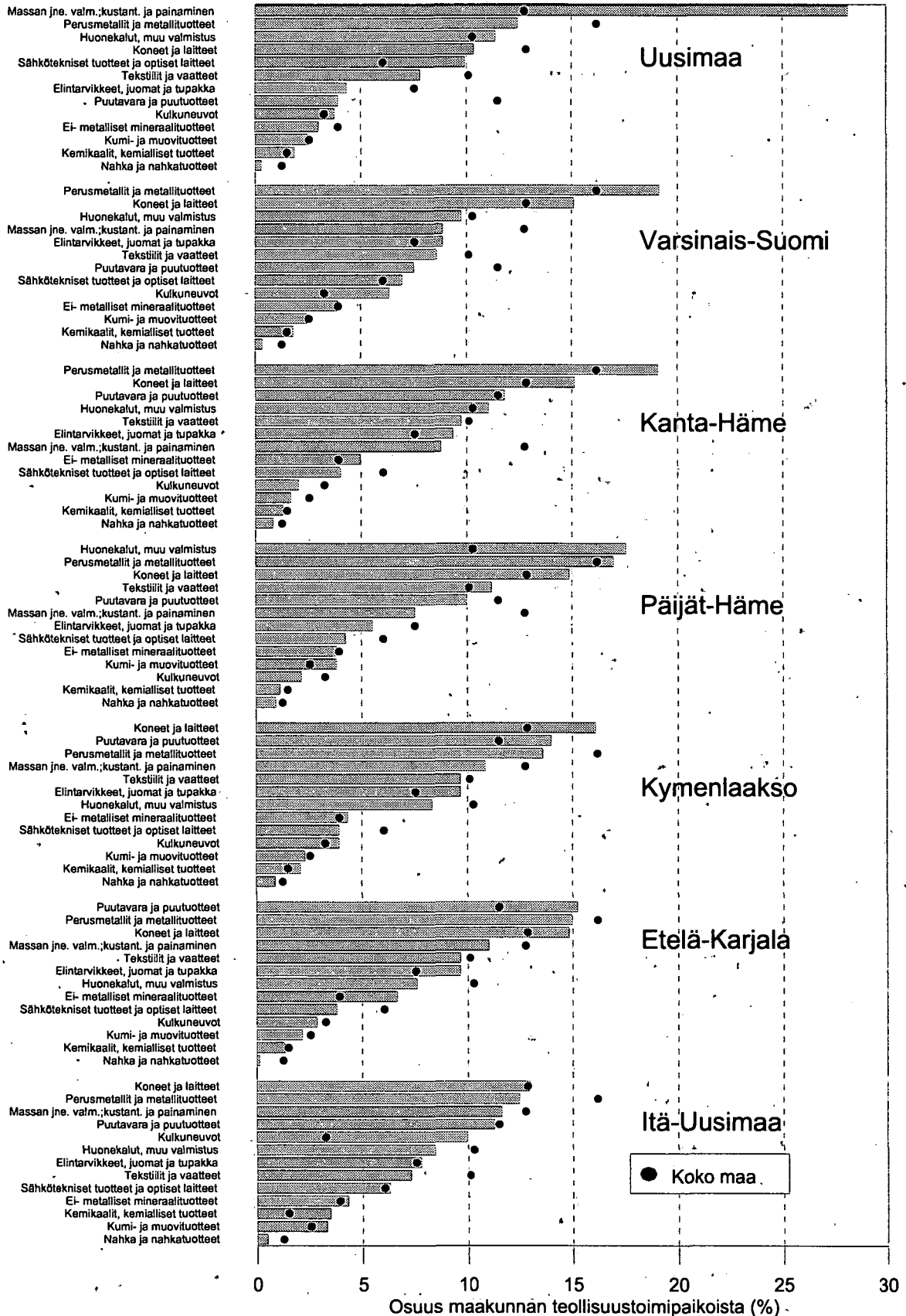
Palvelut

Yksittäisistä palvelusektorin toimialoista rahoitustoiminta on menettänyt eniten työpaikkoja 1990-luvulla. Vuodesta 1990 vuoteen 1998 rahoitustoiminnan työpaikat vähenivät kaikissa maakunnissa yli 30 %. Vuodesta 1995 vuoteen 1998 ne vähenivät edelleen, Itä-Uudellamaalla lähes neljänneksellä.

Useimmilla toimialoilla työpaikkojen määrä on kuitenkin lisääntynyt vuodesta 1995 vuoteen 1998. Uudellamaalla, Päijät-Hämeessä ja Kymenlaaksossa kasvu oli suurinta kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelujen toimialoilla. Varsinais-Suomessa ja Kanta-Hämeessä majoitus- ja ravitsemisalalan työpaikat lisääntyivät suhteellisesti eniten.

Palvelutoimialojen työllistävyys oli pienin Perttelissä ja Artjärvellä vuonna 1998. Suurin palvelutoimialojen merkitys oli vuonna 1998 Kauniaisissa, Helsingissä ja Espoossa, joiden työllisistä yli 80 % sai elantonsa palvelujen piiristä.

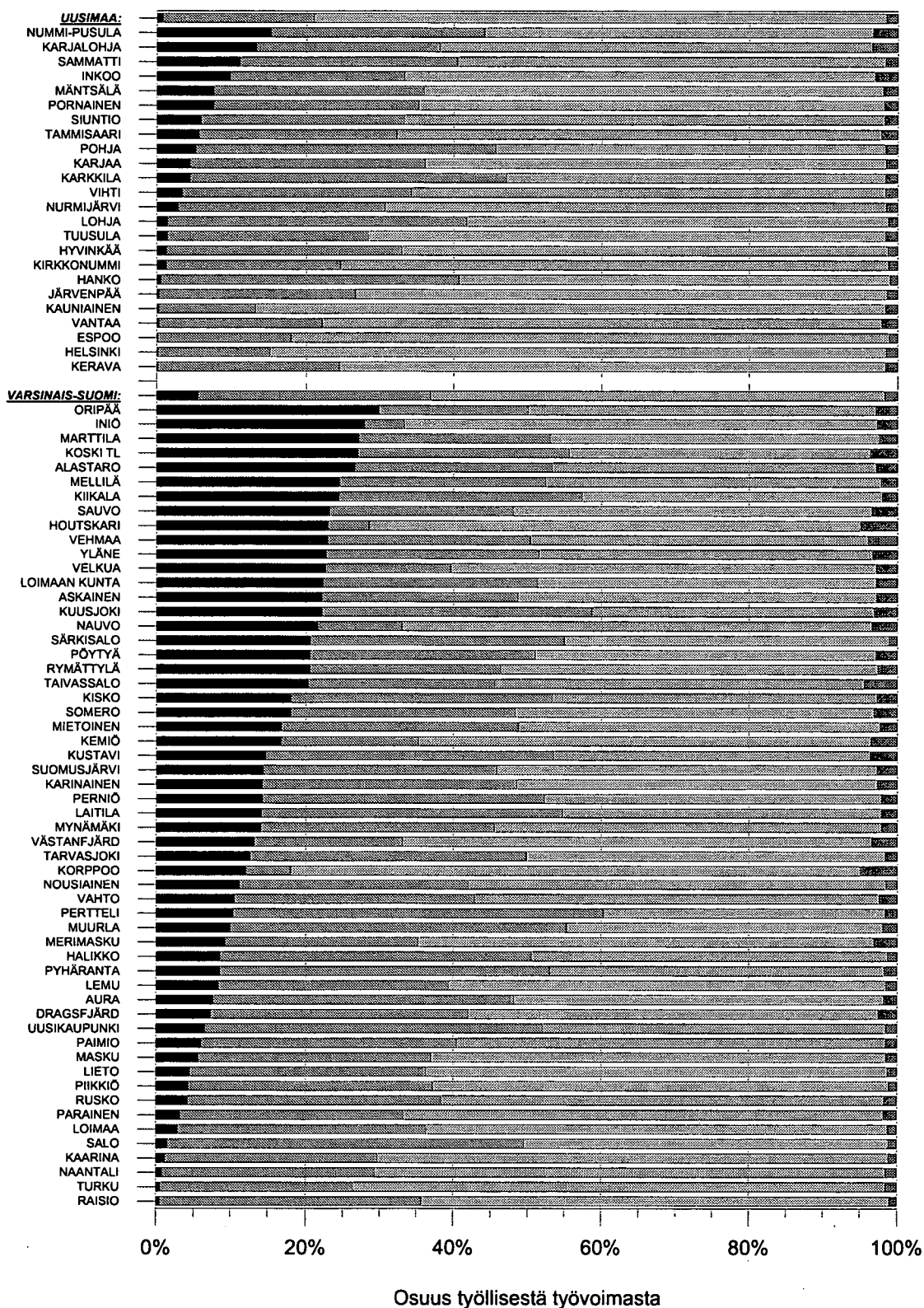
Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000

Kuva 40. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000.

Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan

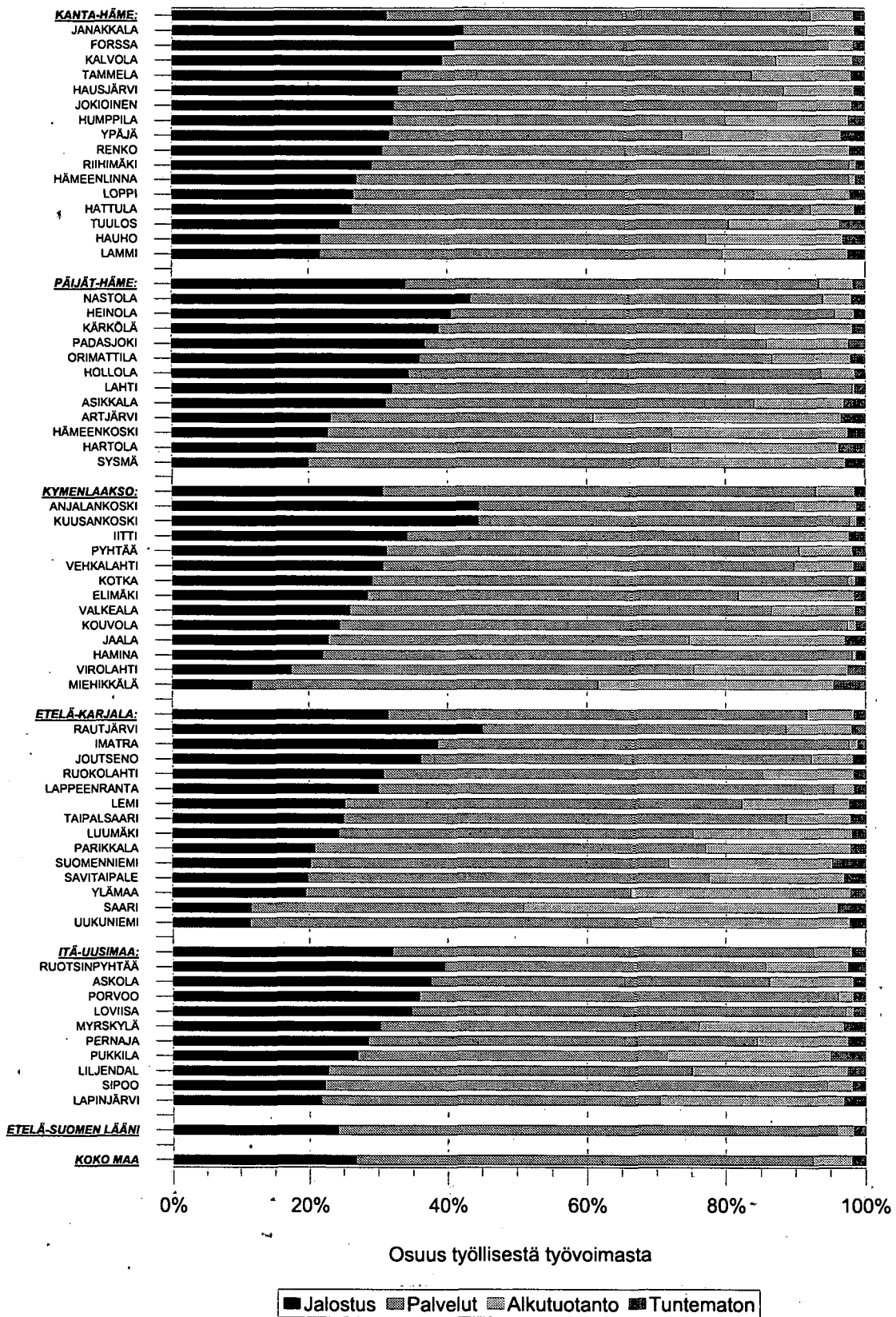

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 41a. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.

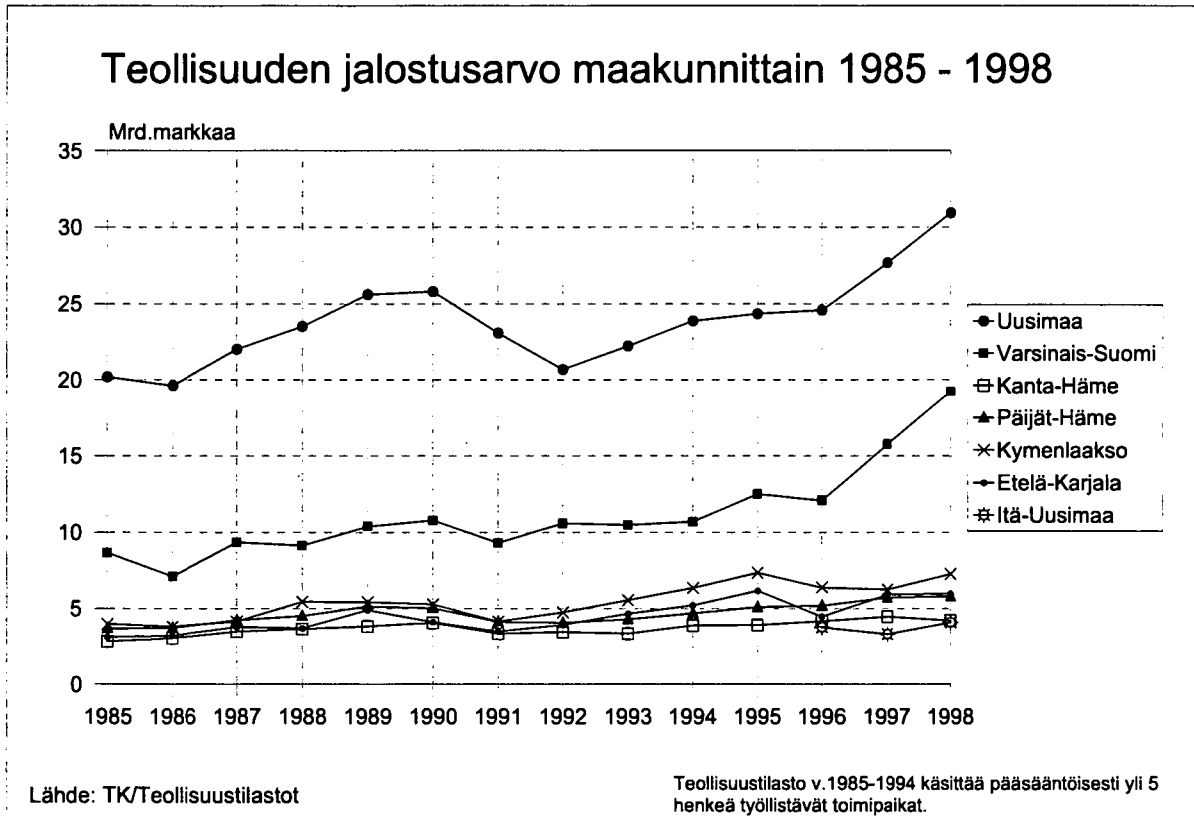
Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan

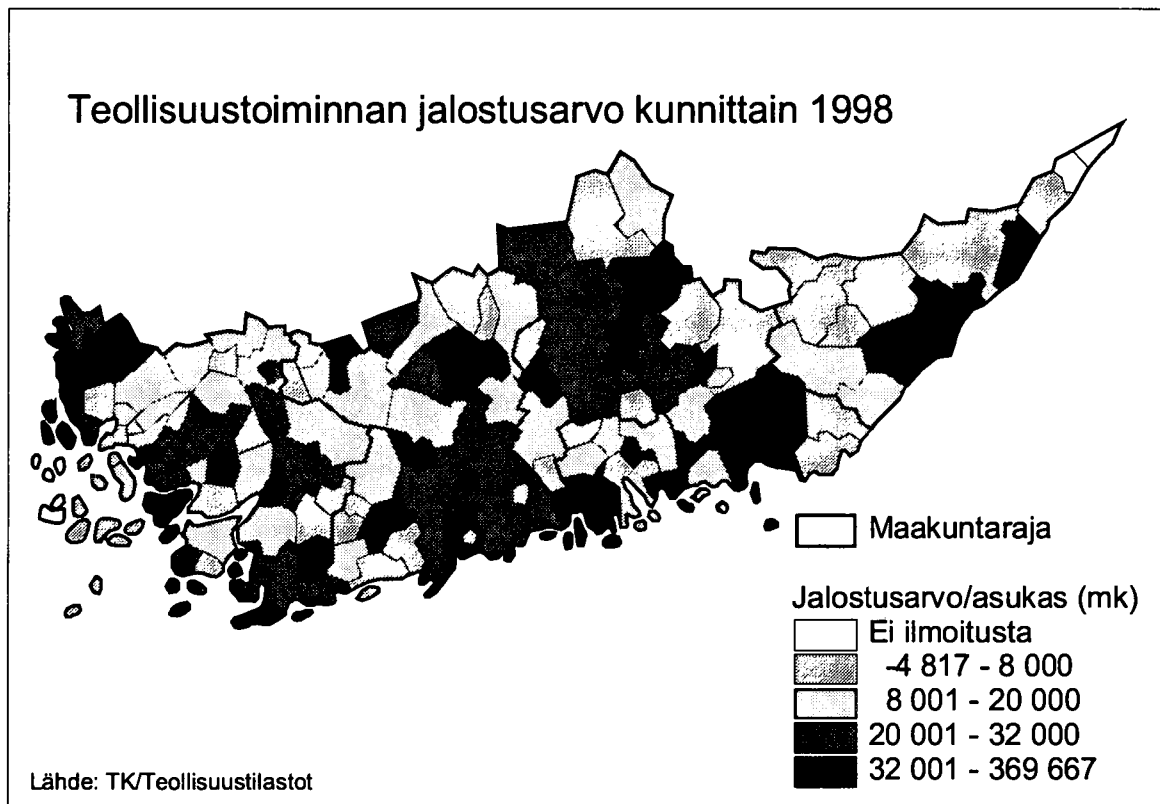

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 41b. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.

Kuva 42. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 – 1998.

Kuva 43. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1998.

Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998

Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä

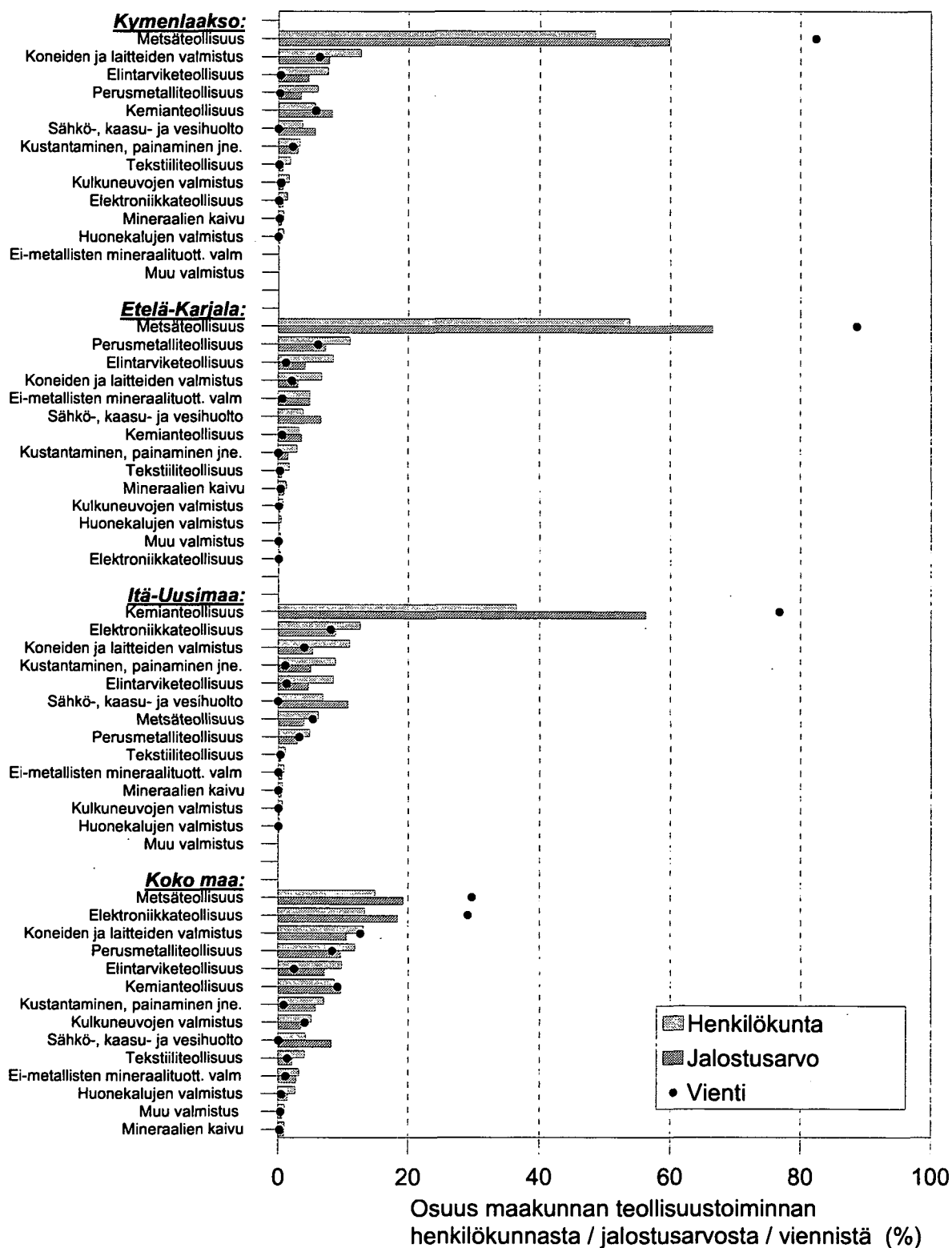

Lähde: TK/Teollisuustilastot

Kuva 44. Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998. Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä.

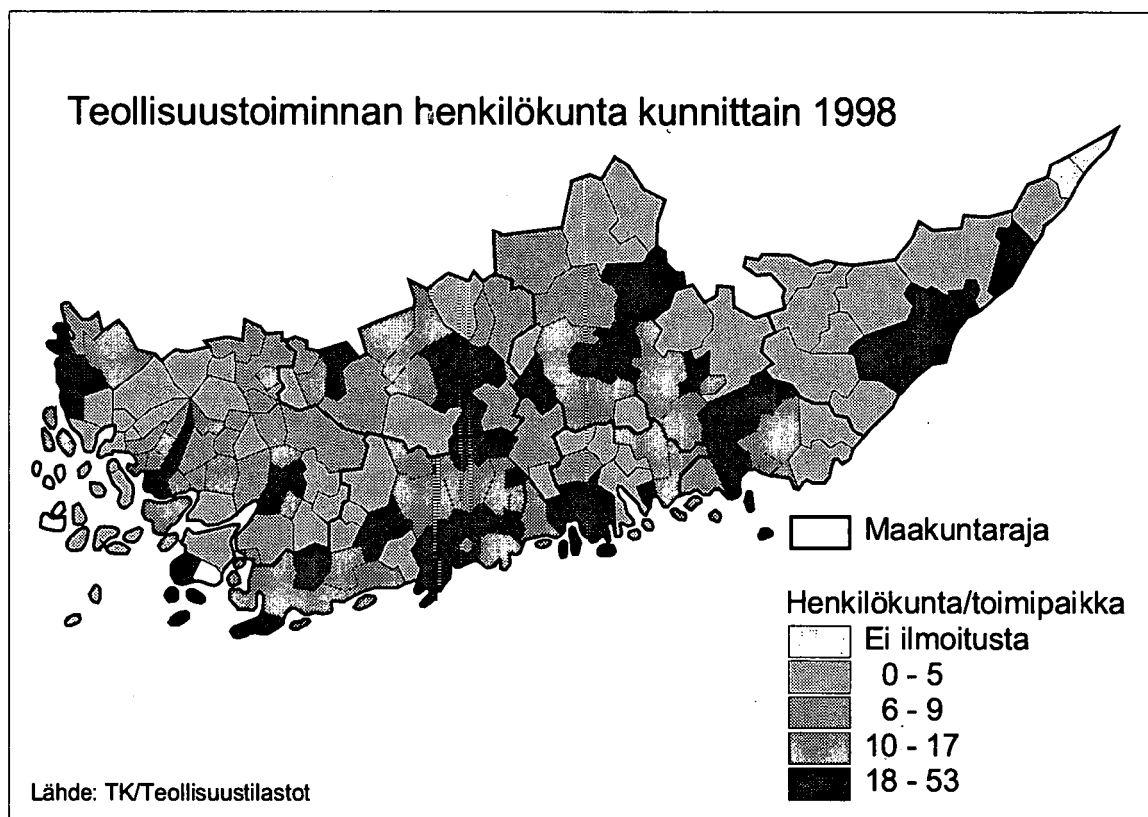
Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998

Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä Kymenlaaksossa, Etelä-Karjalassa, Itä-Uudellamaalla ja koko maassa

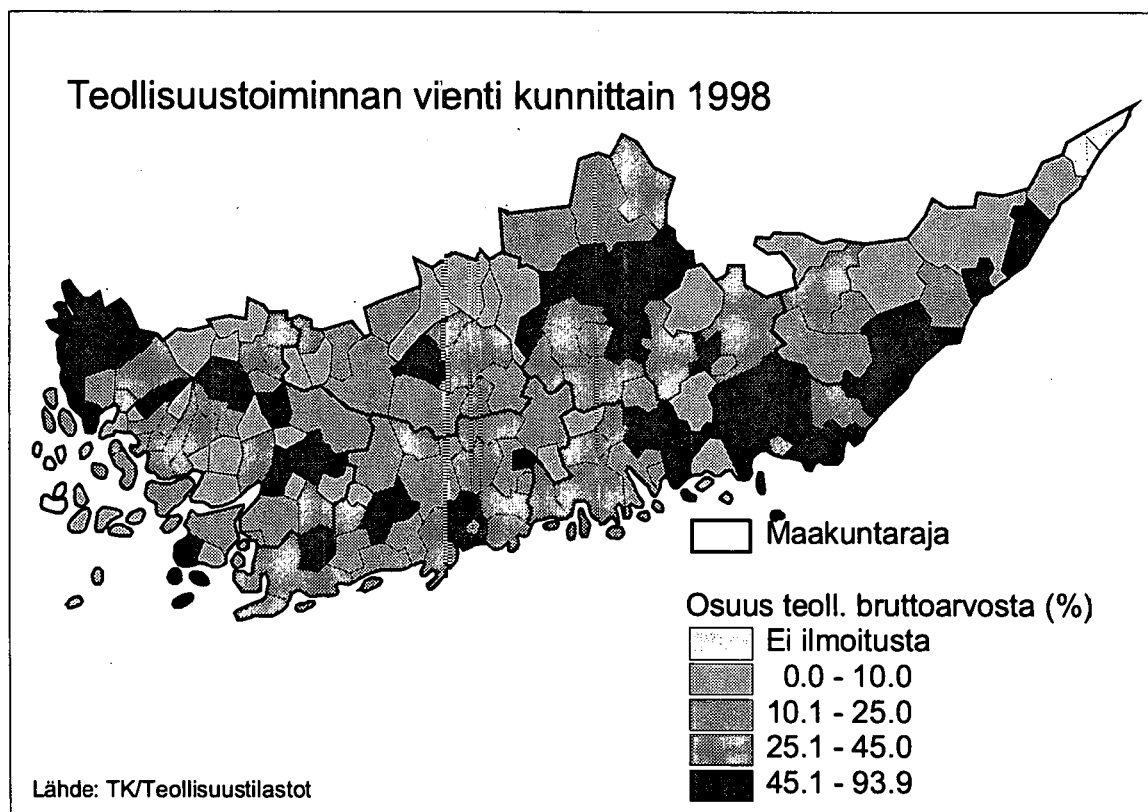

Lähde: TK/Teollisuustilastot

Kuva 45. Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998. Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä Kymenlaaksossa, Etelä-Karjalassa, Itä-Uudellamaalla ja koko maassa.

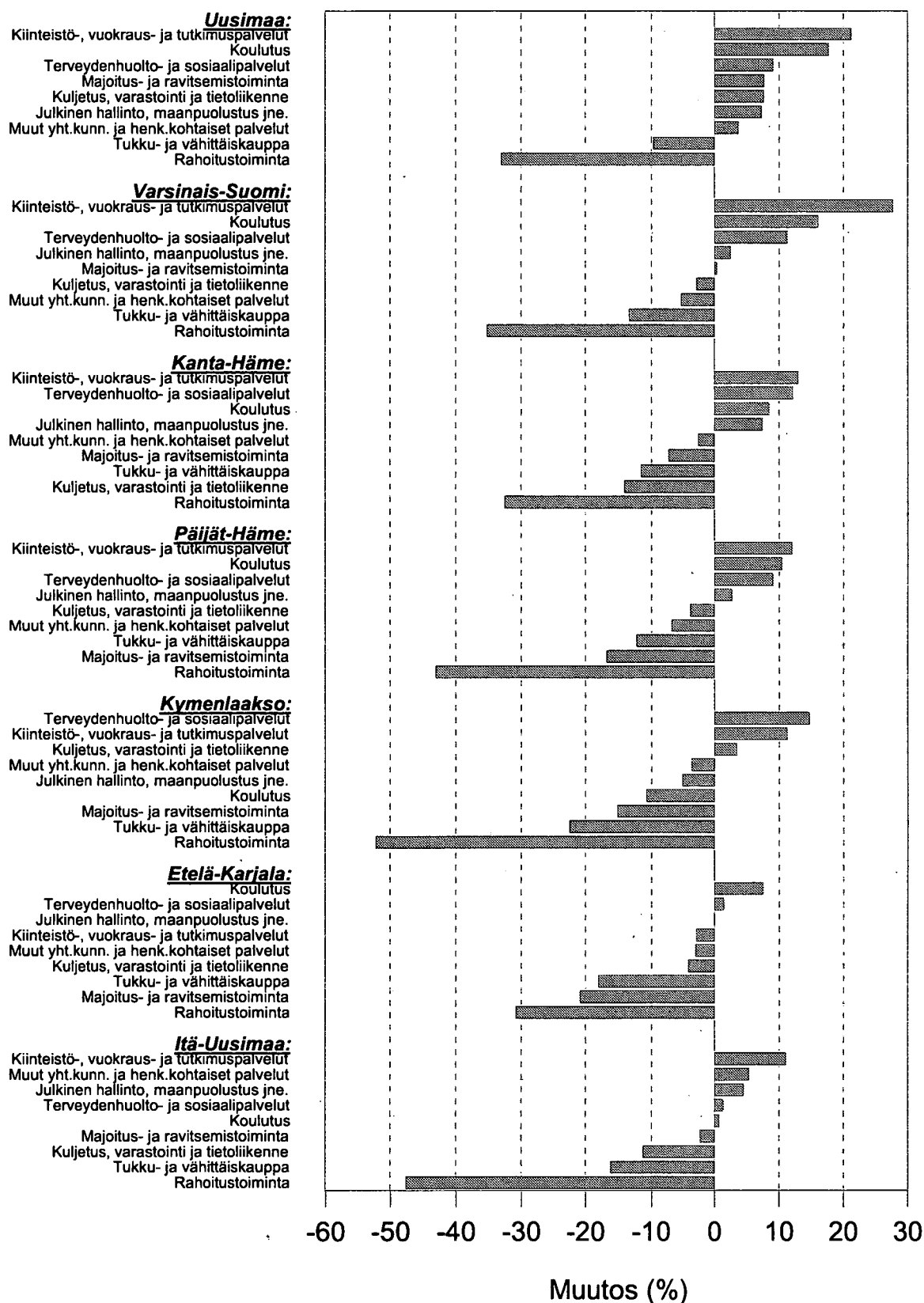

Kuva 46. Teollisuustoiminnan henkilökunta kunnittain 1998.

Kuva 47. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1998.

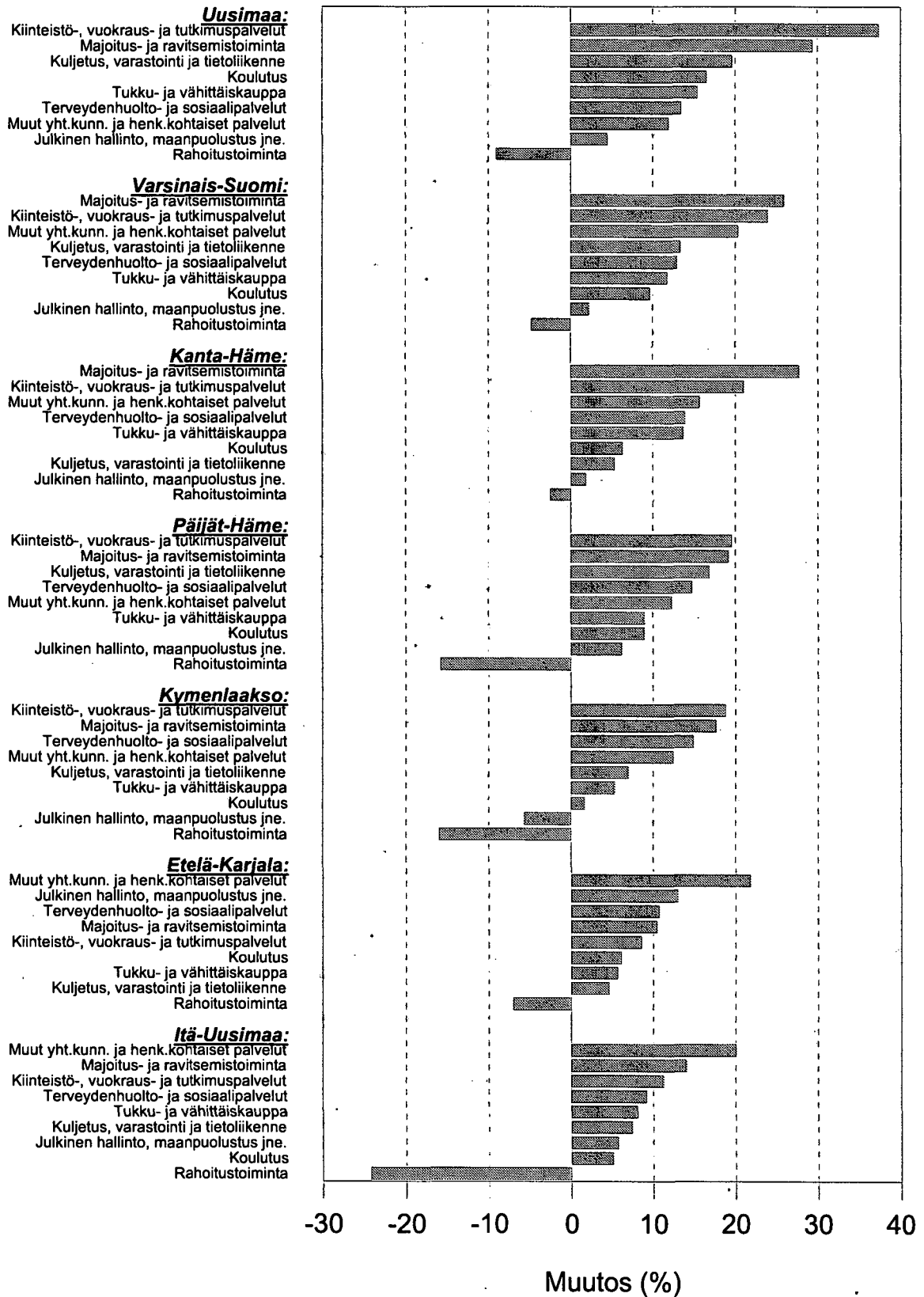
Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 - 1998

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

Kuva 48. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 – 1998.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 - 1998

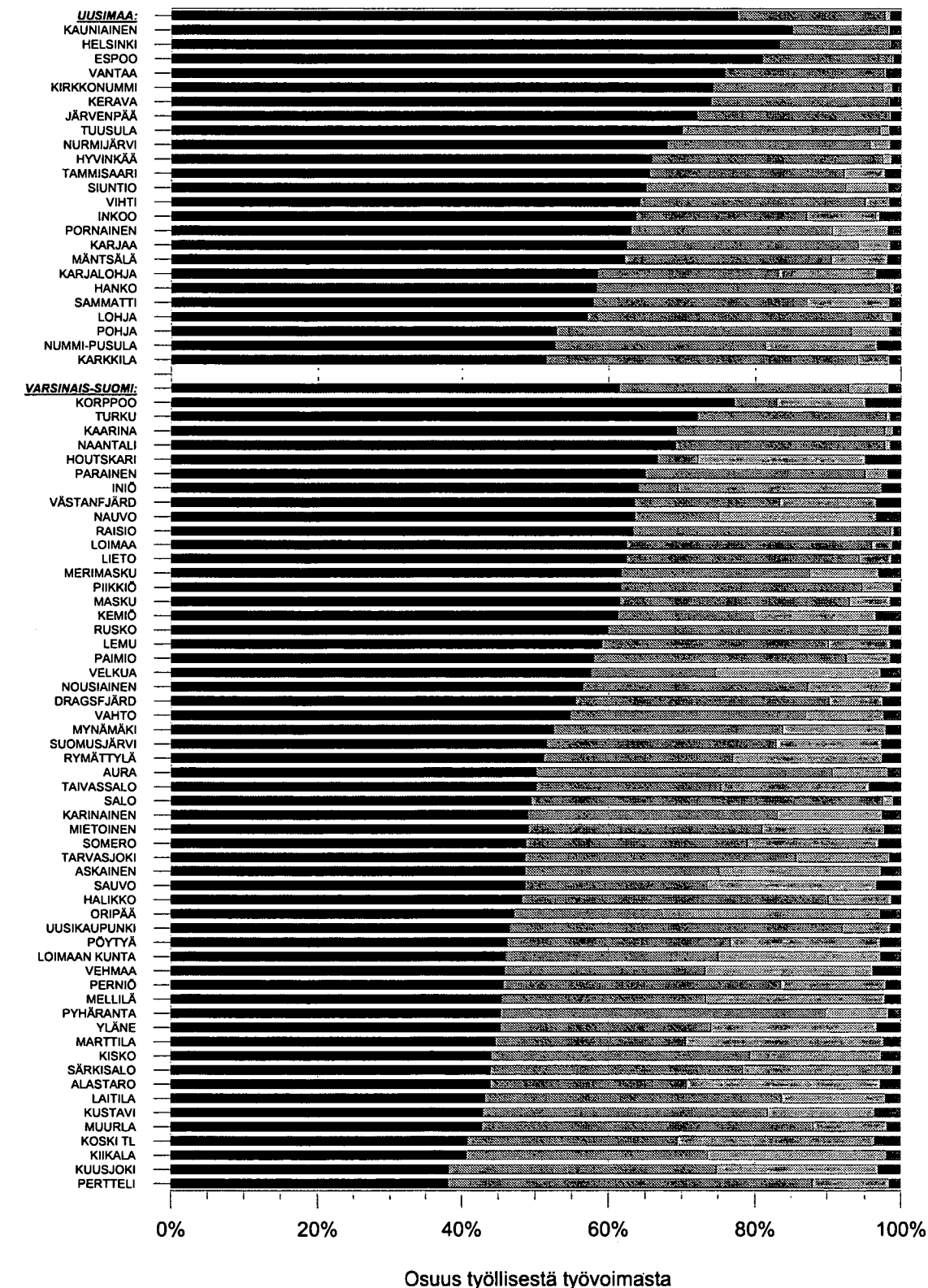

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

Kuva 49. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 - 1998.

Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan

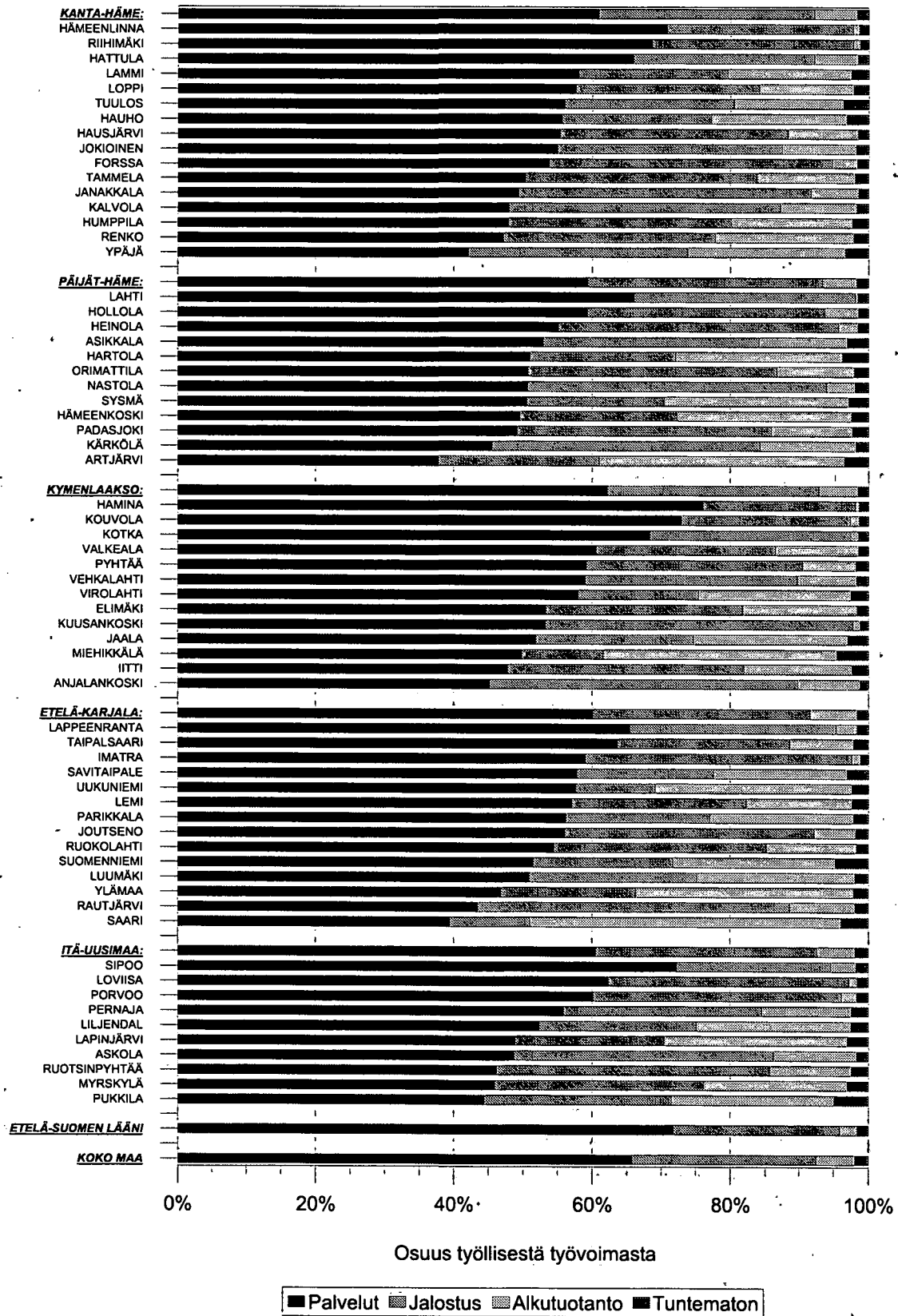

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 50a. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.

Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 50b. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.

Tulonsaajien tulot

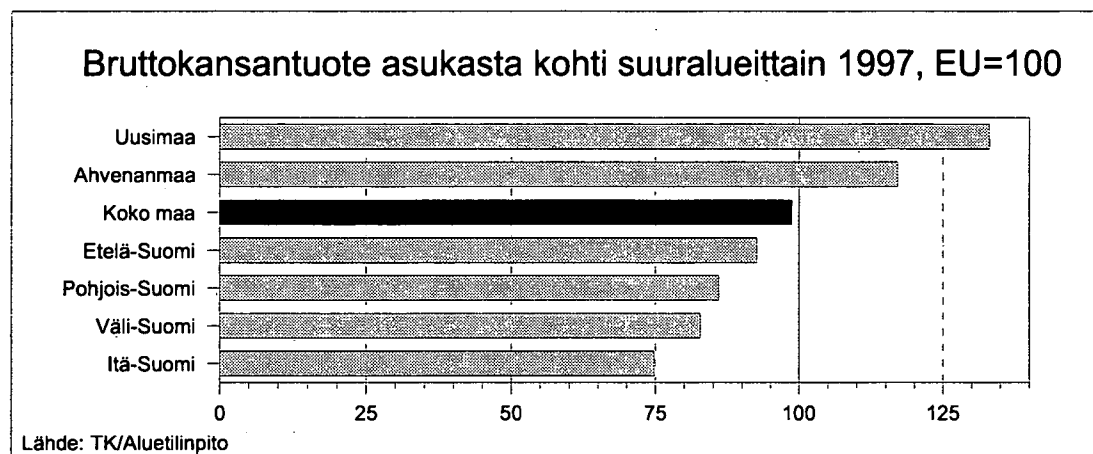
Korkeimman tulotason alueita Etelä-Suomessa ovat pääkaupunkiseutu sekä Turun ja Salon seudut. Vuonna 1998 tulonsaajien keskimääräiset valtionveron alaiset tulot olivat suurimmat Kauniaisten tulonsaajilla, lähes 204 000 markkaa ja pienimmät iniöläisillä, noin 58 400 markkaa vuodessa. Vuosien 1997 ja 1998 välillä keskitulot nousivat koko maassa 5.4 % ja olivat jälkimmäisenä vuonna 97 808 markkaa. Etelä-Suomessa tulot pienenevät vuoden aikana Pyhärannassa ja Asikkalassa, mutta nousivat kaikkialla muualla. Eniten keskitulot nousivat Kustavissa, noin 17 %.

Bruttokansantuote

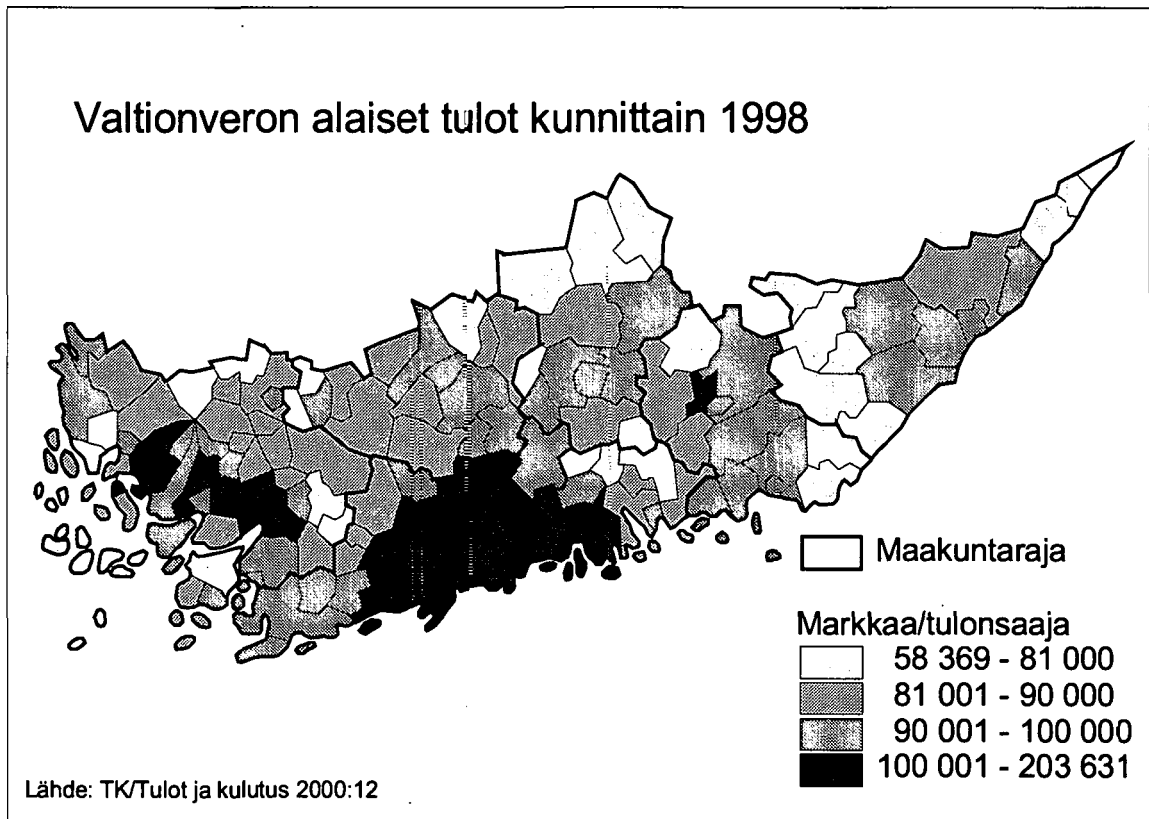
Suuralueittain tarkasteltuna bruttokansantuote asukasta kohti laskettuna oli Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla yli Euroopan Unionin maiden keskiarvon vuonna 1997. Itä-Suomen arvo oli Suomen suuralueiden matalin, 74.8 % EU:n keskimääräisestä.

Etelä-Suomen maakunnissa BKT/asukas on ollut suurimman osan tarkasteluajasta (1990 - 1997) alhaisemmalla tasolla kuin Euroopan Unionin maissa keskimäärin. Poikkeuksena Uusimaa, jonka bruttokansantuote on ollut huomattavasti EU:n tasoa korkeammalla. Koko maassa BKT/asukas oli vuonna 1990 yli EU:n tason, mutta laski sen alle vuonna 1991. Viimeisin pisteluku on vuodelta 1997, jolloin koko maan arvo oli 98.8. Suomen maakuntien korkein arvo oli Uudellamaalla, 136.2. Etelä-Suomen matalin arvo oli Päijät-Hämeessä, 85. Bruttokansantuotteen arvo oli Uudellamaalla lähes 150 000 markkaa asukasta kohti. Muissa Etelä-Suomen maakunnissa arvo oli huomattavasti tätä pienempi.

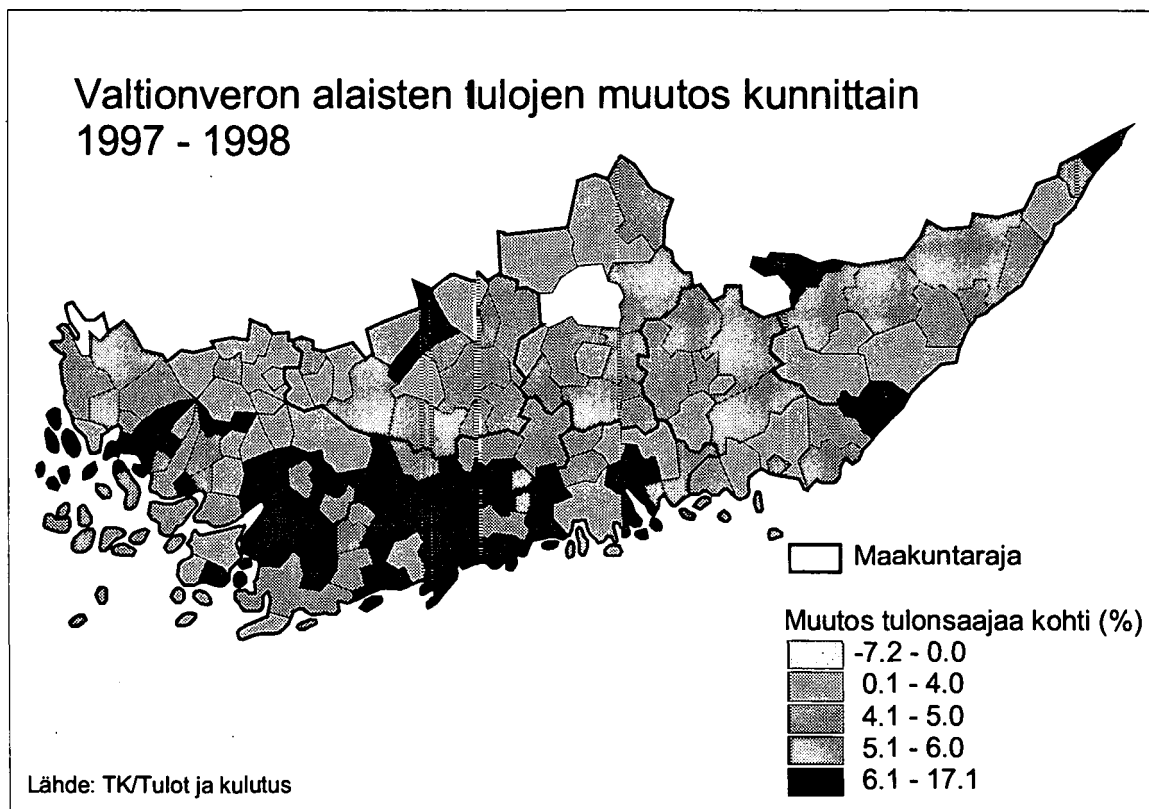
Vuonna 1997 Uudellamaalla muiden palvelujen osuus BKT:sta oli suurin. Muissa Etelä-Suomen maakunnissa teollisuuden osuus oli suurin. Koko BKT:n arvo oli Uudellamaalla 186 497, Itä- Uudellamaalla 8 646, Varsinais-Suomessa 46 976, Kanta-Hämeessä 15 409, Päijät-Hämeessä 18 390, Kymenlaaksossa 19 463 ja Etelä-Karjalassa 15 355 miljoonaa markkaa.

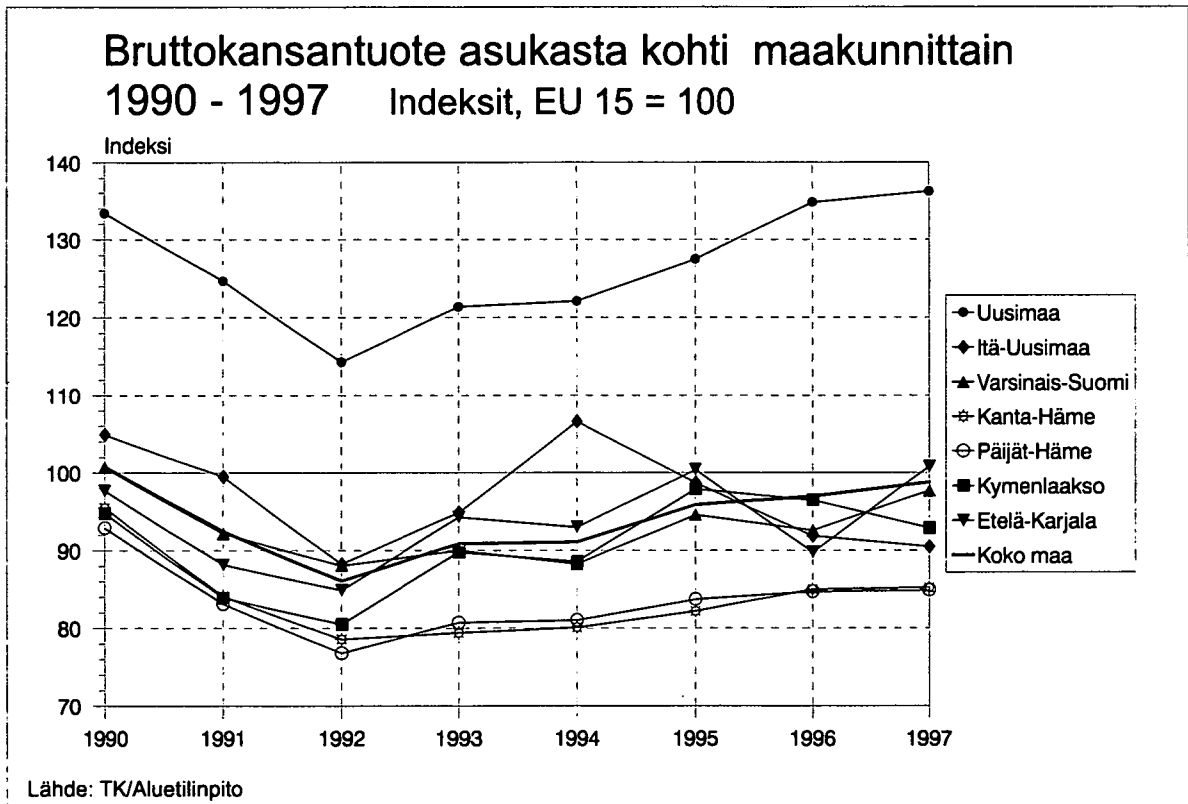
Kuva 51. Bruttokansantuote asukasta kohti suuralueittain 1997, EU=100.

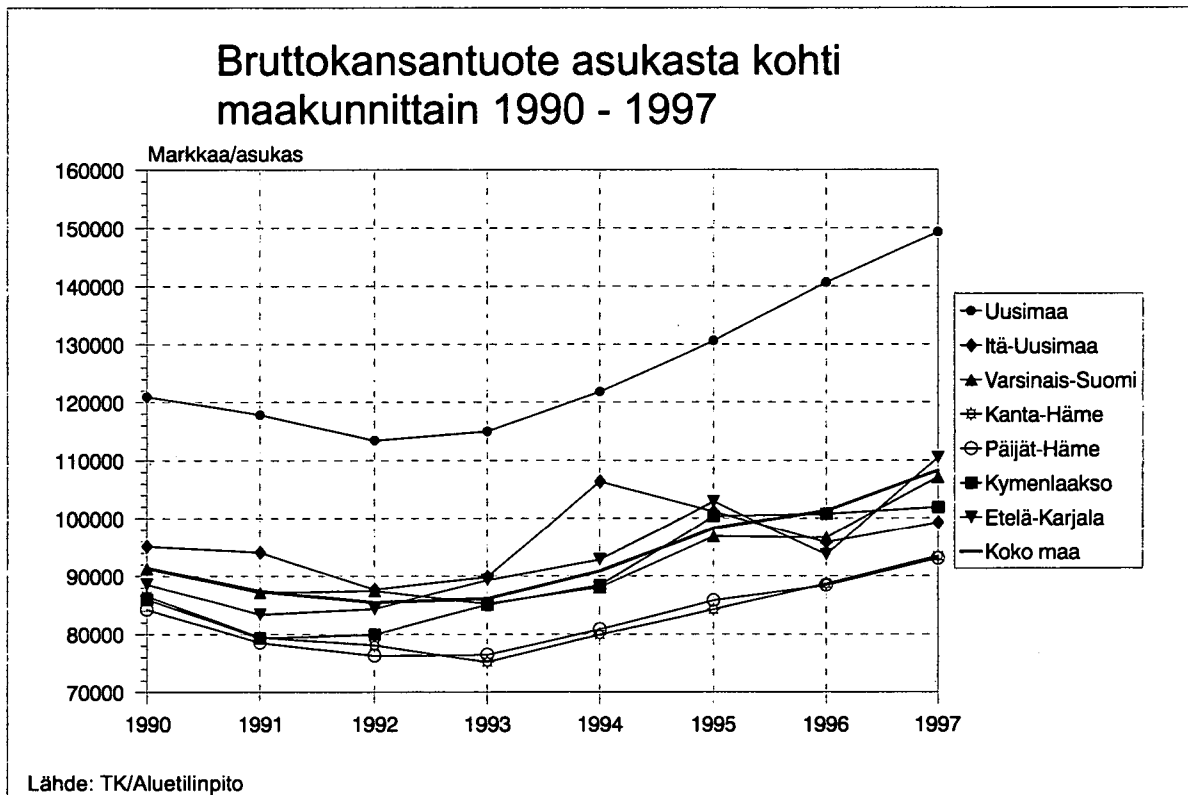
Kuva 52. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1998.

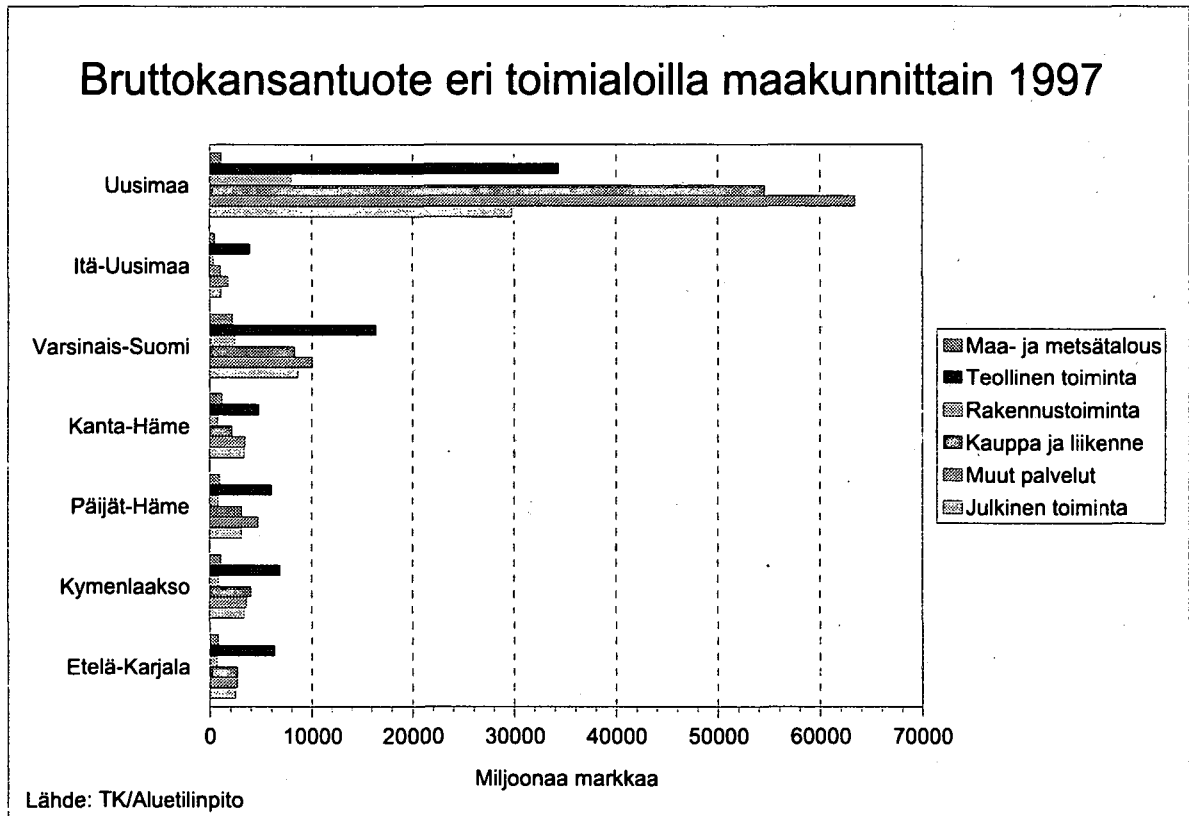
Kuva 53. Valtionveron alaisten tulojen muutos kunnittain 1997 - 1998.

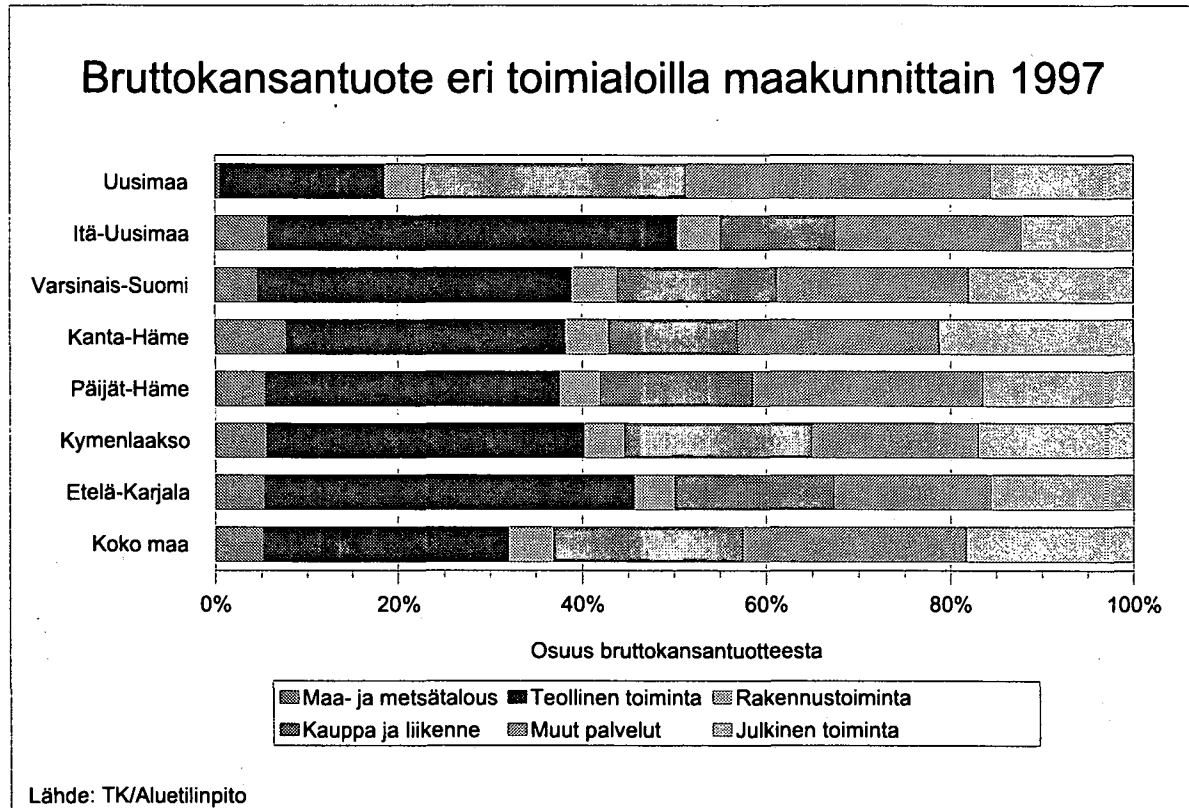
Kuva 54. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997, EU=100.

Kuva 55. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997.

Kuva 56. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, milj. mk.

Kuva 57. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, %.

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

Työllisyys

Etelä-Suomen 145 kunnasta 20 oli vuonna 1998 työpaikkaomavaraisia, eli alueella oli yhtä paljon tai enemmän työpaikkoja kuin paikkakunnalla asuvia työllisiä. Työpaikkaomavaraisuusaste oli tuolloin korkein Haminassa ja Salossa, yli 140 %. Myös Loimaalla, Forssassa ja Helsingissä se oli yli 125 %. Työpaikkaomavaraisuus oli pienin Lemun ja Pornaisten kunnissa, alle 43 %. Vuodesta 1996 vuoteen 1998 omavaraisuusaste on noussut 66 kunnassa, eniten Haminassa ja Perttelissä. Muurlassa työpaikkaomavaraisuus laski yli 10 %-yksikköä.

Työpaikkojen määrä väheni kaikissa maakunnissa 1990-luvun alkuvuosina. Suurimmillaan vuosimuutos oli Päijät-Hämeessä vuonna 1991, jolloin työpaikat vähenivät yli 9 %. Vuonna 1997 ja 1998 työpaikat lisääntyivät kaikissa Etelä-Suomen maakunnissa. Suurin työpaikkojen lisäys tapahtui Uudellamaalla vuonna 1998, yli 7 %.

Avoimien työpaikkojen määrissä on säännönmukaista vaihtelua kuukausittain. Maalis-, huhti- ja toukokuussa avoimia työpaikkoja on yleensä tarjolla eniten, vastaavasti joulutammikuussa vähiten.

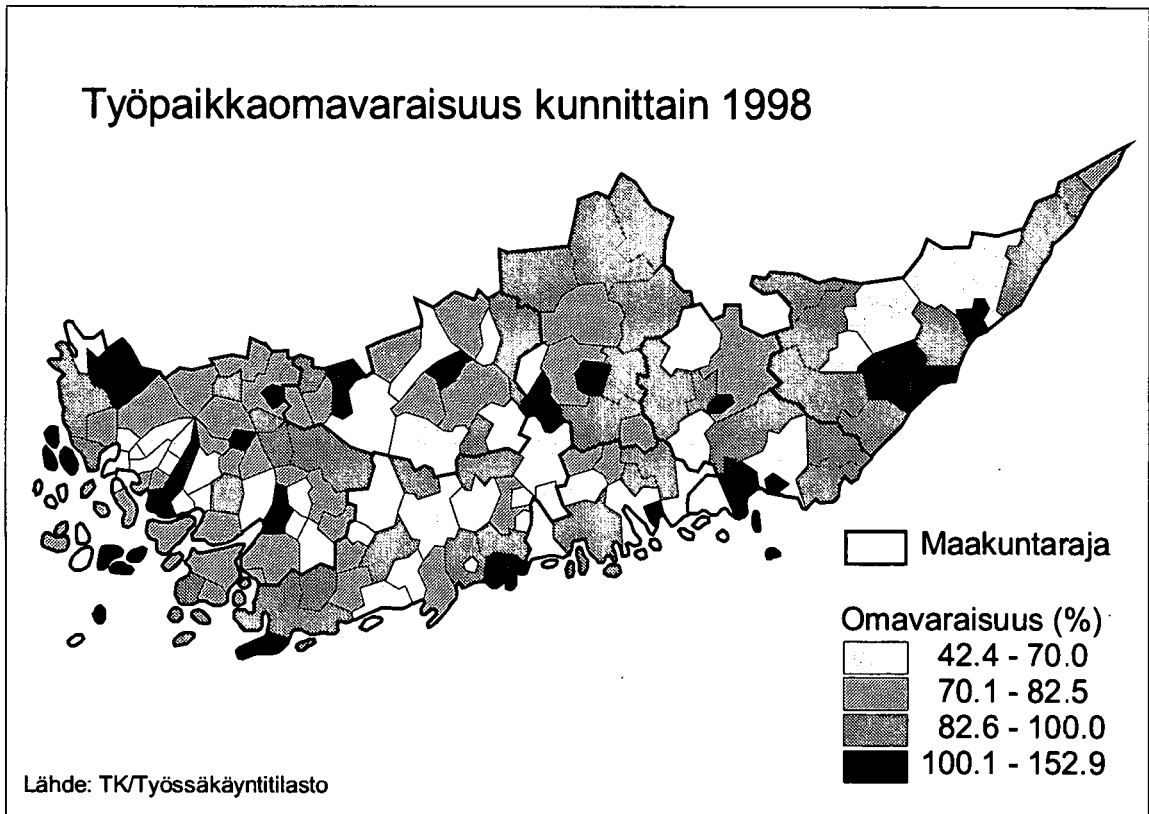
Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrää yhtä työllistä kohti. Vuonna 1998 (ennakkotieto) Etelä-Suomen korkein huoltosuhde oli Uukuniemellä ja matalin Vantaalla. Vuodesta 1990 huoltosuhde on pienentynyt Iniön kunnassa. Eniten se on noussut Parikkalan, Saaren, Uukuniemen ja Sysmän kunnissa.

Työttömyys

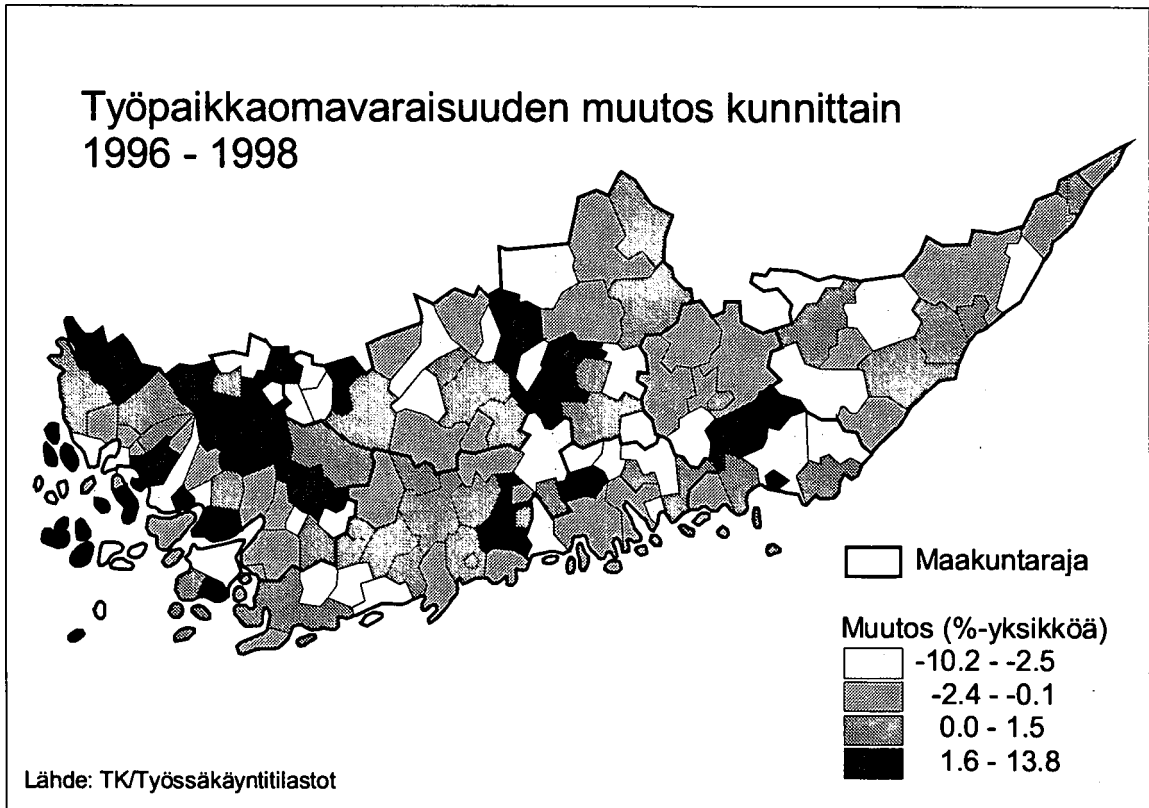
Työministeriön tilastojen mukaan työttömyysaste oli Suomessa vuoden 2000 elokuussa 12.0 %, mikä on 1.4 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Etelä-Suomessa työttömyys oli tätä pienempi Uudenmaan (7.7 %) ja Varsinais-Suomen (10.9 %) TE-keskusten alueilla. Hämeen TE-keskuksen alueella työttömien osuus työvoimasta oli 13.3 % ja Kaakkois-Suomen TE-keskuksen alueella 14.6 %. Edeltävän vuoden elokuuhun verrattuna työttömyys laski jokaisen Etelä-Suomen TE-keskuksen alueella, eniten Uudellamaalla.

Etelä-Suomen kunnissa työttömyysaste vaihteli vuoden 2000 elokuussa hieman yli 4 %:sta lähes 21 %:iin. Paimiossa, Kauniaisissa, Houtskarissa ja Sauvossa työttömiä oli suhteessa vähiten, Uukuniemellä ja Saarella eniten. Työttömien määrä nousi vuodesta 1998 vuoteen 1999 alueella 15 kunnassa, eniten Velkualla ja Vehmaalla. Iniössä, Karjalohjalla, Maskussa, Lemulla ja Vihdissä työttömien määrä sen sijaan putosi vuodessa yli viidenneksellä.

Pitkäaikaistyöttömäksi lasketaan henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti yli vuoden ilman työtä. Elokuussa 2000 Houtskarissa yli 61 % työttömistä oli pitkäaikaistyöttömiä. Myös 15 muussa kunnassa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä ylitti 40 %. Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta oli suurin Uukuniemellä ja Saarella. Iniössä ei ollut tuolloin yhtään pitkäaikaistyötöntä.

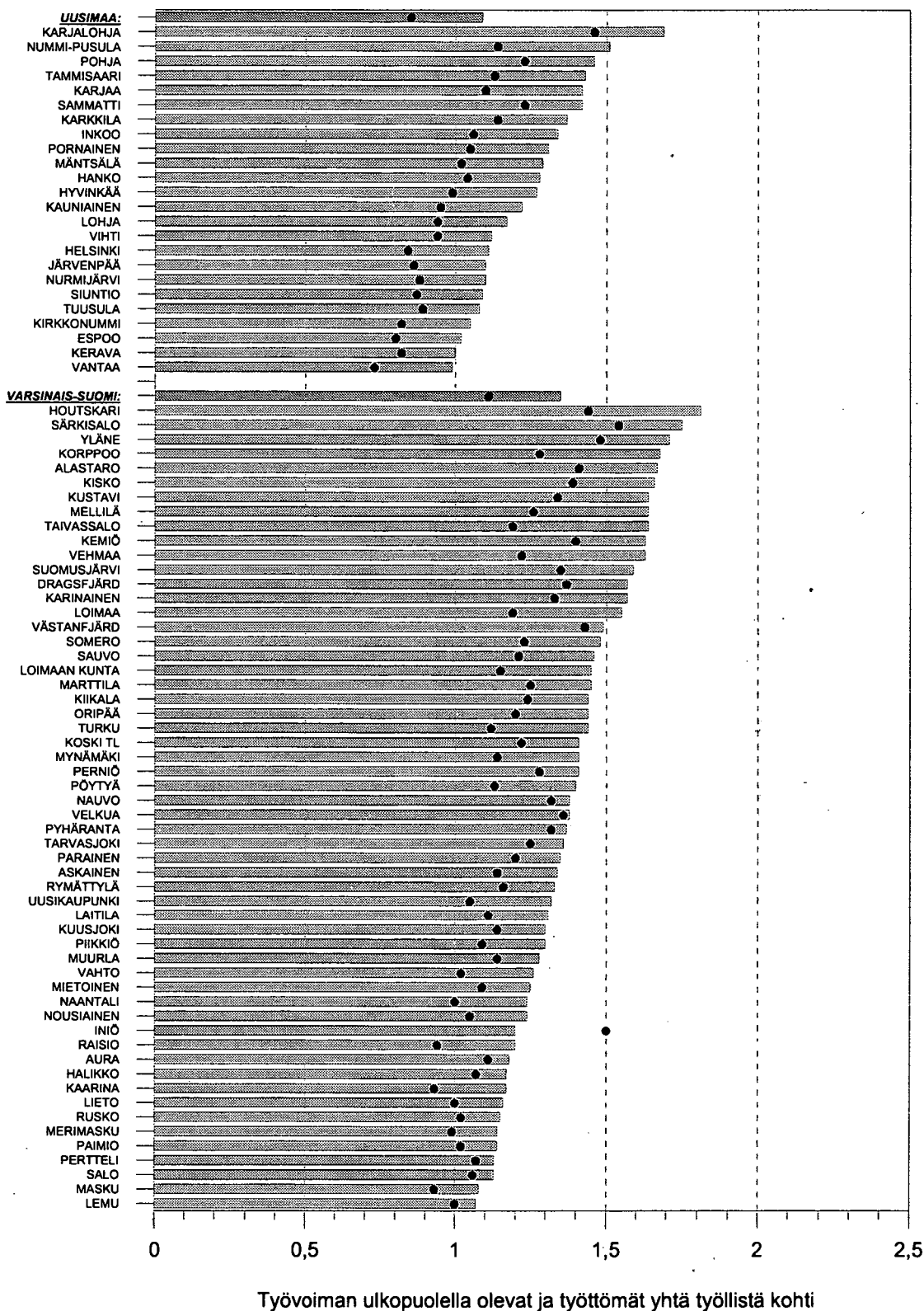

Kuva 58. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1998.

Kuva 59. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 - 1998.

Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1990 ja 1998*

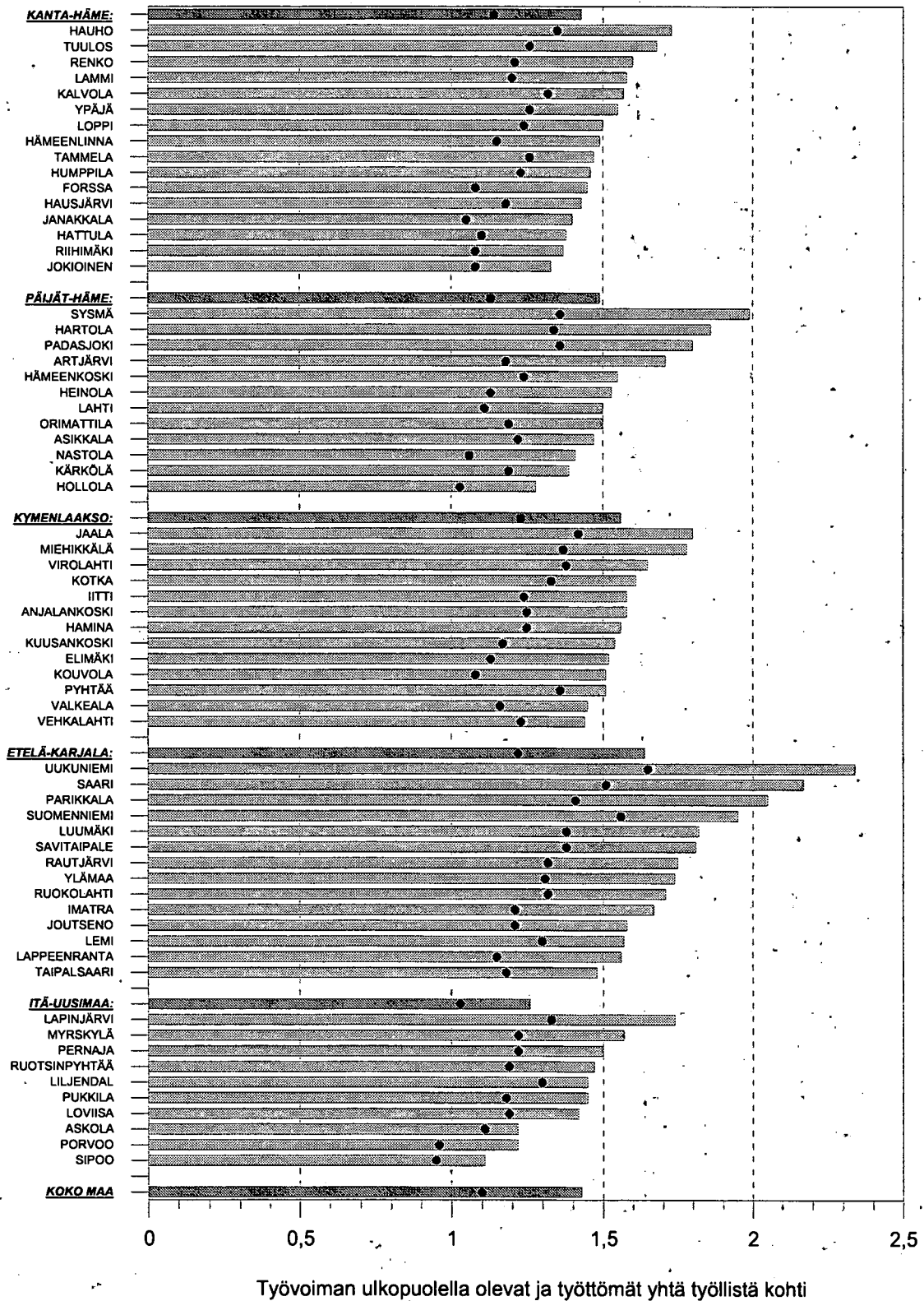

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

*ennakkotieto

Kuva 60a. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1990 ja 1998*.

Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1990 ja 1998*

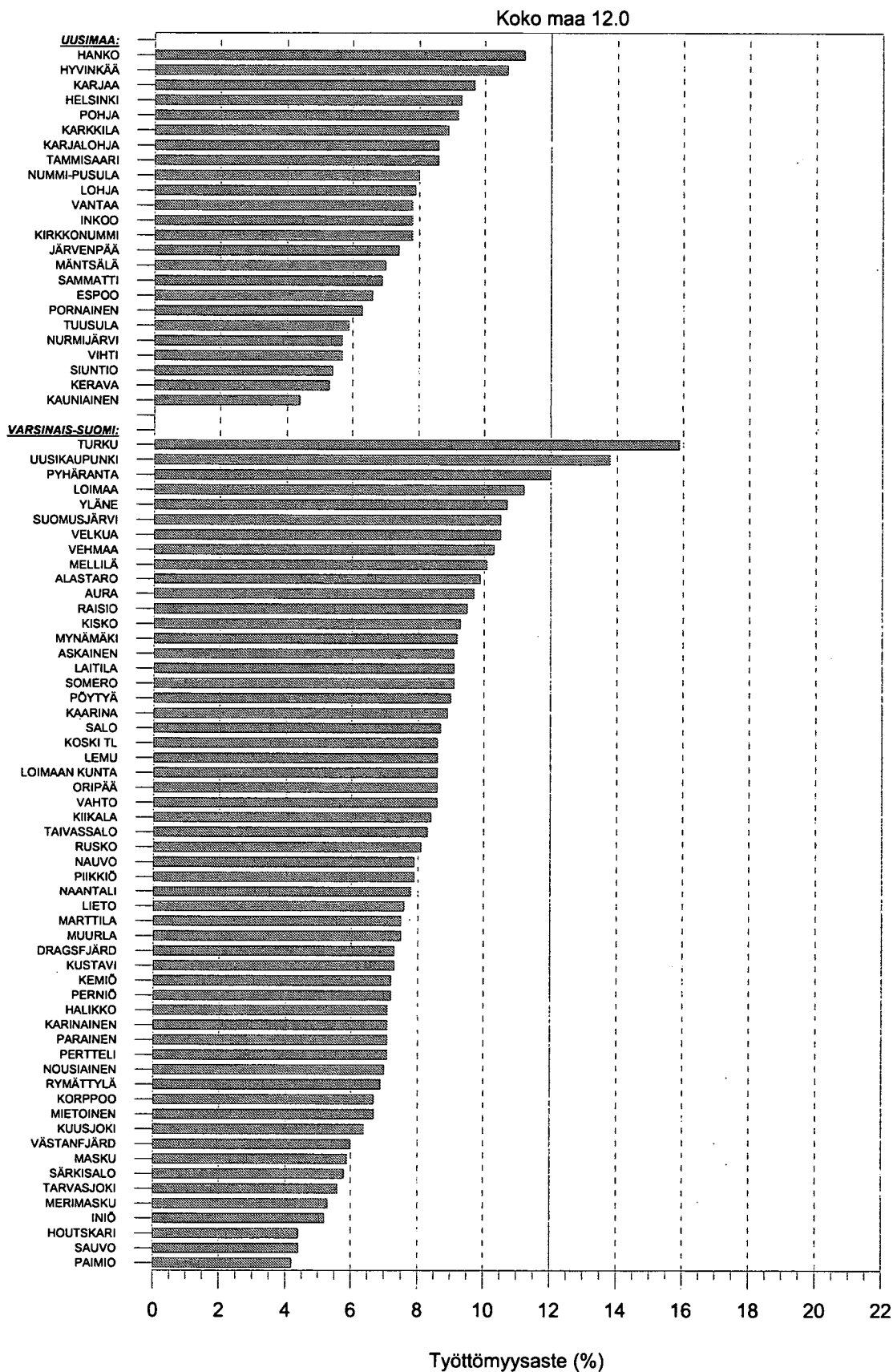

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

*ennakkotieto

Kuva 60b. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1990 ja 1998*.

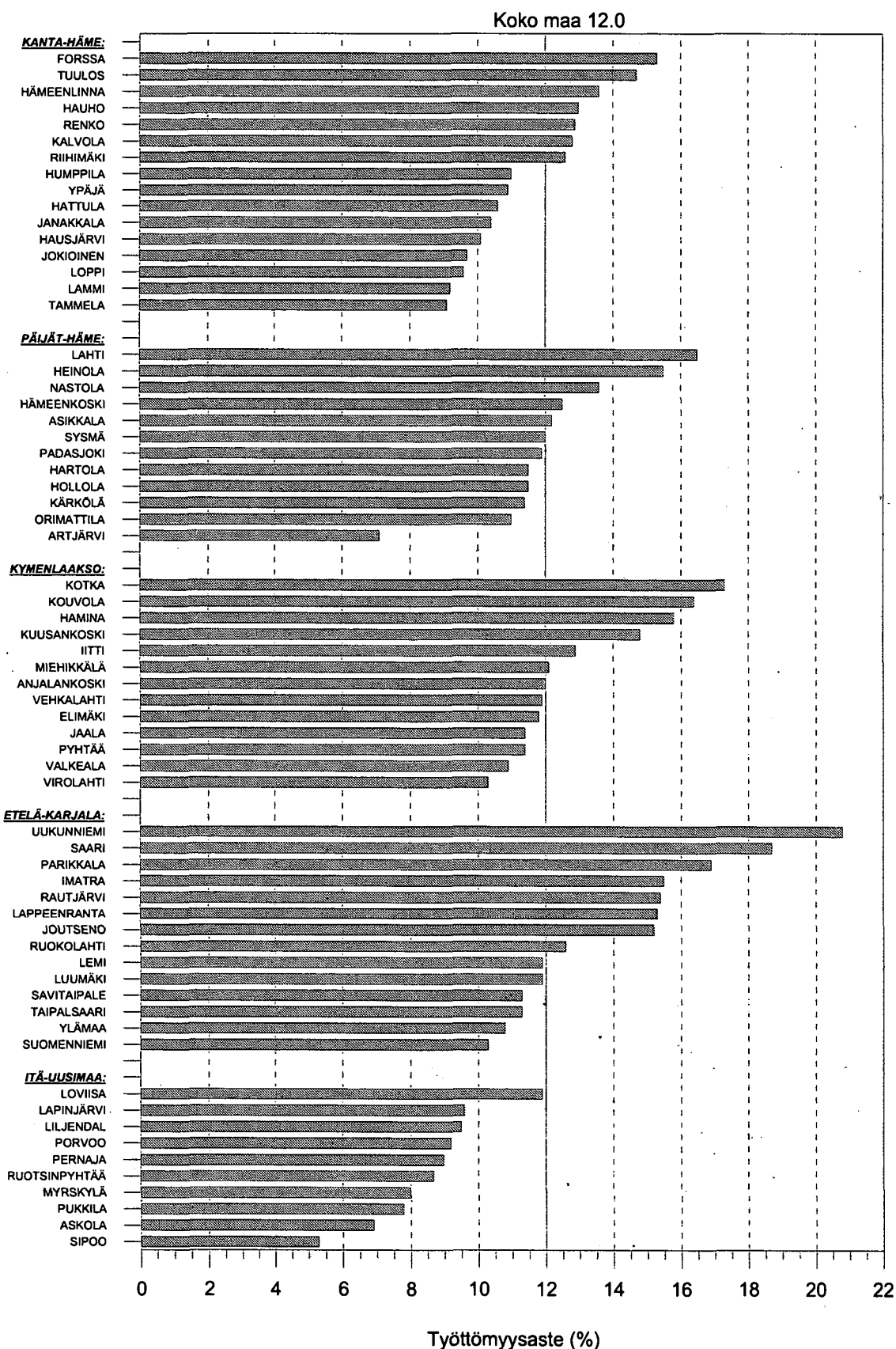
Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000

Lähde: Työministeriön tilastot

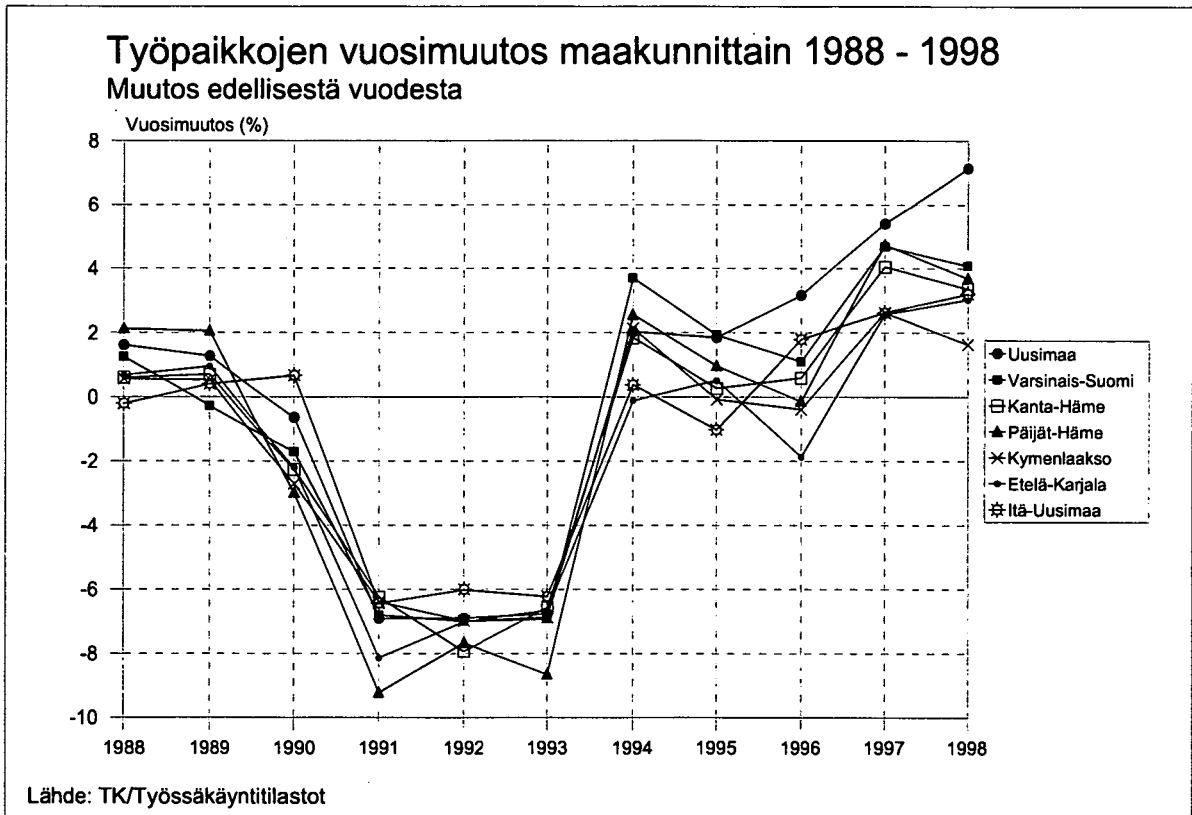
Kuva 61a. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000.

Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000

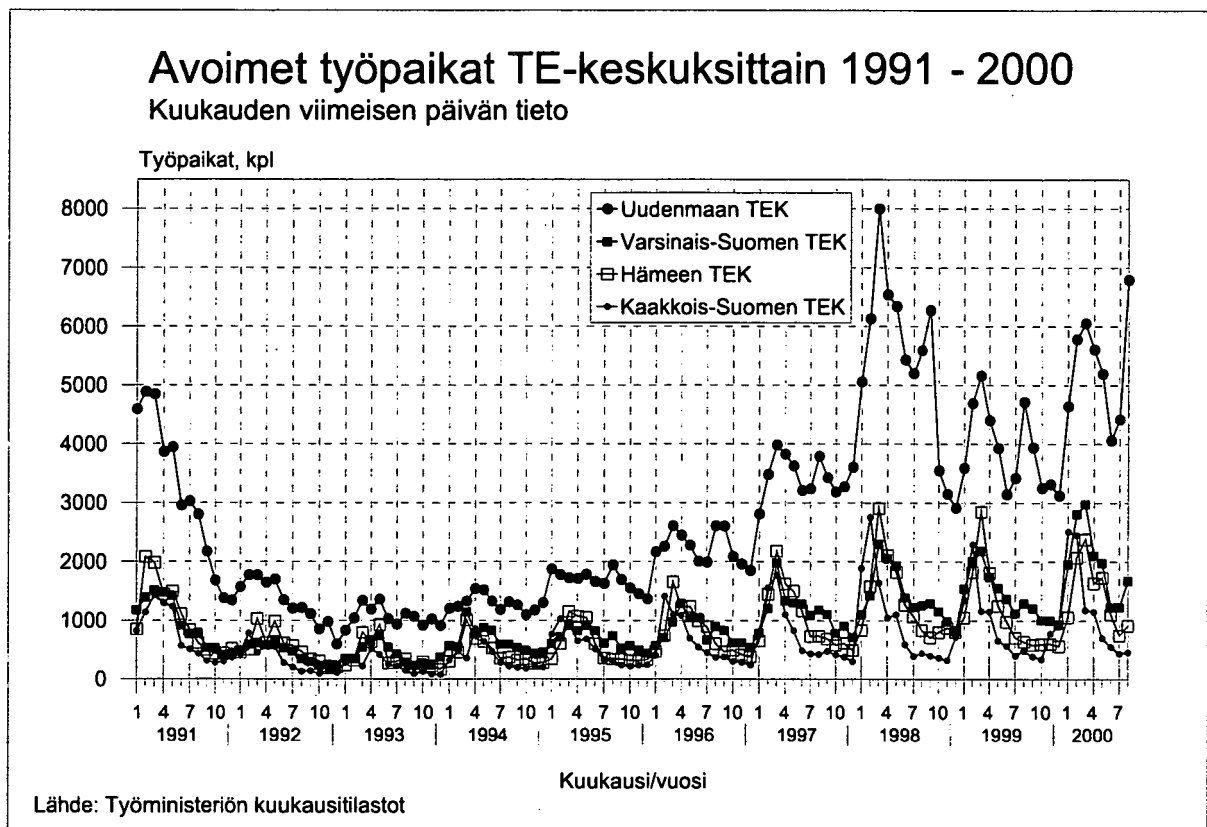

Lähde: Työministeriön tilastot

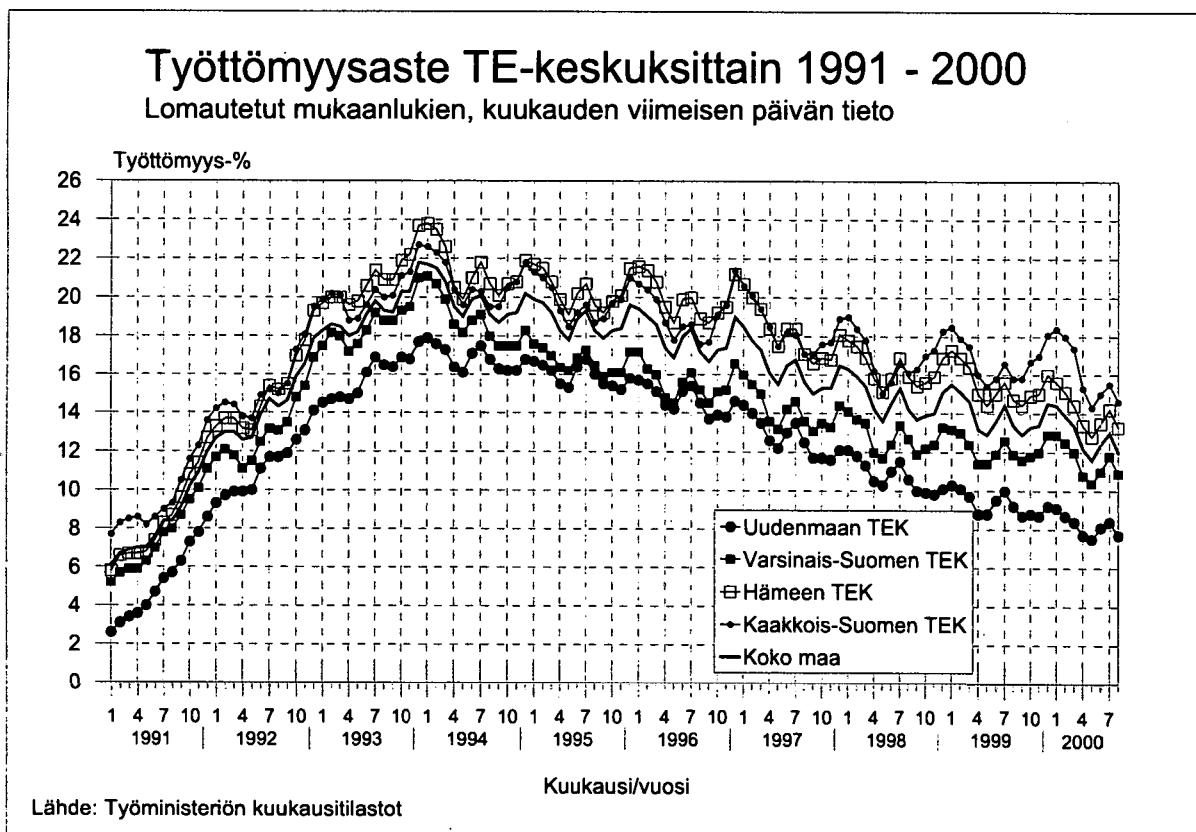
Kuva 61b. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000.

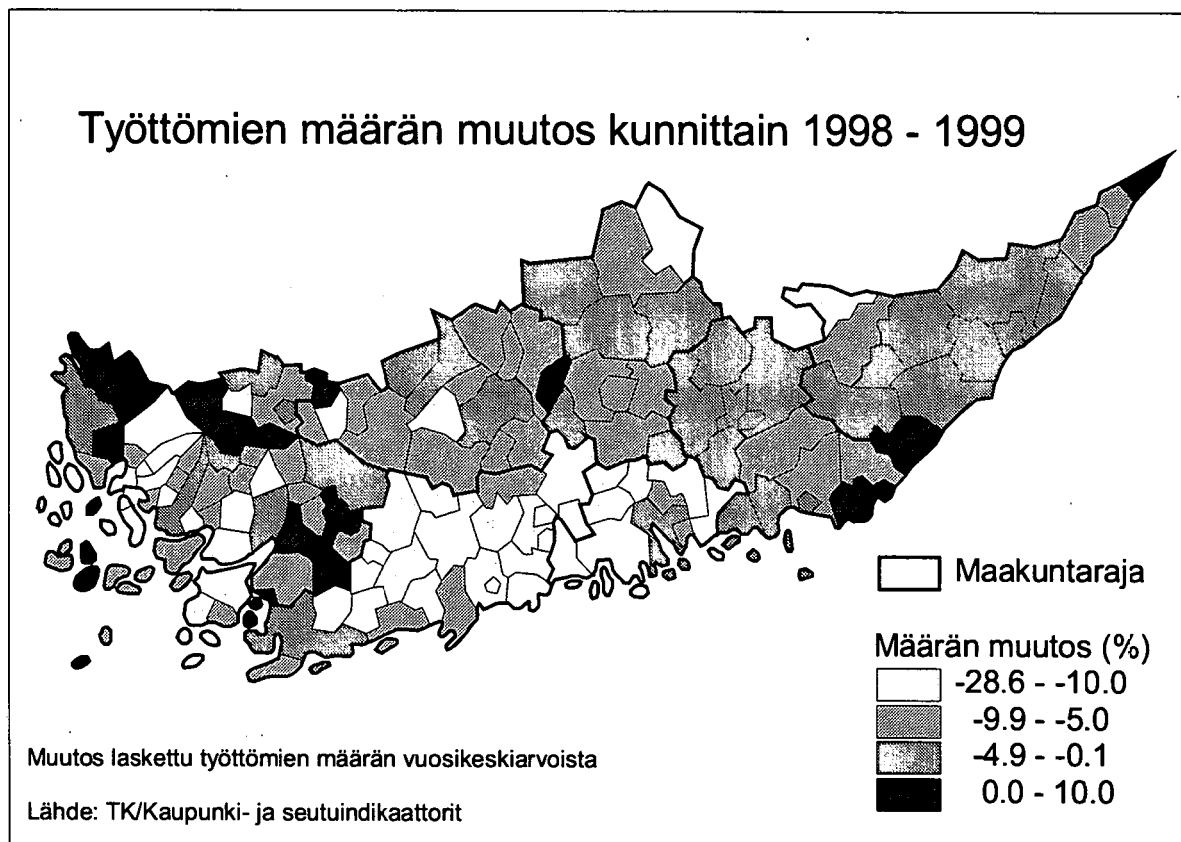
Kuva 62. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1998.

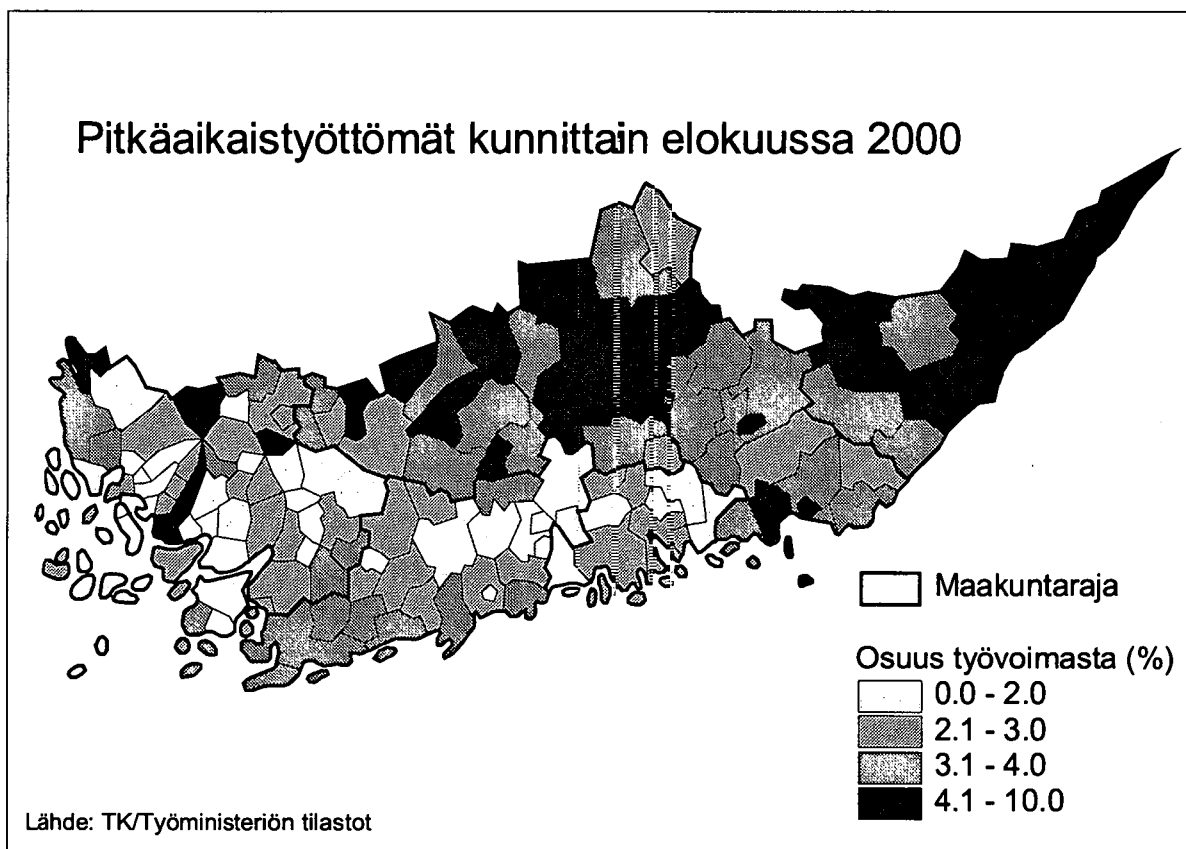
Kuva 63. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1991 – 2000.

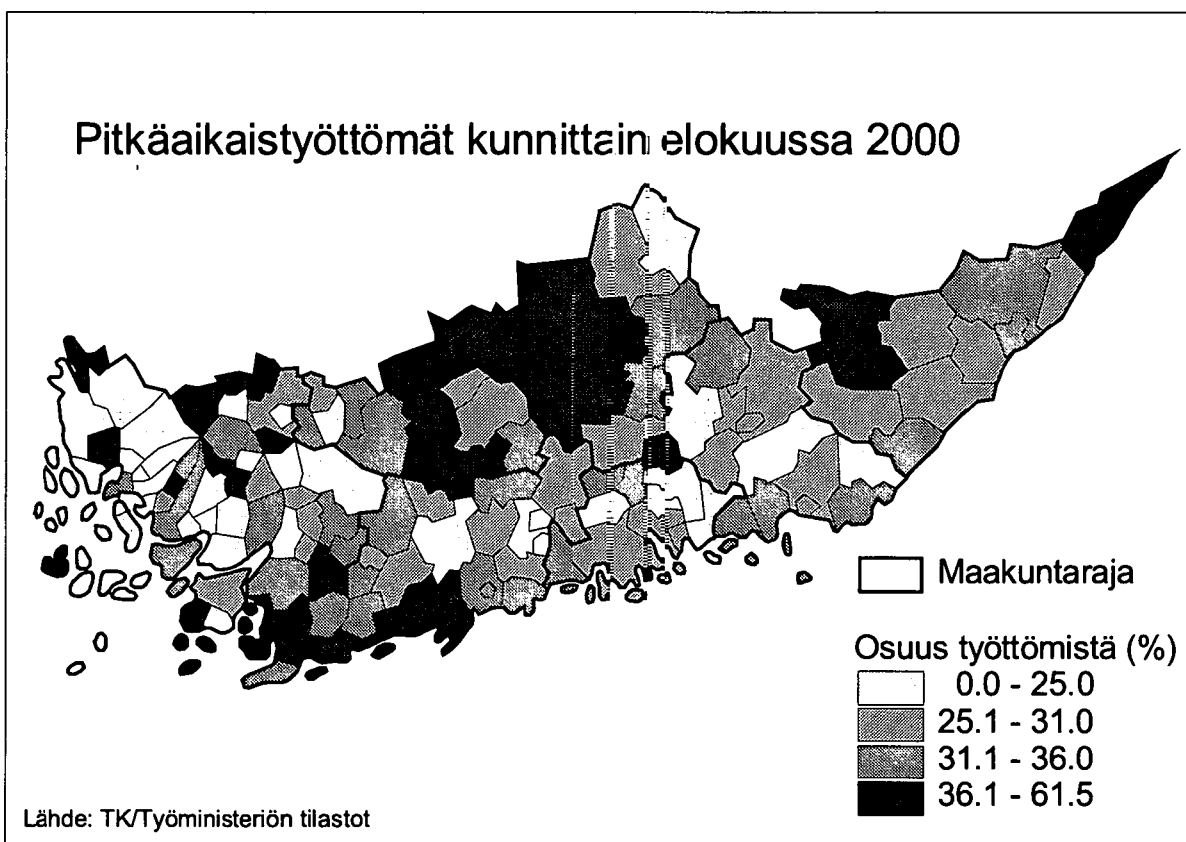
Kuva 64. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 – 2000.

Kuva 65. Työttömien määrän muutos kunnittain 1998 – 1999.

Kuva 66. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työvoimasta).

Kuva 67. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työttömistä).

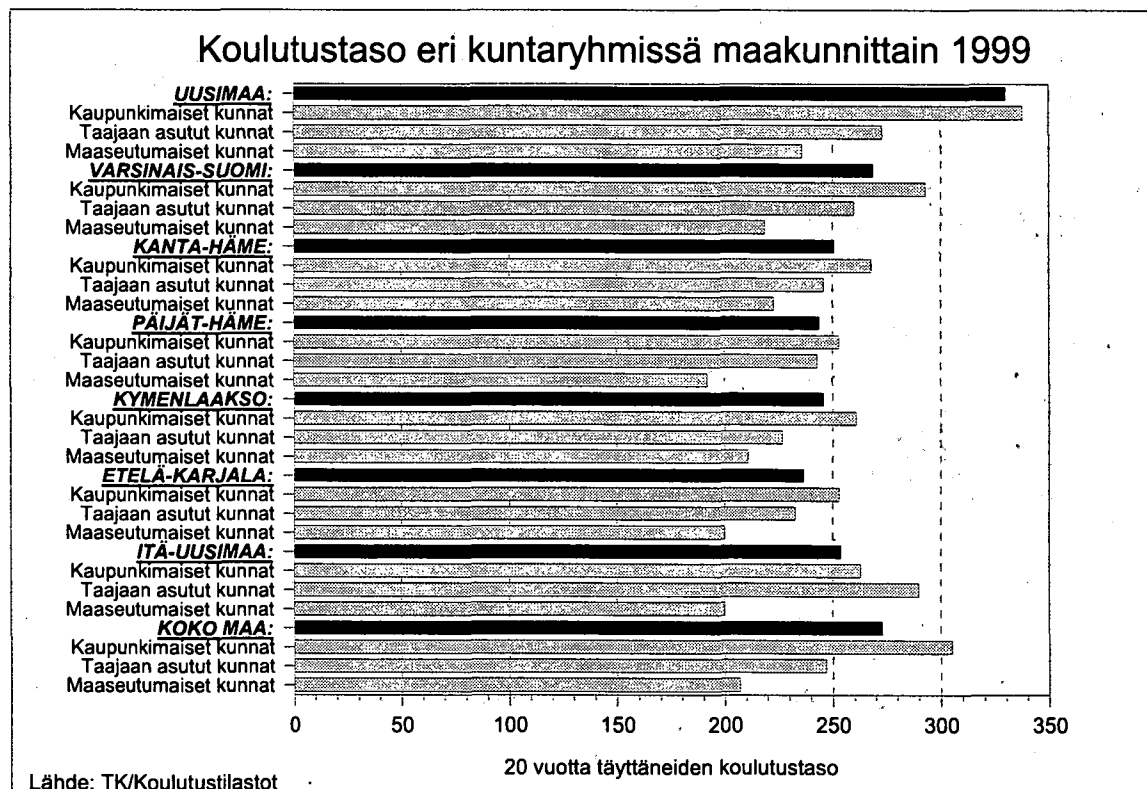
KOULUTUS

Väestön *koulutustaso* on Etelä-Suomessa korkein pääkaupunkiseudulla sekä Turun seudulla. Kuntaryhmittäin se oli vuonna 1999 korkein Uudenmaan kaupunkimaisissa kunnissa, ja vastaavasti matalin Päijät-Hämeen maaseutumaisissa kunnissa. Kauniaisissa koulutustaso on alueen ja koko maan korkein.

Koulutustasoa mitataan Tilastokeskuksessa kehitetyllä kolminumeroisella väestön koulutustasomittaimella. Luku osoittaa alueen tutkintojen keskiarvon suhteutettuna väestöön, ja sen kriteerinä on koulutusaika vuosina. Eli mitä pitempi on koulutuksen kokonaispituus sitä korkeampi on koulutustaso. *Vuonna 1998 koulutustasomittaimen laskentatapa muuttui hieman edellisiin vuosiin verrattuna.* Eri koulutusasteille painotetut kertoimet muuttuivat. Lisäksi mittain lasketaan nyt 20 vuotta täyttäneistä, kun ennen laskennassa olivat mukana 15 vuotta täyttäneet.

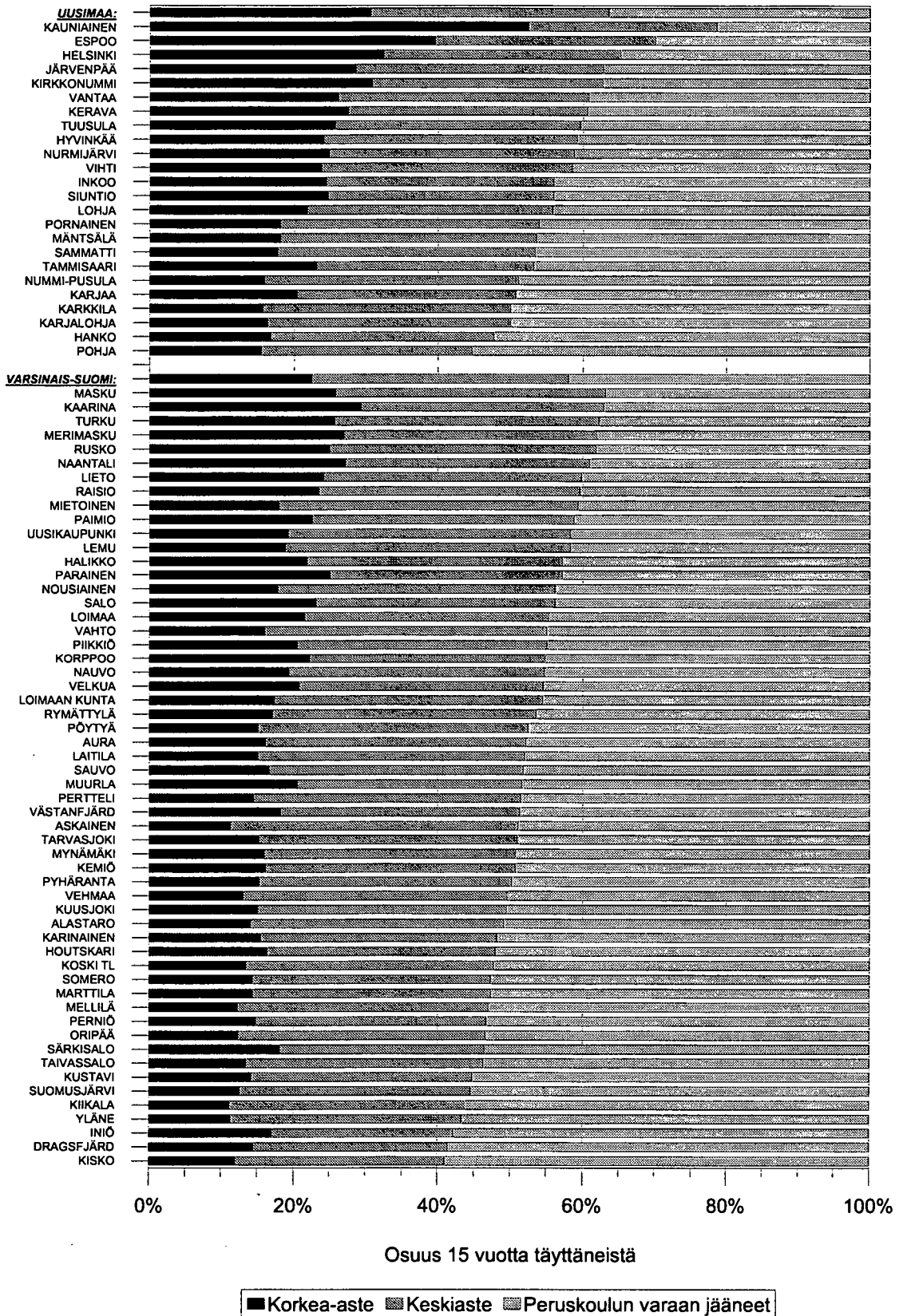
Uudellamaalla tutkinnon suorittaneilla on suhteellisesti enemmän korkeakouluasteen tutkintoja kuin muissa maakunnissa. Kymenlaaksossa, Etelä-Karjalassa ja Päijät-Hämeessä verraten suurella osalla tutkinnon suorittaneista on keskiasteen tutkinto. Peruskoulun varaan jääneiden osuus vaihteli kunnissa vuonna 1999 noin 59 %:sta 21 %:iin. Suhteellisesti eniten tutkintoa suorittamattomia asui Miehikkälässä ja vähiten Kauniaisissa, missä korkea-asteen tutkinnon suorittaneita oli suhteessa eniten.

Opetustoimen nettokustannukset asukasta kohti vaihtelivat vuonna 1999 Karjalohjan 1 604 markasta Karinaisten 8 214 markkaan. Perusopetuksen menot olivat suhteessa suurimmat Korppoossa ja Karinaisissa. Kauniaisissa puolestaan lukio-koulutukseen käytettiin suhteessa eniten varoja. Verrattaessa lukuja kuntien kesken on kuitenkin muistettava, että kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 68. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 1999.

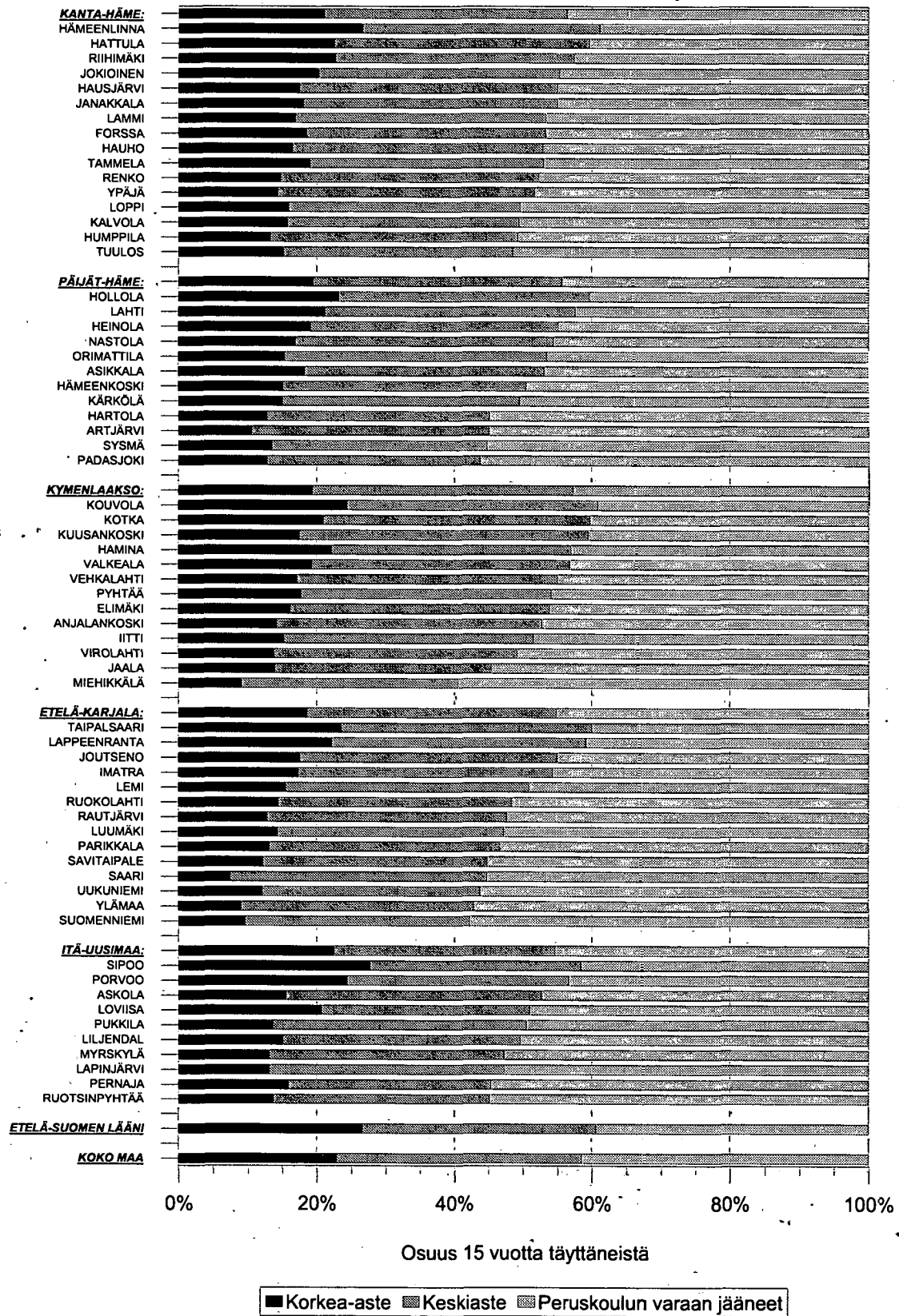
Koulutusaste kunnittain 1999

Lähde: TK/Koulutustilastot

Kuva 69a. Koulutusaste kunnittain 1999.

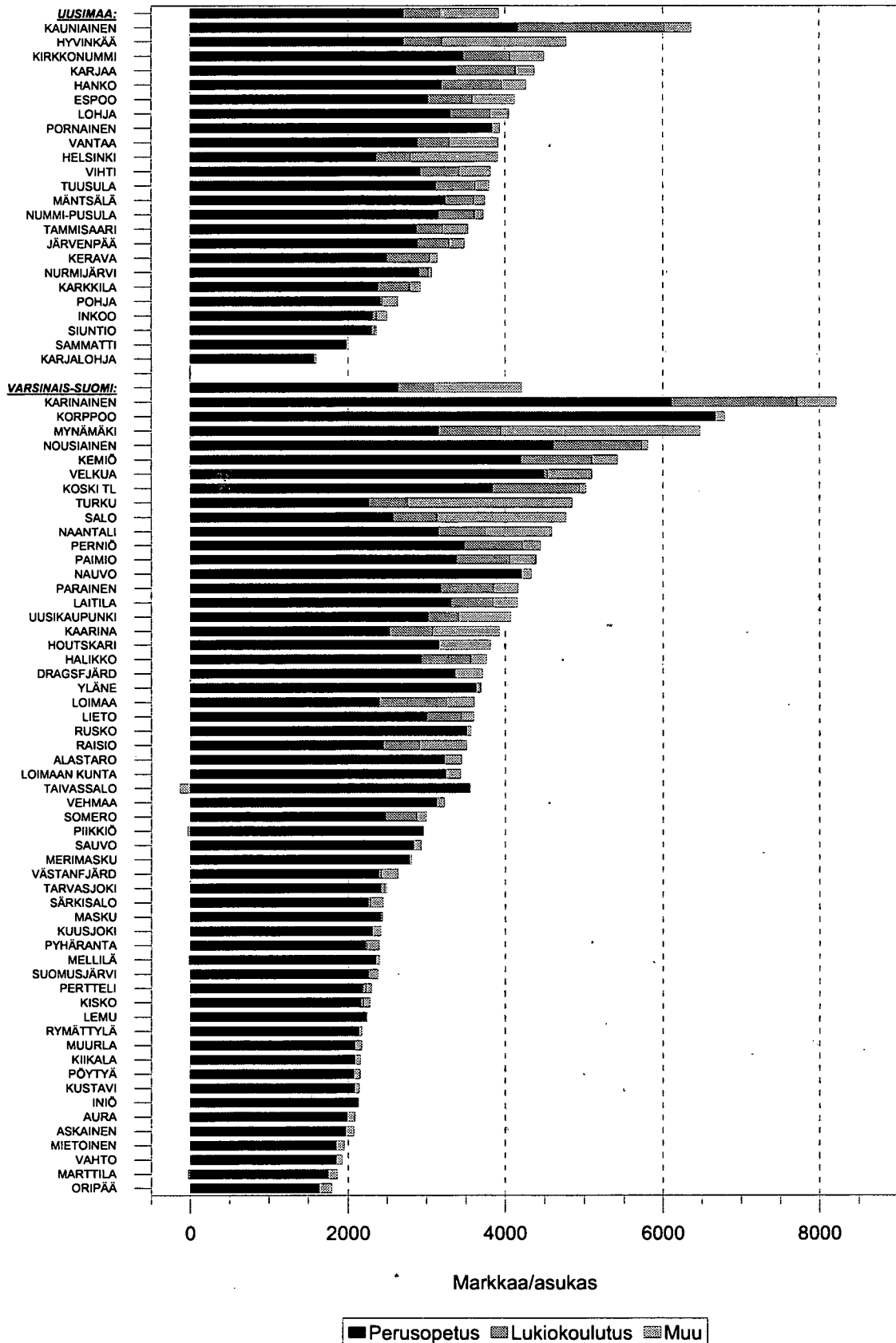
Koulutusaste kunnittain 1999

Lähde: TK/Koulutustilastot

Kuva 69b. Koulutusaste kunnittain 1999.

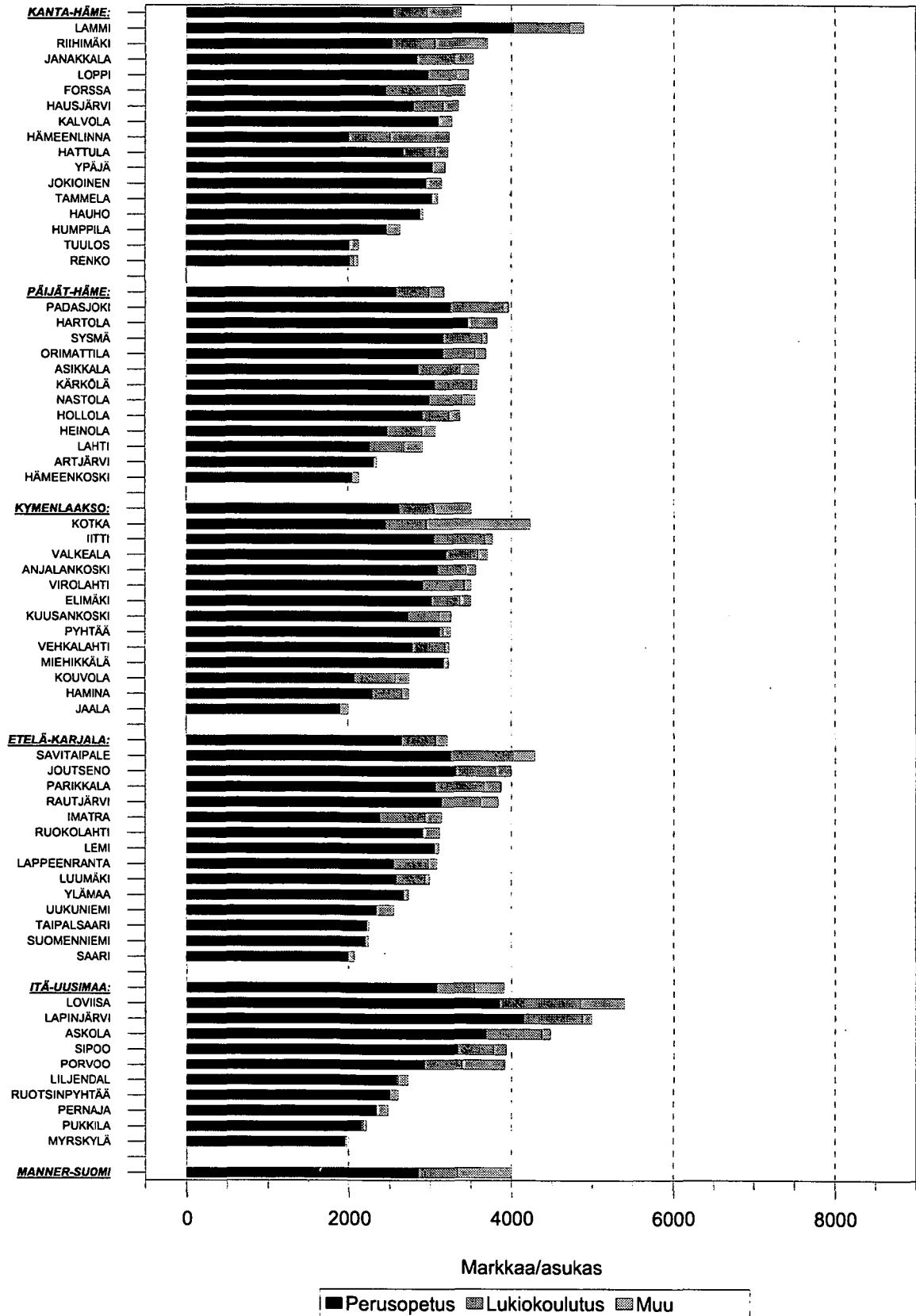
Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

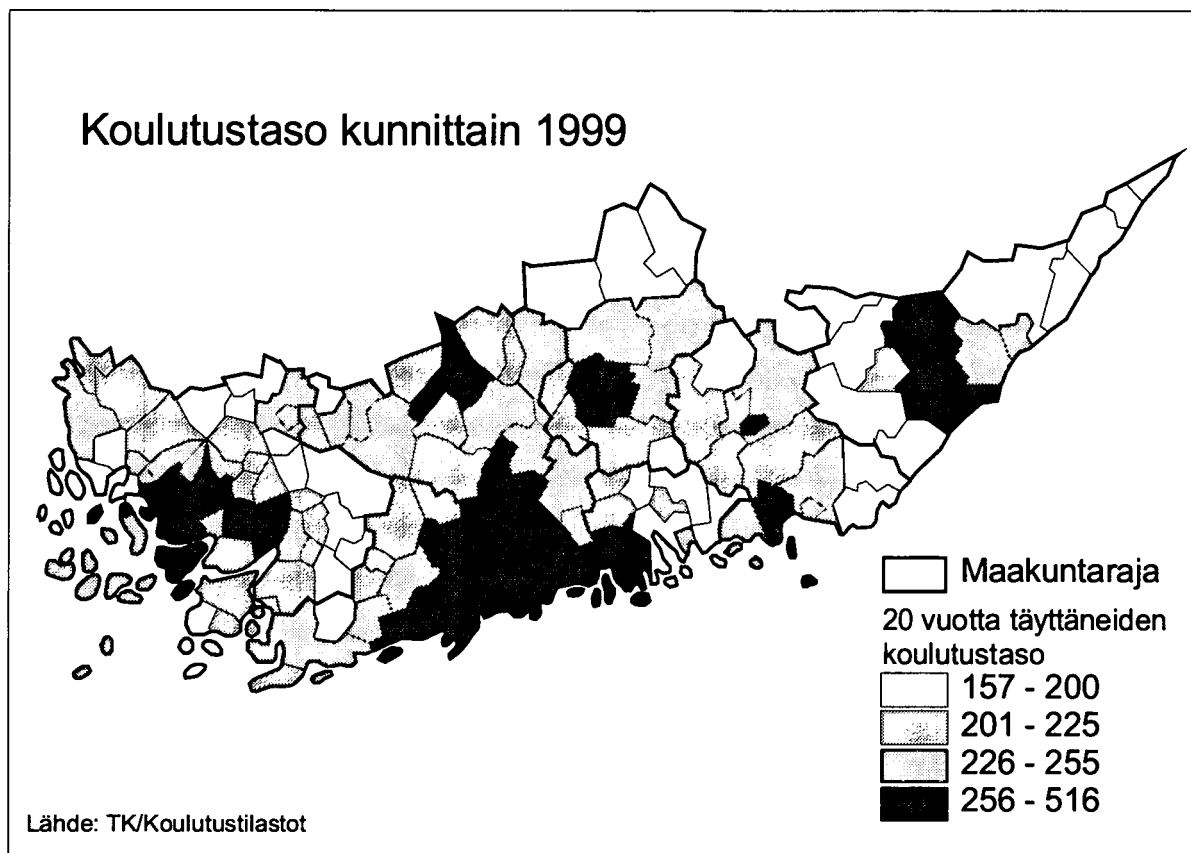
Kuva 70a. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999.

Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999

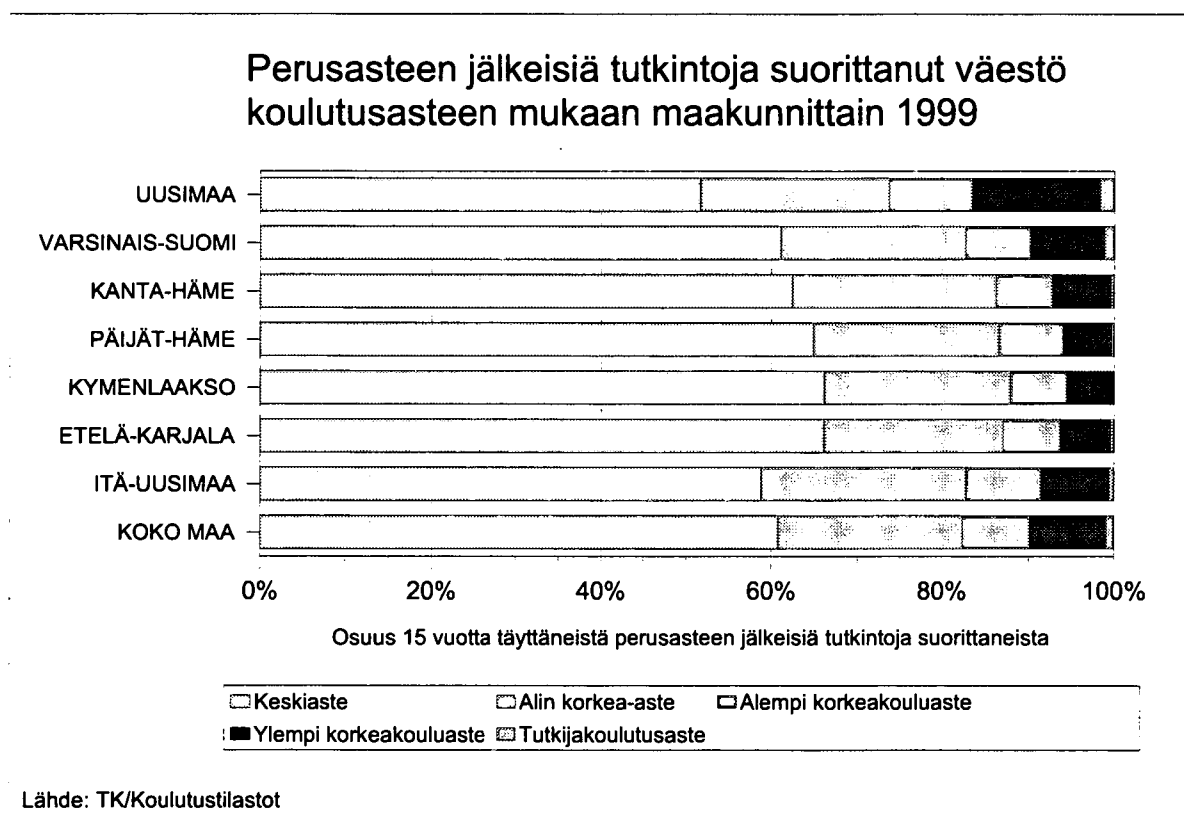

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 70b. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999.

Kuva 71. Koulutustaso kunnittain 1999.

Kuva 72. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 1999.

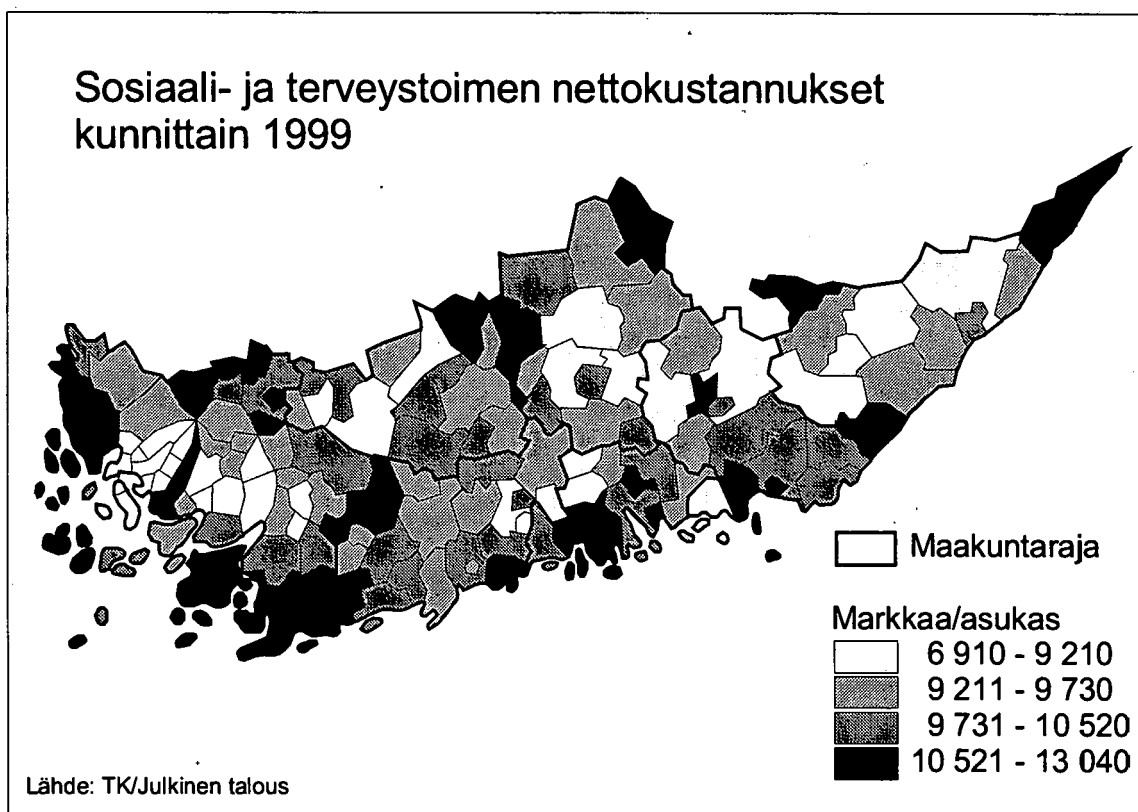
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

Suuri osa sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä työskenteli joko erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla tai lasten päivähoidossa vuonna 1999. Erikoissairaanhoidon vuodeosastojen hoitotyö oli merkittävin työllistäjä muissa Etelä-Suomen maakunnissa paitsi Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla, missä henkilökuntaa oli suhteessa eniten lasten päivähoidossa.

Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kunnissa koostuvat pääasiassa lasten päivähoidon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon menoista. Vuonna 1999 kustannukset asukasta kohti vaihtelivat Etelä-Suomessa noin 6 900 markasta hieman yli 13 000 markkaan. Suurimmat ne olivat Helsingissä ja Iniössä ja pienimmät Ruskossa ja Merimaskussa. Perusterveydenhuoltoon käytettiin Iniössä ja Rautjärvellä yli 3 300 markkaa/asukas. Iniössä myös erikoissairaanhoidon menoja oli suhteessa eniten.

Lasten päivähoidosta koitui kustannuksia Espoossa ja Nurmijärvellä yli 3 000 markkaa asukasta kohti. Koko pääkaupunkiseutu erottuu alueena, jolla päivähoidon käyttöön käytetään runsaasti kunnan varoja. Useassa Etelä-Suomen kunnassa alle 7-vuotiaista lapsista yli puolet oli kunnallisessa kokopäivähoidossa. Västanfjärdissä tämä osuus oli peräti 56 %. Päivähoidon käyttökustannukset yhtä alle kouluikäistä kohti olivat suurimmat Helsingissä ja Espoossa, pienimmät Uukuniemellä ja Askaisissa.

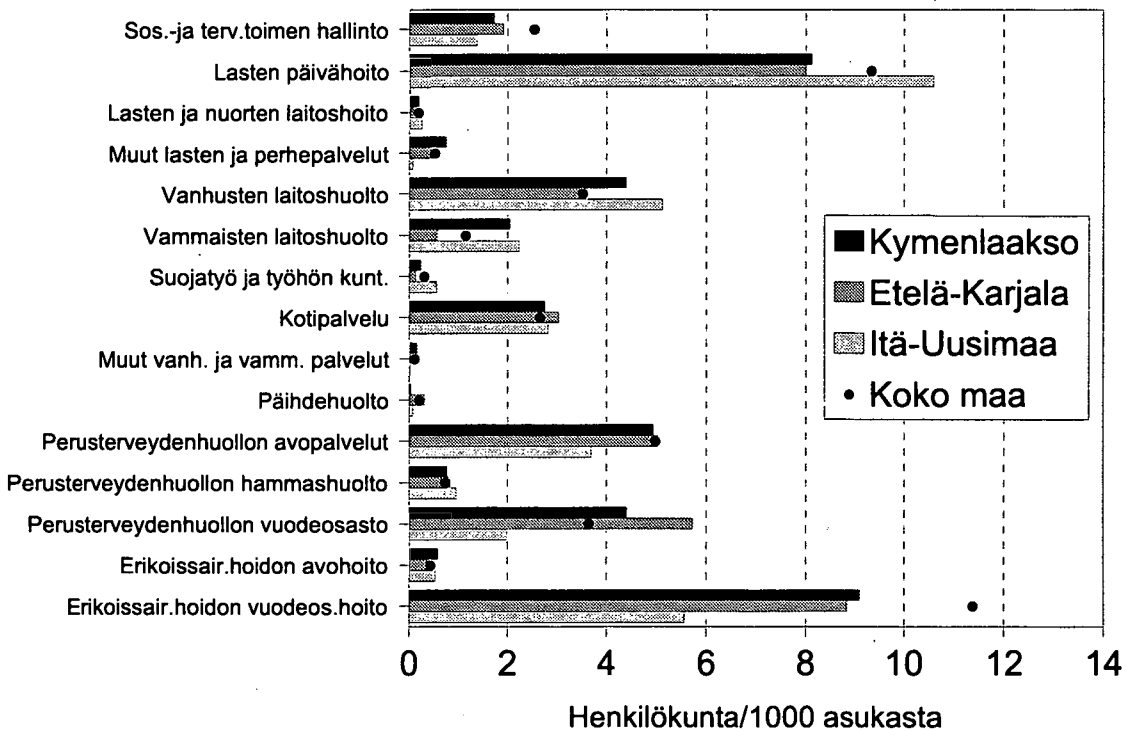
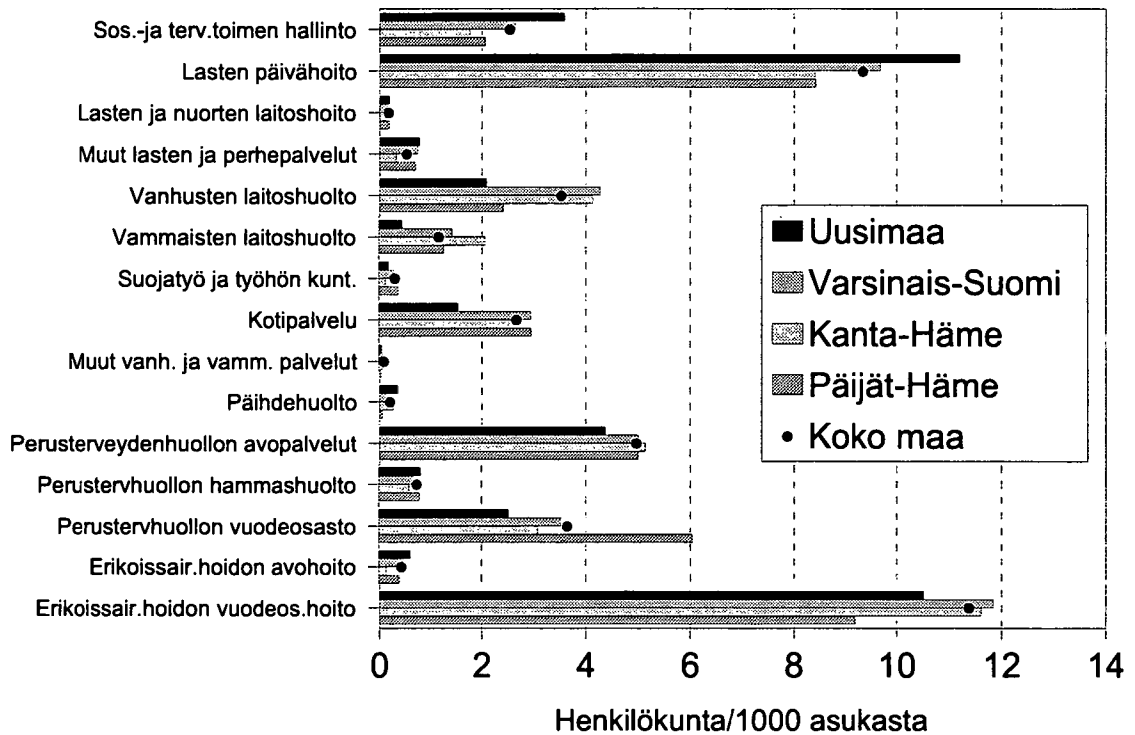
Verrattaessa kuntien lukuja toisiinsa kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 73. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999.

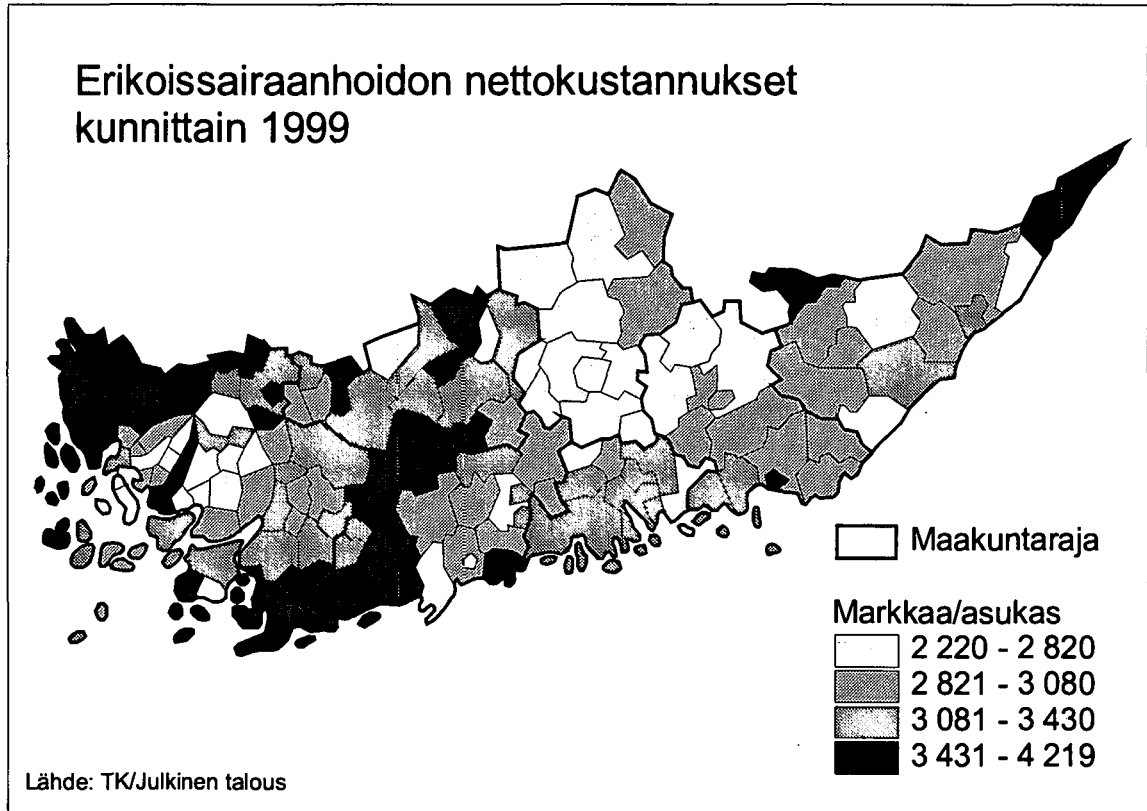
Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtäväalueittain 1999

Koko- ja osa-aikainen kuukausipalkkainen henkilökunta

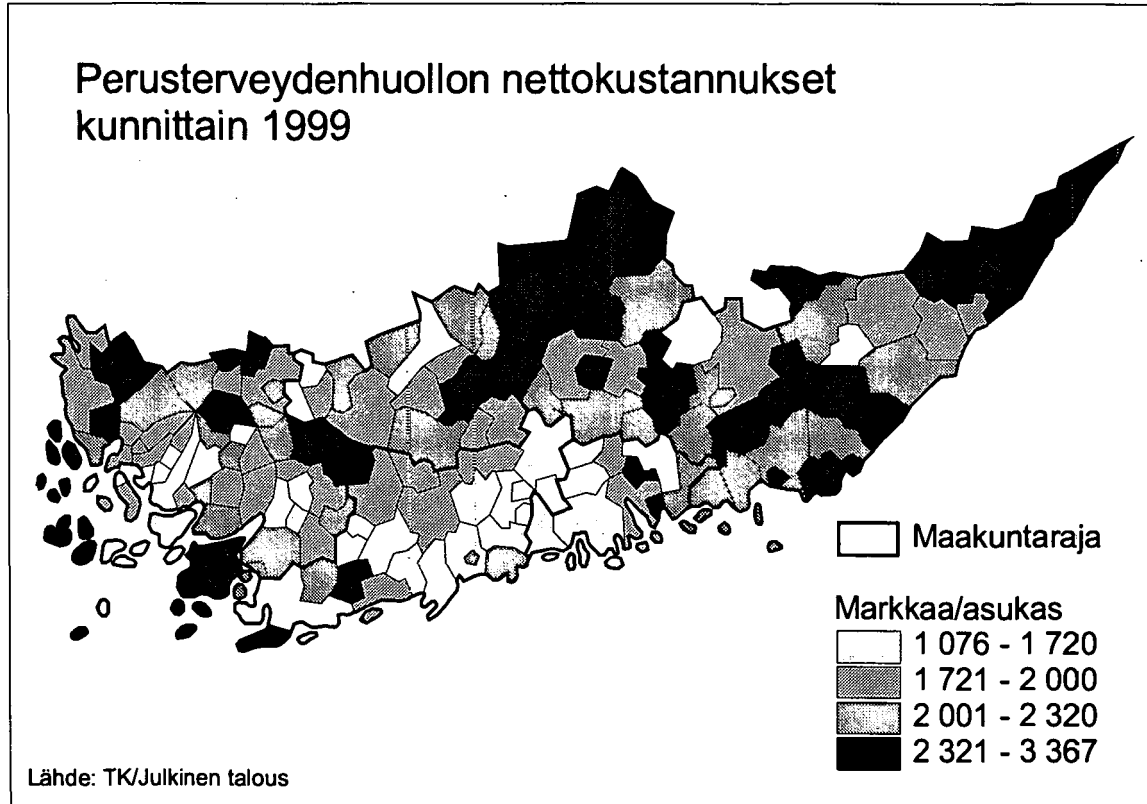

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 74. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtäväalueittain 1999.

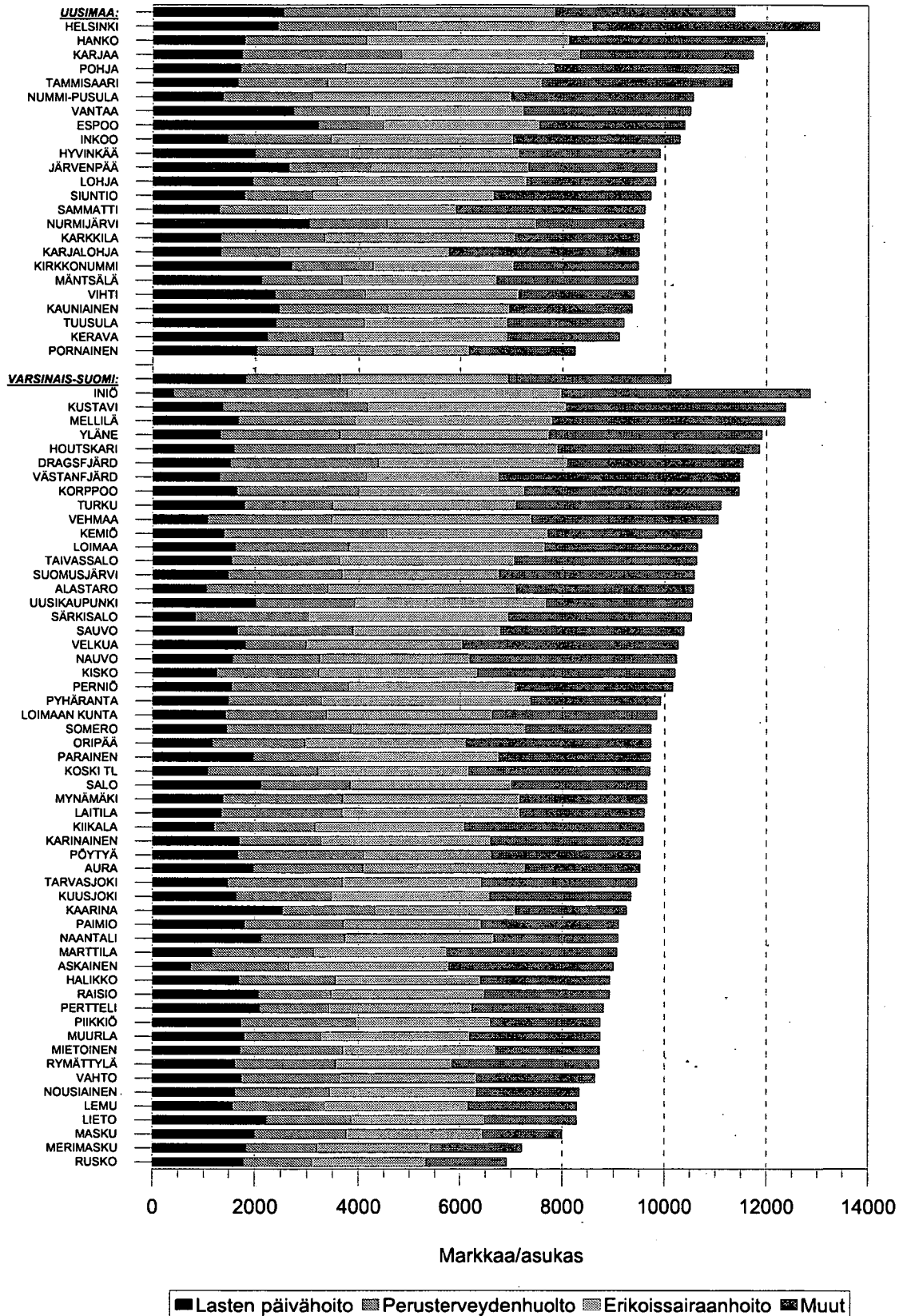

Kuva 75. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 1999.

Kuva 76. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 1999.

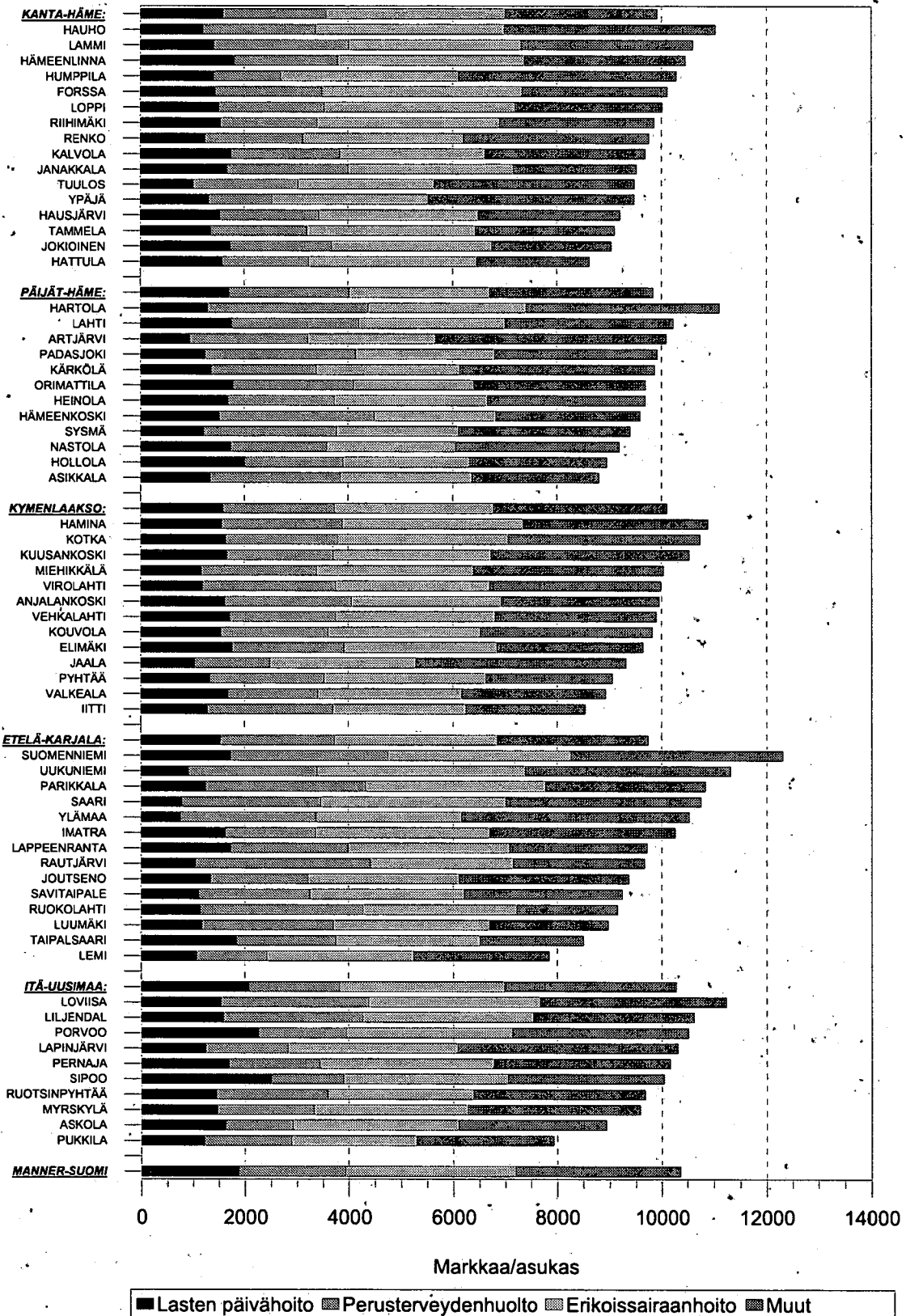
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 77a. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999.

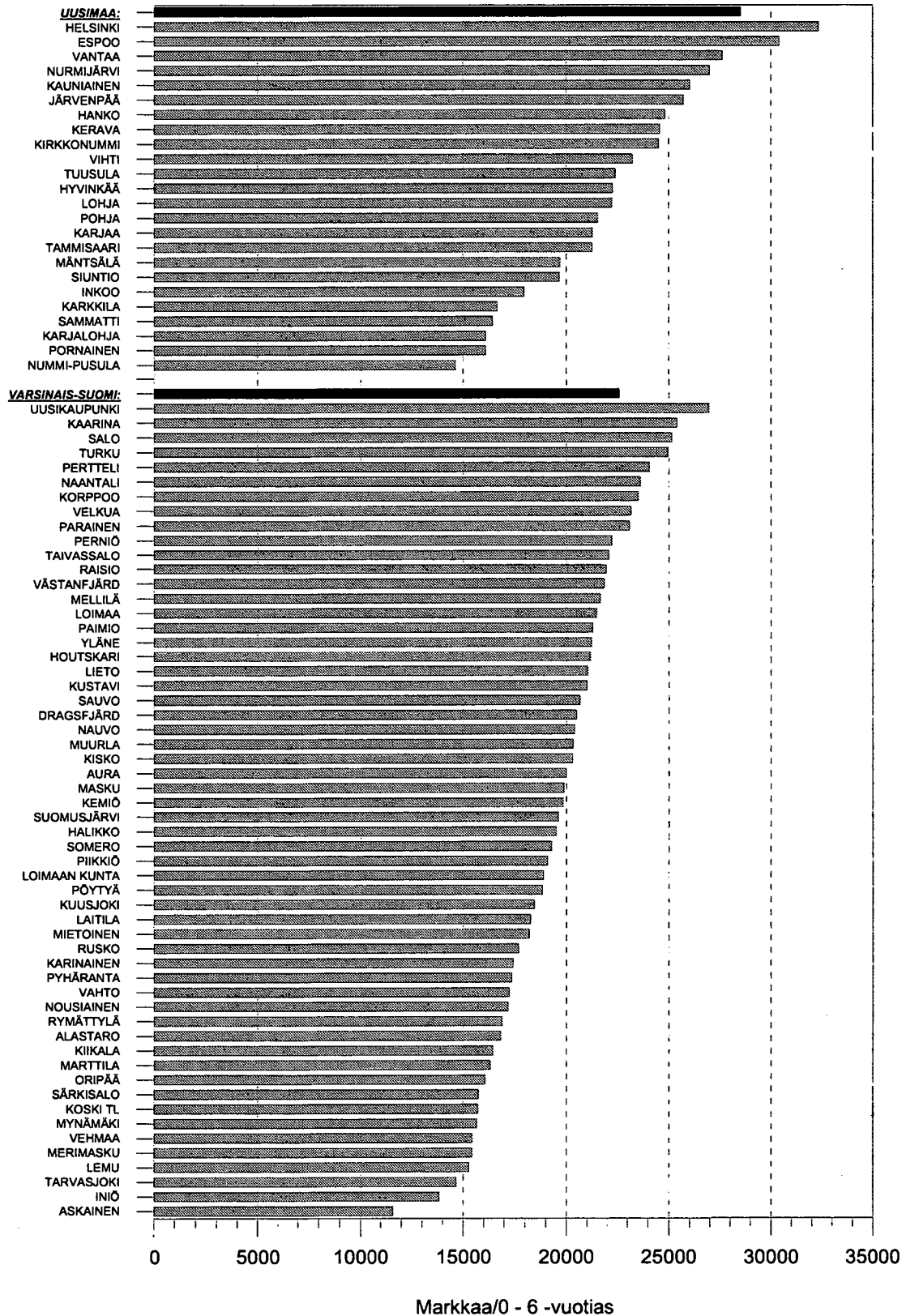
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 77b. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999.

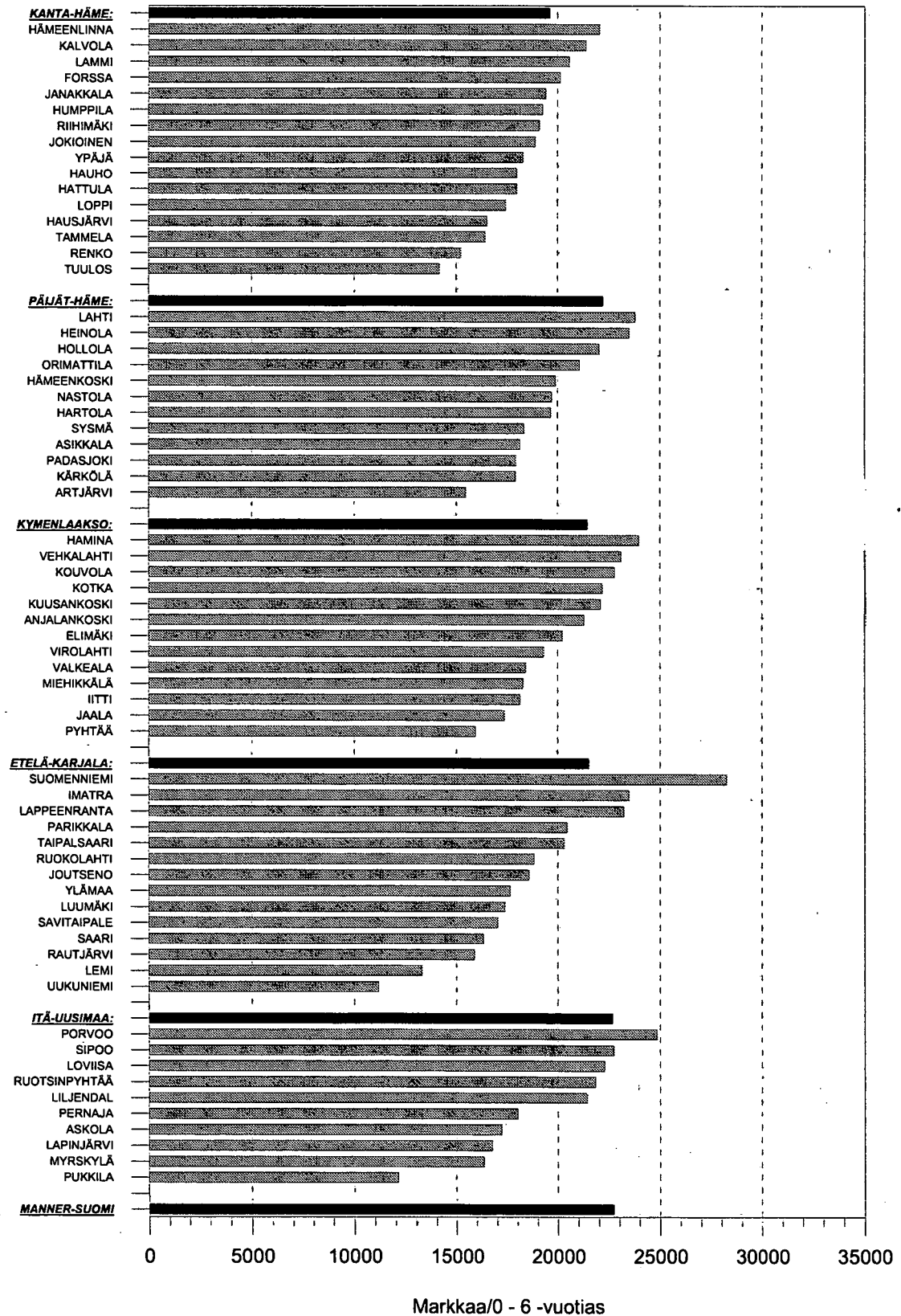
Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

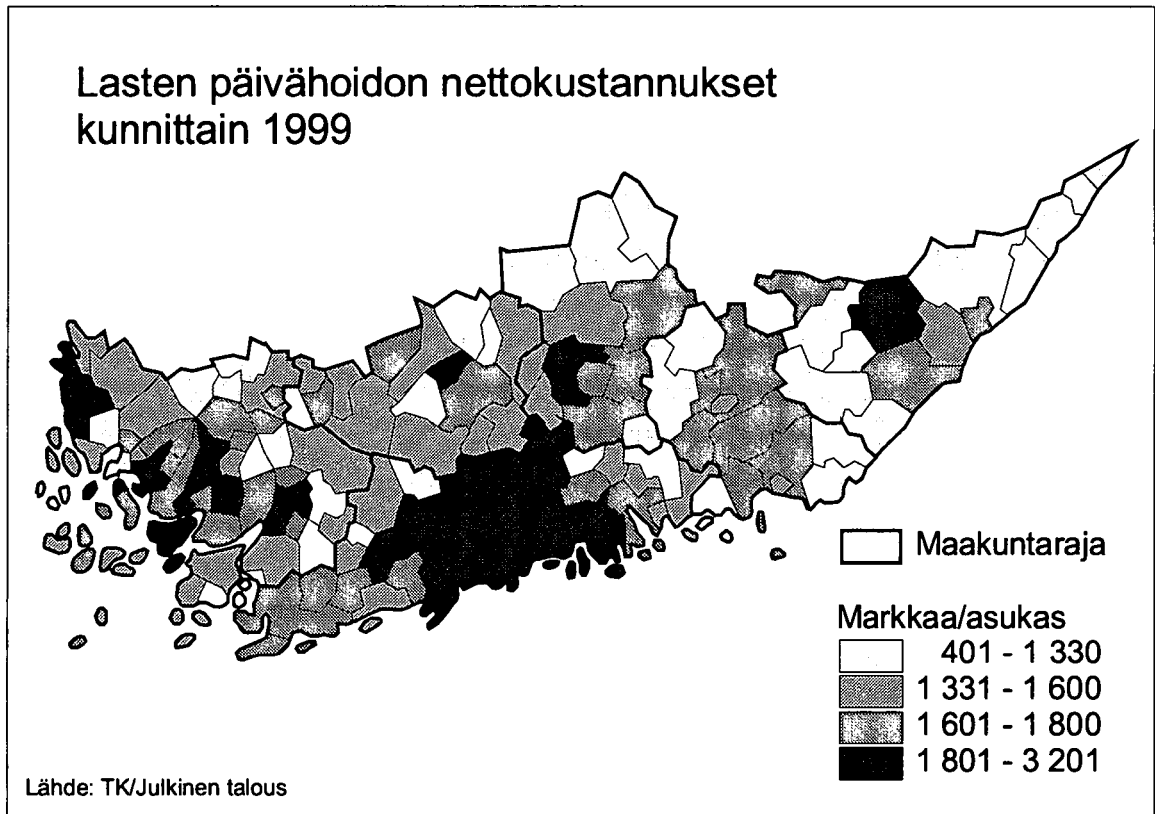
Kuva 78a. Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 1999.

Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 1999

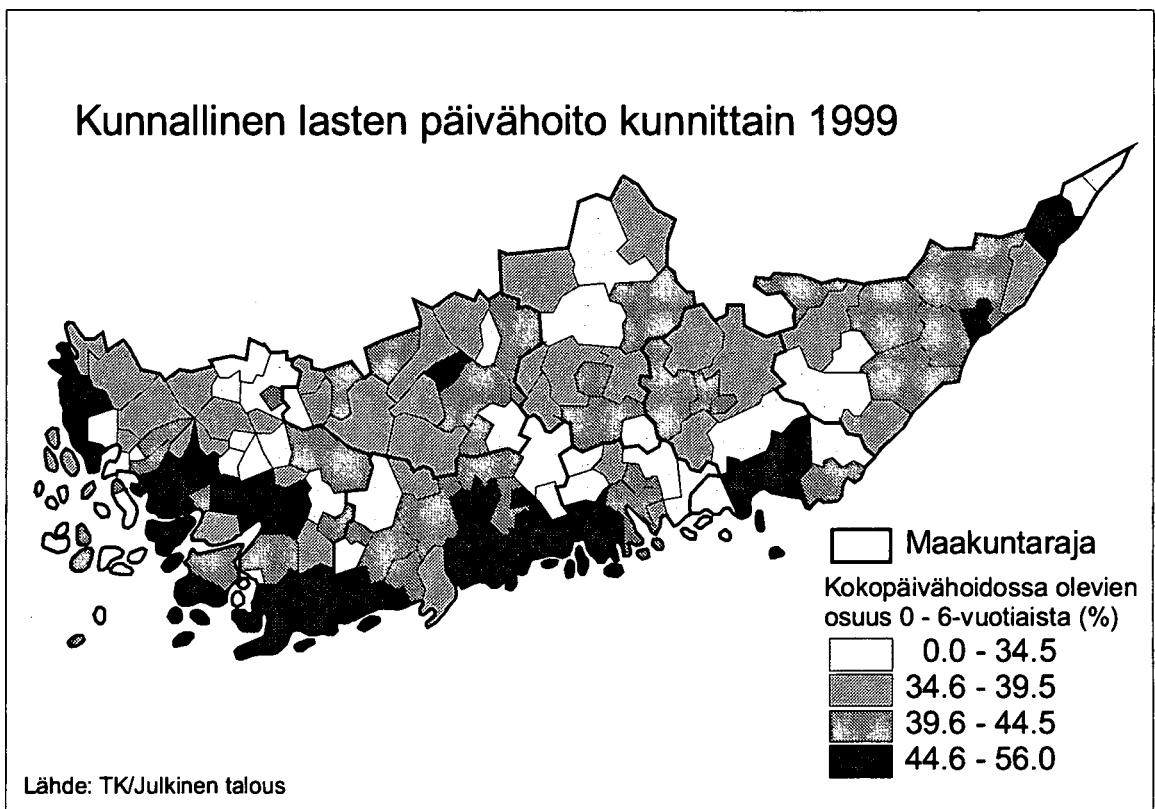

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 78b. Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 1999.

Kuva 79. Lasten päivähoidon nettokustannukset kunnittain 1999.

Kuva 80. Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 1999.

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

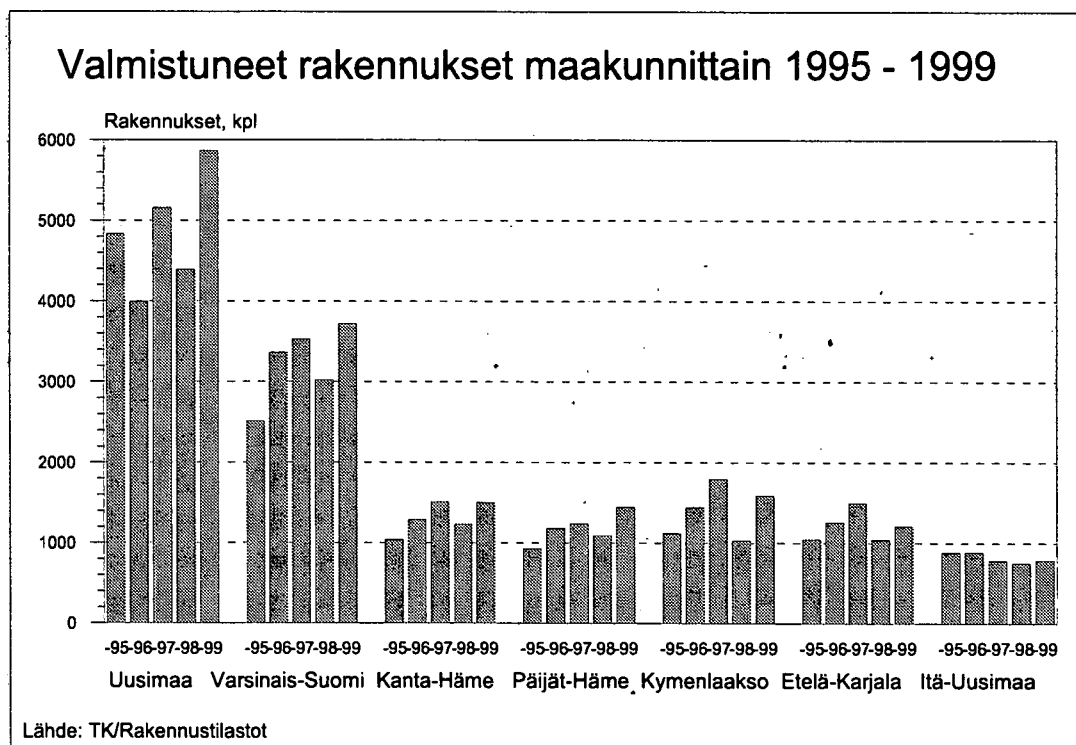
Uudellemaalle valmistui vuonna 1999 uusia rakennuksia lähes 5 900 kappaletta, huomattavasti enemmän kuin vuonna 1998. Itä-Uuttamaata lukuun ottamatta rakennustuotanto kasvoi selvästi myös muissa maakunnissa edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennuksia valmistui tuolloin Etelä-Suomessa asukasluvuun nähden eniten Kustaviin ja Iniöön. Nuorinta rakennuskanta on Espoossa, siellä rakennusten keskimääräinen valmistumisvuosi oli vuonna 1998 1975.

Asuntotuotanto on laskenut Etelä-Suomessa 1990-luvun alusta lähtien. Vuosikymmenen lopun hienoisesta lisääntymisestä huolimatta asuntoja valmistuu edelleen vähän 1980-luvun loppuun verrattuna. Vuonna 1999 asuntorakentaminen oli vilkkainta Halikossa, Espoossa, Tuusulassa ja Velkualla.

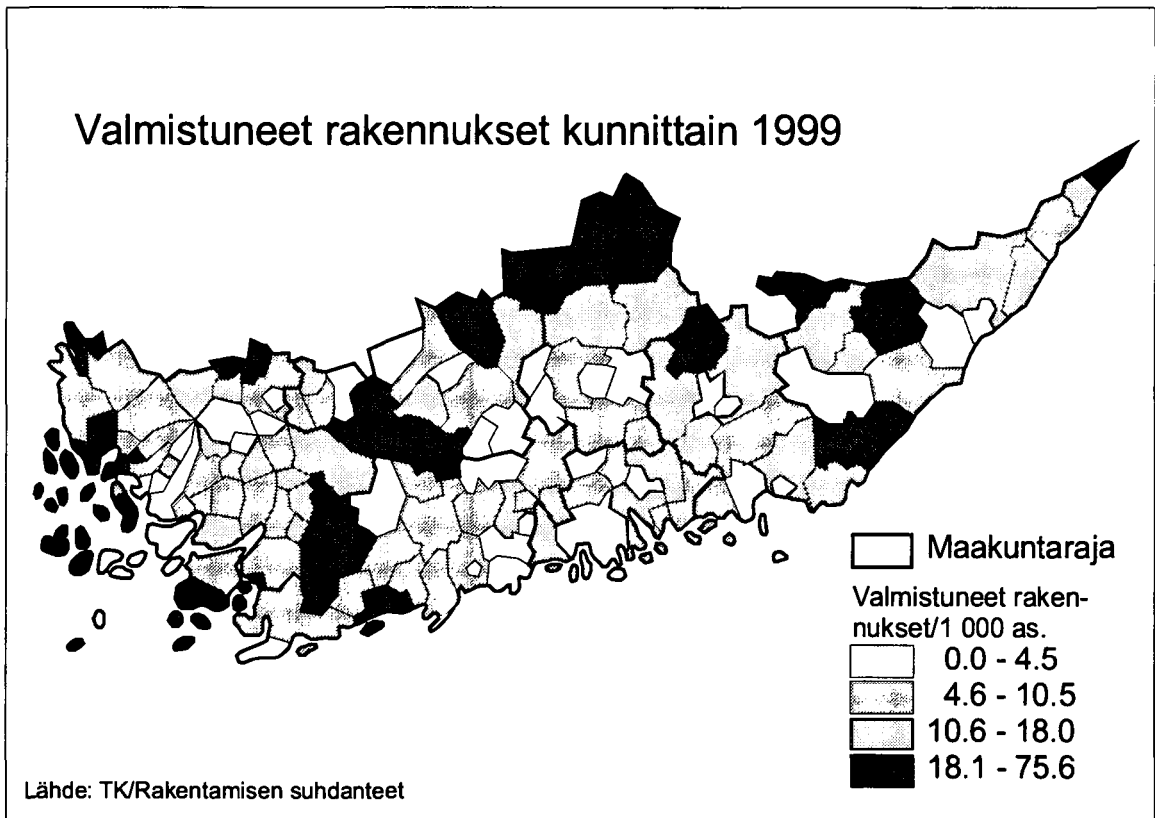
Asuntojen hinnat olivat korkeimmillaan vuonna 1989, jonka jälkeen hinnat laskivat. Vuosina 1993 – 1996 hinnat olivat alhaisimmillaan, mutta vielä vuoden 2000 alussa asuntoja sai halvemmalla kuin 1980-luvun lopussa. Pääkaupunkiseudulla asunnot ovat jatkuvasti olleet maan kalleimmat. Vuonna 1999 Kauniaisissa ja Helsingissä asunnoista maksettiin keskimäärin yli 11 000 markkaa neliöltä. Usean kunnan alueella asuntokauppoja tehtiin vähemmän kuin viisi, joten hintatietoa näiden kuntien osalta ei voida julkistaa.

Asuntokuntien keskikoko oli vuonna 1998 suurin Pornaisissa ja Vahdolla, pienin Helsingissä ja Turussa. Karjalohjalla ahtaasti asuviksi luokiteltiin normi 3 mukaan yli 9 % asuntokunnista. Asunto on tämän normin mukaan ahtaasti asuttu, kun siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti (keittiö mukaan luettuna). Kouvolassa ahtaasti asuvia asuntokuntia oli suhteessa vähiten.

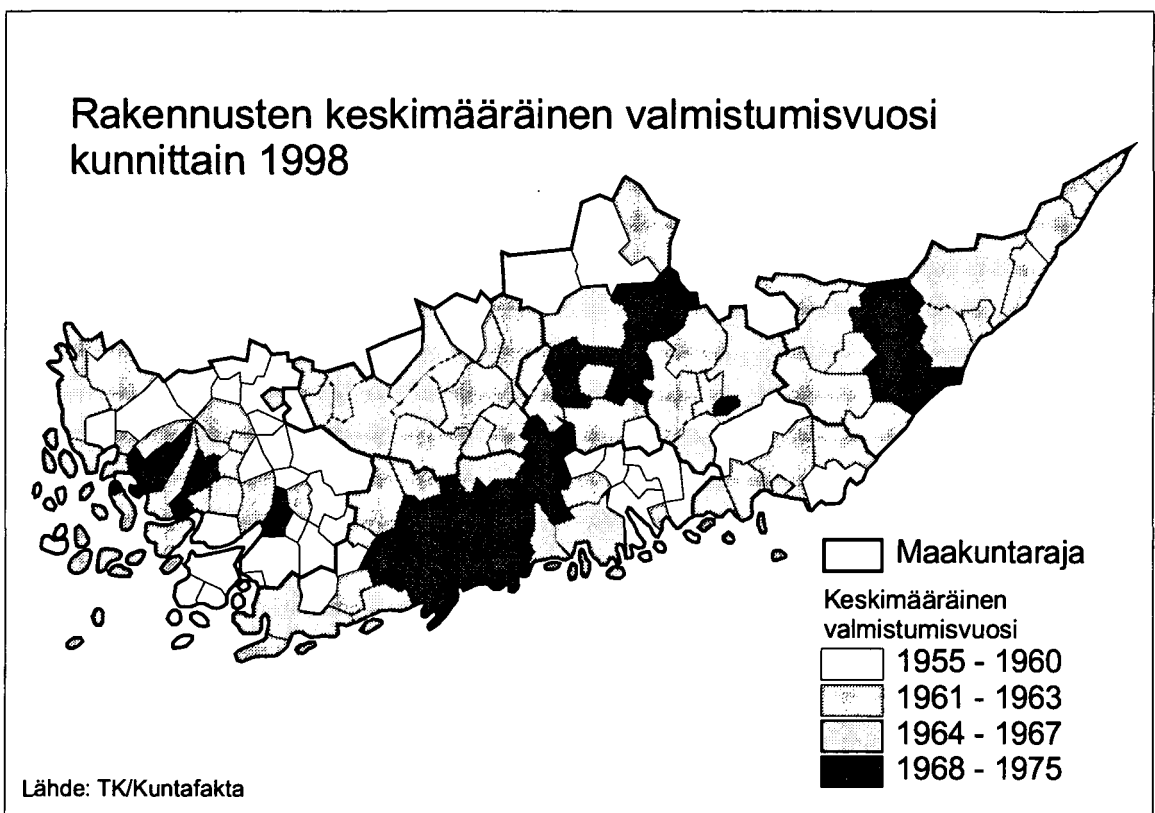
Helsingissä 47.7 % asuntokunnista asui vuokralla vuonna 1998. Vuokra-asuminen on yleistä myös muissa alueen suurimmissa kaupungeissa, kun taas Vahdolla, Ruskossa ja Lemulla yli 90 % asuntokunnista asui omistusasunnossa.

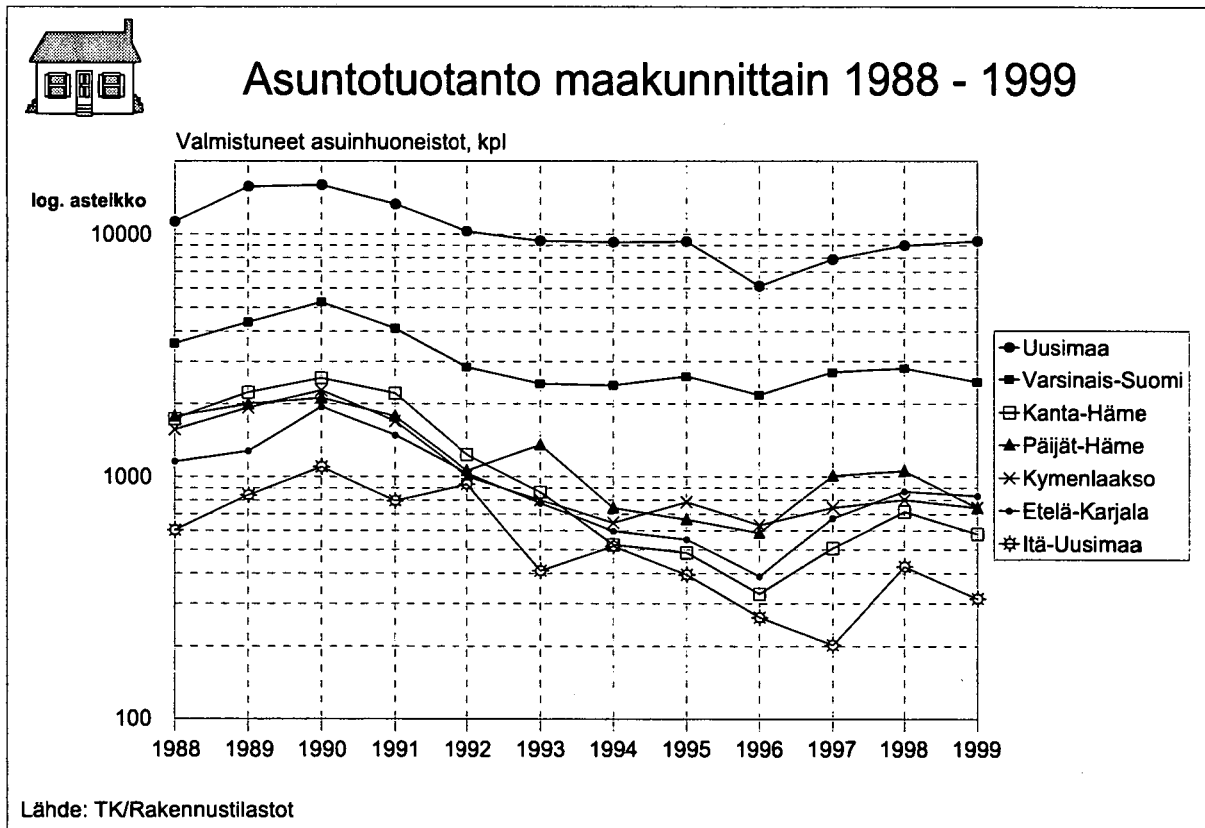
Kuva 81. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 1999.

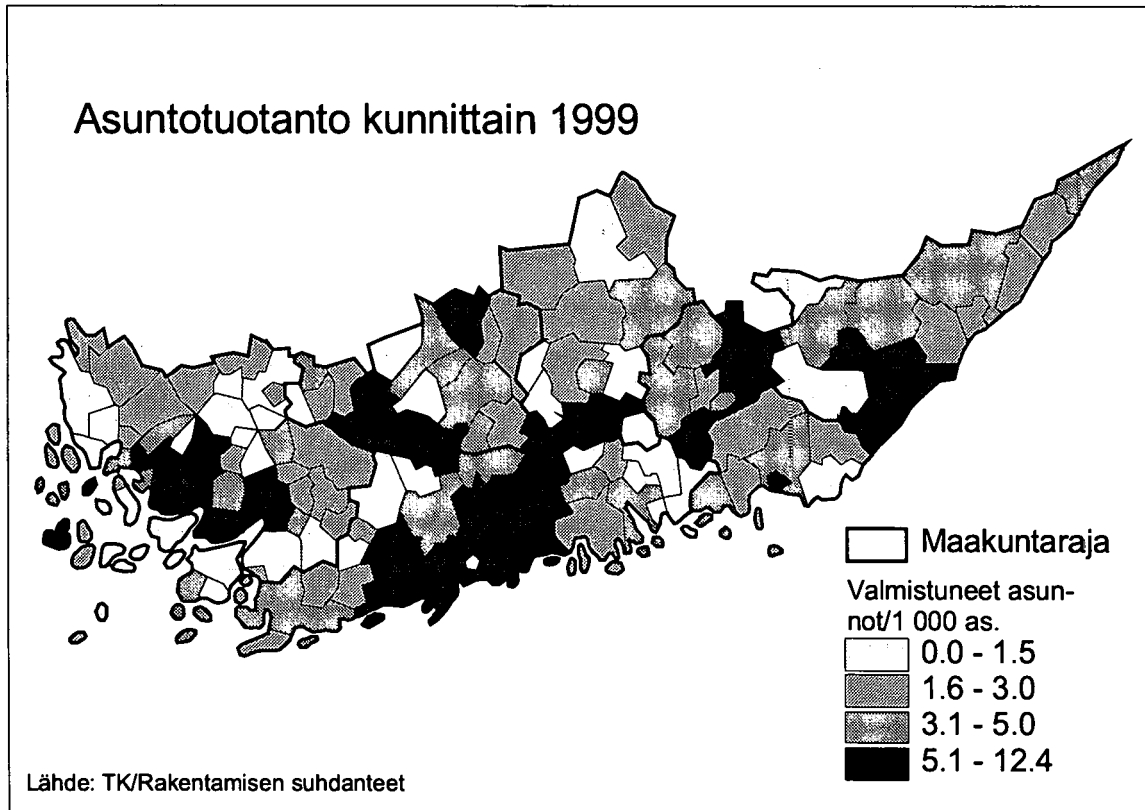
Kuva 82. Valmistuneet rakennukset kunnittain 1999.

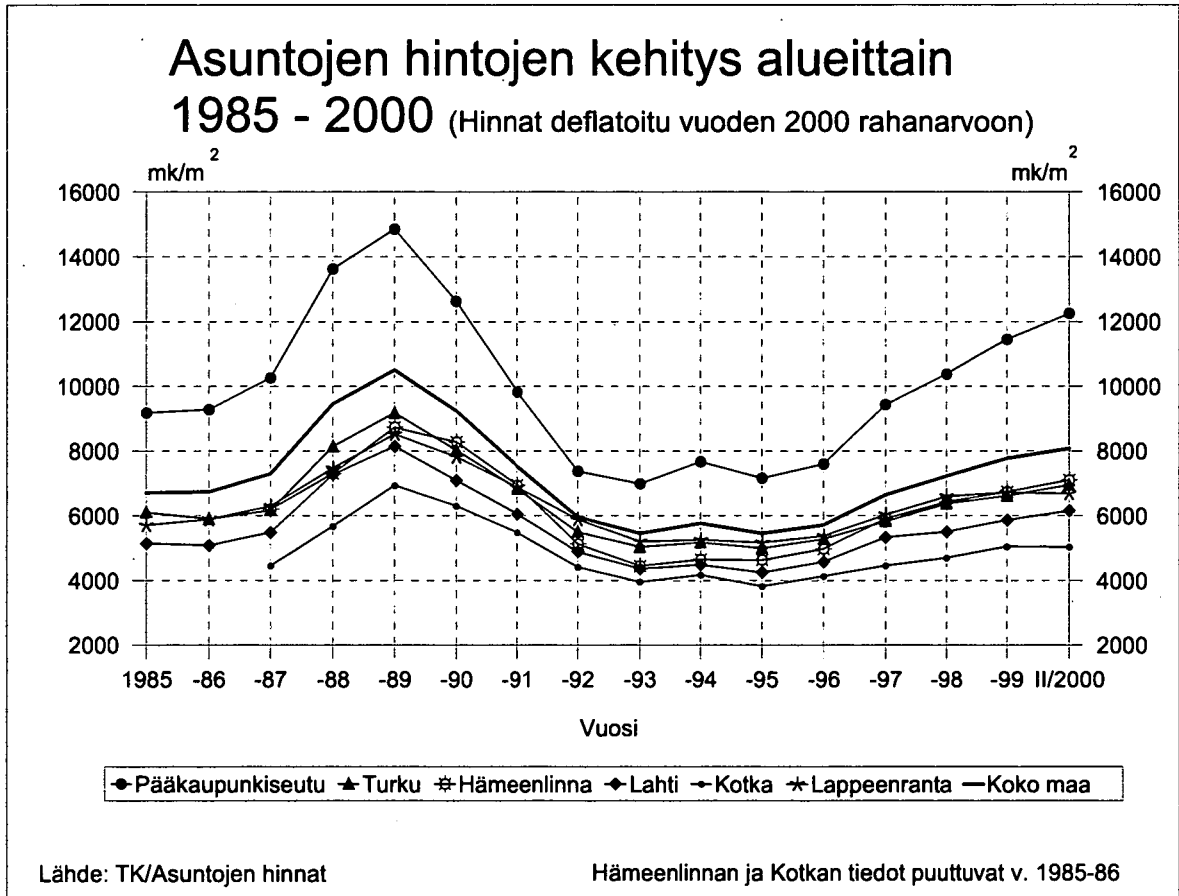
Kuva 83. Rakennusten keskimääräinen valmistumisvuosi kunnittain 1998.

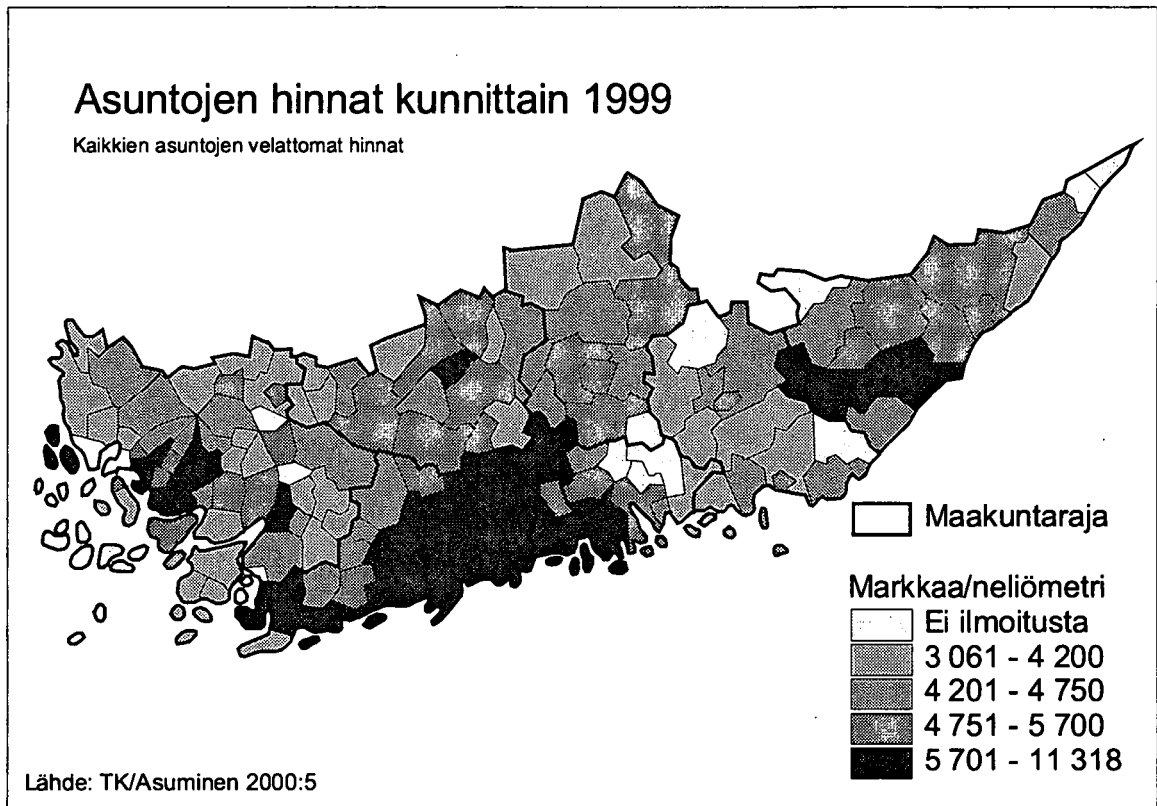
Kuva 84. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 – 1999.

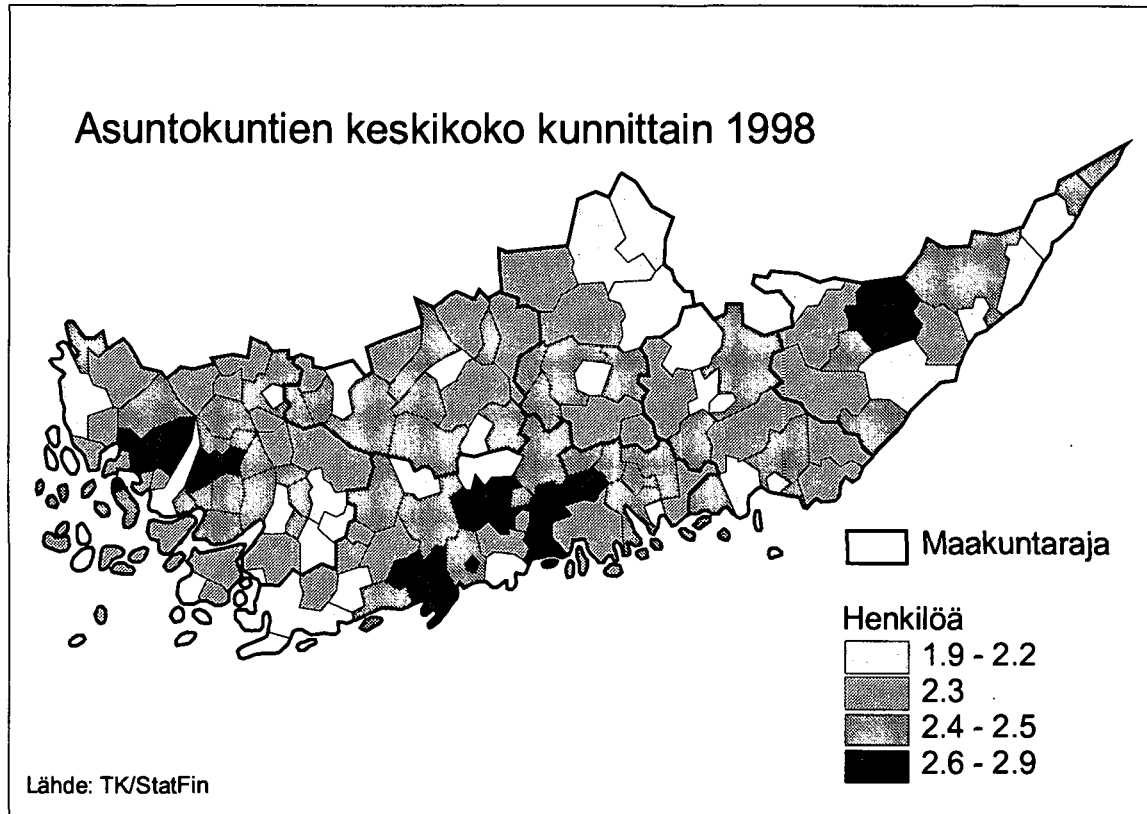
Kuva 85. Asuntotuotanto kunnittain 1999.

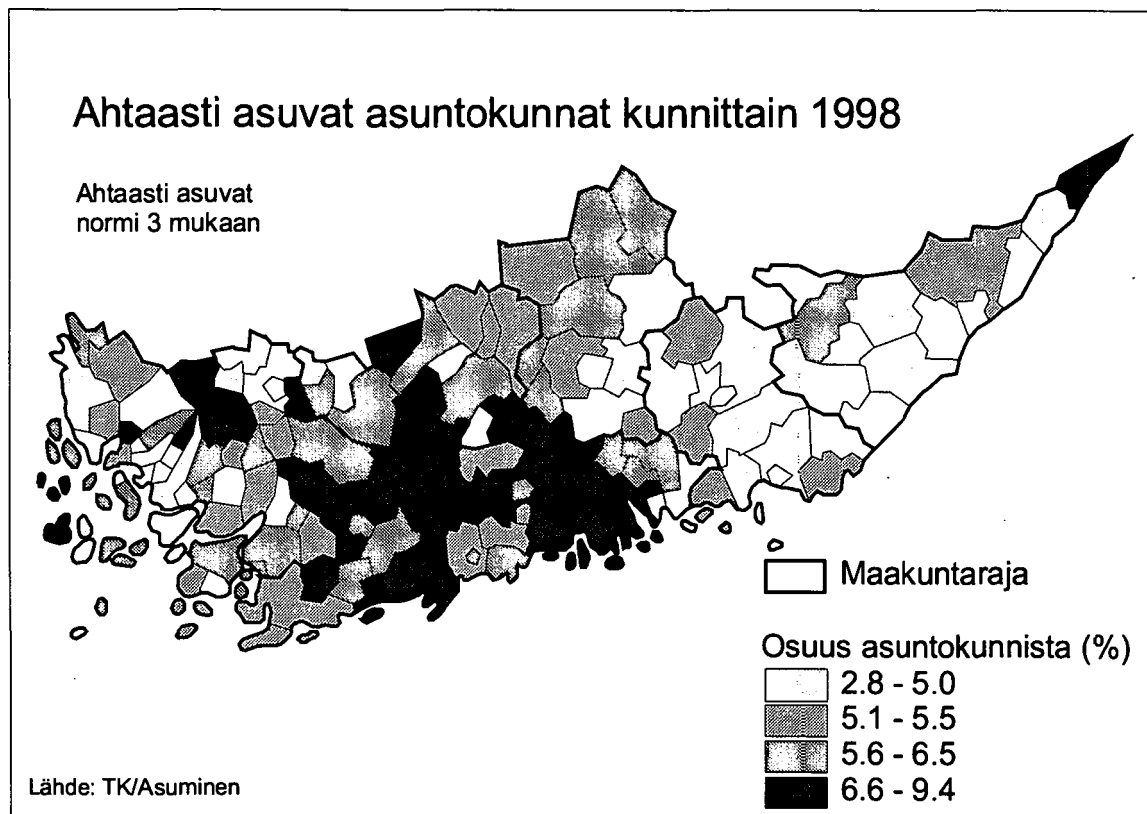
Kuva 86. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 – 2000.

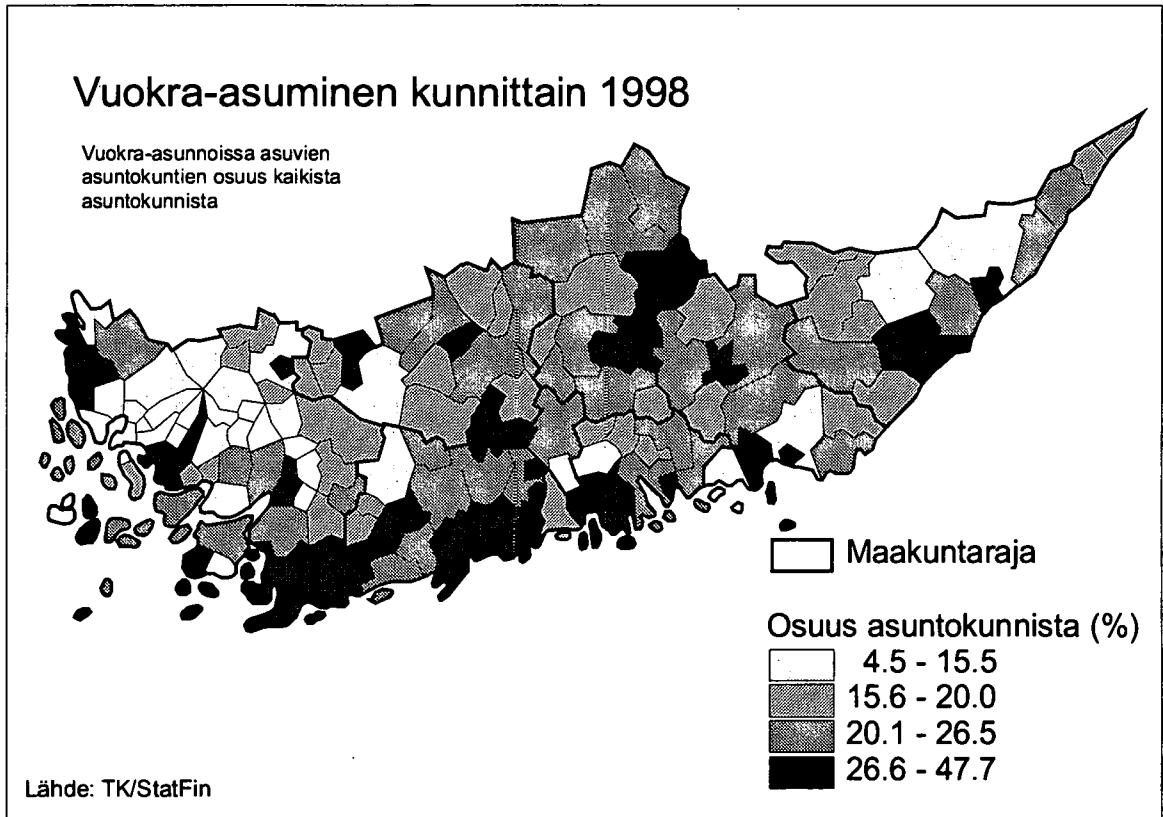
Kuva 87. Asuntojen hinnat kunnittain 1999.

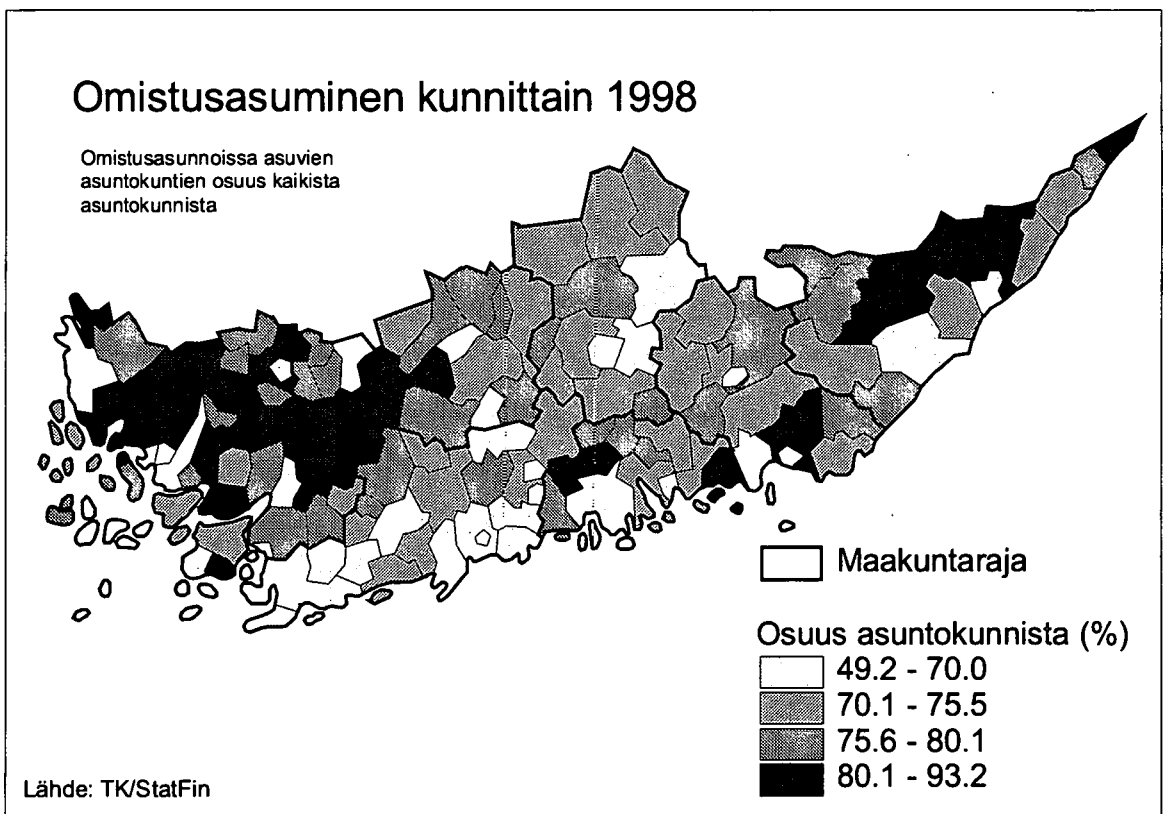
Kuva 88. Asuntokuntien keskikoko kunnittain 1998.

Kuva 89. Ahtaasti asuvat asutokunnat kunnittain 1998.

Kuva 90. Vuokra-asuminen kunnittain 1998.

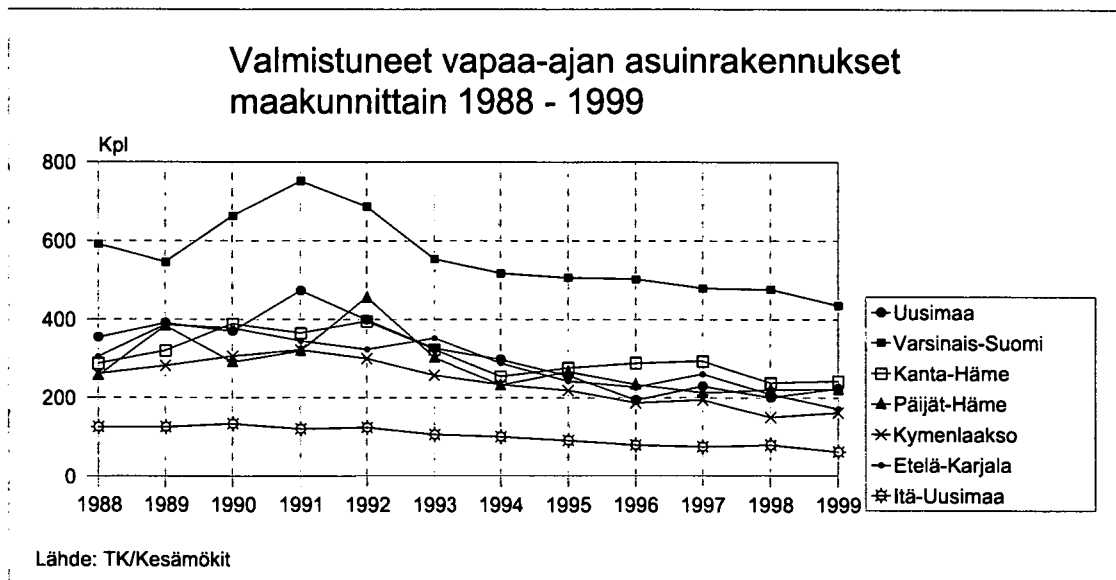

Kuva 91. Omistusasuminen kunnittain 1998.

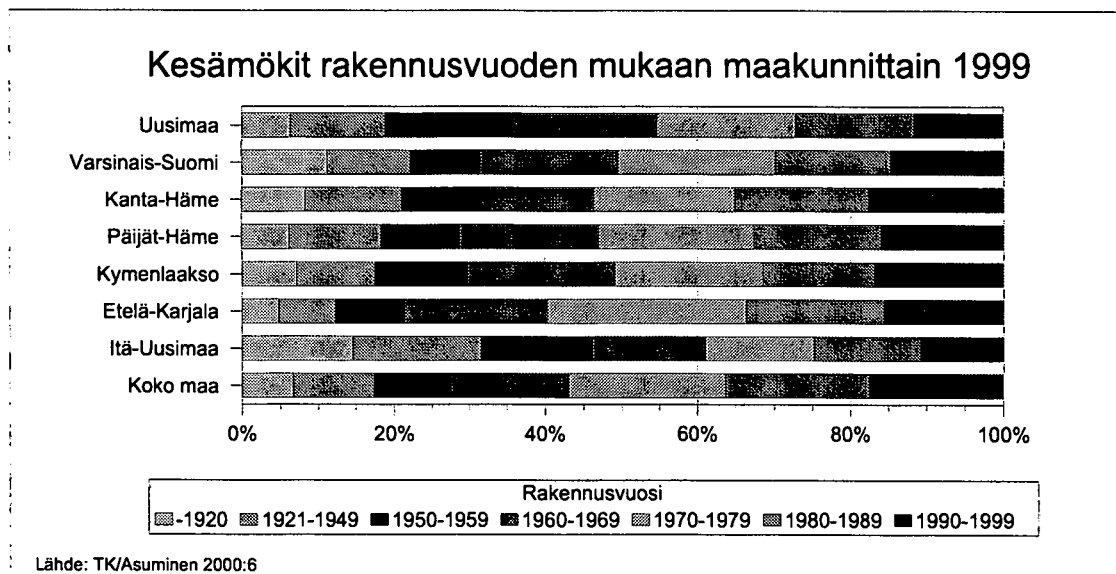
Vapaa-ajan asuinrakennukset

Valmistuneiden vapaa-ajan asuinrakennusten määrä on laskenut Etelä-Suomessa 1990-luvun loppua kohti vuosikymmenen alun määristä. Varsinais-Suomeen vapaa-ajan asuinrakennuksia on valmistunut lukumääräisesti eniten. Vuonna 1999 niitä valmistui 436, kun muualla määrät vaihtelivat Kanta-Hämeen vajaasta 250:stä Itä-Uudenmaan 64:än rakennukseen.

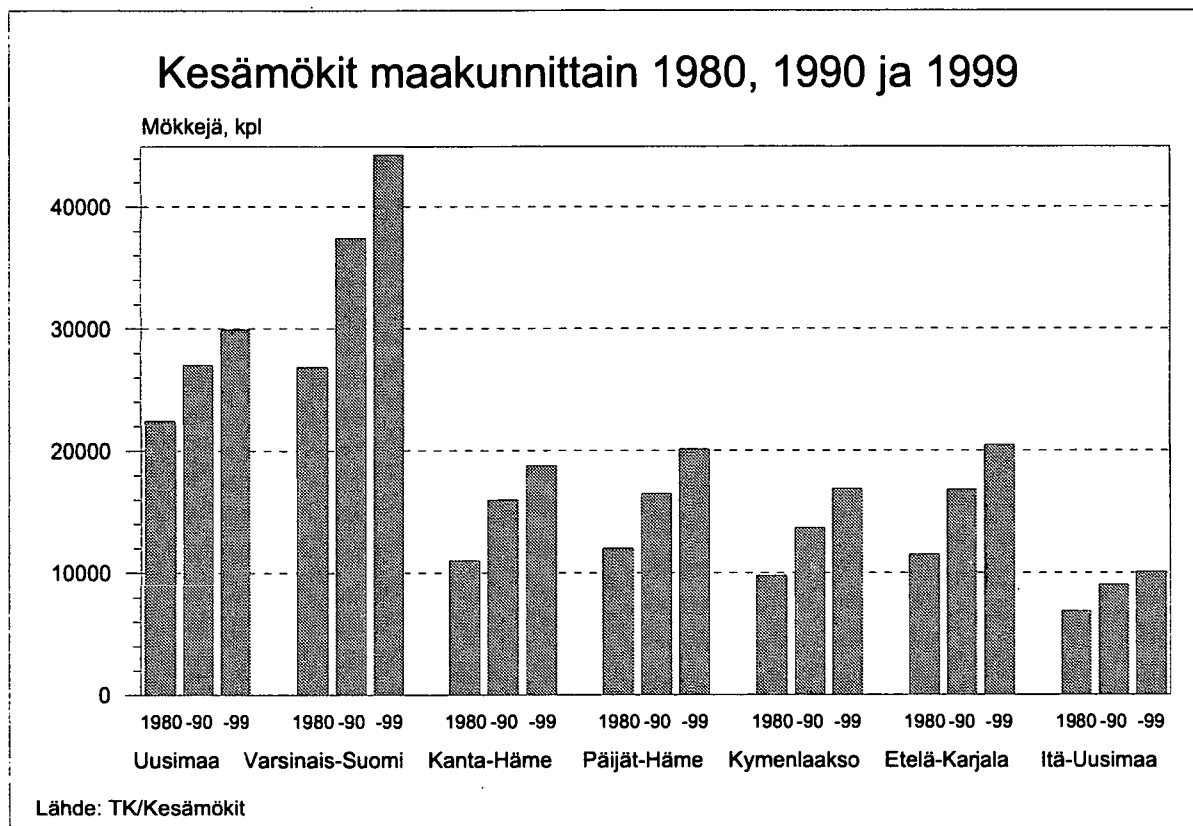
Vuonna 1999 Etelä-Suomen 160 639 kesämökistä useampi kuin joka neljäs sijaitsi Varsinais-Suomessa ja lähes joka viides Uudellamaalla. Lukumääräisesti eniten mökkejä on Tammisaaressa, asukaslukuun suhteutettuna kuitenkin Kustavissa, Iniössä ja Velkualla. Kauniaisissa, Kouvolassa ja Helsingissä mökkejä on suhteessa vähiten. Itä-Uudenmaan kesämökeistä lähes puolet on valmistunut ennen vuotta 1960. Muissa maakunnissa kesämökkikanta on nuorempaa.

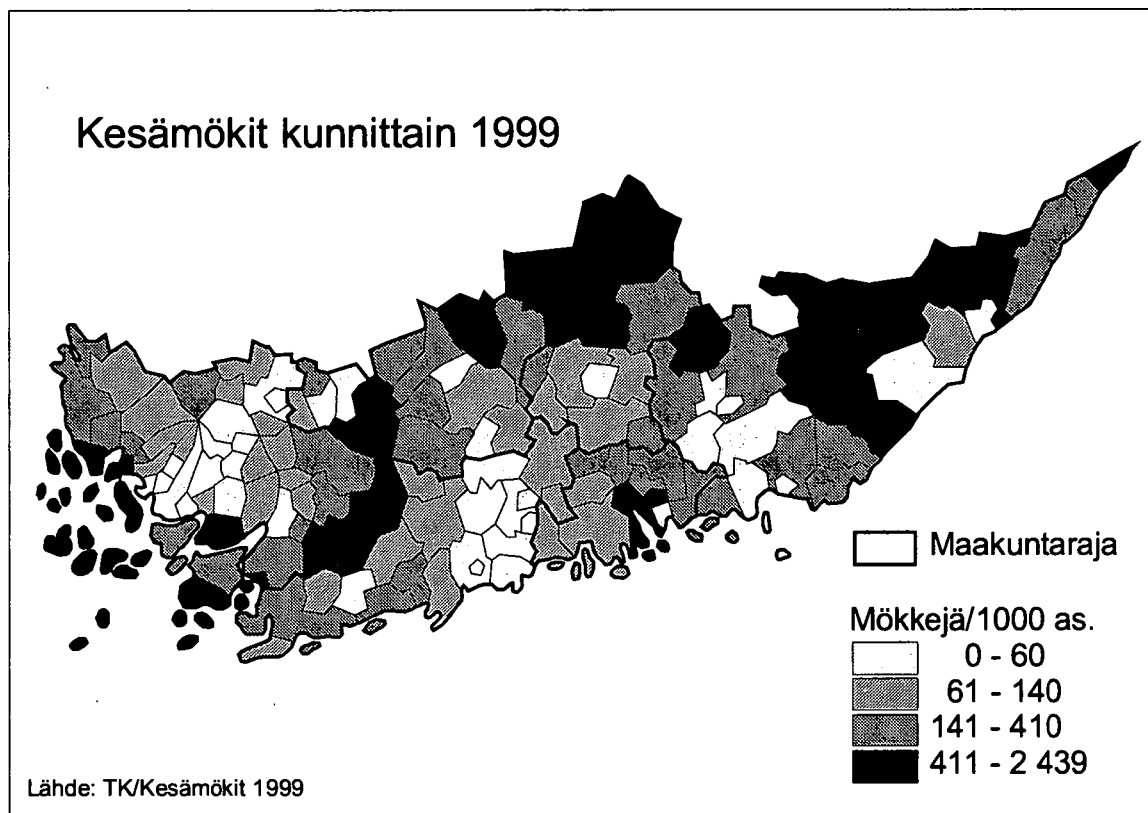
Kuva 92. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 1999.

Kuva 93. Kesämökkit rakennusvuoden mukaan maakunnittain 1999.

Kuva 94. Kesämökkiä maakunnittain 1980, 1990 ja 1999.

Kuva 95. Kesämökkiä kunnittain 1999.

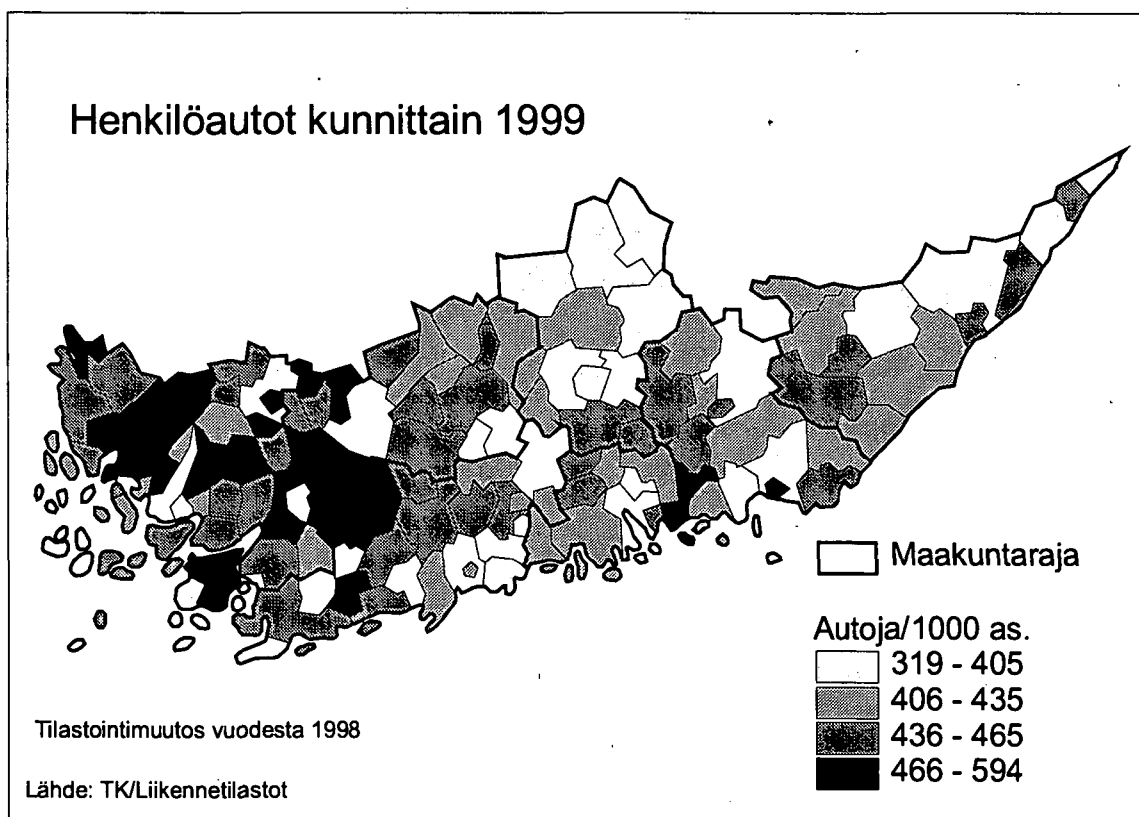
LIIKENNE JA MATKAILU

Suomessa oli 403 henkilöautoa tuhatta asukasta kohti vuonna 1999. Etelä-Suomen 110 kunnassa autoja oli suhteessa vähintään saman verran. Autoistunein kunta oli Lieto, missä autoja oli 594 kappaletta tuhatta asukasta kohti. Vähiten autoja asukaslukeun nähden oli Särkisalon kunnassa.

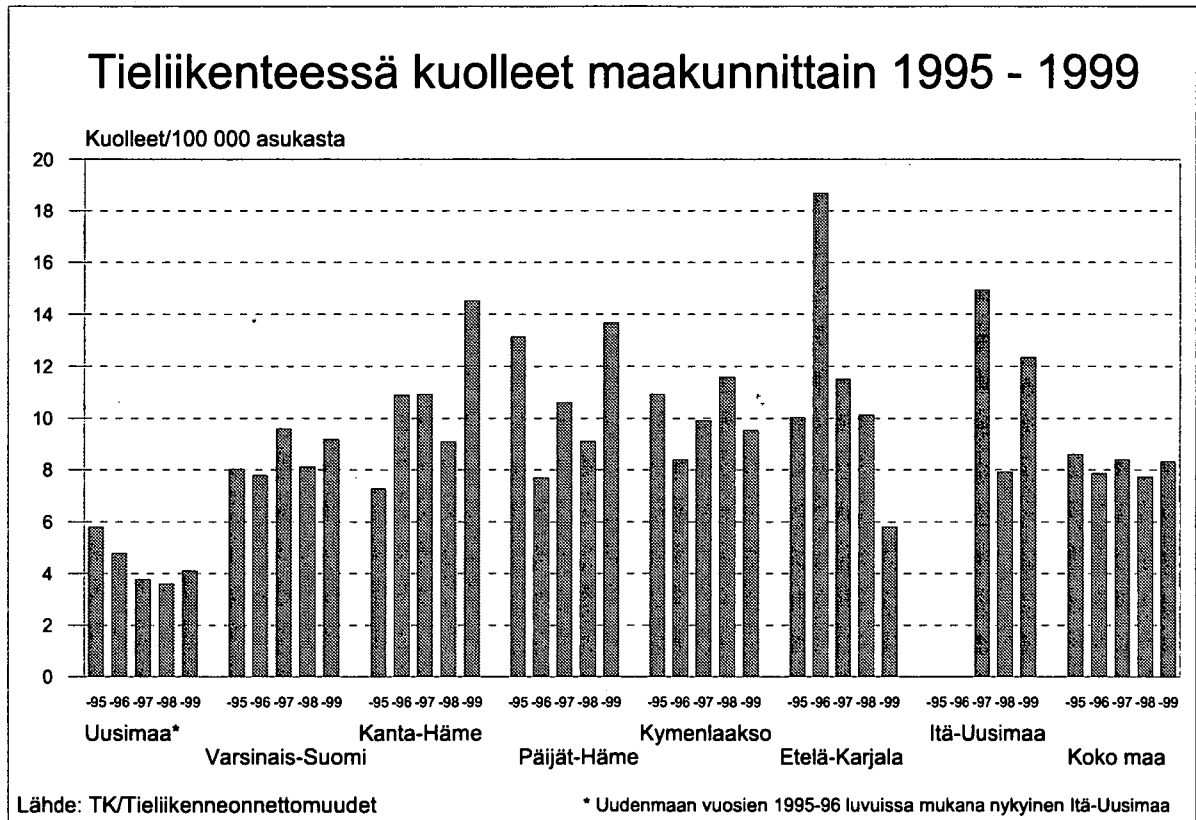
Tieliikenteessä kuolleiden määrä nousi vuodesta 1998 vuoteen 1999 koko maassa neljästä sadasta 431:een. Myös useimmissa Etelä-Suomen maakunnissa kuolemantapauksien määrä kasvoi. Ainoastaan Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa tieliikenteessä menehtyi vähemmän ihmisiä vuonna 1999 kuin edellisellä vuonna.

Asukaslukeun verrattuna eniten kuolonuhreja vaati Kanta- ja Päijät-Hämeen tieliikenne. Suhteellisesti vähiten kuolemantapauksia oli Uudellamaalla.

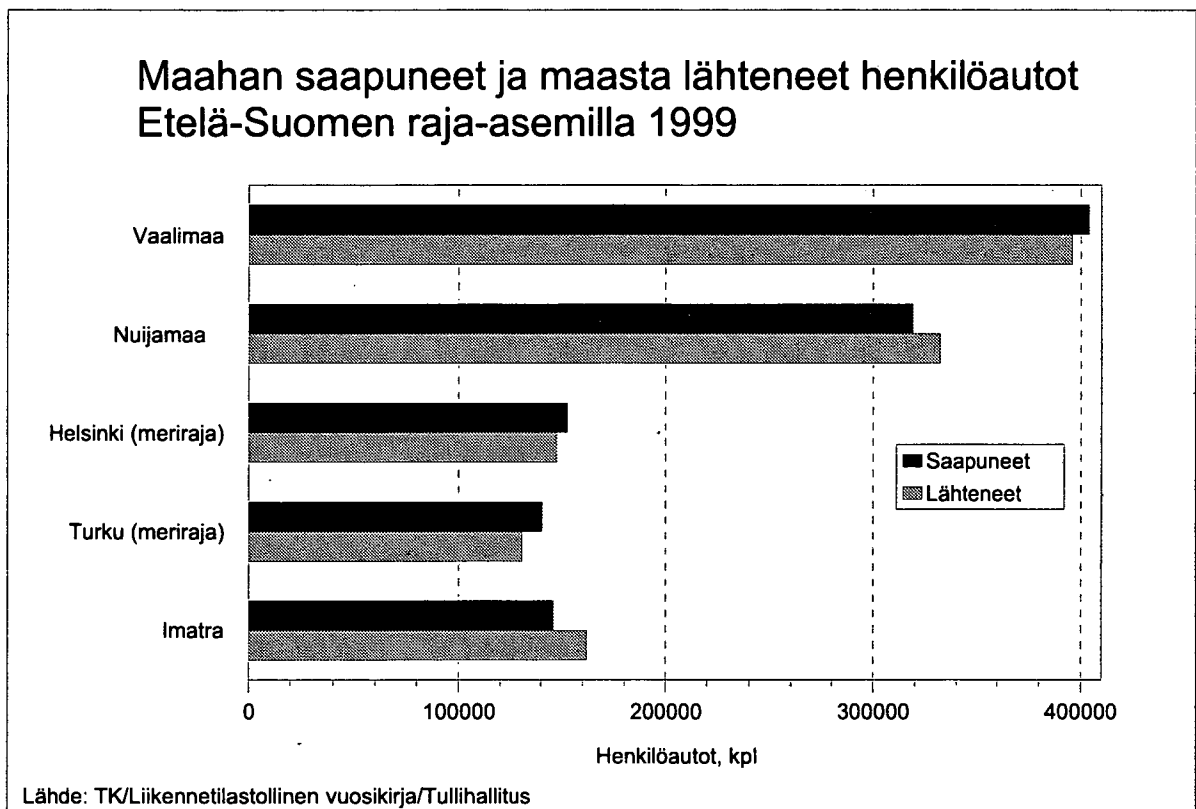
Etelä-Suomen vilkkain rajanylityspaikka on Vaalimaa. Vuonna 1999 rajan ylitti siellä yli 800 000 henkilöautoa. Seuraavaksi vilkkain paikka oli Nuijamaa, jossa saapuneita ja lähteneitä henkilöautoja oli yhteensä yli 651 000.

Kuva 96. Henkilöautot kunnittain 1999.

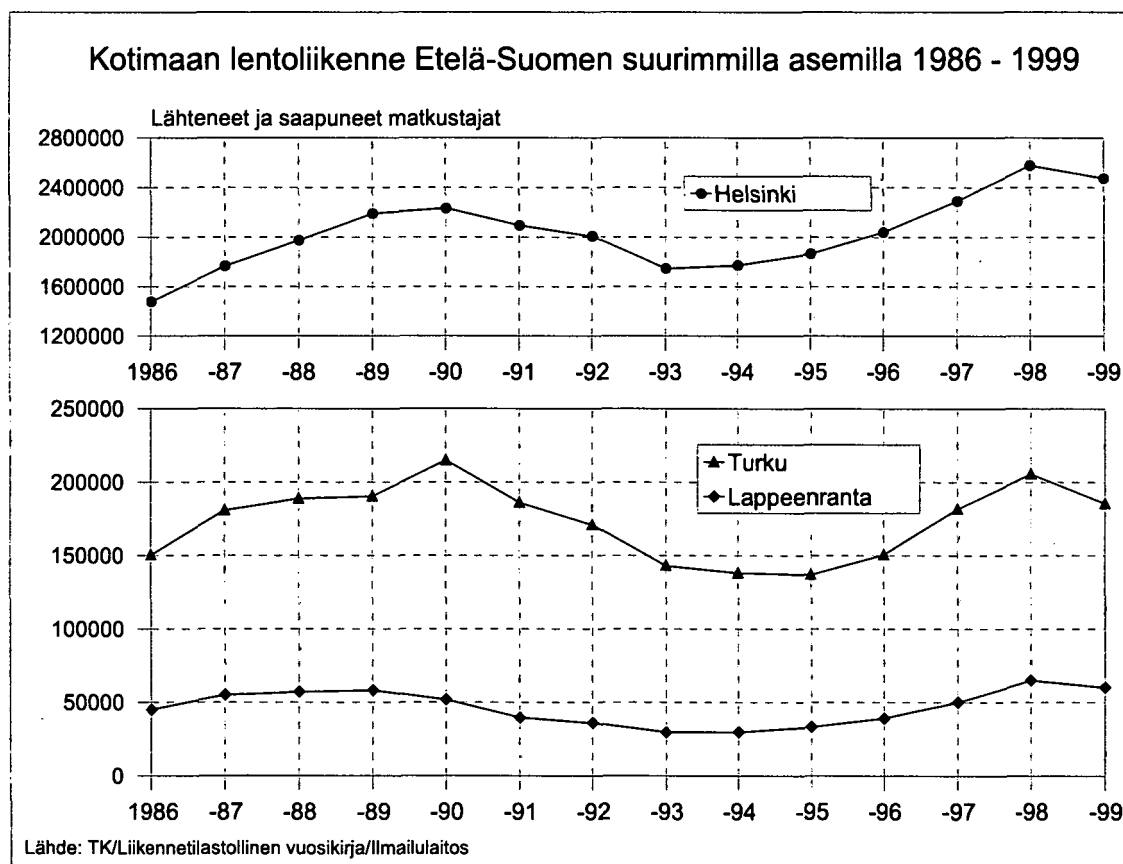

Kuva 97. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 – 1999.

Kuva 98. Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Etelä-Suomen raja-asemilla 1999.

Kotimaan lentoliikenteen matkustajamäärät kääntyivät kasvuun 1990-luvun alun notkahduksen jälkeen vuonna 1994. Vuonna 1999 lentoliikenteen matkustajamäärissä tapahtui kuitenkin vähenemistä vuoteen 1998 verrattuna. Lentomatkustajien määrä väheni myös Etelä-Suomen kentillä. Suomen vilkkain lentoasema on Helsinki-Vantaan asema, jossa saapuneita ja lähteneitä matkustajia oli vuonna 1999 yhteensä lähes 2.5 miljoonaa. Turun kentällä matkustajien yhteismäärä oli lähes 185 500 ja Lappeenrannassa noin 60 300.

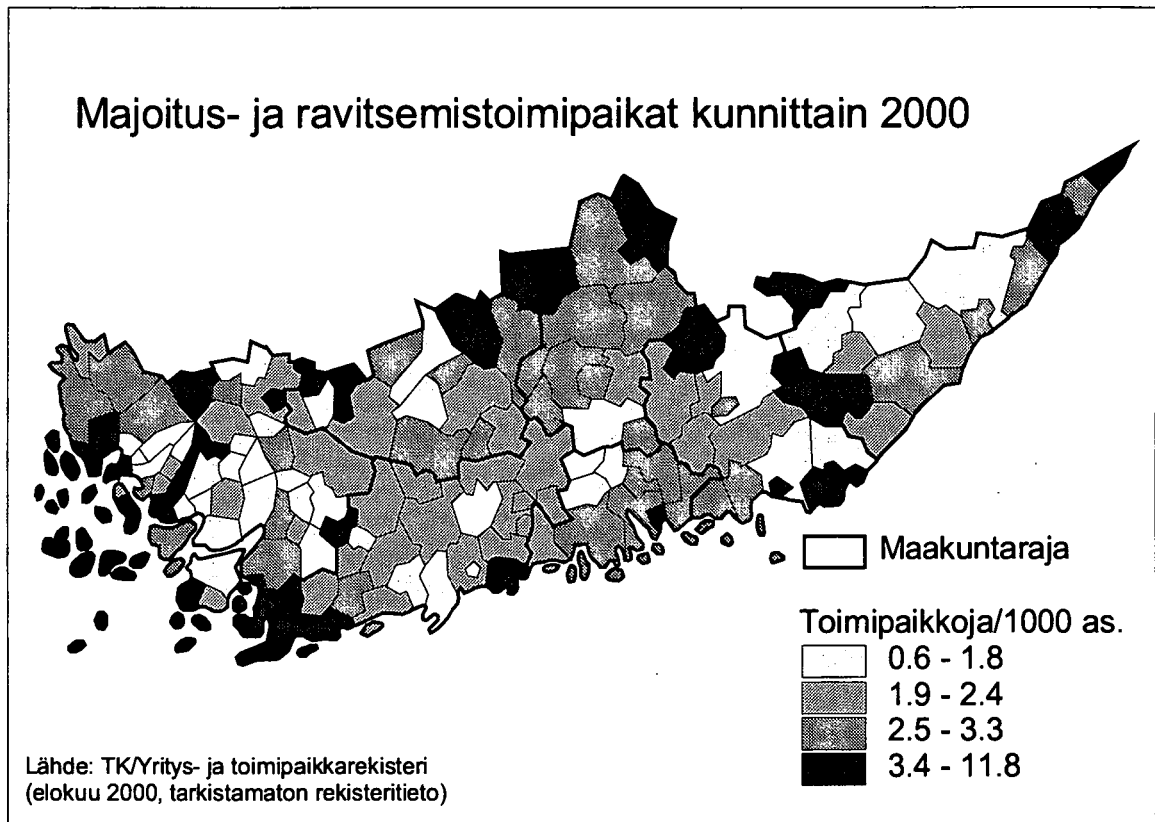
Kuva 99. Kotimaan lentoliikenne Etelä-Suomen suurimmilla asemilla 1986 - 1999.

Majoitus- ja ravitsemispalvelut

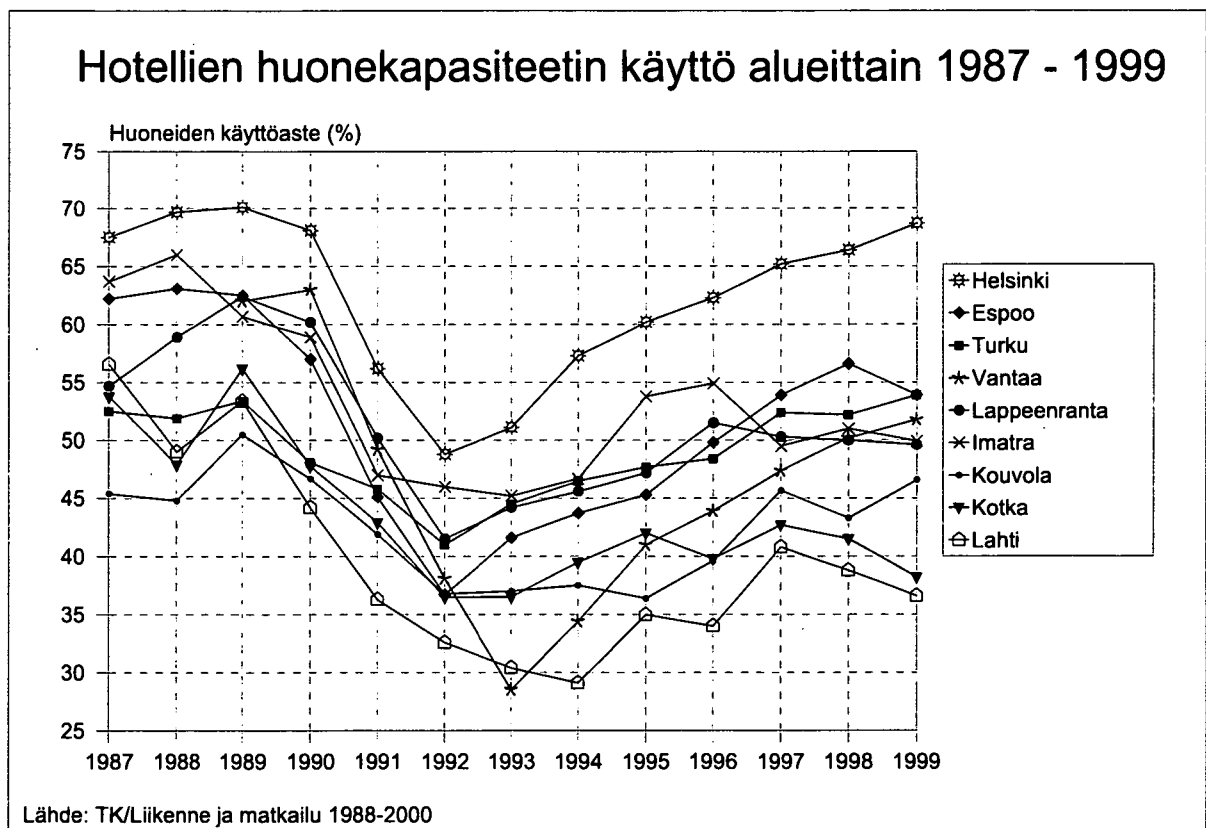
Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan majoitus- ja ravitsemistoimipaikkoja oli elokuussa 2000 Etelä-Suomen alueella hieman yli 7 000. Asukaslukuun suhteutettuna niitä oli eniten Kustavissa, Velkualla ja Houtakarissa, vähiten Vahdolla.

Hotellien huonekapasiteetin käyttöaste parani vuodesta 1998 vuoteen 1999 Helsingissä, Turussa, Vantaalla ja Kouvolassa. Tarkastelukuntien paras käyttöaste oli Helsingissä, lähes 69 %. Matalin se oli Lahdessa.

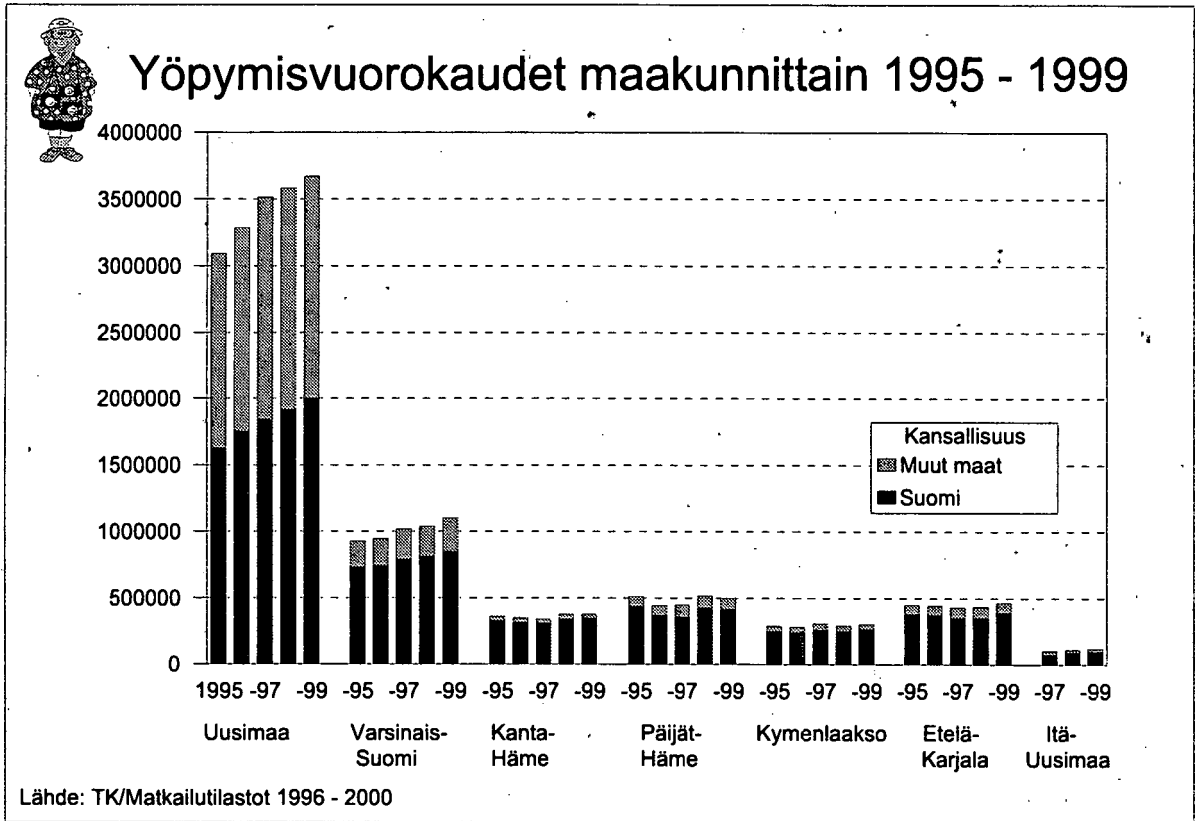
Yöpymisvuorokausien määrä kasvoi vuonna 1999 Etelä-Suomen maakunnissa lukuun ottamatta Kanta- ja Päijät-Hämettä. Yöpymisvuorokausia kirjattiin eniten Uudellamaalla, jossa myös majoituskapasiteettia on eniten. Uudellamaalla yöpyneistä yli 45 % oli ulkomaalaisia, muissa maakunnissa osuus oli pienempi.

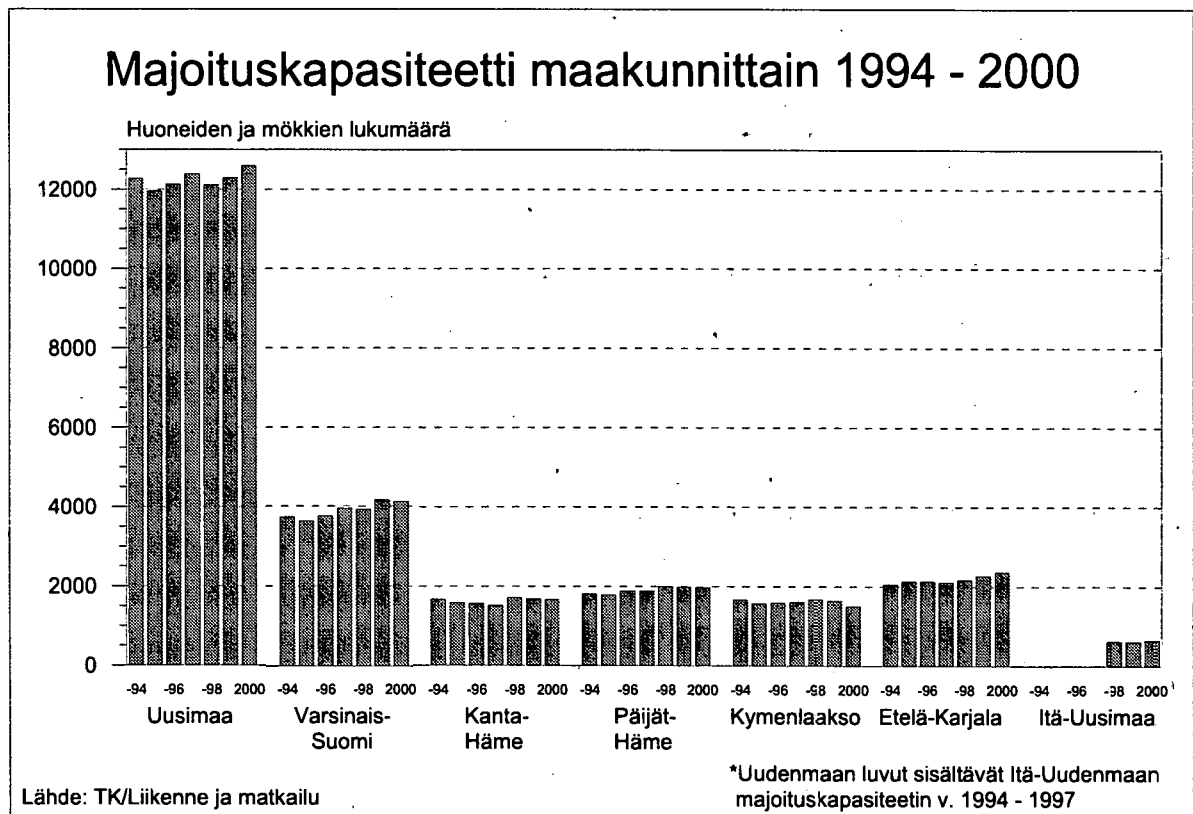
Kuva 100. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2000.

Kuva 101. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 - 1999.

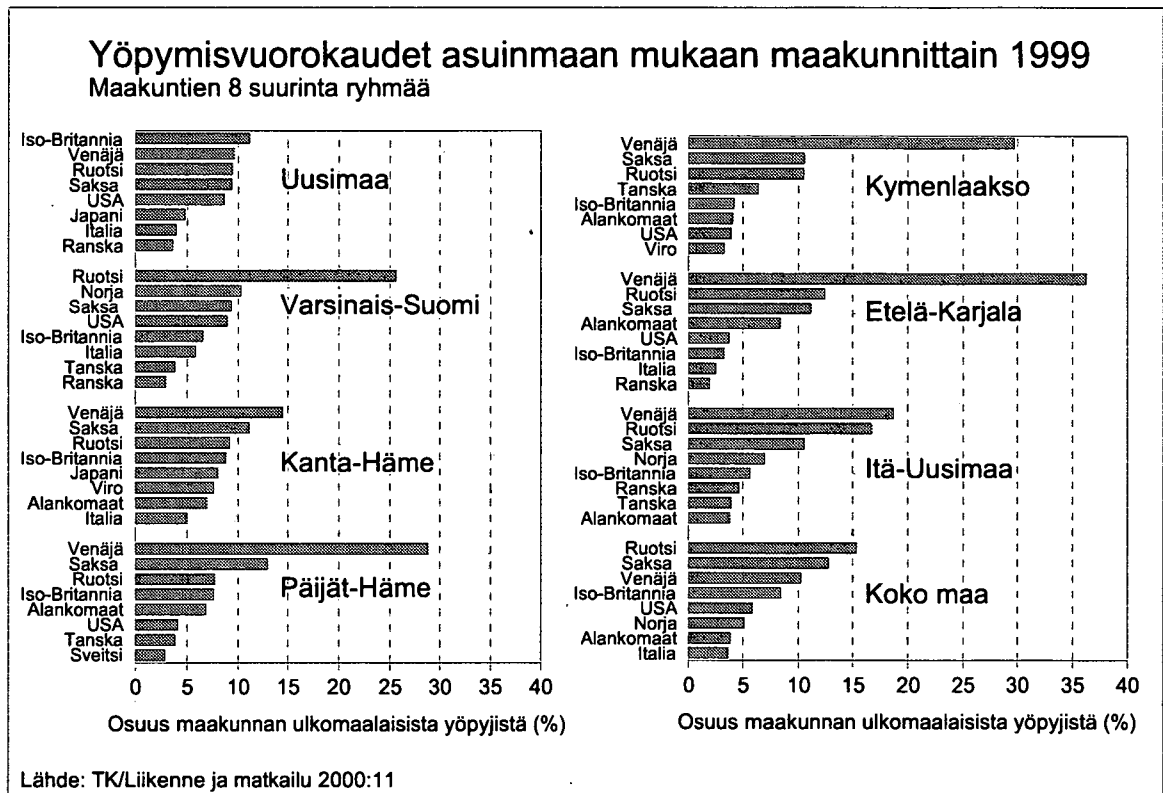
Kuva 102. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 1999.

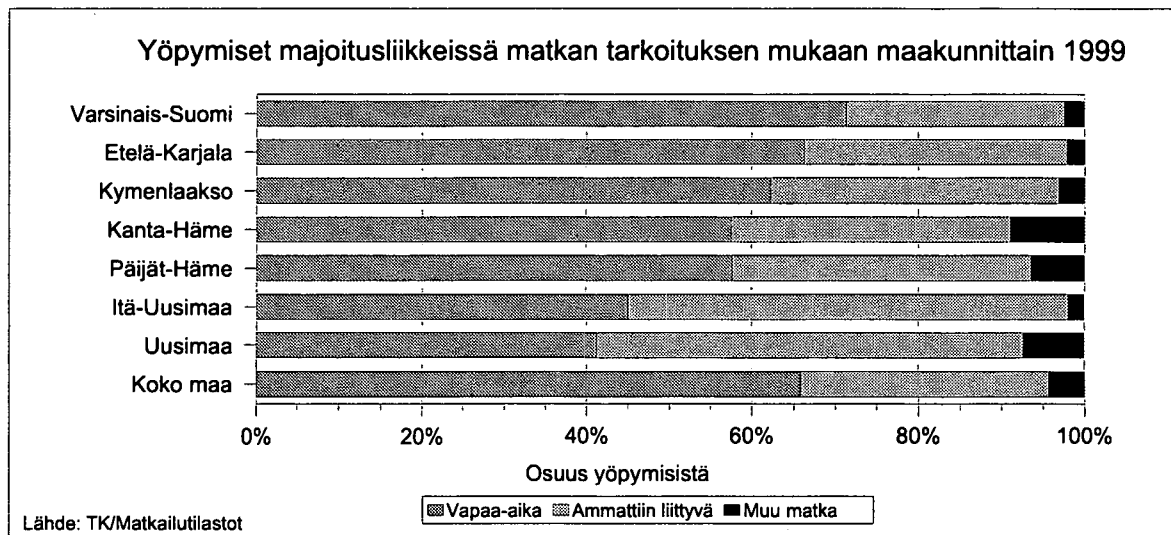
Kuva 103. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2000.

Yli 35 % Etelä-Karjalassa yöpivistä ulkomaalaisista oli venäläisiä vuonna 1999. Venäläiset turistit olivat suurin yöpyjäryhmä Etelä-Suomen muissakin maakunnissa lukuun ottamatta Varsinais-Suomea ja Uuttamaata. Uudellamaalla isobritannialaiset muodostivat suurimman ryhmän. Varsinais-Suomessa, kuten koko maassa ruotsalaisten osuus oli suurin.

Varsinais-Suomeen suuntautuneista matkoista noin 70 % oli vapaa-aikaan liittyviä. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla ammattiin liittyvät matkat muodostivat yli 50 % yöpymisistä.

Kuva 104. Yöpymisvuorokaudet kansallisuuden mukaan maakunnittain 1999.

Kuva 105. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 1999.

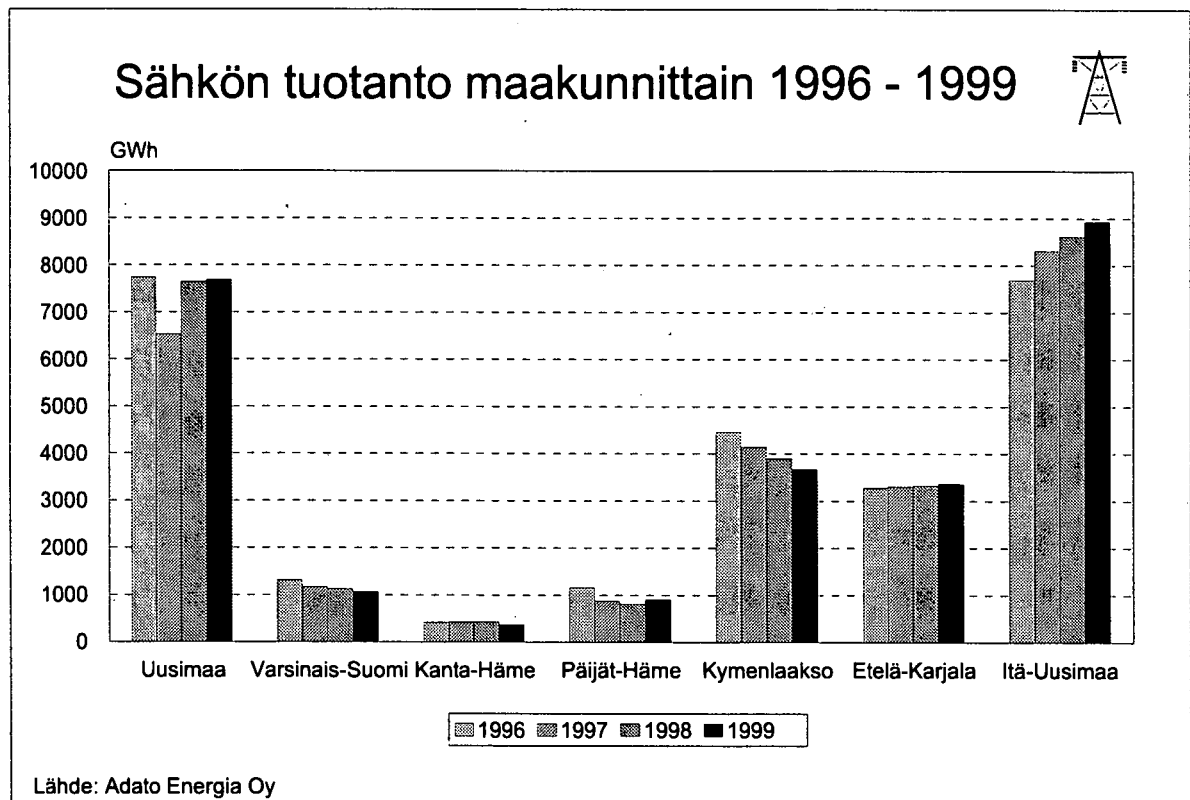
ENERGIATALOUS

Itä-Uudenmaan sähkön tuotanto on noussut suhteellisen tasaisesti vuodesta 1996 vuoteen 1999. Kymenlaaksossa vastaavana aikana sähkön tuotanto on vähentynyt. Muissa maakunnissa on ollut vähäisempiä vaihteluita, lukuun ottamatta Uudenmaan maakuntaa, jossa sähkön tuotanto väheni vuonna 1997 noin 1000 GWh nousten jälleen vuonna 1998 lähes vuoden 1996 tuotantotasolle. Sähkön kulutus on kasvanut eniten Uudenmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnissa.

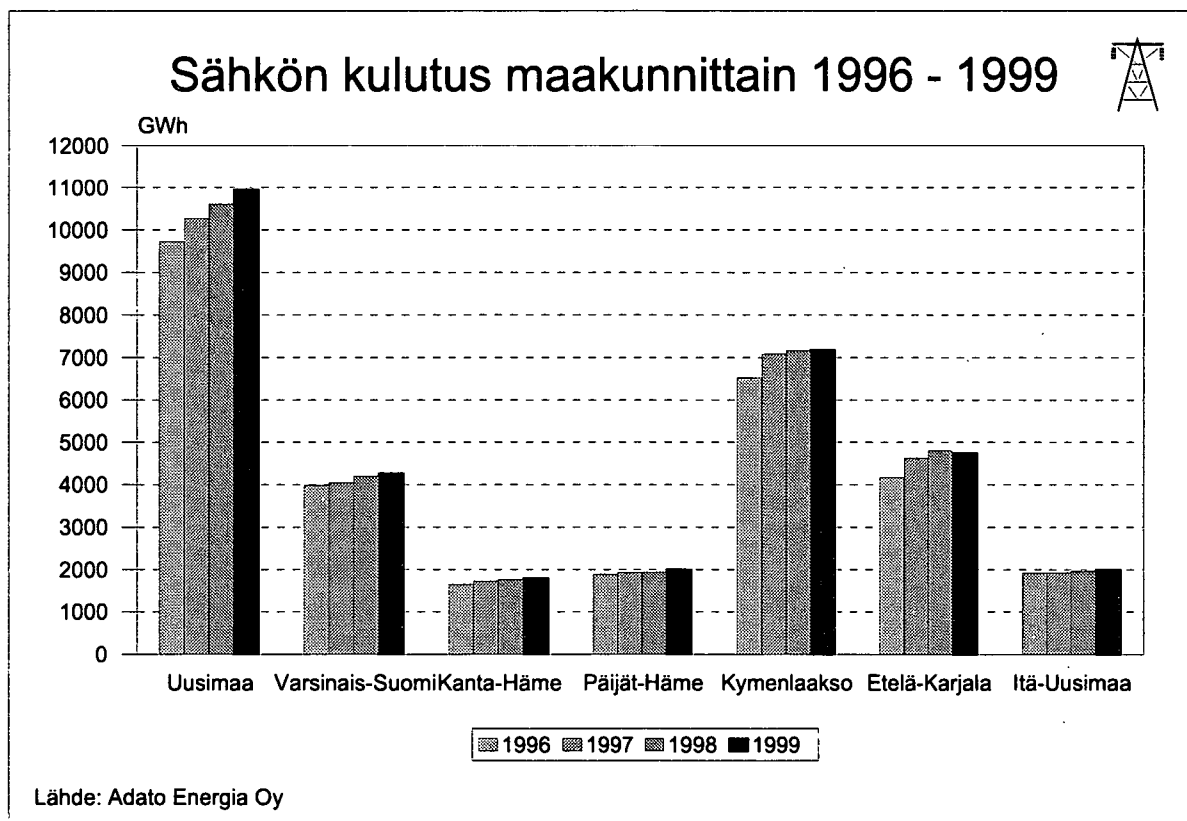
Jalostus oli suurin sähkön käyttäjäryhmä koko maassa vuonna 1999 56 % osuudella kokonaiskulutuksesta. Kymenlaaksossa, Etelä-Karjalassa ja Itä-Uudellamaalla jalostuksen osuus oli vieläkin suurempi, yli 70%. Yksityisen kulutuksen osuus oli suurin Uudellamaalla, 36 % maakunnan kulutuksesta. Vastaavasti pienin yksityisen kulutuksen osuus oli Kymenlaaksossa, 8 % maakunnan kulutuksesta. Kunnittain tarkasteltaessa yksityinen kulutus asukasta kohti oli vuonna 1999 suurin Kustavissa ja pienin Saaren kunnassa.

Vuonna 1999 Etelä-Suomen osuus koko maan sähkön tuotannosta oli 39 % ja kulutuksesta 44 %. Sähkön tuotanto alueella on keskittynyt pääosin Itä-Uudellemaalle ja Uudellemaalle. Näiden kahden maakunnan yhteenlaskettu tuotantoosuus oli neljännes koko maan tuotannosta.

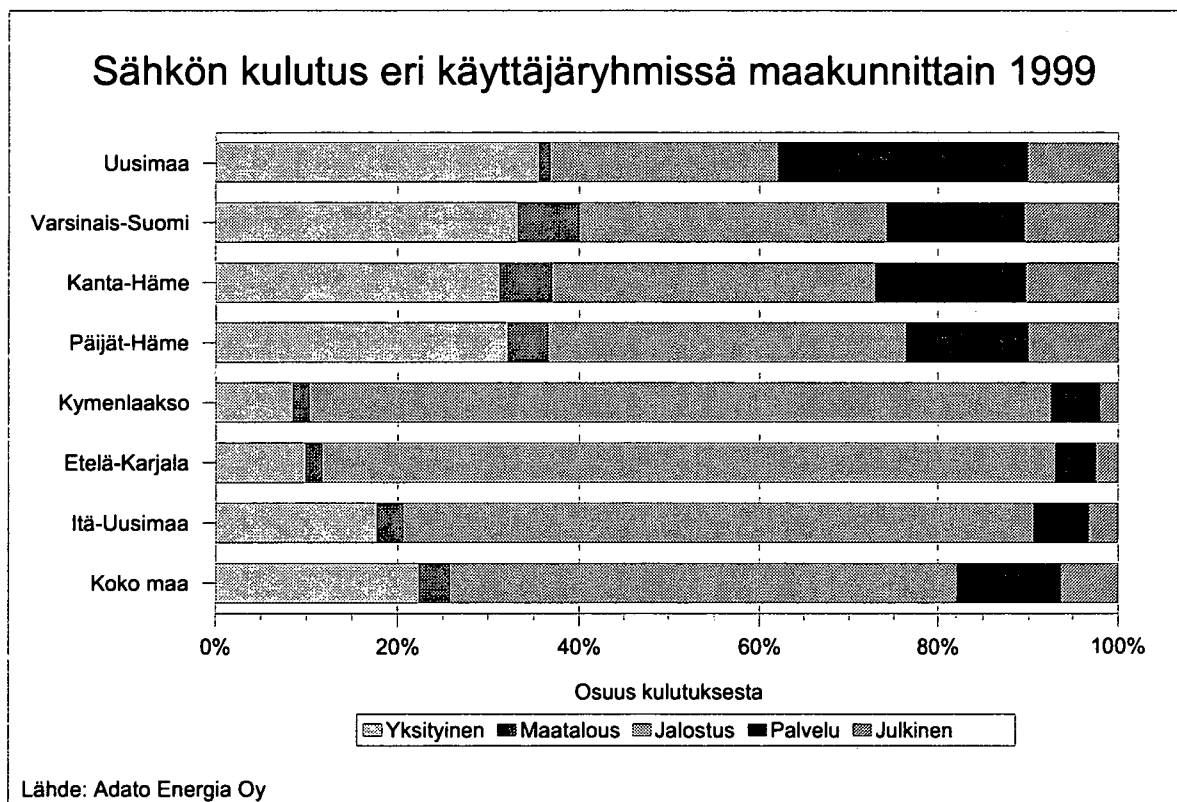
Vuonna 1999 Etelä-Suomen maakuntien sähköomavaraisuus oli paras Itä-Uudellamaalla, jossa se nousi edellisvuodesta hieman ollen nyt yli 440 %. Muut Etelä-Suomen maakunnat eivät ole sähkön suhteen omavaraisia.

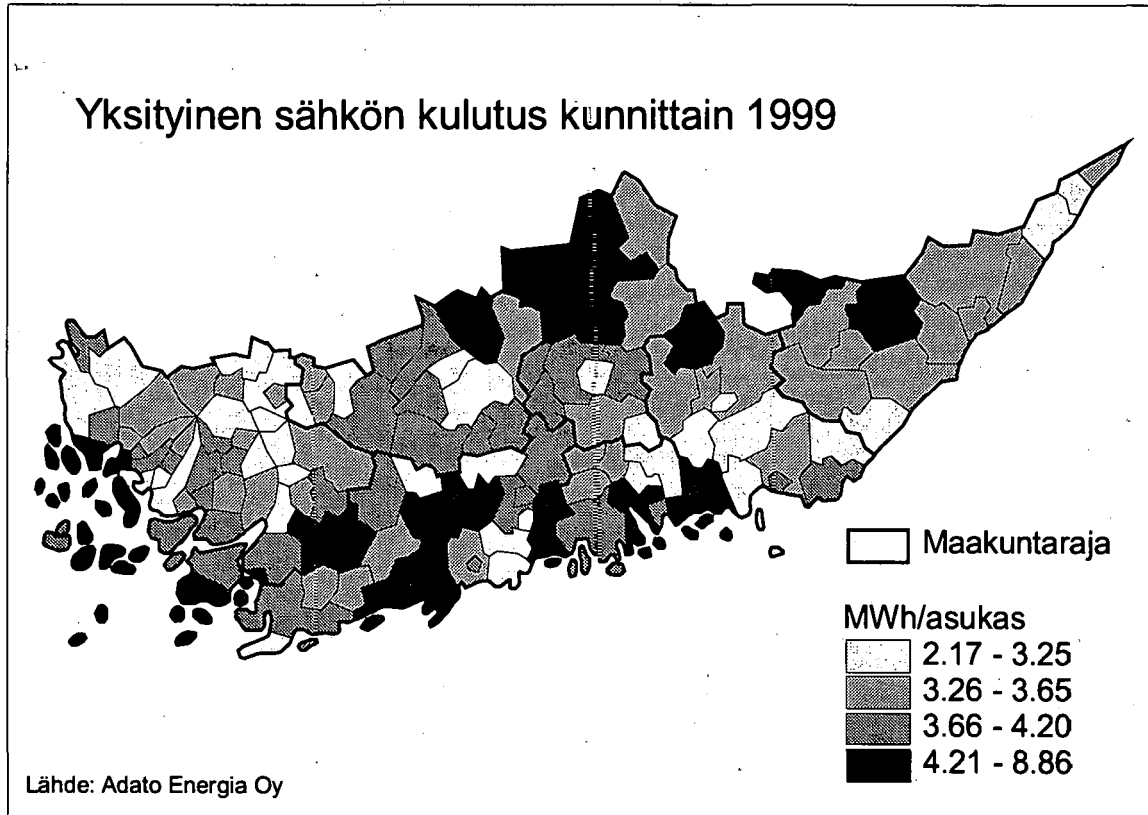
Kuva 106. Sähkön tuotanto maakunnittain 1996 – 1999.

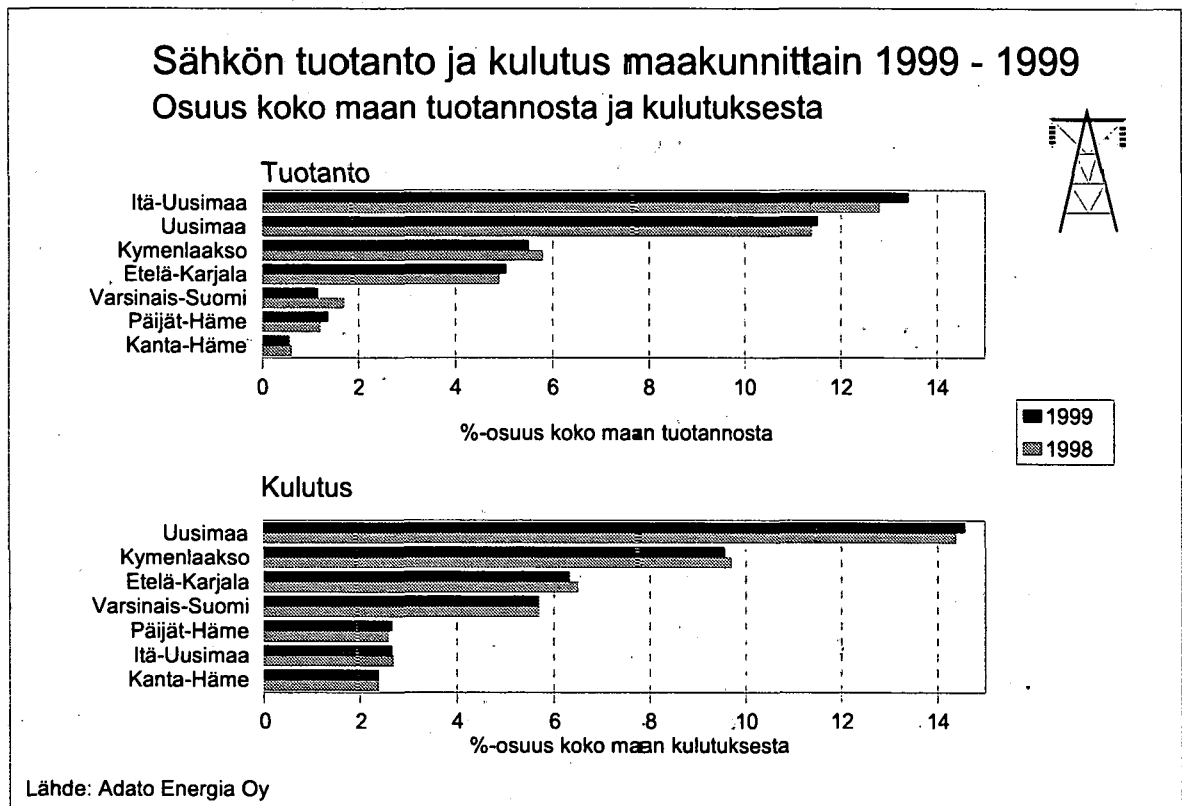
Kuva 107. Sähkön kulutus maakunnittain 1996 – 1999.

Kuva 108. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 1999.

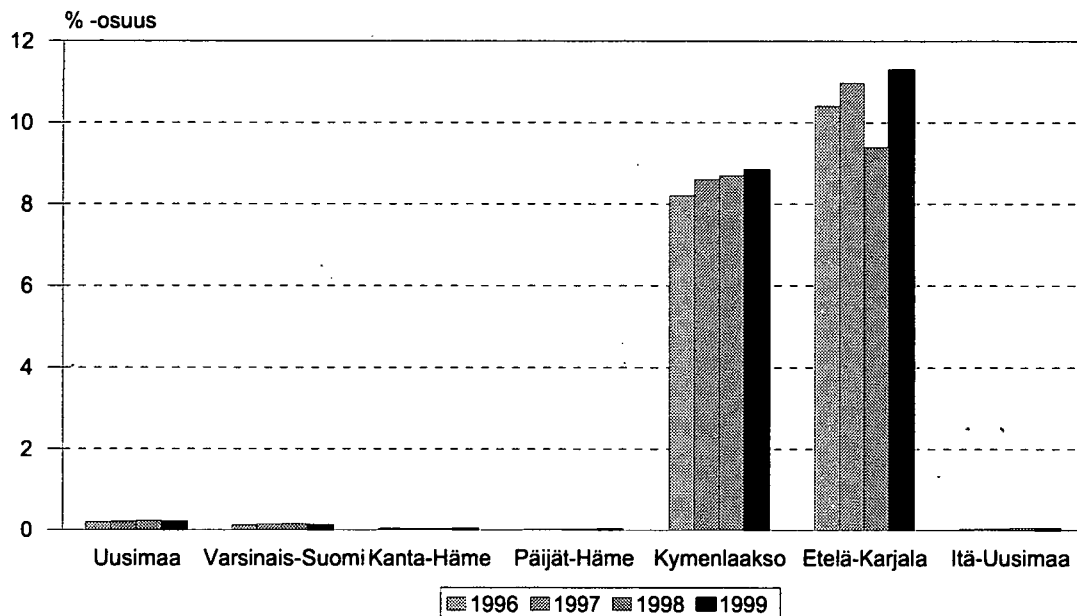
Kuva 109. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 1999.

Kuva 110. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1998 - 1999.

Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1996 - 1999

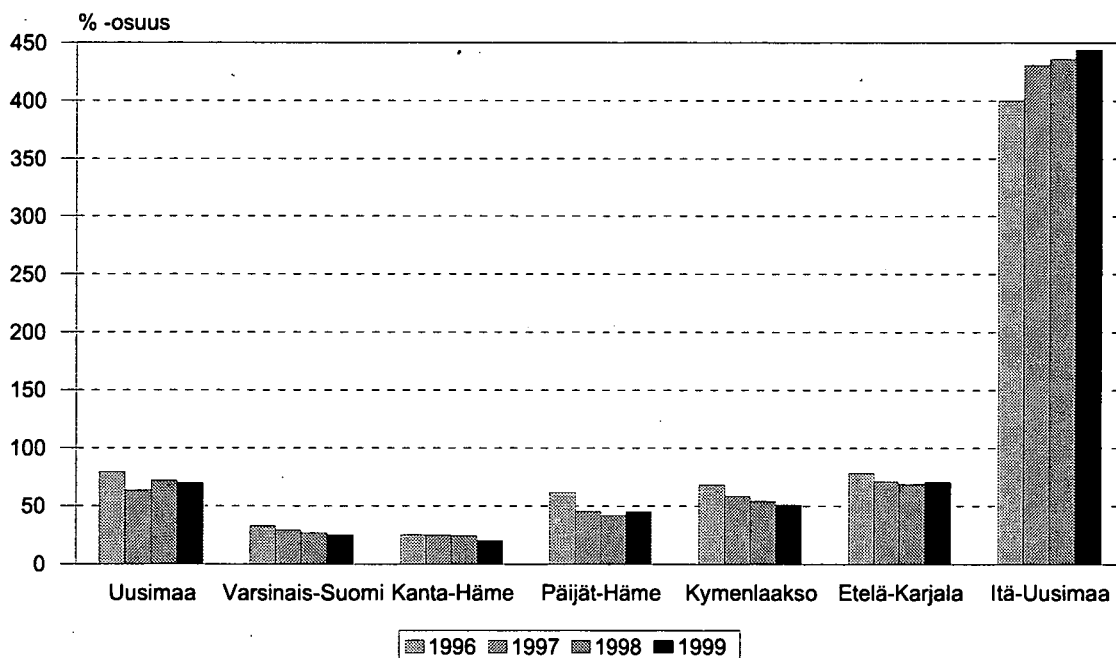
Osuus maassa tuotetusta vesienergiasta

Lähde: Adato Energia Oy

Kuva 111. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1996 – 1999.

Sähköomavaraisuus maakunnittain 1996 - 1999

Lähde: Adato Energia Oy

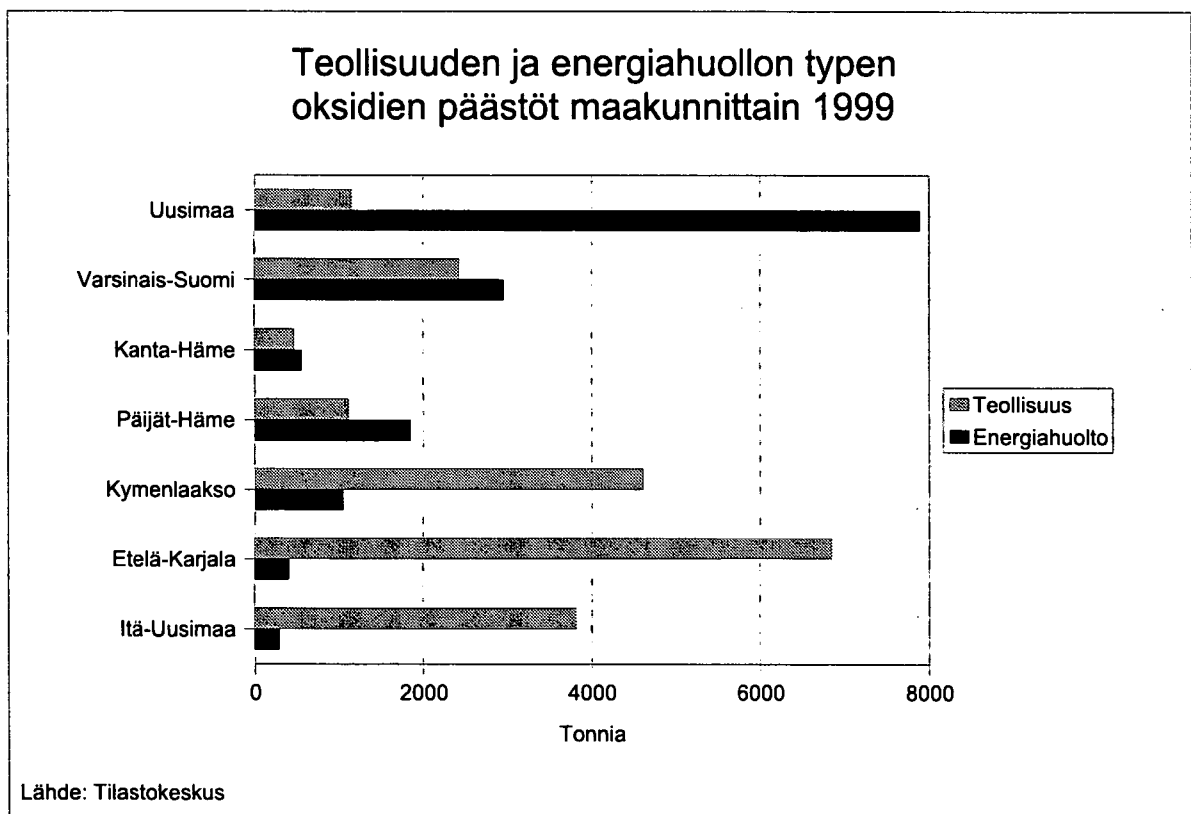
Kuva 112. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1996 – 1999.

YMPÄRISTÖN TILA

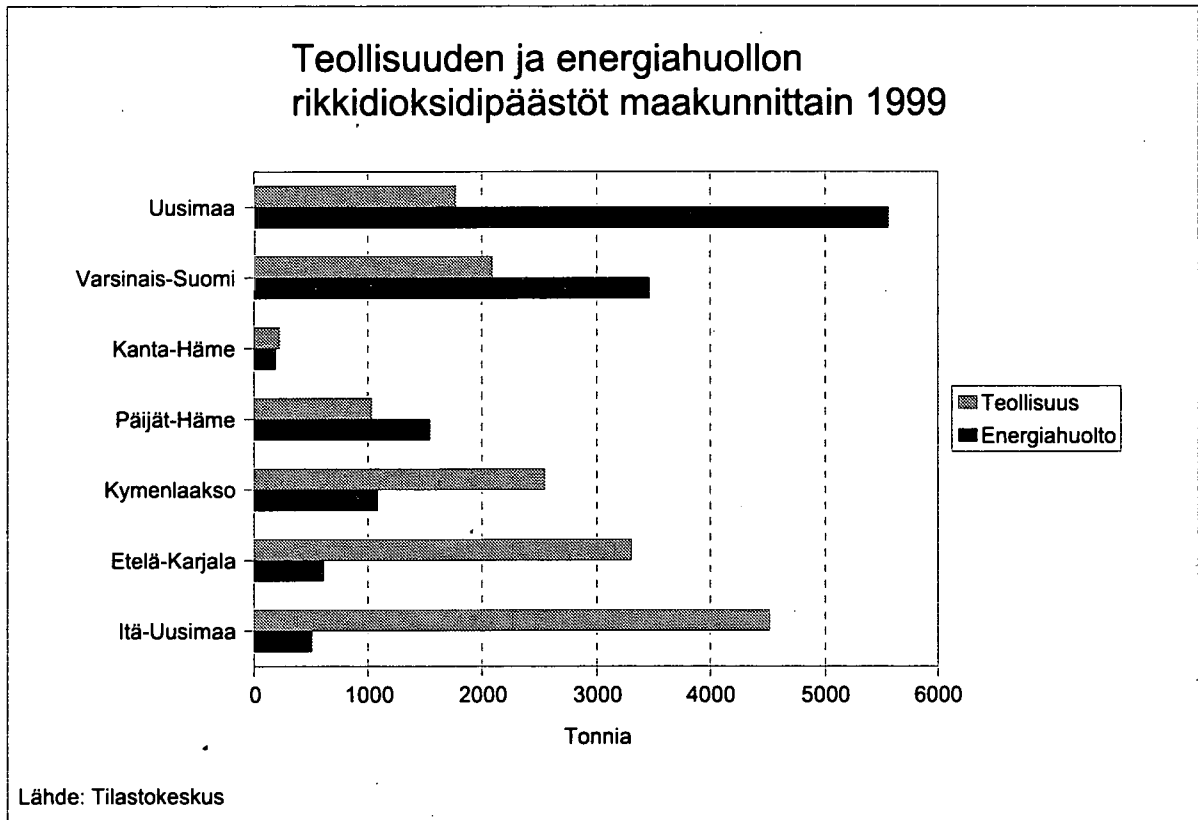
Teollisuuden typen oksidien päästöt ovat Uudellamaalla suuret, kun taas Etelä-Karjalassa, Kymenlaaksossa ja Itä-Uudellamaalla teollisuutta huomattavasti merkittävämpi typpioksidipäästöjen aiheuttaja on energiahuolto. Uudenmaan energiahuolto ja Itä-Uudenmaan teollisuus tuottavat alueen suurimmat rikkidioksidipäästöt. Myös teollisuuden hiukkaspäästöjä on eniten Uudellamaalla. Teollisuudesta hiukkaspäästöjä syntyy kaikkialla huomattavasti enemmän kuin energiahuollosta. Kanta-Hämeessä teollisuuden päästöt ovat kaikkien tarkasteltavien päästöjen osalta alueen pienimmät.

Maakunta- ja kuntakohtaiset tiedot päästöistä huomioidaan vain ilmoitusvelvollisten laitosten osalta. Etelä-Suomessa tällaisia laitoksia oli vuonna 1999 73 kunnassa. Katsauksessa ilmoitusvelvollisten laitosten päästötiedot on suhteutettu niiden sijaintikunnan pinta-alaan. Näin laskettuna suurimmat rikki- ja typpioksidipäästöt olivat Naantalissa. Myös hiukkaspäästöjä oli eniten Naantalissa, mutta lähes yhtä paljon Hangossa.

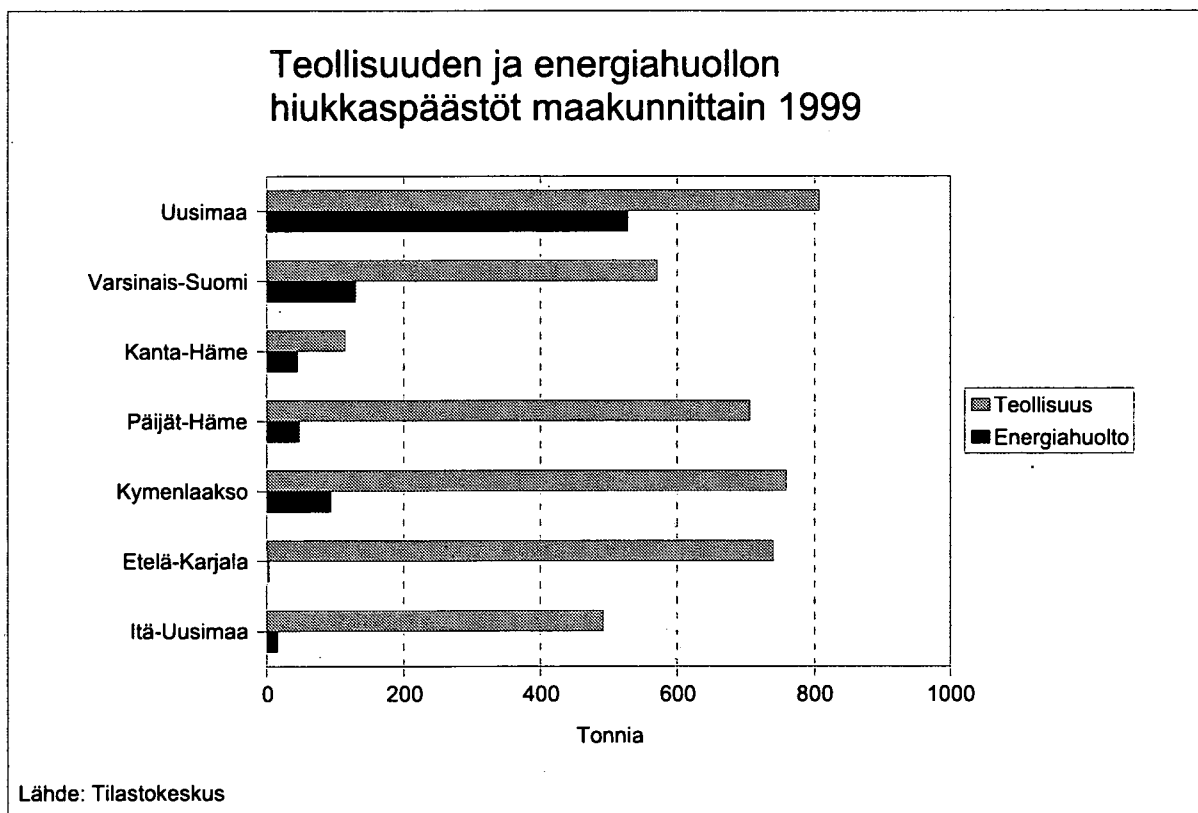
Etelä-Suomessa sijaitsevista yhdeksästä kansallispuistosta suurin on Saaristomeren kansallispuisto, joka ulottuu Dragsfjärdin, Nauvon, Korppoon ja Houtskarintien alueille. Kansallispuistoista uusin on vuonna 1998 Varsinais-Suomeen perustettu Kurjenrahka. Luonnonpuistoja Etelä-Suomessa on neljä. Vaskijärven luonnonpuisto on niistä suurin, sen pinta-ala on 11,4 km². Muut alueen luonnonpuistot ovat alle kahden neliökilometrin suuruisia.

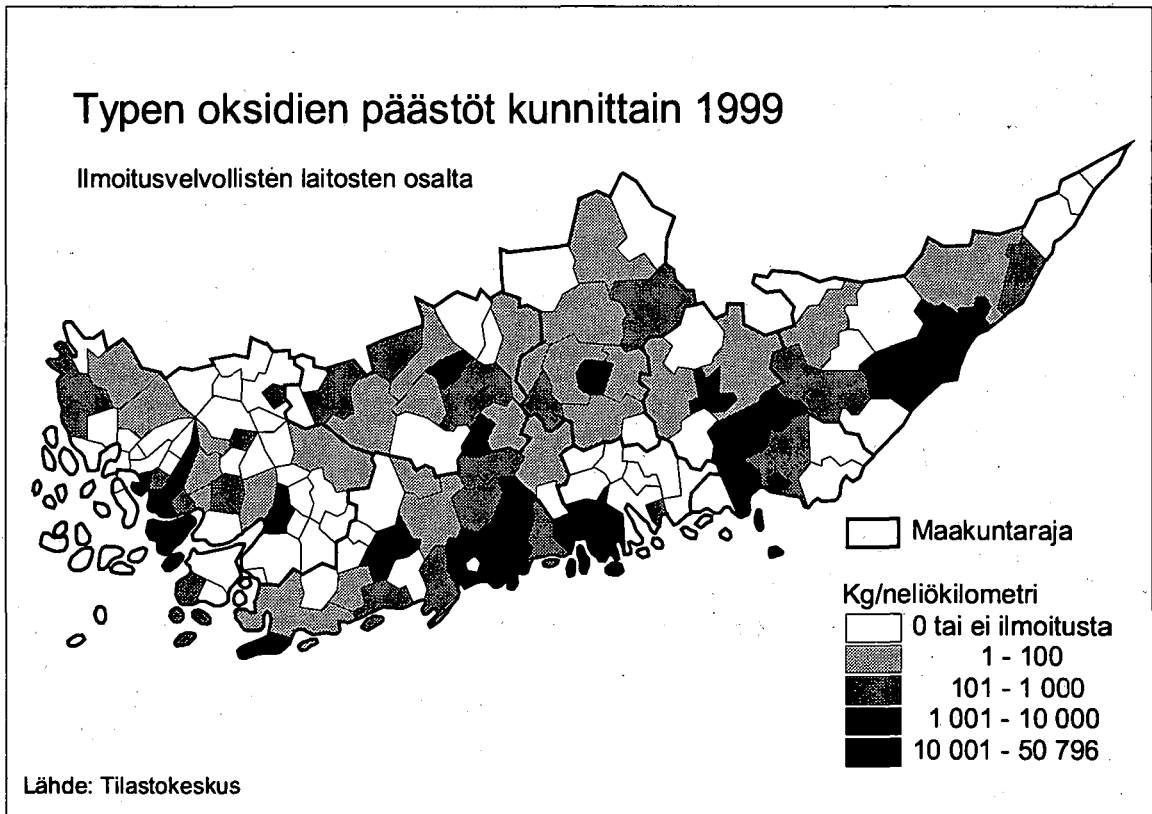
Kuva 113. Teollisuuden ja energiahuollon typen oksidien päästöt maakunnittain 1999.

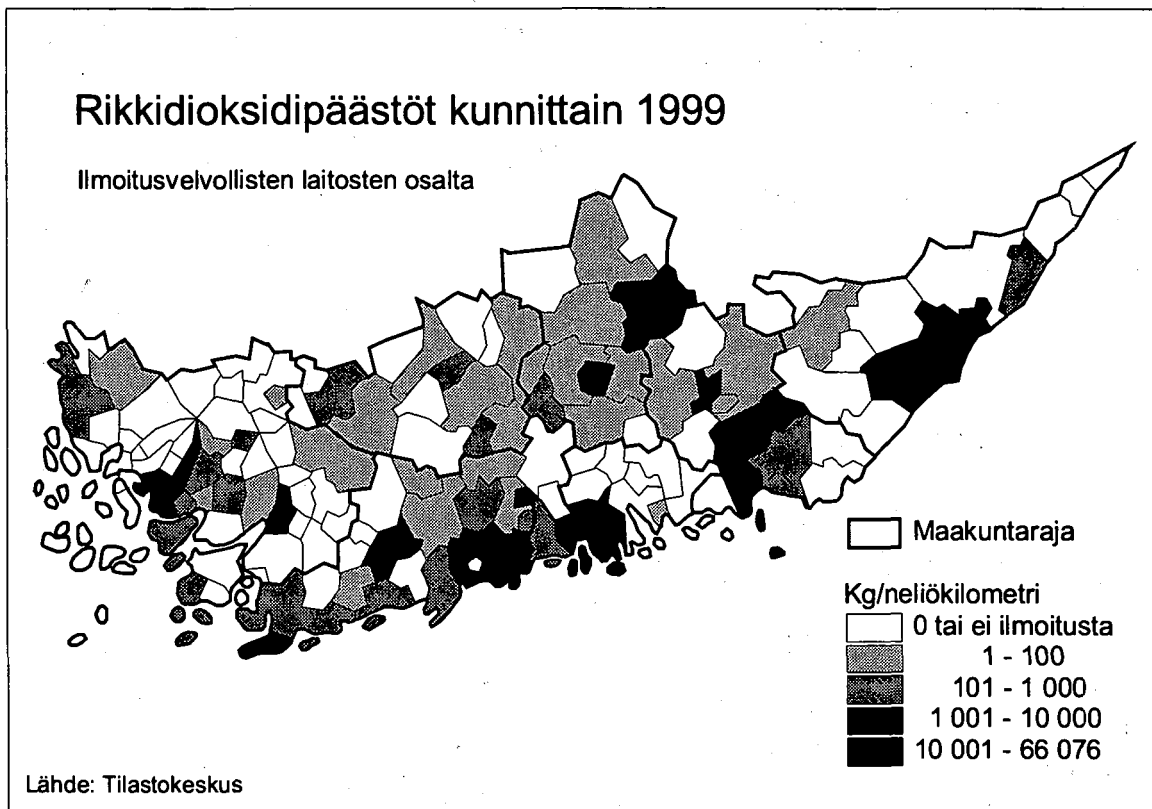
Kuva 114. Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt maakunnittain 1999.

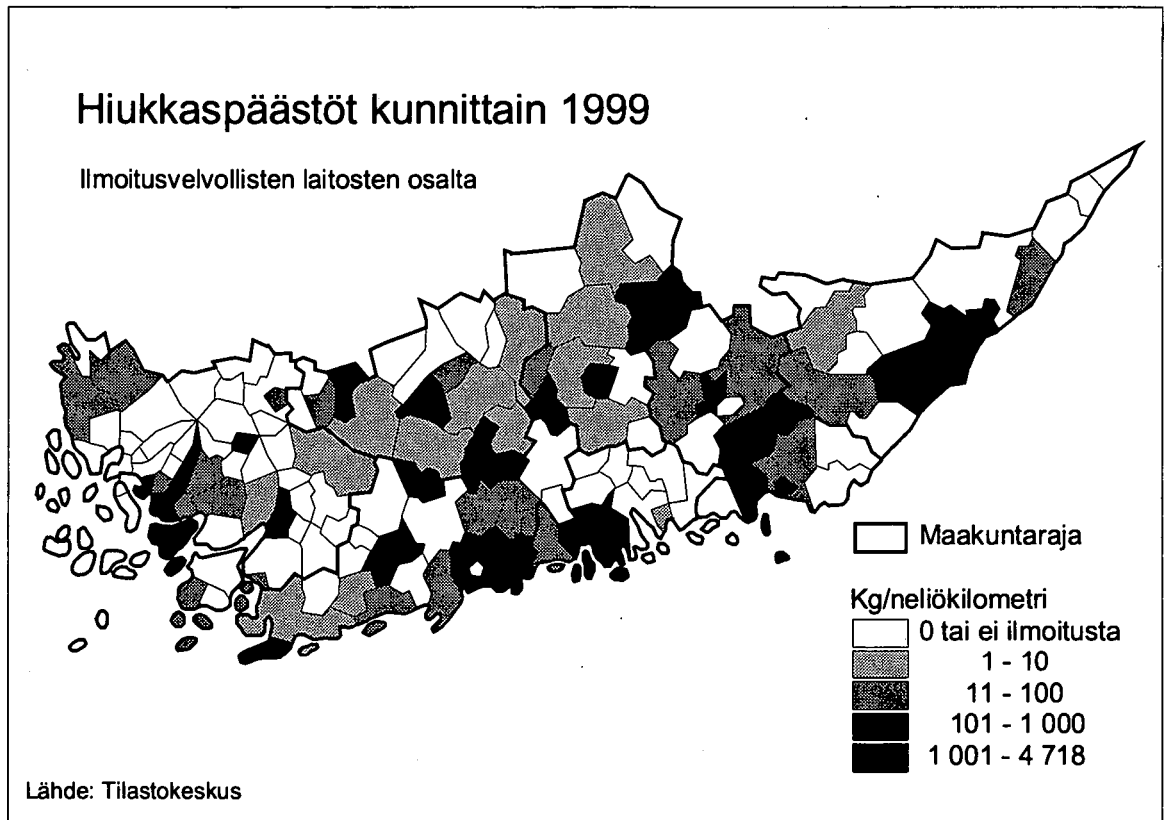
Kuva 115. Teollisuuden ja energiahuollon hiukkaspäästöt maakunnittain 1999.

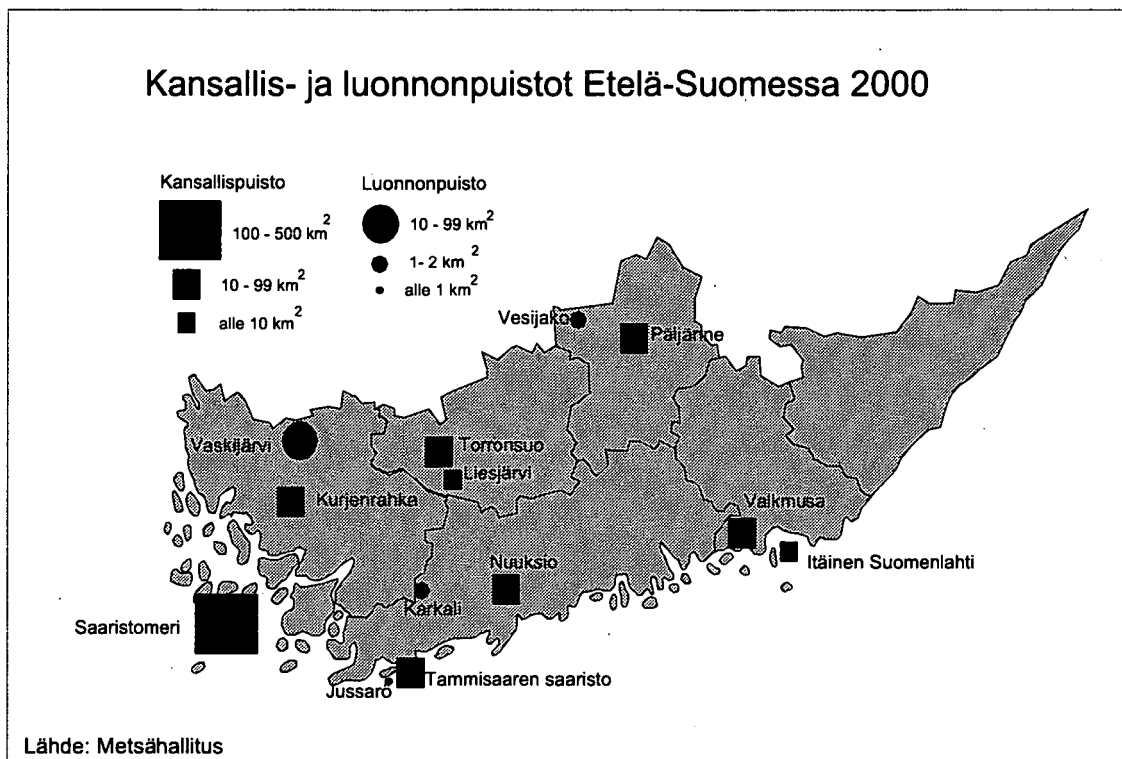
Kuva 116. Typen oksidien päästöt (No_x) kunnittain 1999.

Kuva 117. Rikkidioksidipäästöt (SO_2) kunnittain 1999.

Kuva 118. Hiukkaspäästöt kunnittain 1999.

Kuva 119. Kansallis- ja luonnonpuistot Etelä-Suomessa 2000.

OIKEUSTILASTOT

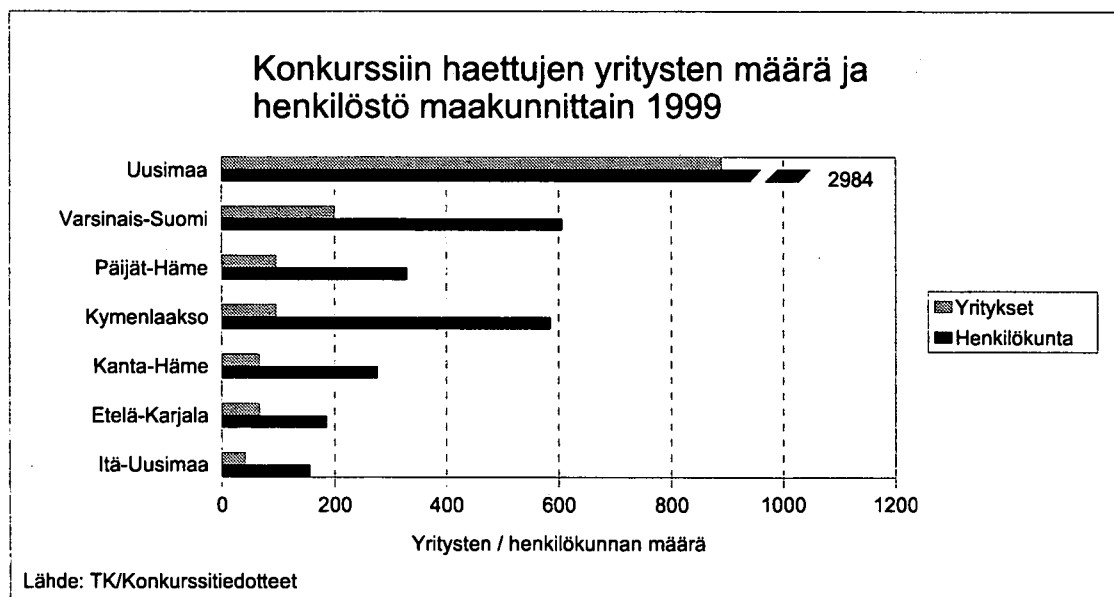
Uudellamaalla haettiin konkurssiin 891 yritystä vuonna 1999. Henkilökuntaa näillä yrityksillä oli lähes 3 000. Varsinais-Suomessa ja Kymenlaaksossa konkurssiyritysten henkilöstöä oli noin 600 kummassakin, vaikka Kymenlaaksossa konkurssiyrityksiä oli vain puolet Varsinais-Suomen (200 kpl) määrästä.

Uudenmaan konkurssiyritysten henkilökunnasta helsinkiläisten osuus oli 63 %. Turussa, Vantaalla, Espoossa ja Kouvolassa henkilökunnan määrä oli alle 300. Kaikissa tarkastelukunnissa konkurssin tehneiden yritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä on laskenut vuodesta 1992 vuosikymmenen loppuun verrattuna.

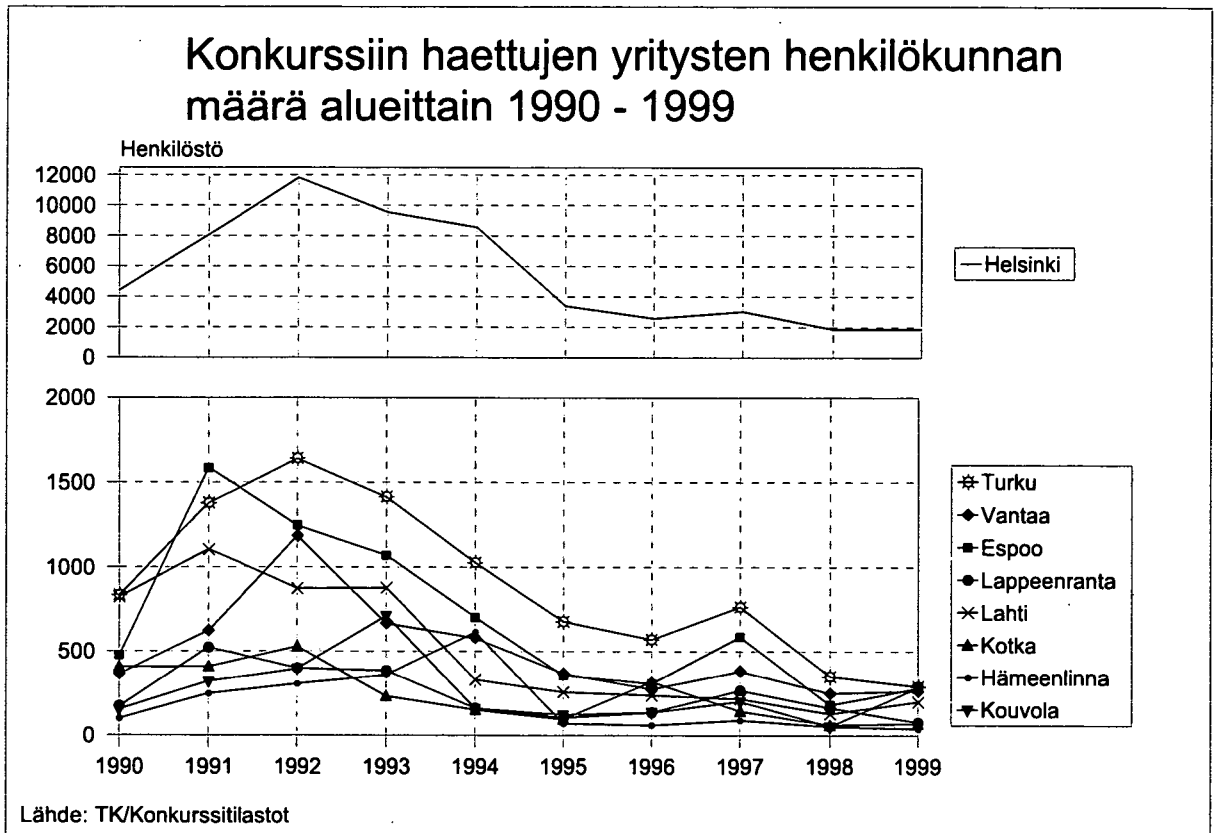
Rikostilastoilla kuvataan niiden rikosten määriä, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. *Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset* sisältävät mm. omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, siiveellisyysrikokset, rikokset julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan sekä liikennejuopumukset. *Muihin rikoksiin* kuuluvat mm. alkoholirikokset ja liikenerikokset. Yhdessä nämä ryhmät muodostavat *poliisin tietoon tulleen rikollisuuden*.

Koko maassa poliisin tietoon tuli vuonna 1999 kaikkiaan yli 740 000 rikosta. Näistä rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli vajaa 510 000. Etelä-Suomessa suhteellisesti eniten poliisin tietoon tuli rikoksia Päijät-Hämeessä 1990-luvun loppupuolella. Maakunnista vain Itä-Uudellamaalla rikollisuus oli koko maan arvoa pienempi vuonna 1999.

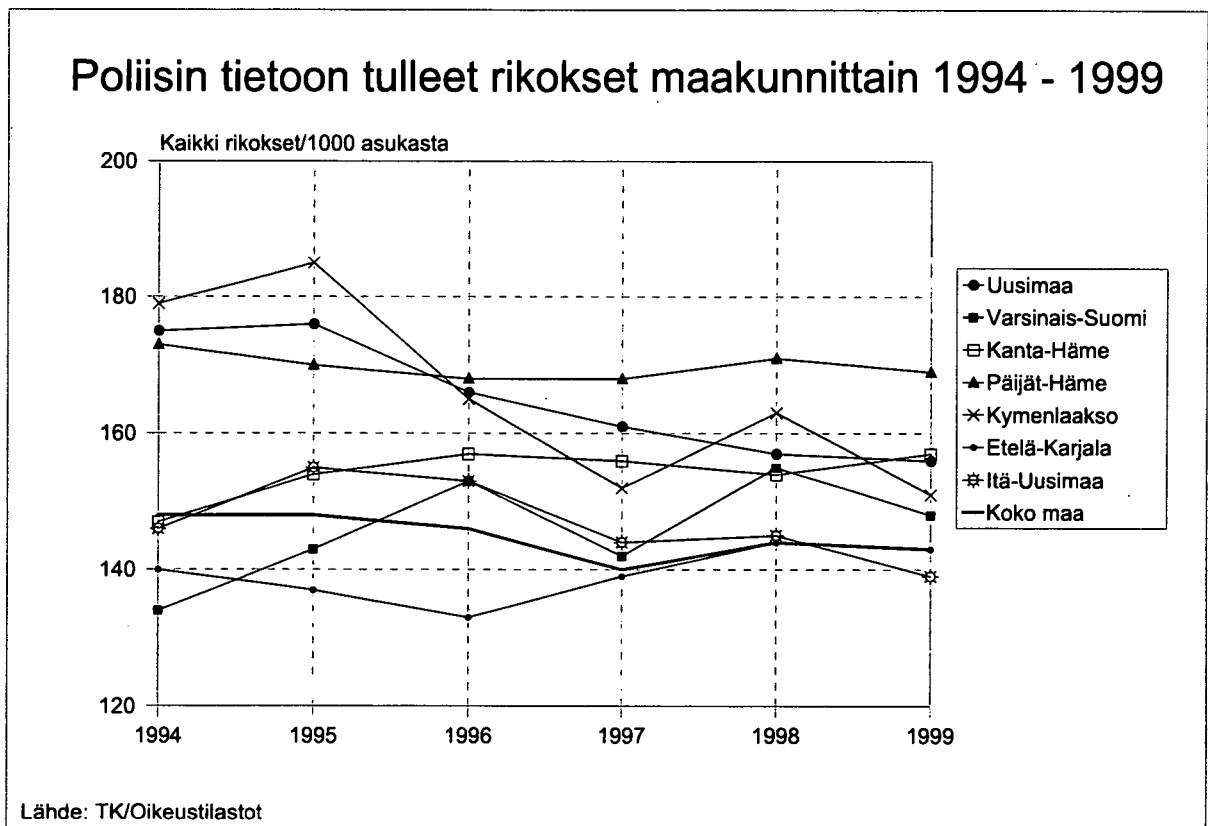
Sekä poliisin tietoon tulleita rikoksia että rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli suhteellisesti vähiten Inniössä ja suhteellisesti eniten Pernajalla.

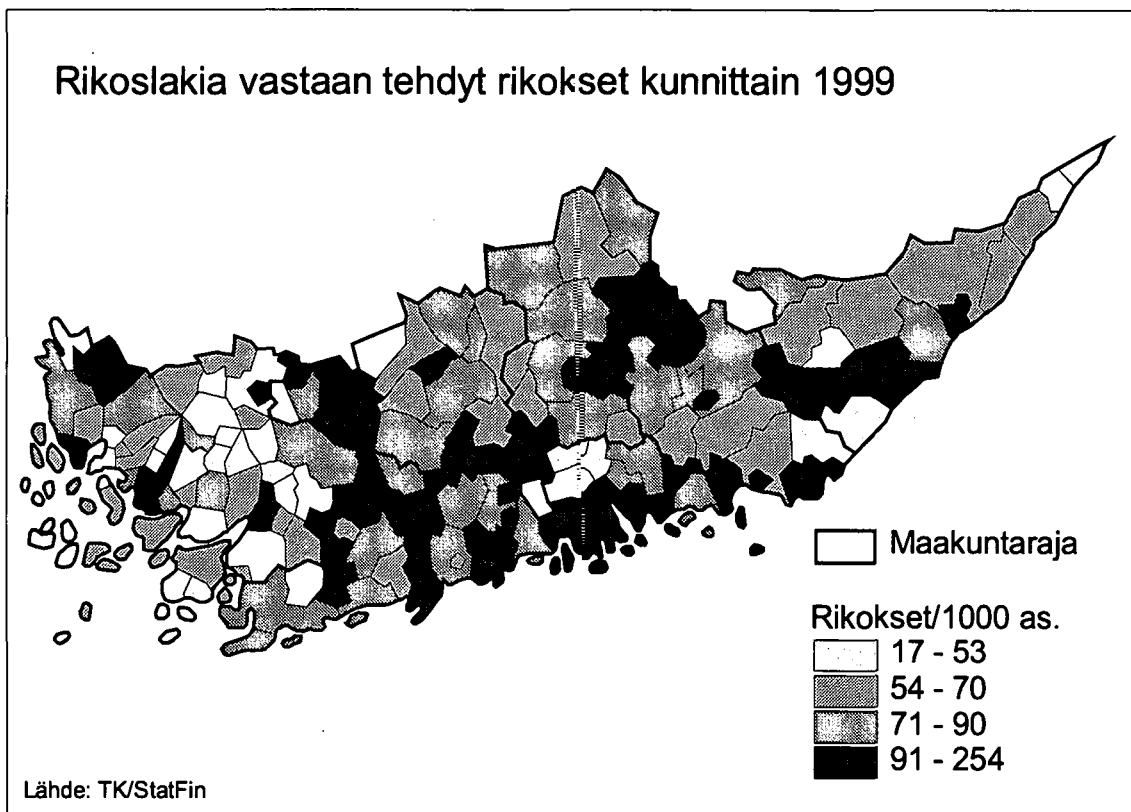
Kuva 120. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 1999.

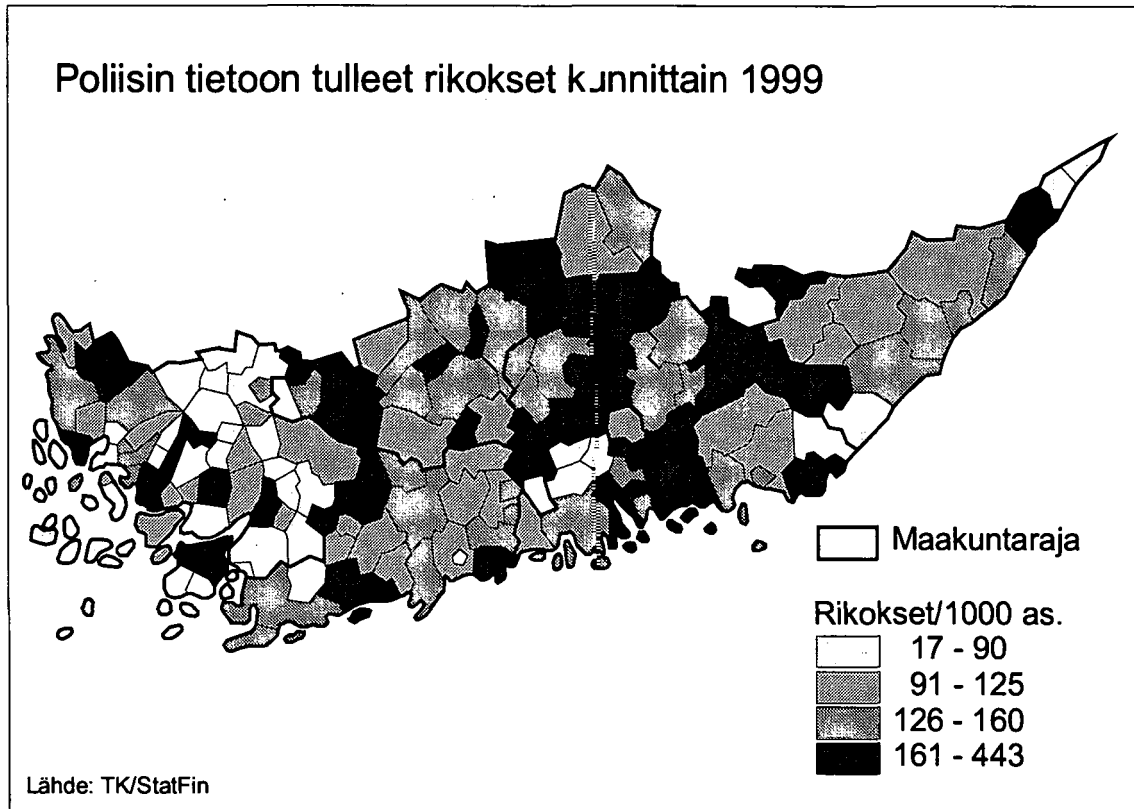
Kuva 121. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 - 1999.

Kuva 122. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 - 1999.

Kuva 123. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 1999.

Kuva 124. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 1999.

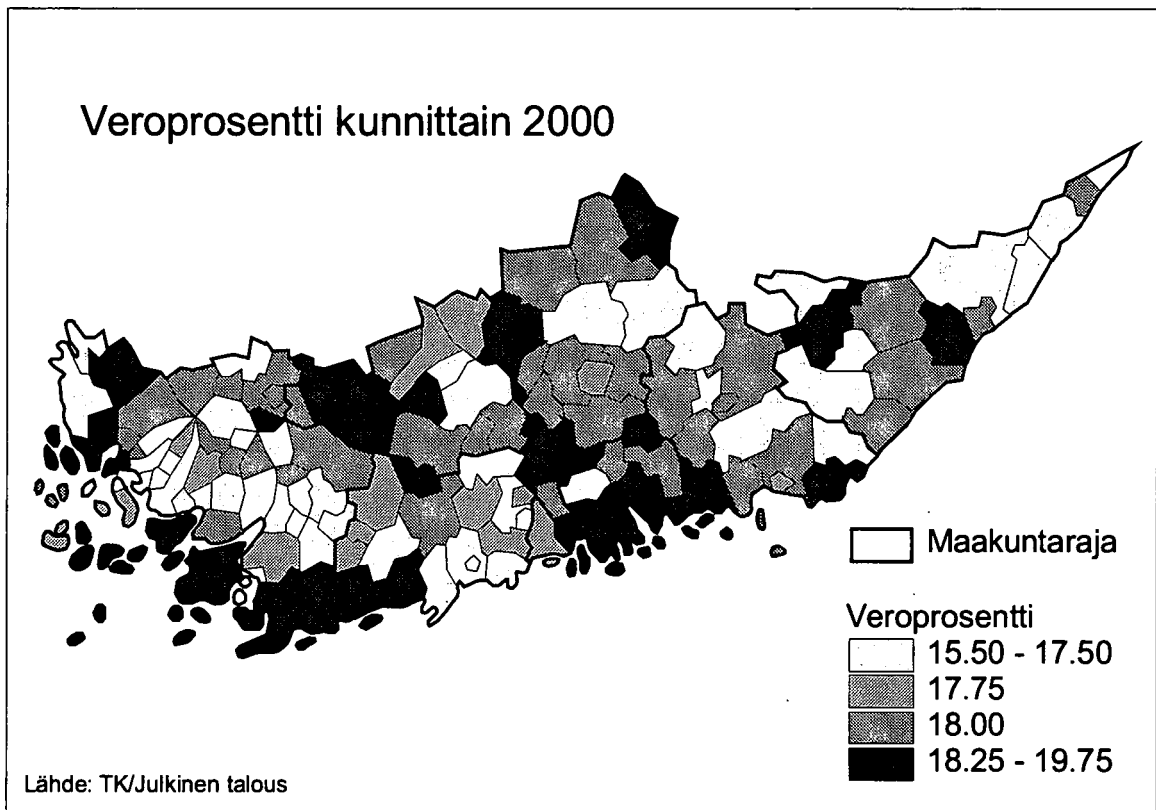
KUNNALLISTALOUS

Katsauksessa esitetyt kunnallistaloutta kuvaavat tunnusluvut on laskettu Kuntaliiton suositusten mukaisesti. Ne eivät ole vertailukelpoisia vuonna 1996 tai sitä aikaisemmin julkaistujen tunnuslukujen kanssa, koska vuoden 1997 alussa Manner-Suomen kunnissa otettiin käyttöön uusi kirjanpitojärjestelmä, jossa soveltuvin osin noudatetaan kirjanpitolakia. *Verrattaessa tunnuslukuja toisiin kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.* Kunnallistalouden käsitteiden selitykset ja laskukaavat löytyvät julkaisun lopusta.

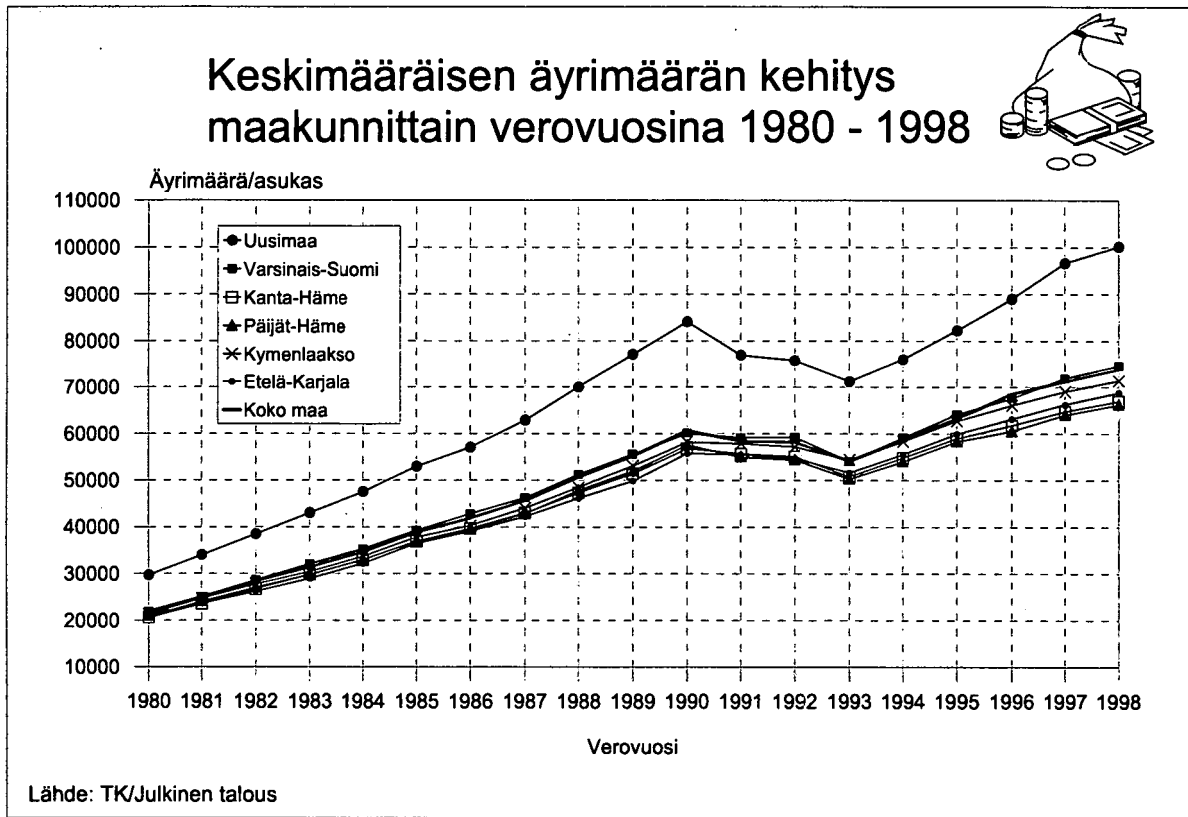
Veroprosentti vaihtelee vuonna 2000 Etelä-Suomessa 15.50 ja 19.75 välillä. Kauniaisissa veroprosentti on alhaisin ja Karkkilassa korkein.

Keskimääräinen äyrimäärä asukasta kohti on kasvanut verovuoden 1993 jälkeen kaikissa maakunnissa. Uudellamaalla äyrimäärä on koko tarkastelukauden (1980 – 1997) ajan ollut selkeästi maakuntien korkein.

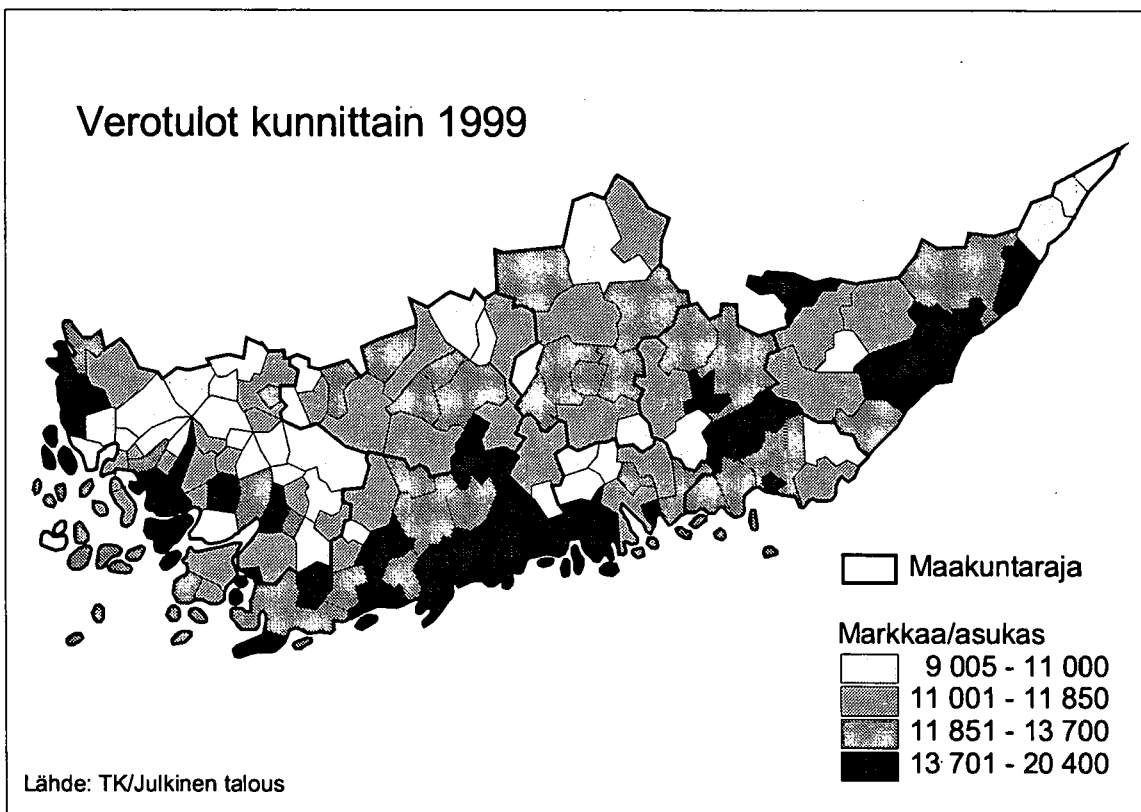
Verotulot olivat Manner-Suomen kunnissa keskimäärin 13 921 markkaa asukasta kohti vuonna 1999. Tätä enemmän verotuloja sai Etelä-Suomessa 32 kuntaa. Manner-Suomen kuntien korkeimmat verotulot olivat Kauniaisissa (20 400 markkaa/asukas) ja Uudessakaupungissa (20 177 markkaa/asukas). Saaren kunnassa verotulot olivat Etelä-Suomen alhaisimmat, hieman yli 9 000 markkaa asukasta kohti.

Kuva 125. Veroprosentti kunnittain 2000.

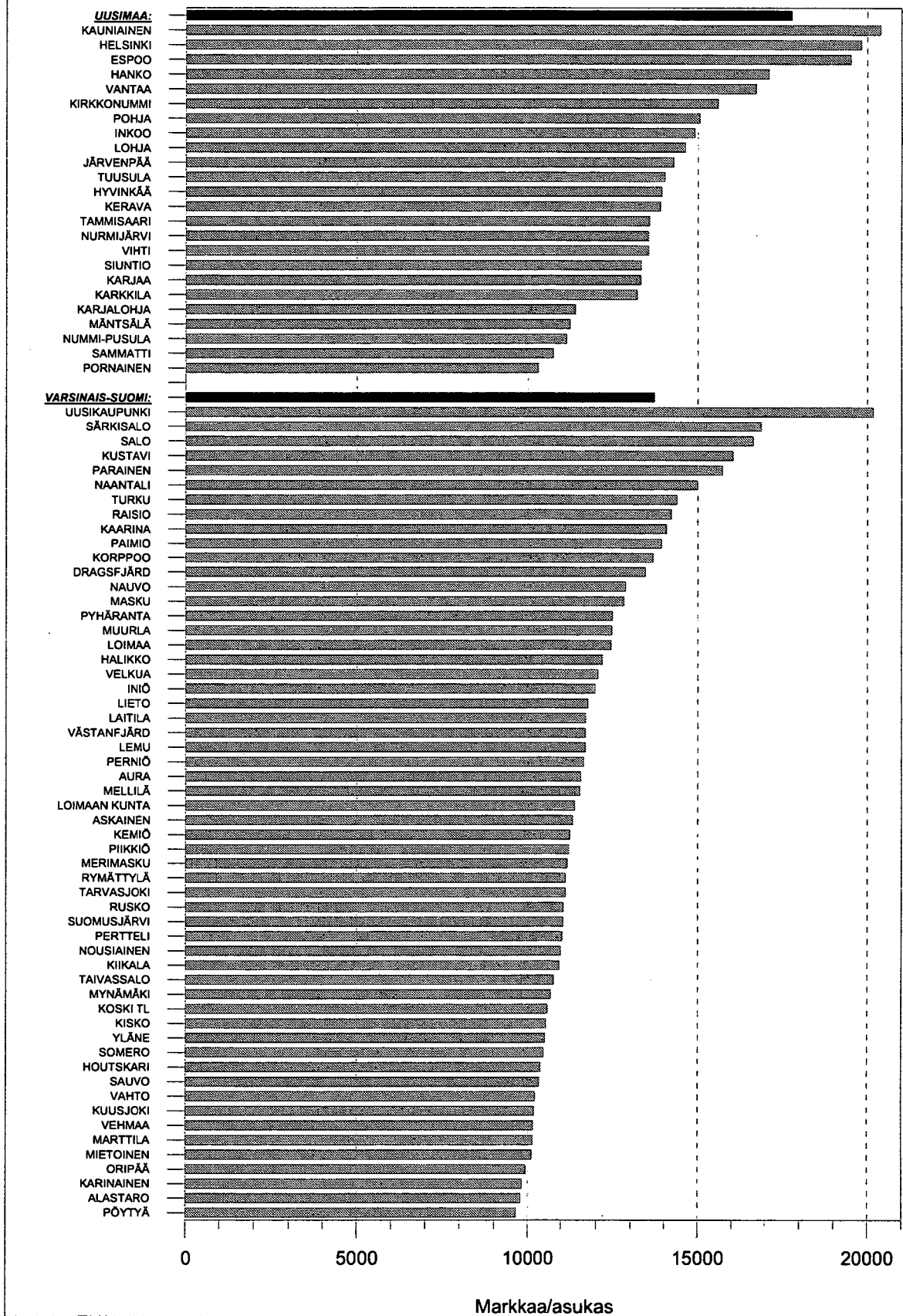

Kuva 126. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 - 1998.

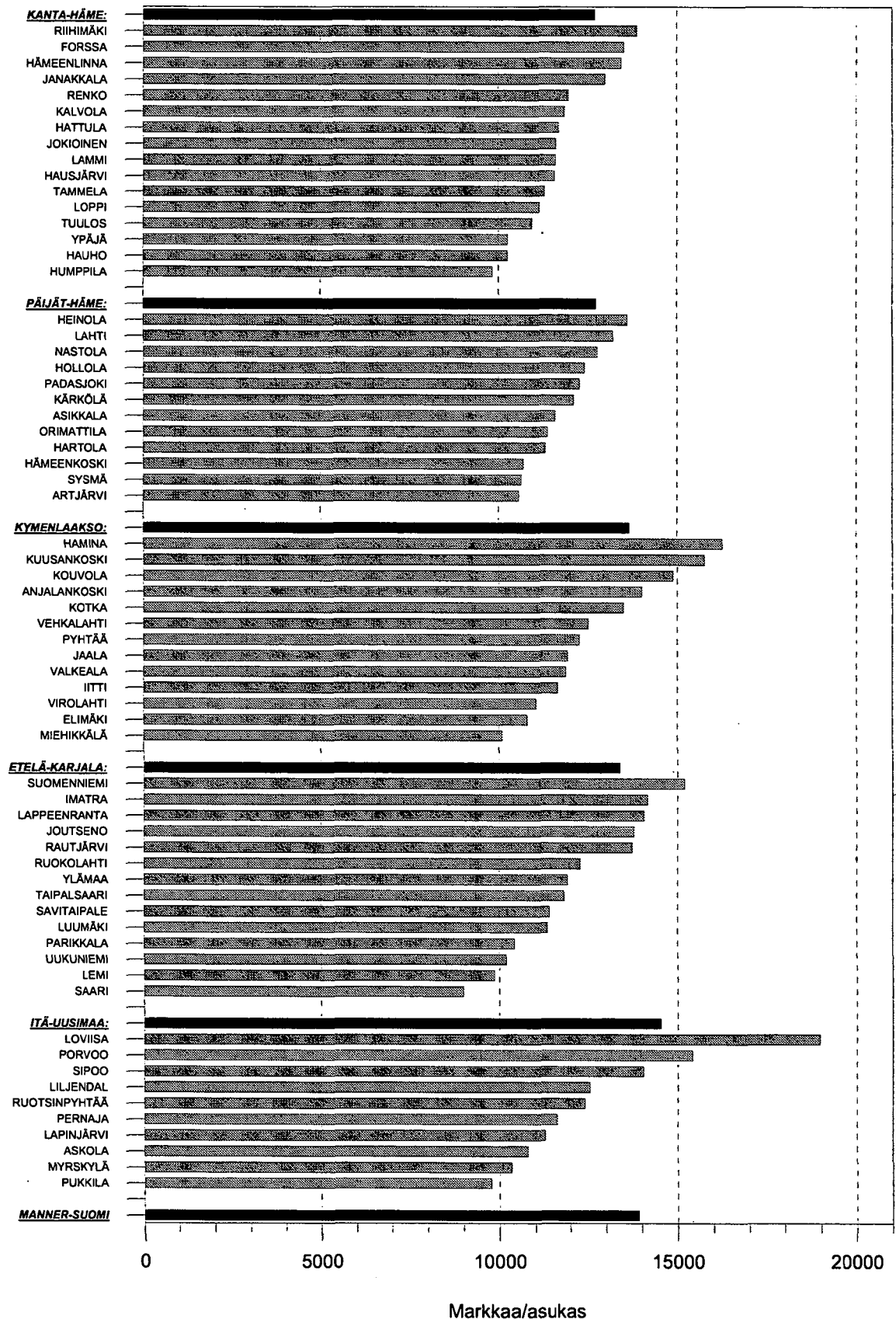
Kuva 127. Verotulot kunnittain 1999.

Verotulot kunnittain 1999

Kuva 128a. Verotulot kunnittain 1999.

Verotulot kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 128b. Verotulot kunnittain 1999.

Kunnan vuosikate (markkaa/asukas) oli Uudessakaupungissa Etelä-Suomen paras (4 597 mk/as) vuonna 1999. Viidenneksessä kuntia vuosikate oli tuolloin negatiivinen. Oripäässä ja Mellilässä se oli pienempi kuin -2 000 markkaa asukasta kohti.

Kunnan toimintakate (markkaa/asukas) oli negatiivisin Korppoossa ja Velkualla, yli 20 500 markkaa asukasta kohti.

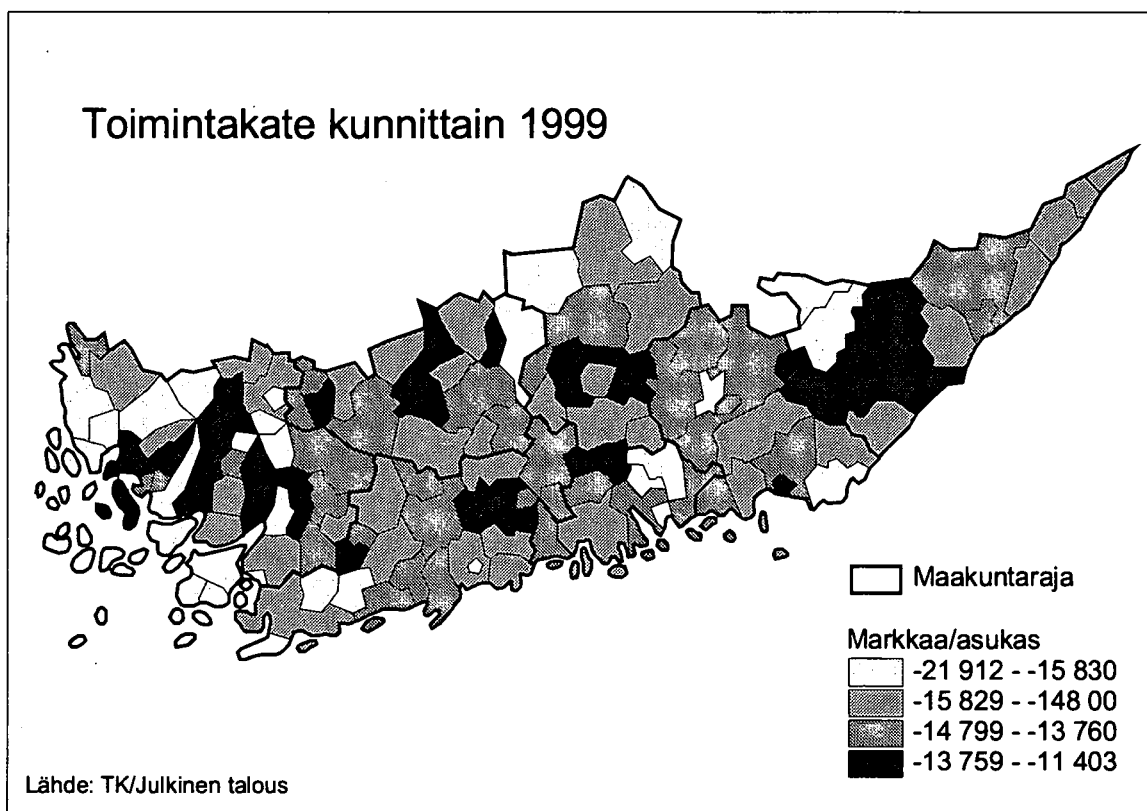
Lainakanta oli vuonna 1999 suurin Karkkilassa, 27 437 markkaa asukasta kohti. Myös Velkualla lainakanta oli suuri, yli 16 600 markkaa asukasta kohti.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) vaihteli alueella Luumäen 9.1 %:sta Karkkilan 136 %:iin.

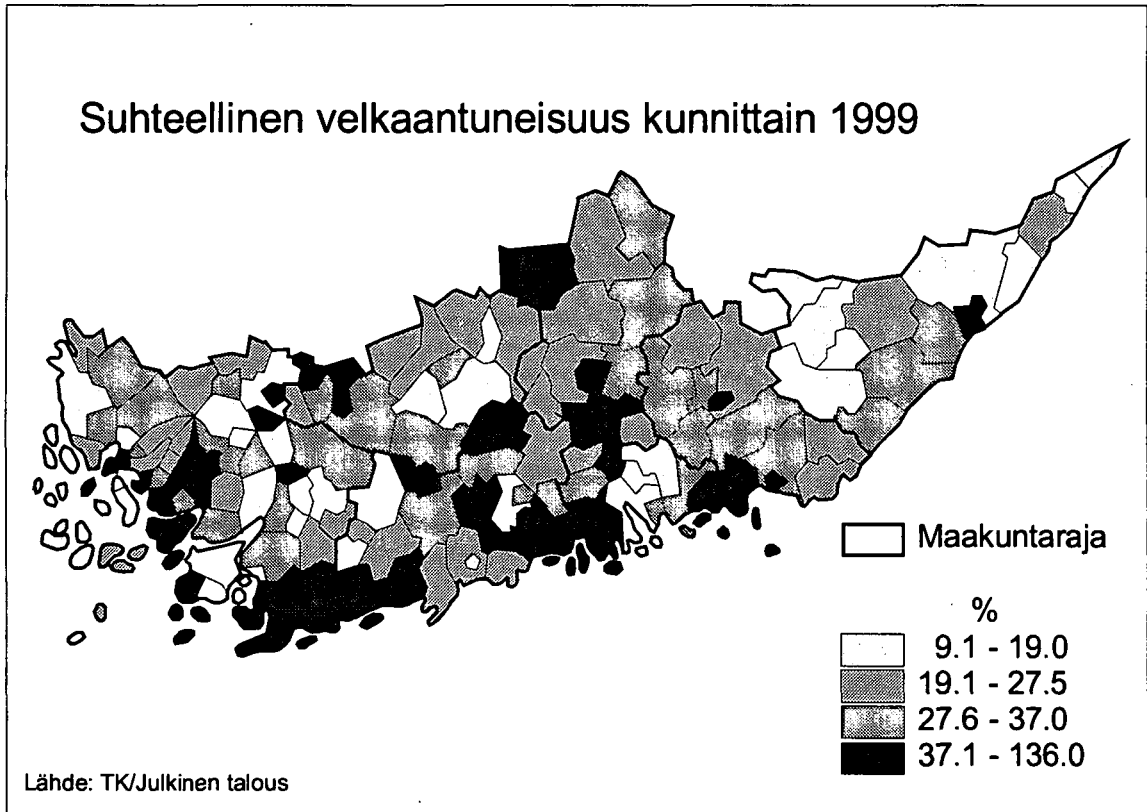
Kassan riittävyys oli paras Heinolassa, 279 päivää. Pyhärannassa se ei ollut yhtään päivää, ja seitsemässä muussakin kunnassa vain yhden tai kaksi päivää. Kassan riittävyyden laskukaava poikkeaa ennen vuotta 1997 käytetystä kassan riittävyyden (pv) laskukaavasta.

Yleishallinnon nettokustannukset asukasta kohti laskettuna olivat suurimmat Suommenniemellä ja Iniössä, yli 2 400 markkaa. Kirkkonummella luku oli ainoana kunnista negatiivinen.

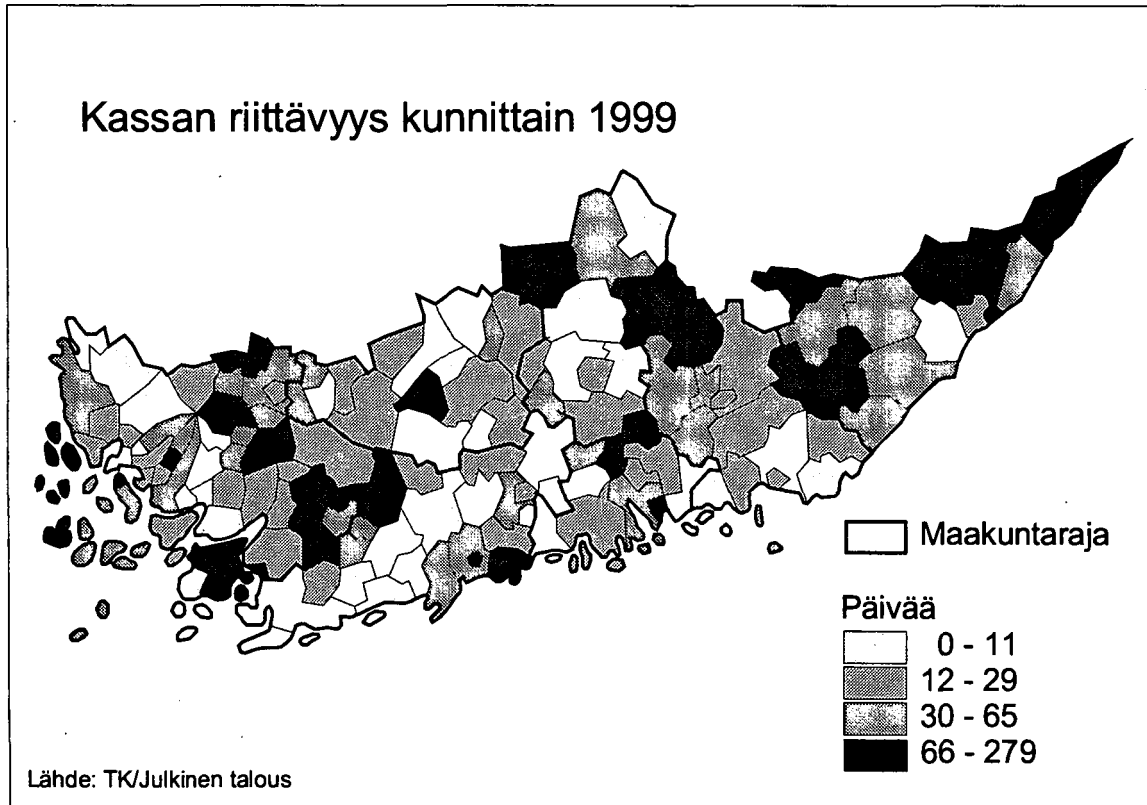
Kunnan henkilökuntaa oli suhteellisesti eniten Iniössä, 95 työntekijää tuhatta asukasta kohti. Askaisissa, Kiskossa ja Vehmaalla kunta työllisti alle 30 henkilöä tuhatta asukasta kohti.

Kuva 129. Toimintakate kunnittain 1999.

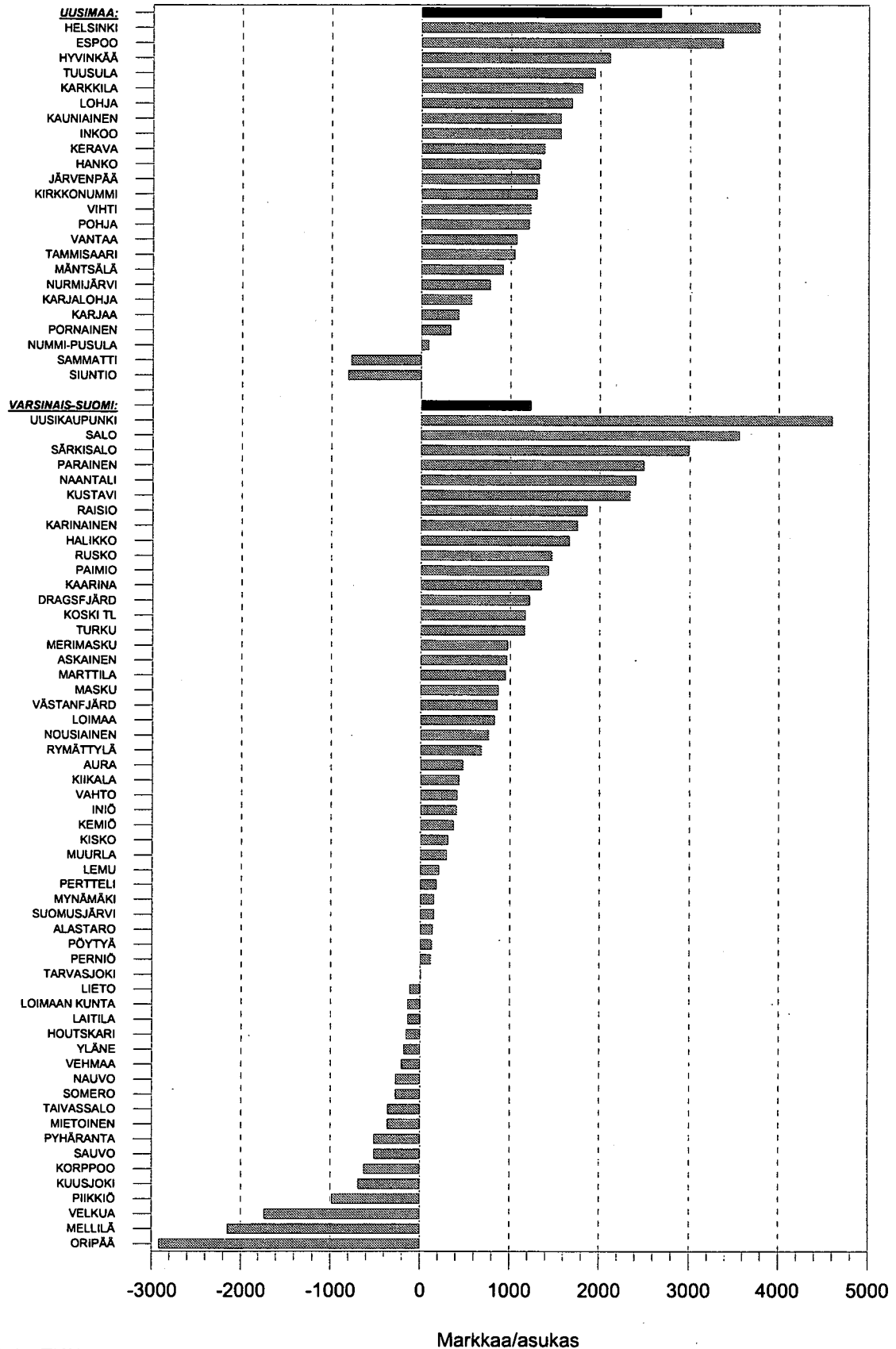

Kuva 130. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 1999.

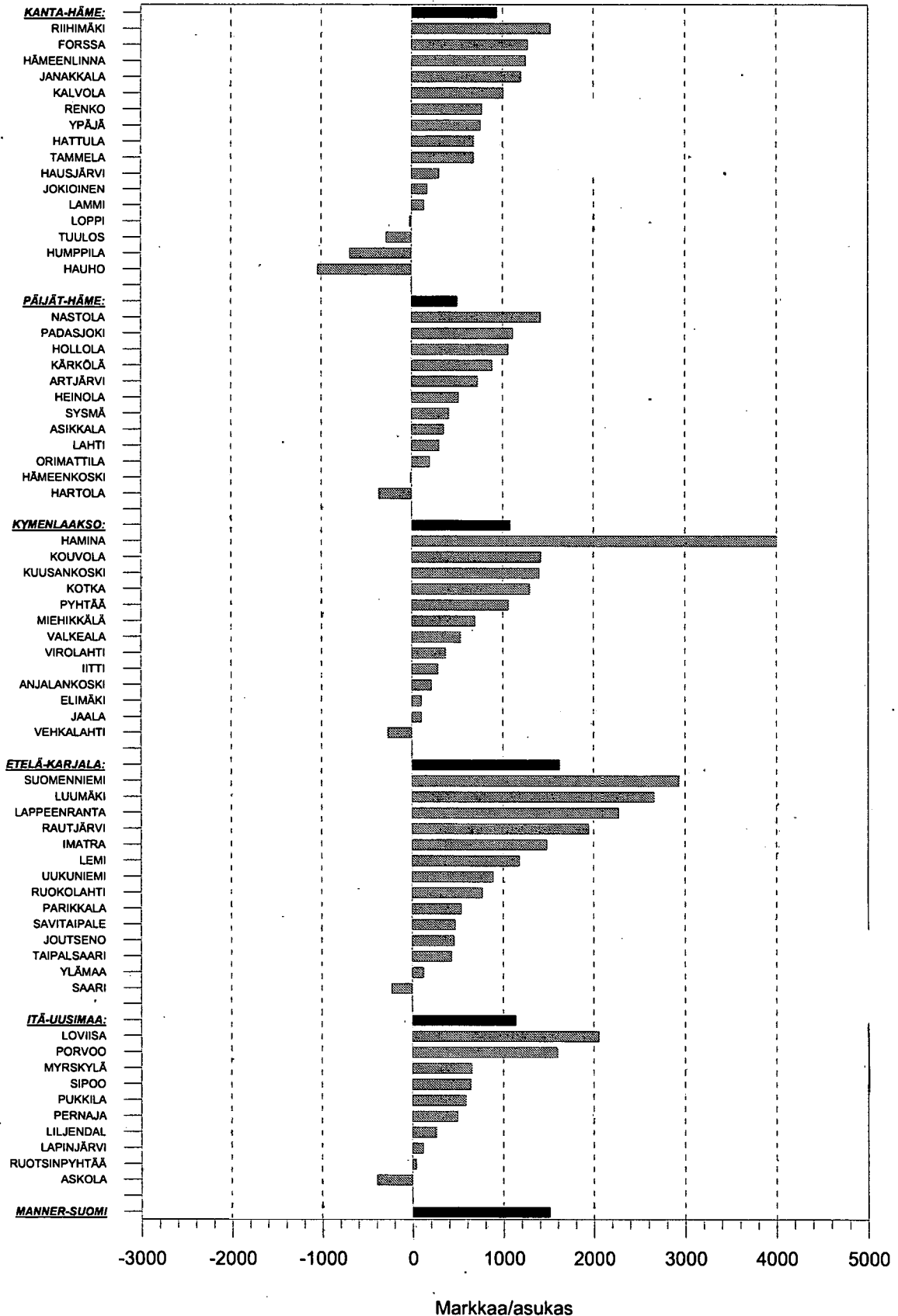
Kuva 131. Kassan riittävyys kunnittain 1999.

Vuosikate kunnittain 1999

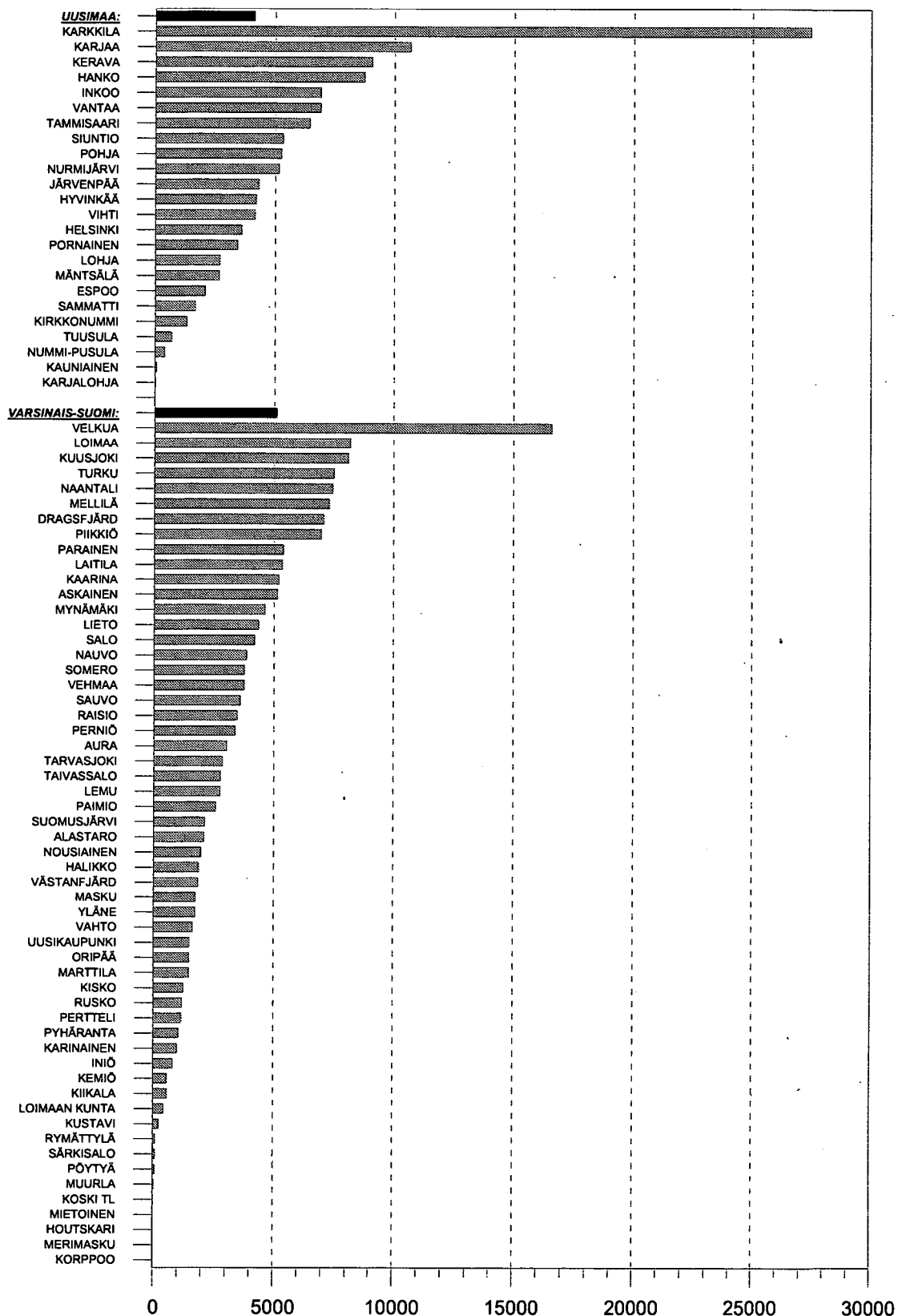
Kuva 132a. Vuosikate kunnittain 1999.

Vuosikate kunnittain 1999

Kuva 132b. Vuosikate kunnittain 1999.

Lainakanta kunnittain 1999

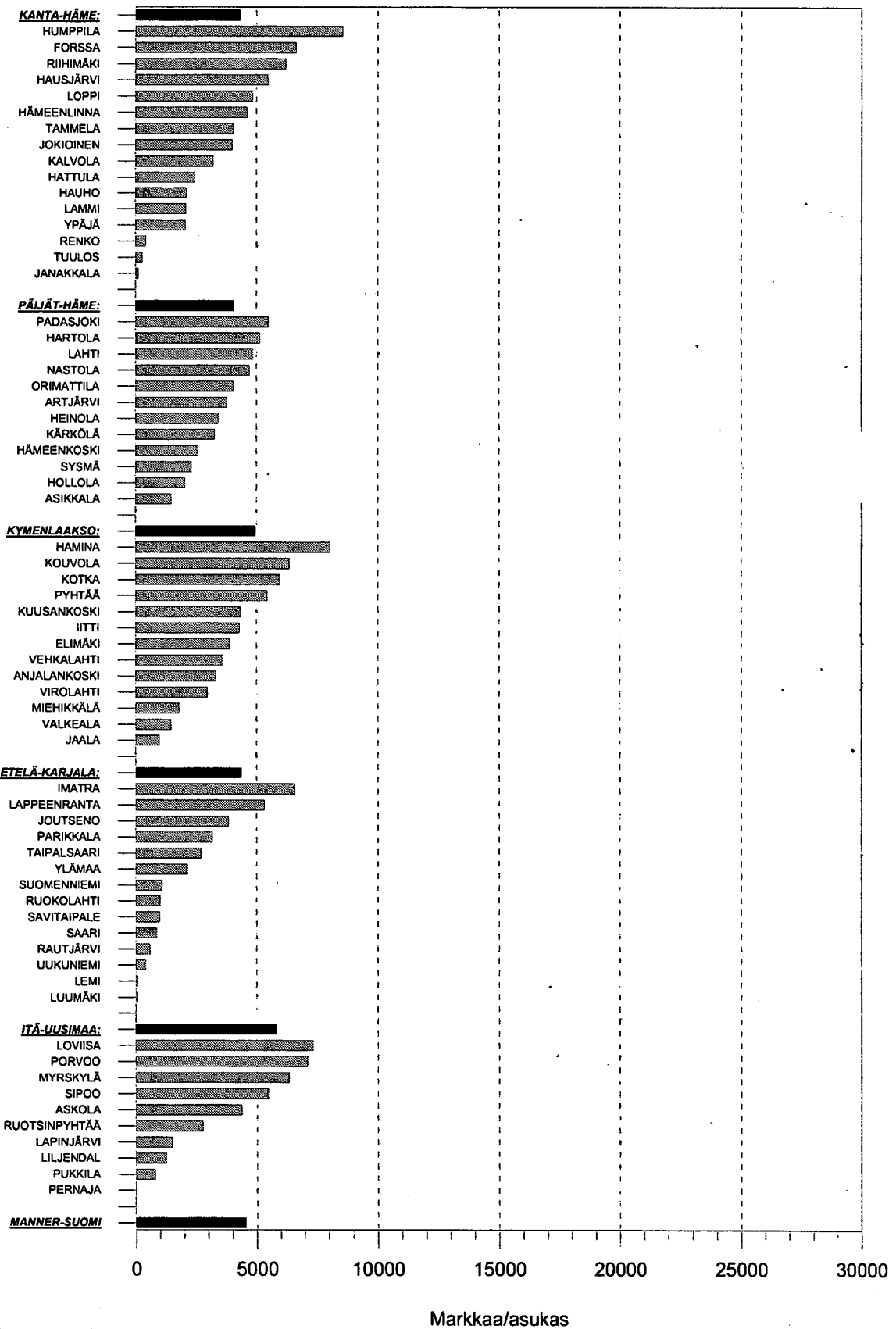

Lähde: TK/Julkinen talous

Markkaa/asukas

Kuva 133a. Lainakanta kunnittain 1999.

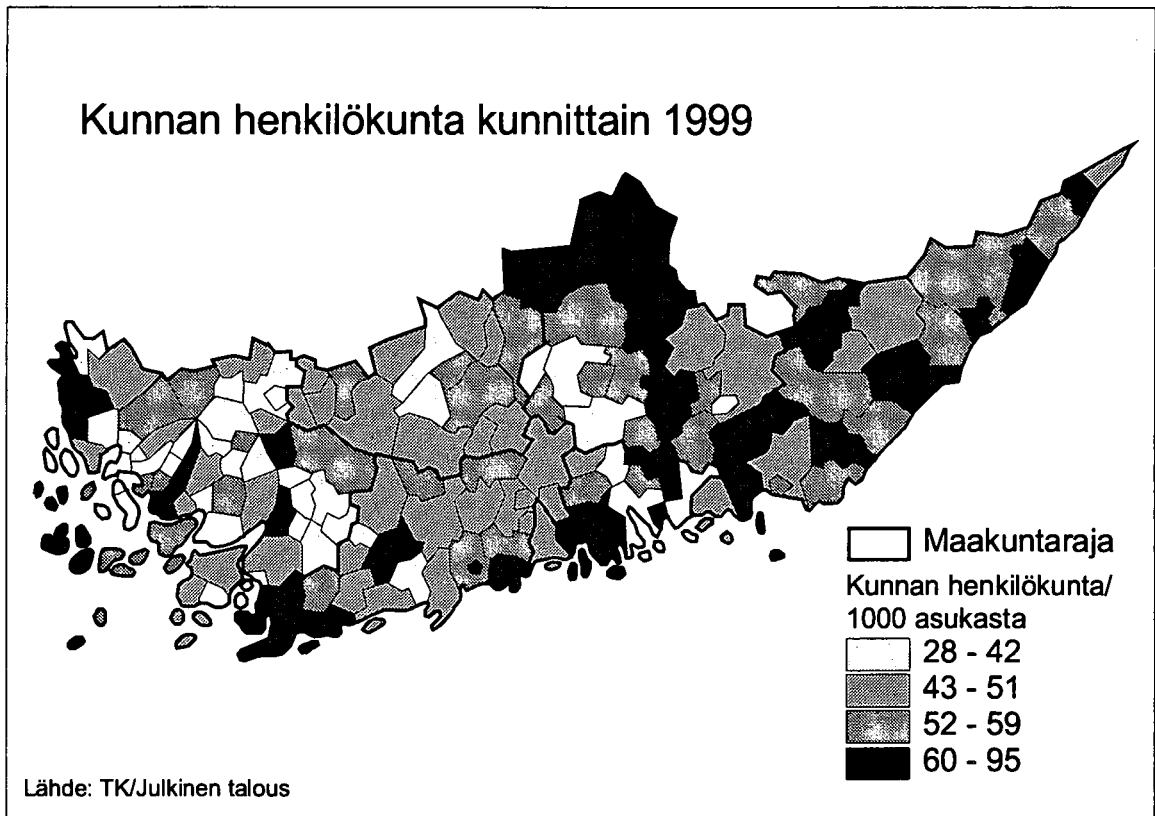
Lainakanta kunnittain 1999

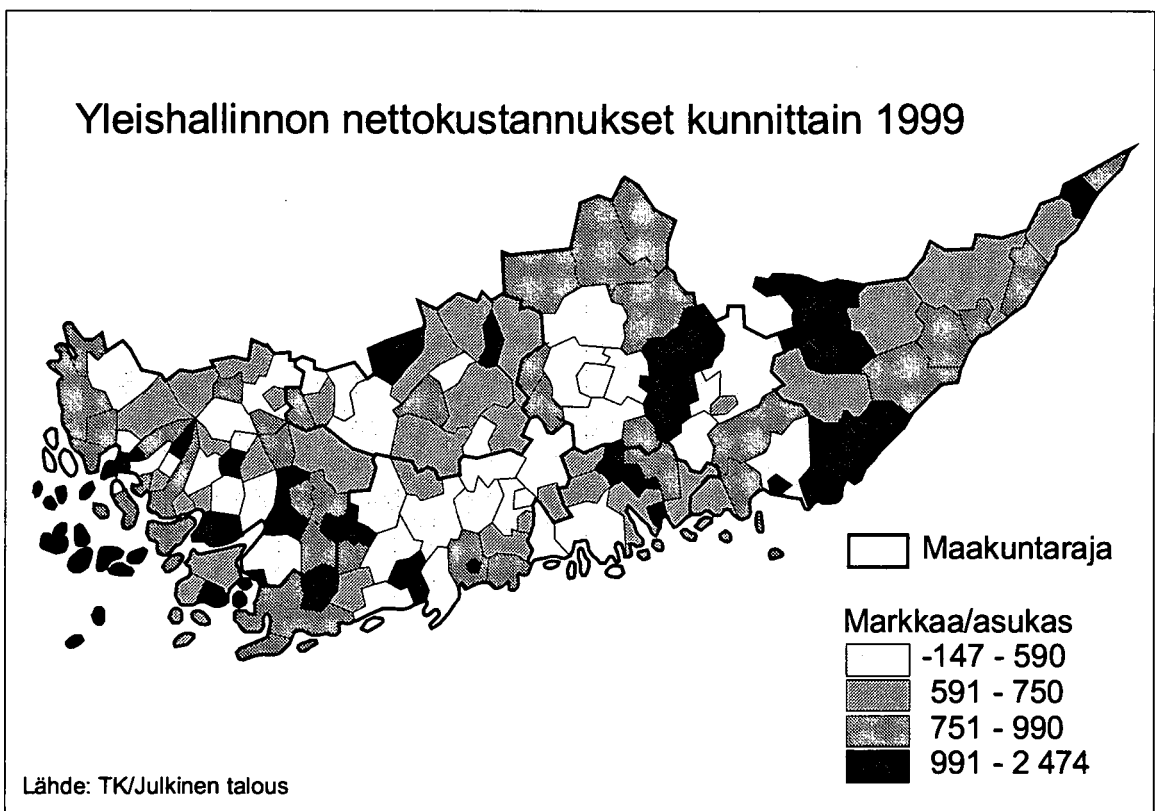
Lähde: TK/Julkinen talous

Markkaa/asukas

Kuva 133b. Lainakanta kunnittain 1999.

Kuva 134. Kunnan henkilökunta kunnittain 1999.

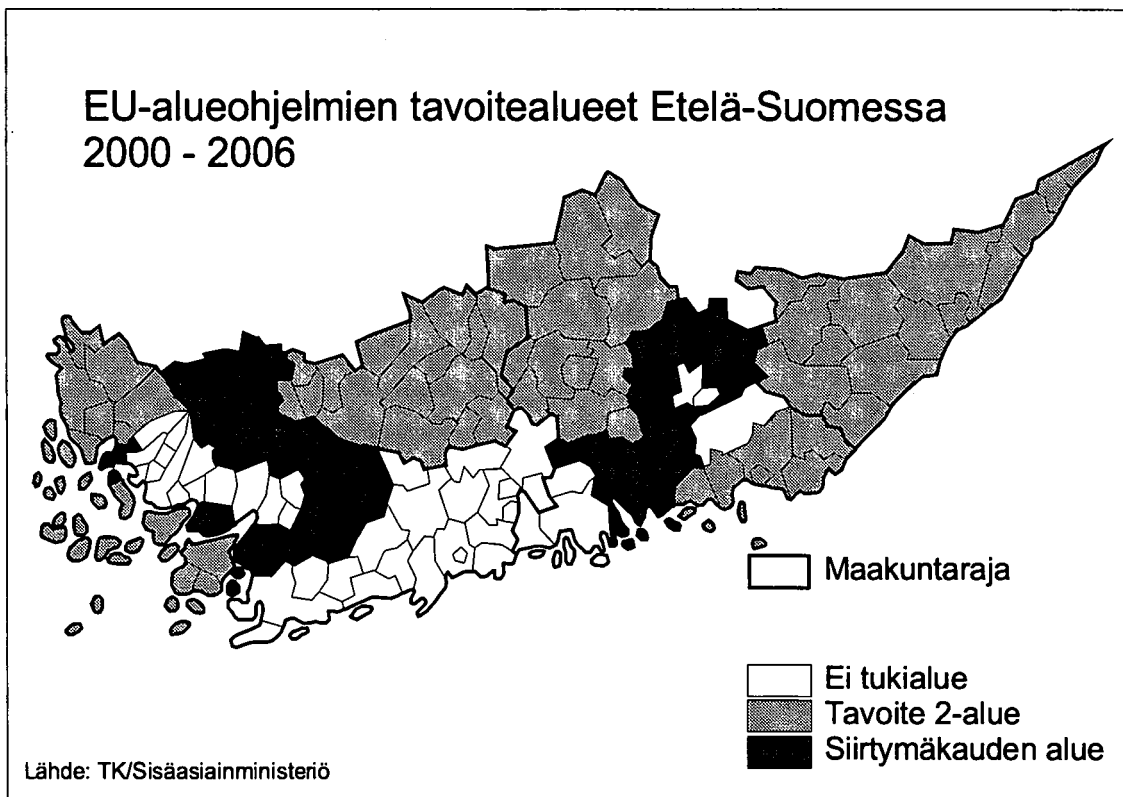

Kuva 135. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 1999.

ALUEPOLITIikka

Kansallisella ja Euroopan Unionin aluepolitiikalla edistetään maan eri osien omista lähtökohdista tapahtuvaa kehitystä ja tuetaan kehitykseltään heikompia alueita. EU:n aluepolitiikan olennaisia osia ovat alue- ja rakennepoliittiset toimenpiteet, joita rahoitetaan yhteisin varoin muodostettujen rakennerahastojen avulla. EU-tuen suuntaamiseksi oikeisiin kohteisiin on sovittu tavoiteohjelmista. Ohjelmakaudella 2000 – 2006 tavoitteita on kolme, joista kaksi on alueellista. *Tavoite 1 -ohjelmalla* tuetaan kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittämistä ja rakenteellista muutosta. *Tavoite 2 -ohjelma* tähtää rakennemuutoksesta kärsivien maaseutu- ja kaupunkialueiden kehittämiseen, ja sen puitteissa Suomessa toteutetaan *Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen tavoite 2 -ohjelmaa*. Siirtymäkauden tukea saavat puolestaan ne edellisellä ohjelmakaudella 2- tai 5b -alueisiin kuuluneet alueet, jotka eivät tällä ohjelmakaudella kuulu tavoite 2 -alueeseen. Tuen suuruus on noin neljännes varsinaisten ohjelma-alueiden tukitasosta (lähde: Sisäasiainministeriö).

Etelä-Suomessa tavoite 2 -alueeseen kuuluu yhteensä 66 kuntaa. Siirtymäkauden tukea saa vuosina 2000 – 2005 kaikkiaan 37 kuntaa, joista suurin osa sijaitsee Varsinais-Suomessa, mutta myös Uudellamaalla, Itä-Uudellamaalla sekä Kymenlaaksossa. 42 näiden maakuntien kunnista ei kuulu kuluvalle ohjelmakaudella EU:n alueellisten tavoiteohjelmien piiriin.

Kuva 136. EU-alueohjelmien tavoitealueet Etelä-Suomessa 2000 – 2006.

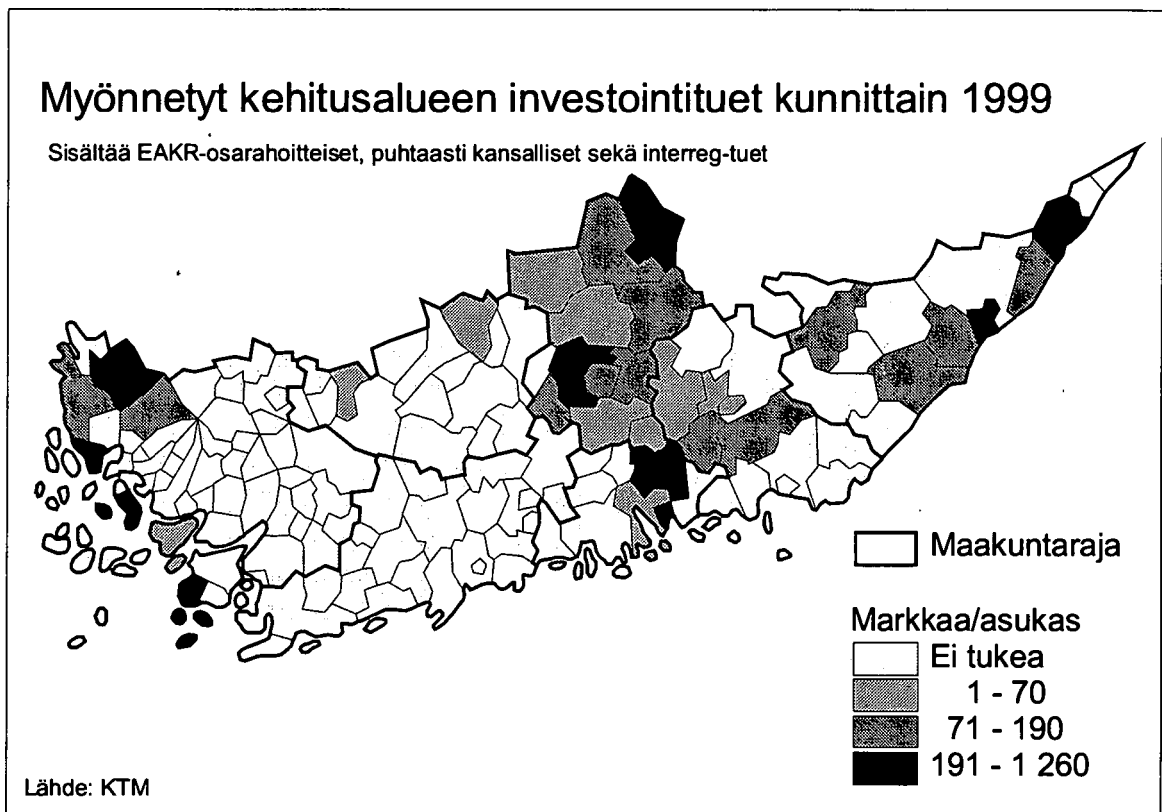
Yritystuet

TE-keskuksen yritysosasto voi osarahoittaa yritysten investointi- ja kehittämishankkeita. Tärkeimmät rahoitusmuodot ovat kehitysalueen investointituki, pienyritystuki, pk-yritysten kehittämistuki, toimintaympäristötuki, kansainvälistymistuki ja energiatuki. Kotimaisten valtion varojen lisäksi TE-keskusten kautta kanavoituu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) varoja.

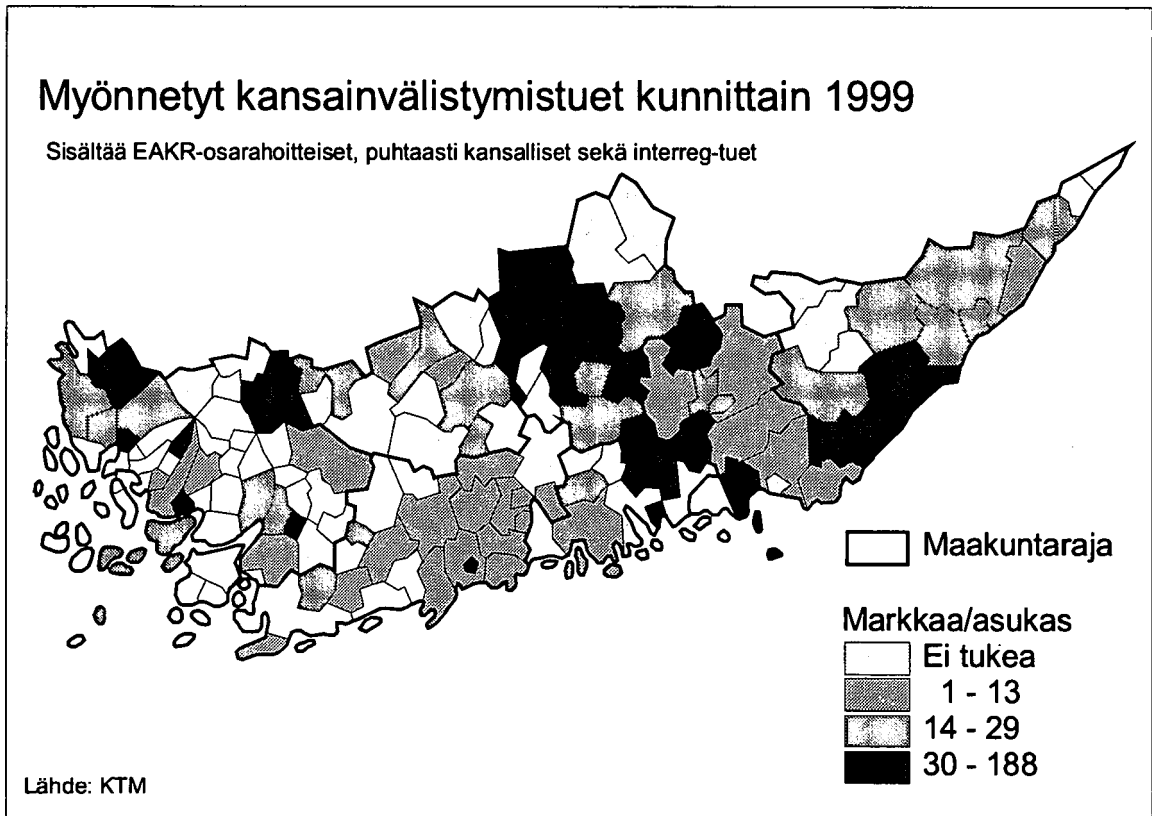
Kehitysalueen investointitukea voidaan myöntää tuotannollisille, matkailualan ja yrityspalveluyrityksille, jotka aloittavat tai laajentavat toimintaansa kehitys- tai rakennemuutosalueella ja joilla on edellytykset kannattavaan toimintaan. *Pk-yritysten kehittämistukea* voidaan myöntää tuotannon, tuotteiden, liikkeenjohdon tai markkinoinnin kehittämishankkeisiin. Tavoitteena on kilpailukyvyyn parantaminen ja kansainvälistymisen edistäminen. Pk-yritykseksi luetaan yritys, jonka henkilöstö on alle 250 ja liikevaihto alle 240 milj. markkaa tai taseen loppusumma alle 162 milj. markkaa. *Pienyritystukea* voidaan myöntää tuotanto-, matkailu- ja yrityspalveluyrityksille, jotka edistävät yritystoiminnan kehitystä erityisesti maaseutu- ja rakennemuutosalueella. Pienyrityksen henkilöstön määrä on alle 50 ja liikevaihto alle 42 milj. markkaa.

Kansainvälistymistuki on tarkoitettu vientitoimintaansa aloittaville tai vahvistaville pk-yrityksille, joilla on riittävät edellytykset menestykselliseen vientitoimintaan. *Tuki yritysten toimintaympäristön parantamiseen* voidaan myöntää koko maassa yhteisöjen, säätiöiden, yritysten ja yksityishenkilöiden hankkeisiin, jotka kehittävät pk-yritysten tarvitsemia palveluja alueella. Tukea myönnetään yritysten tarvitsemien neuvonta-, tutkimus-, laatu-, markkinointi-, tuotekehitys- ja suunnittelupalvelujen kehittämiseen liittyviin hankkeisiin (lähde: TE-keskus).

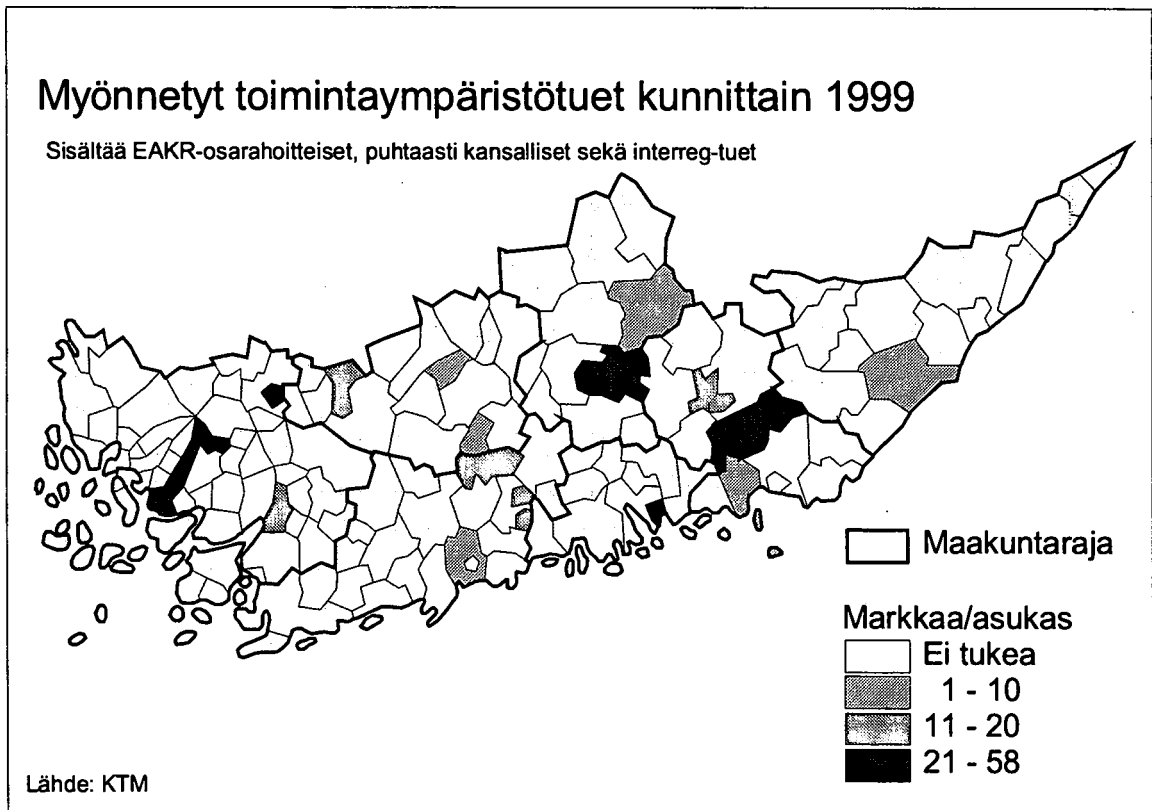
Etelä-Suomen katsauksen alueelle kehitysaluetukea myönnettiin suhteessa eniten Rymättylään, 1 260 markkaa asukasta kohti. Kansainvälistymistukea saatiin eniten Jaalassa (188 mk/as) ja toimintaympäristötukea Nastolassa, Aurassa ja Lahdessa (yli 50 mk/as). 56 kunnan yrityksille näitä tukia ei myönnetty lainkaan. Pienyritys- ja käynnistystukea sekä Interreg -pienyritystukea sai Etelä-Suomessa asukaslukuun nähden selvästi eniten Kustavi. Pk-yritysten kehittämistukea ja Interreg -kehittämistukea myönnettiin puolestaan suhteessa eniten Joutsenoon.

Kuva 137. Myönnetyt kehitysalueen investointituet kunnittain 1999.

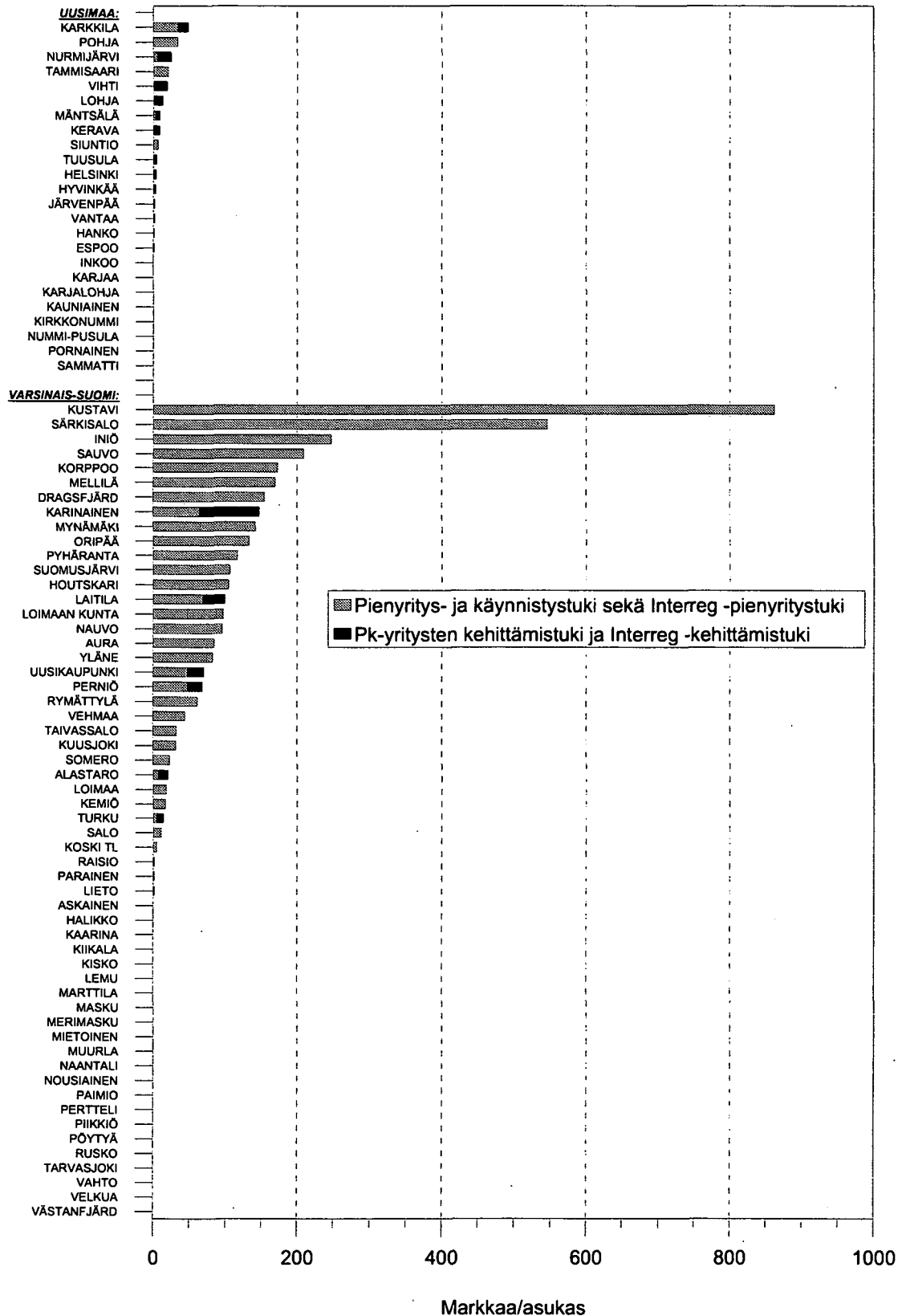
Kuva 138. Myönnettyt kansainvälistymistuet kunnittain 1999.

Kuva 139. Myönnettyt toimintaympäristötuet kunnittain 1999.

Myönnetty pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999

Sisältää EAKR-osarahoitteiset, puhtaasti kansalliset sekä Interreg-tuet

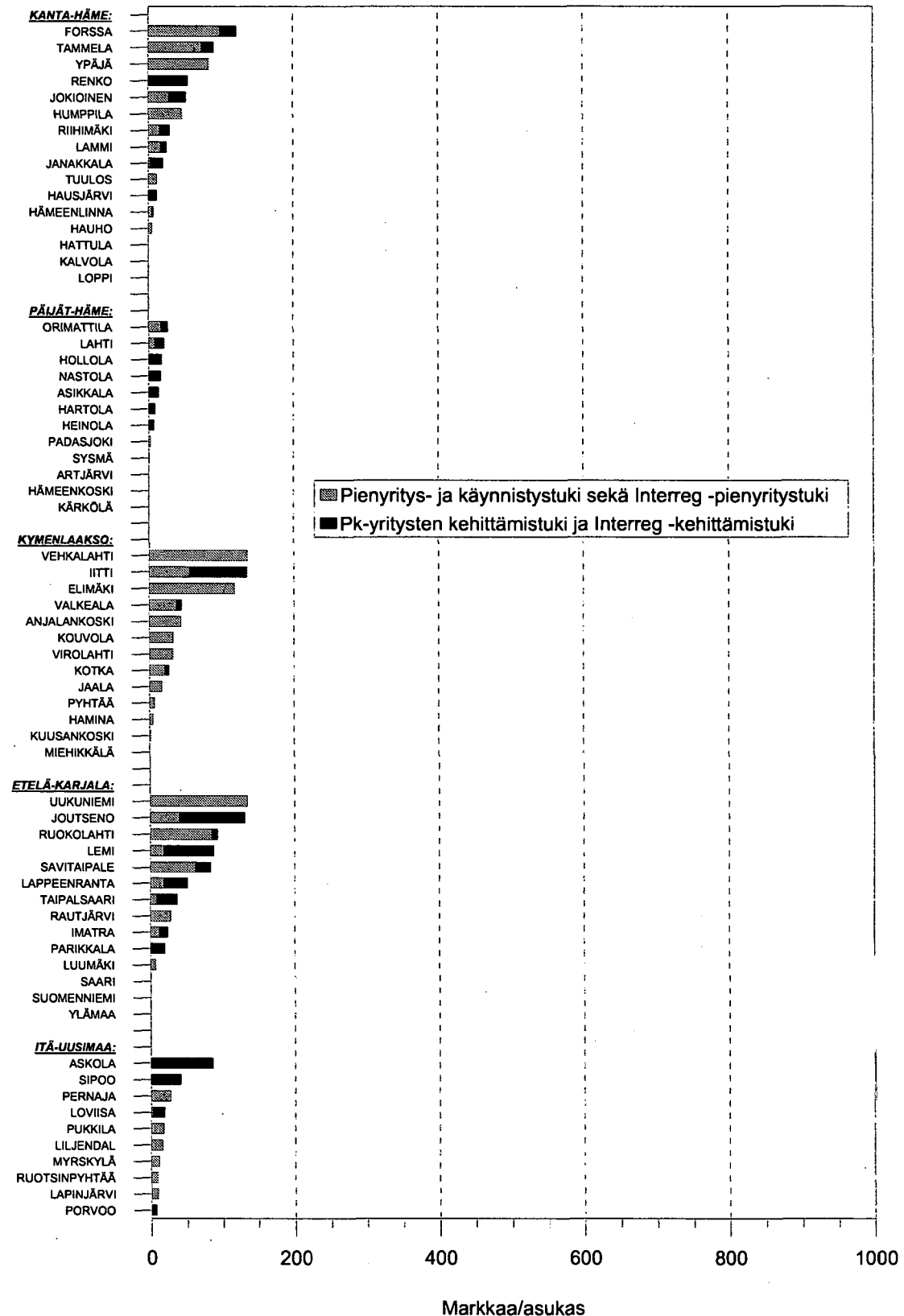

Lähde: KTM

Kuva 140a. Myönnetty pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999.

Myönnettyt pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999

Sisältää EAKR-osarahoitteiset, puhtaasti kansalliset sekä Interreg-tuet

Lähde: KTM

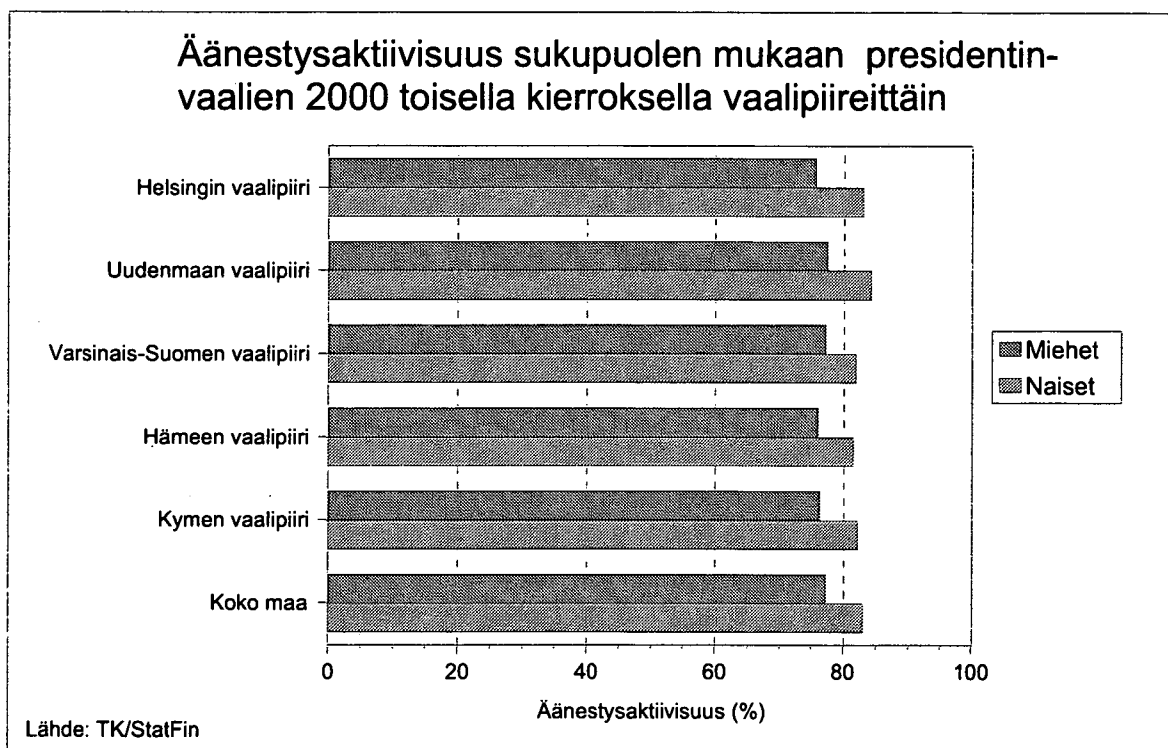
Kuva 140b. Myönnettyt pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999.

VAALIT

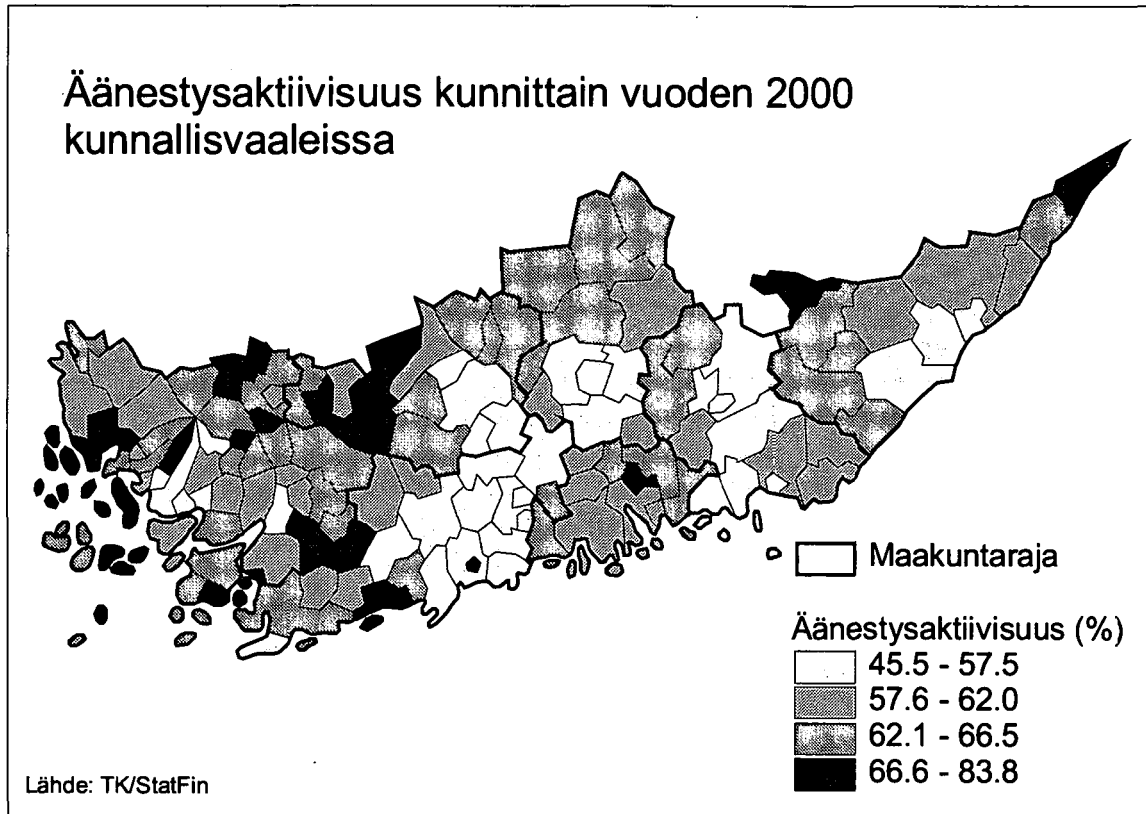
Suomessa toteutettiin vuonna 2000 presidentinvaalit ja myöhemmin samana vuonna kunnallisvaalit. Presidentinvaaleissa 76.9 % äänioikeutetuista äänesti ensimmäisellä kierroksella ja 80.2 % toisella kierroksella. Naiset äänestivät vaaleissa miehiä aktiivisemmin kaikissa vaalipiireissä. Etelä-Suomen alueella korkein äänestysprosentti saavutettiin Uudenmaan vaalipiirissä, 80.9 % vaalien toisella kierroksella. Muissa Etelä-Suomen vaalipiireissä äänestysprosentti jäi alle maan keskiarvon.

Kunnallisvaaleissa äänestysprosentti oli koko maassa 55.8 %, mikä on 5.5 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuoden 1996 kunnallisvaaleissa. Etelä-Suomessa aktiivisimmin äänestettiin Iniössä ja Velkualla, joissa äänestysprosentit olivat 83.8 % ja 82.8 %. Järvenpäässä, Hyvinkäällä, Lahdessa ja Vantaalla sen sijaan alle puolet kuntalaisista käytti äänioikeuttaan. Vantaalla äänestysprosentti oli koko maan alhaisin, 45.5 %.

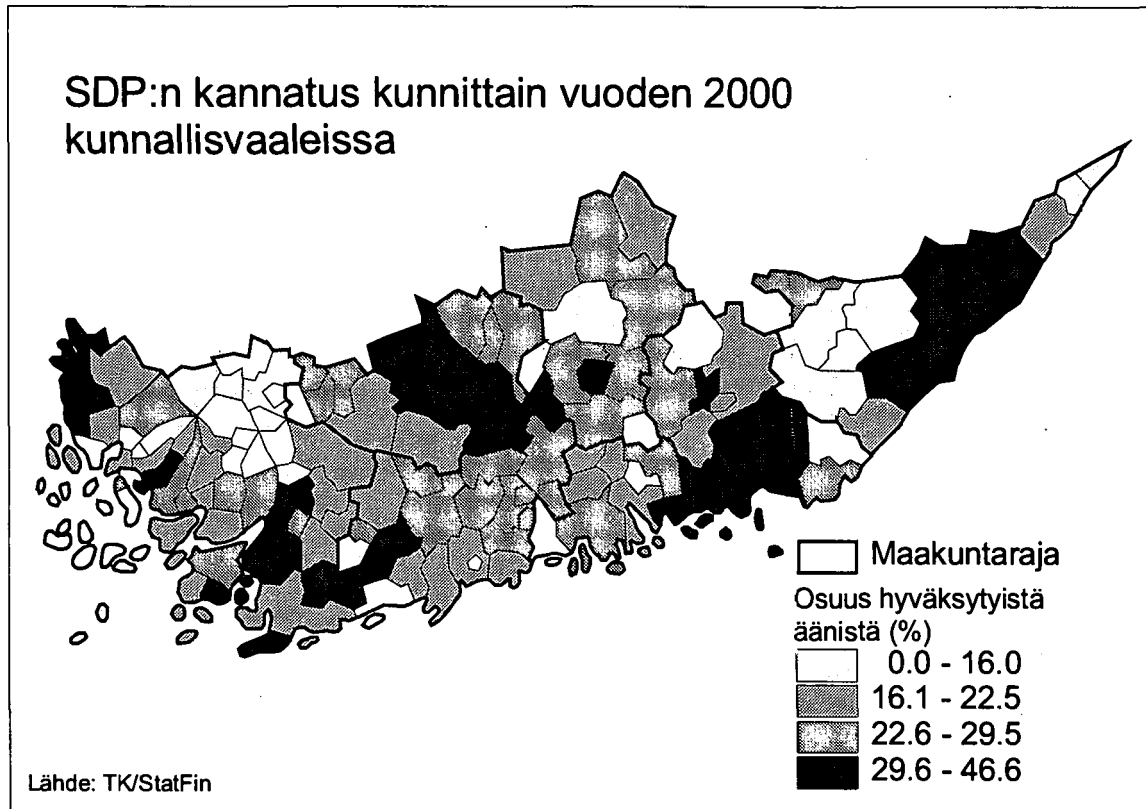
Suomen Keskustan kannatus kunnallisvaaleissa oli alueella suurinta Ylämaalla, missä 74.6 % äänioikeutetuista äänesti Keskustaa. SDP sai suhteellisesti eniten ääniä Kuusankoskella ja Imatralla, yli 46 % annetuista äänistä. Kansallista Kokoomusta äänestettiin eniten Haminassa, Padasjoella ja Naantalissa, joissa Kokoomus sai yli 40 % äänistä. Karkkilassa puolestaan useampi kuin joka neljäs äänesti Vasemmistoliittoa. Vihreän Liiton ehdokkaita äänestettiin koko maassa eniten Helsingissä, missä puolue sai 23.5 % äänistä. Myös 17 muussa Etelä-Suomen kunnassa Vihreät saivat vähintään kymmenesosan annetuista äänistä.

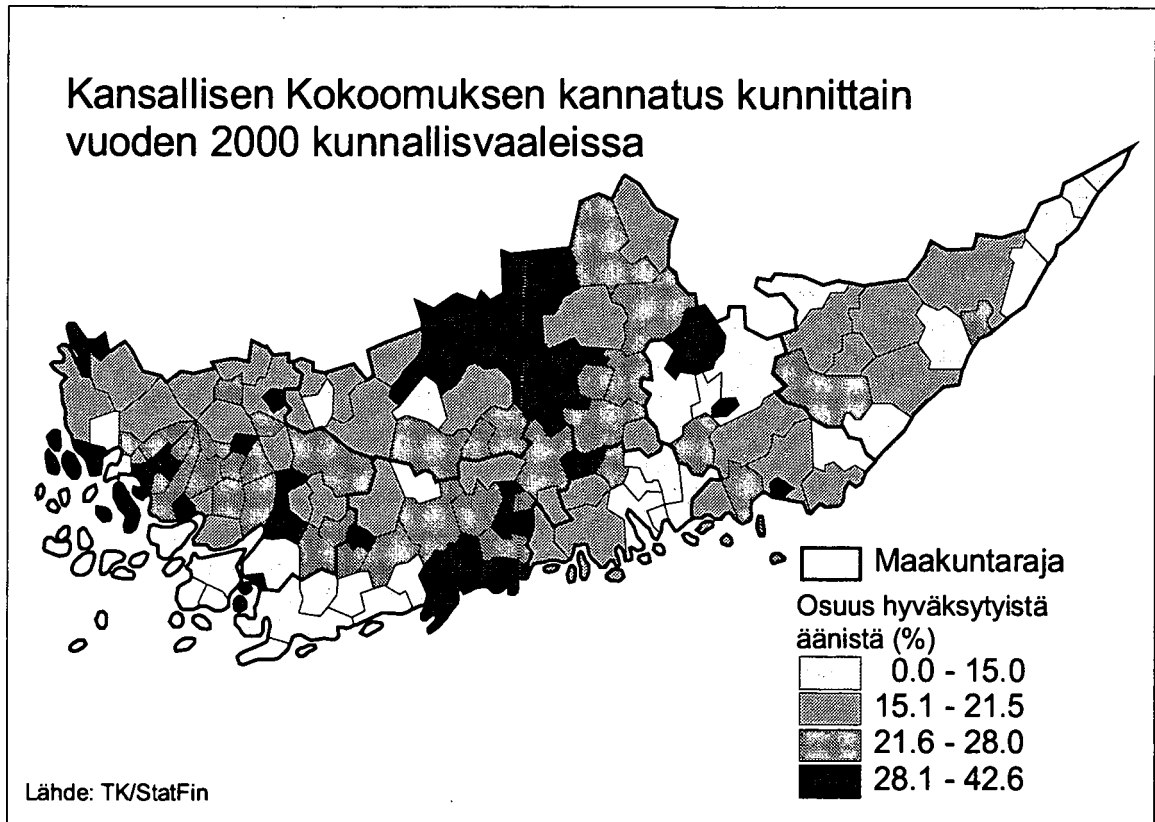
Kuva 141. Äänestysaktiivisuus sukupuolen mukaan presidentinvaalien 2000 toisella kierroksella vaalipiireittäin.

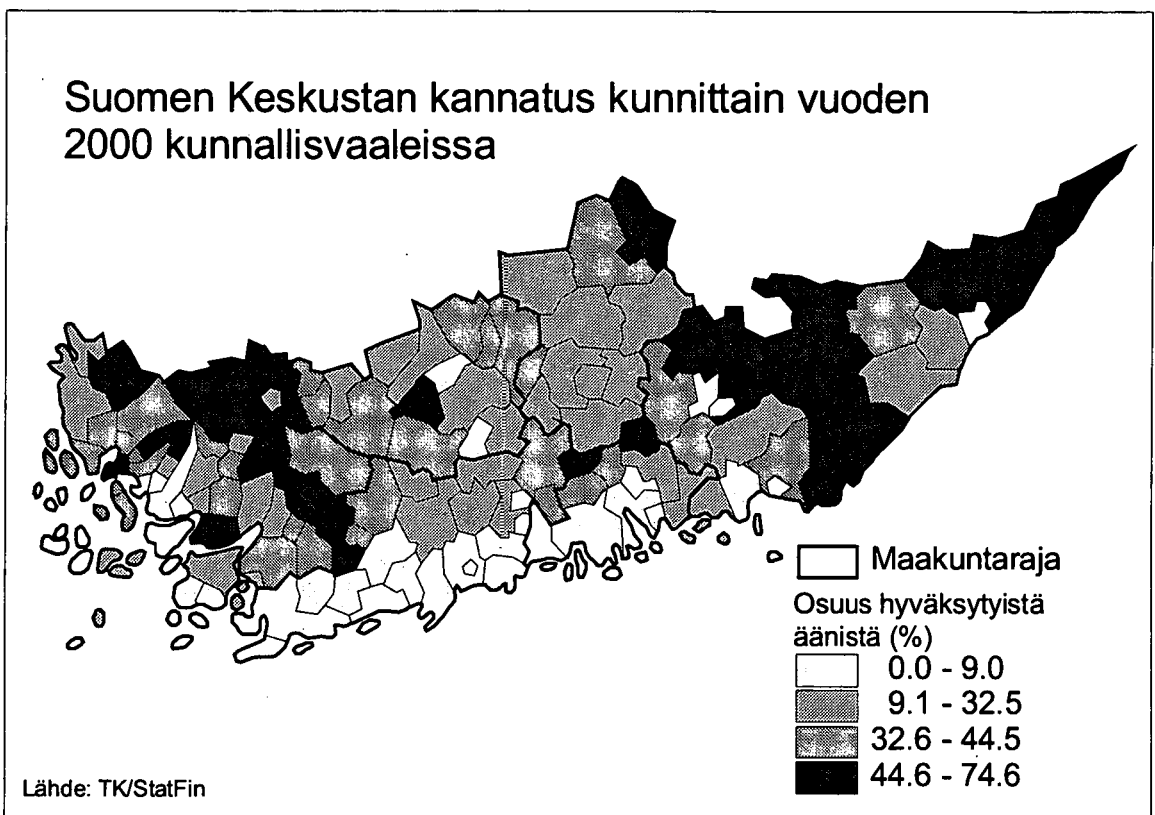
Kuva 142. Äänestysaktiivisuus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

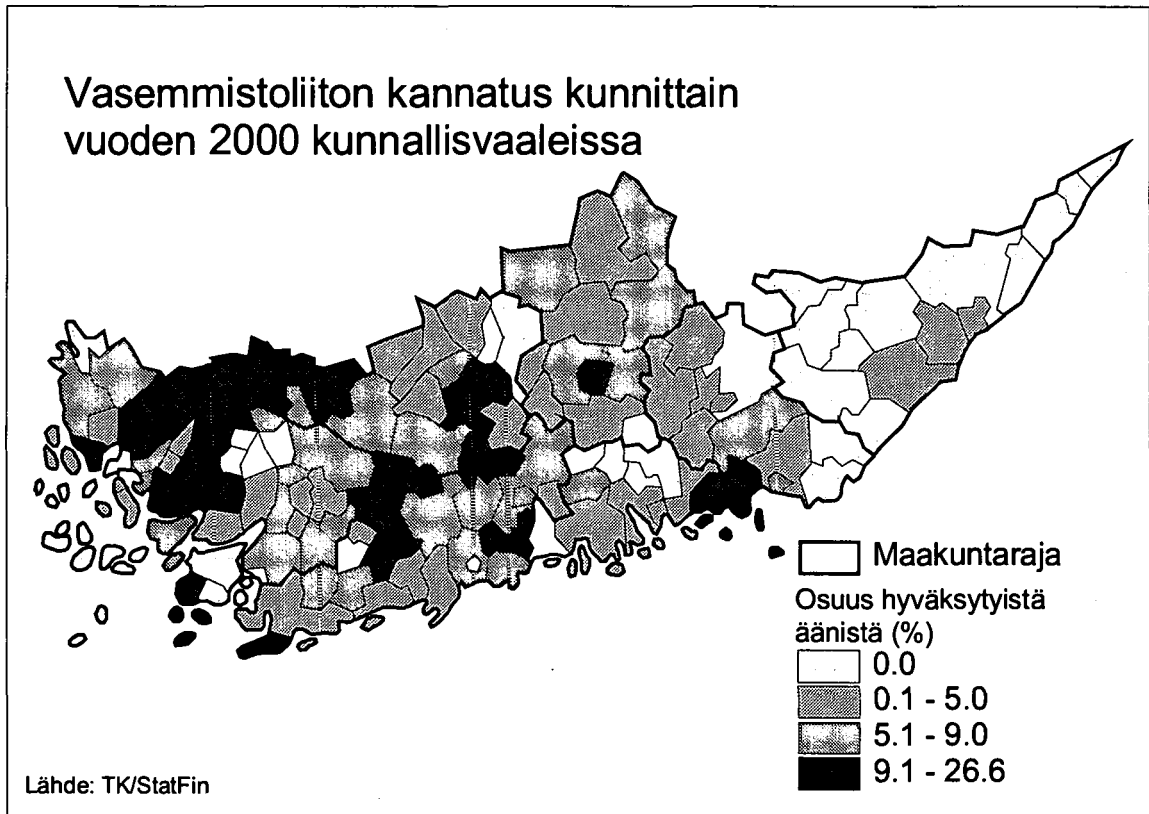
Kuva 143. SDP:n kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

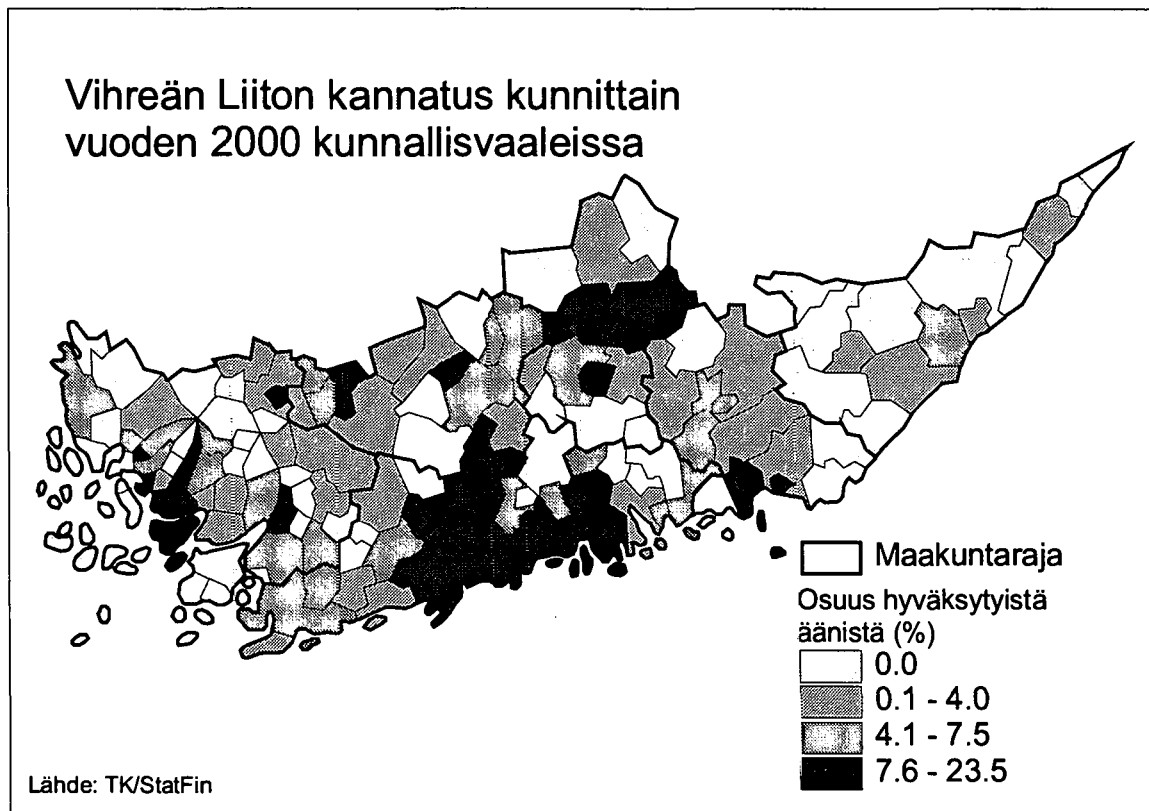
Kuva 144. Kansallisen Kokoomuksen kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

Kuva 145. Suomen Keskustan kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

Kuva 146. Vasemmistoliiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

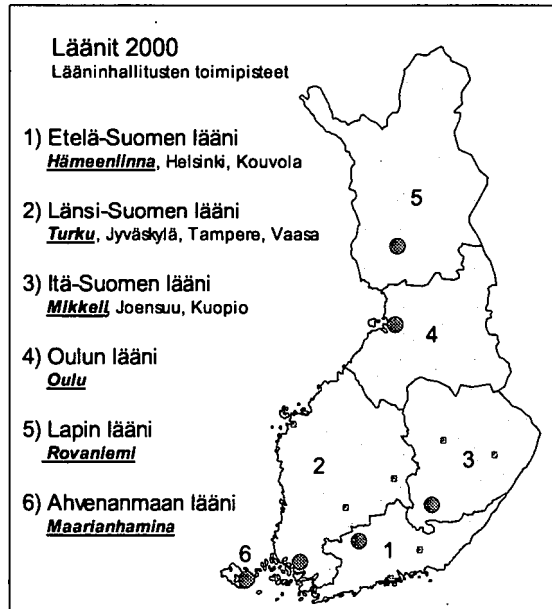
Kuva 147. Vihreän Liiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

LÄÄNIT

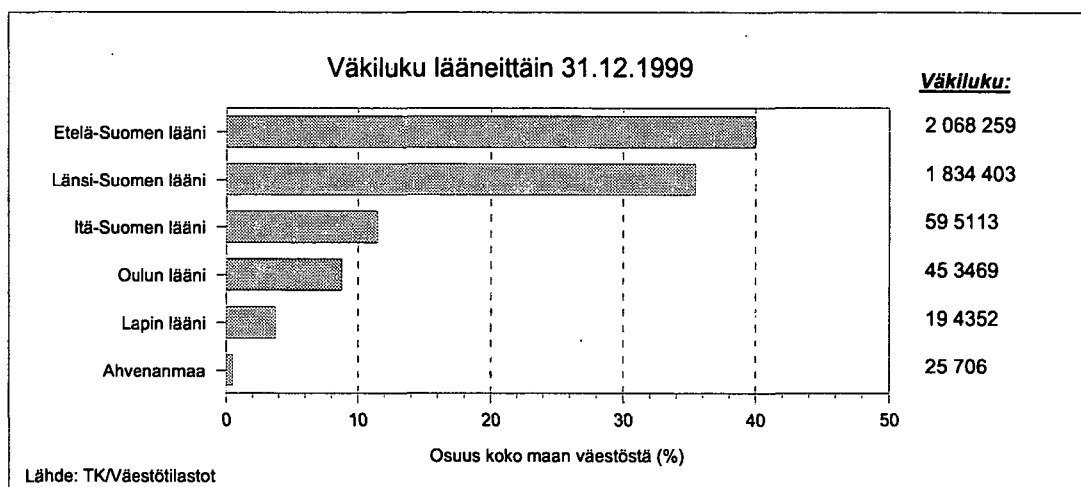
Suomessa on kuusi lääniä. *Etelä-Suomen* lääni käsittää kuusi maakuntaa, joissa on yhteensä 89 kuntaa vuonna 2000. *Länsi-Suomen* lääniin kuuluu yhteensä 205 kuntaa ja seitsemän maakuntaa. *Itä-Suomen* lääni muodostuu kolmesta maakunnasta ja 68 kunnasta. *Oulun* läänissä on kaksi maakuntaa ja 52 kuntaa. *Lapin* läänissä on 22 ja *Ahvenanmaalla* 16 kuntaa.

Kuva B1. Läänit 2000.

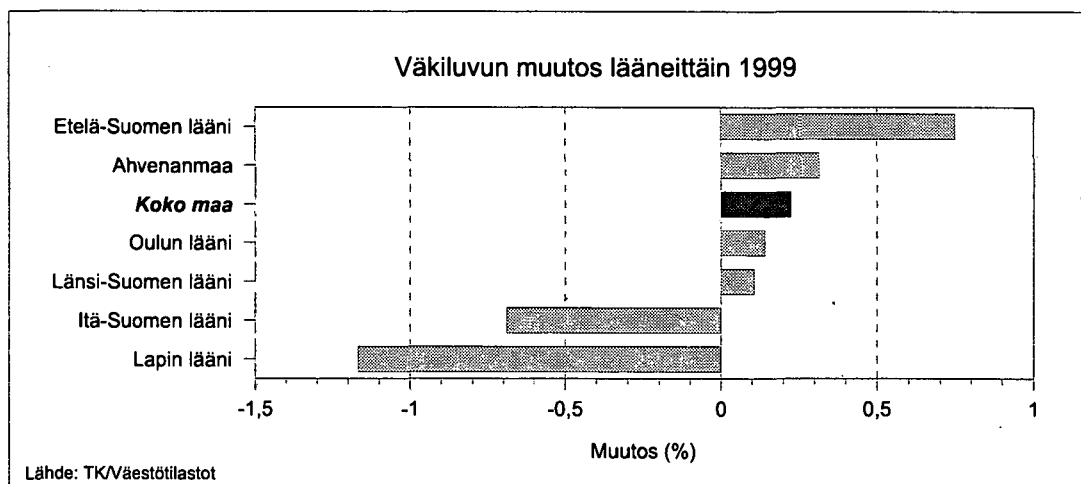
Taulukko 2. Perustietoja lääneistä.

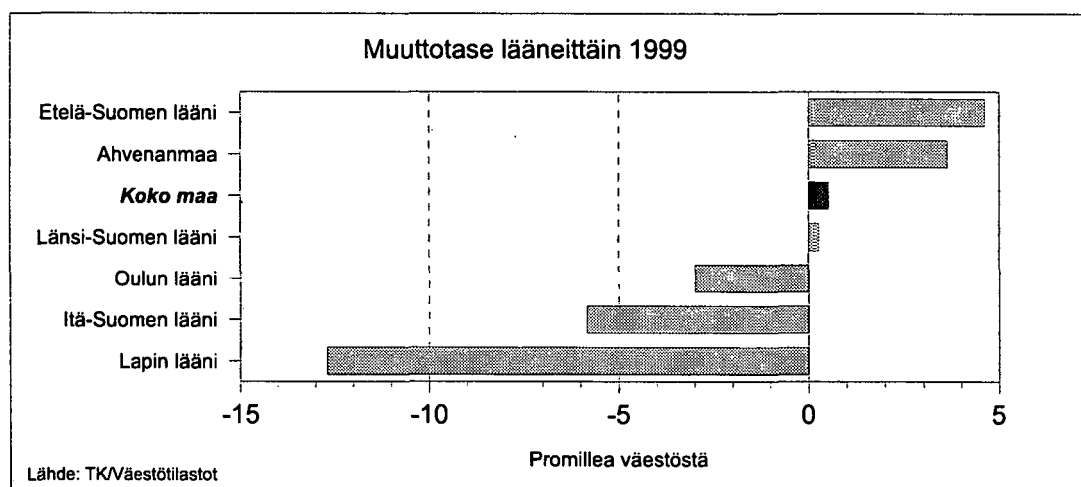
	Etelä-Suomen lääni	Länsi-Suomen lääni	Itä-Suomen lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Ahvenanmaa	Koko maa
Väkiluku 1999	2 068 259	1 834 403	595 113	453 469	194 352	25 706	5 171 302
Syntyneet 1999	23 796	19 863	5 850	5 794	1 984	287	57 574
Kuolleet 1999	18 185	18 559	6 574	3 926	1 804	297	49 345
Kunnassamuutto 1999	227 280	182 813	62 942	51 256	21 477	1 294	547 062
Siirtolaisuuden tulomuutto 1999	7349	4531	965	1013	580	306	14744
Siirtolaisuuden lähtömuutto 1999	6110	3347	690	912	574	333	11966
Syntyneiden enemmitys 1999 (%)	2,73	0,71	-1,21	4,13	0,92	-0,39	1,59
Kunnassamuutto (%)	11,07	9,98	10,5	11,32	10,92	5,05	10,6
Nettomaahanmuutto 1999 (%)	0,6	0,65	0,46	0,22	0,03	-1,05	0,54
0-14 -vuotiaat 1999	374 538	327 948	104 430	94 731	36 558	4 796	943 001
15 - 64 -vuotiaat 1999	1 418 479	1 208 647	388 978	298 584	129 712	16 733	3 461 133
Yli 64 -vuotiaat 1999	275 242	297 808	101 705	60 154	28 082	4 177	767 168
0-14 -vuotiaiden osuus (%) 1999	18,1	17,9	17,5	20,9	18,8	18,7	18,2
15-64 -vuotiaiden osuus (%) 1999	68,6	65,9	65,4	65,8	66,7	65,1	66,9
Yli 64 -vuotiaiden osuus (%) 1999	13,3	16,2	17,1	13,3	14,4	16,2	14,8
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet (%) 1999	26,6	21,2	18,7	20,4	19,2	21,2	22,9
Keskiaasteen tutkinnon suorittaneet (%) 1999	34,0	36,0	37,3	38,4	37,9	33,0	35,6
Peruskoulun varaan jääneet (%) 1999	39,4	42,9	44,0	41,2	42,9	45,9	41,5
Maailojen lkm 1998	17 121	43 928	14 310	8 642	2 340	750	87 091
Toimipaikkojen lukumäärä 1998	100 748	88 966	25 003	17 338	8 846	1 723	242 624
Toimipaikkojen henkilöstö 1998	567 387	408 053	98 481	81 539	31 908	8 144	1 195 512
Toimipaikkojen lukumäärän muutos 1995 - 1998 (%)	17,21	12,38	10,34	10,05	7,86	24,67	13,85
Toimipaikkojen henkilöstön määrän muutos 1995 - 1998 (%)	14,63	12,93	13,2	16,51	6,81	2,56	13,74
Teollisuustoiminnan vienti 1998 (1000 mk)	88 018 000	105 469 700	13 608 600	19 566 800	10 396 200	225 700	237 230 500
Työllinen työvoima 1998 (ennakko)	920 699	741 645	215 560	167 181	68 199	12 251	2 125 535
Työttömät elokuu 2000	105 450	113 469	43 591	31 049	17 997	219	311 786

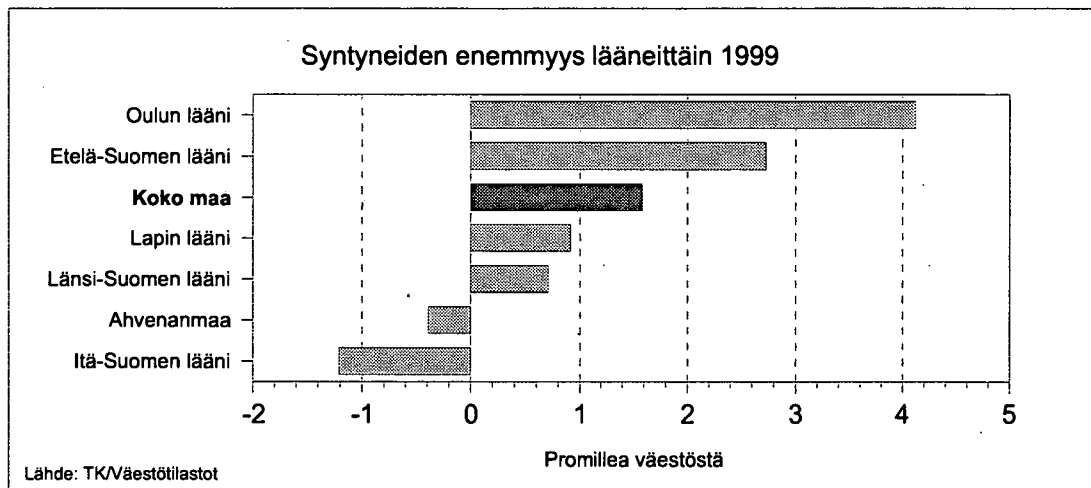
Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.1999.

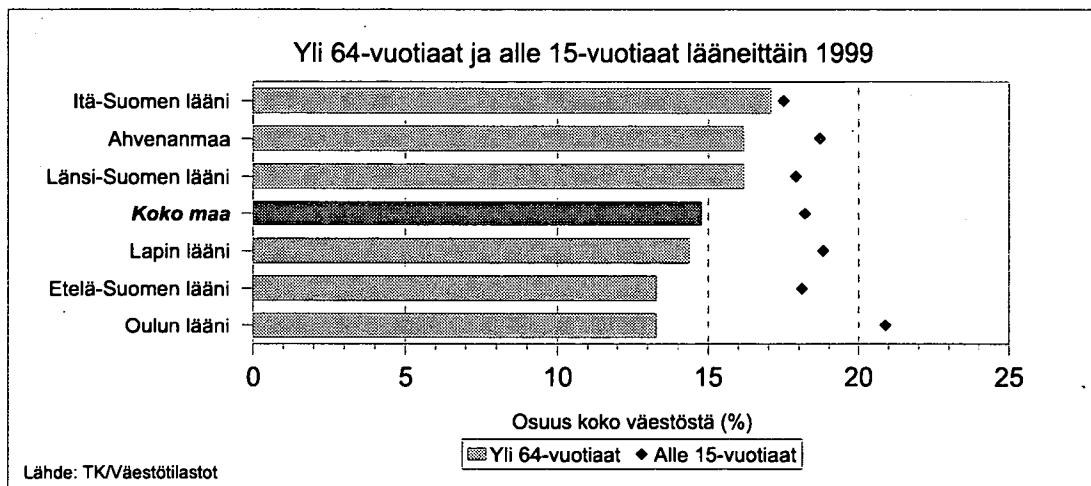
Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 1999.

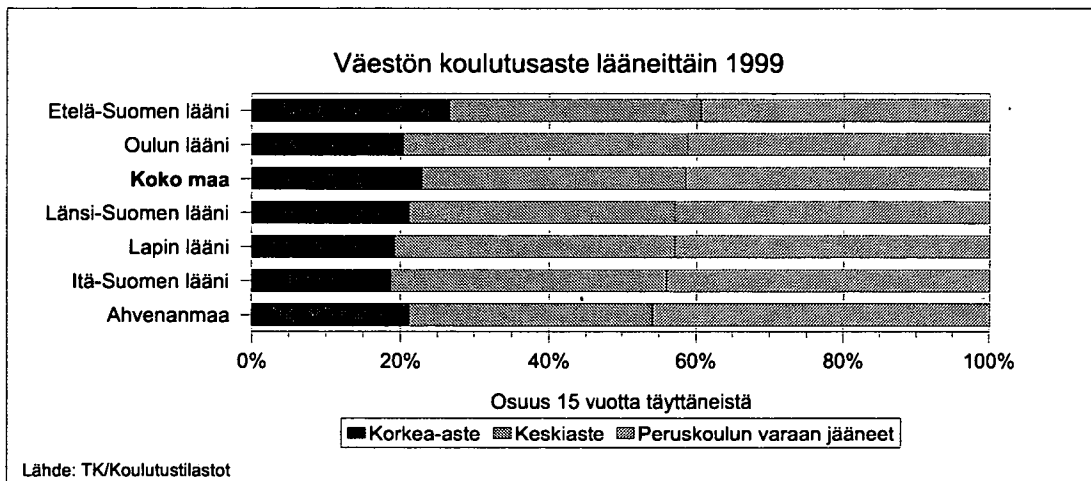
Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 1999.

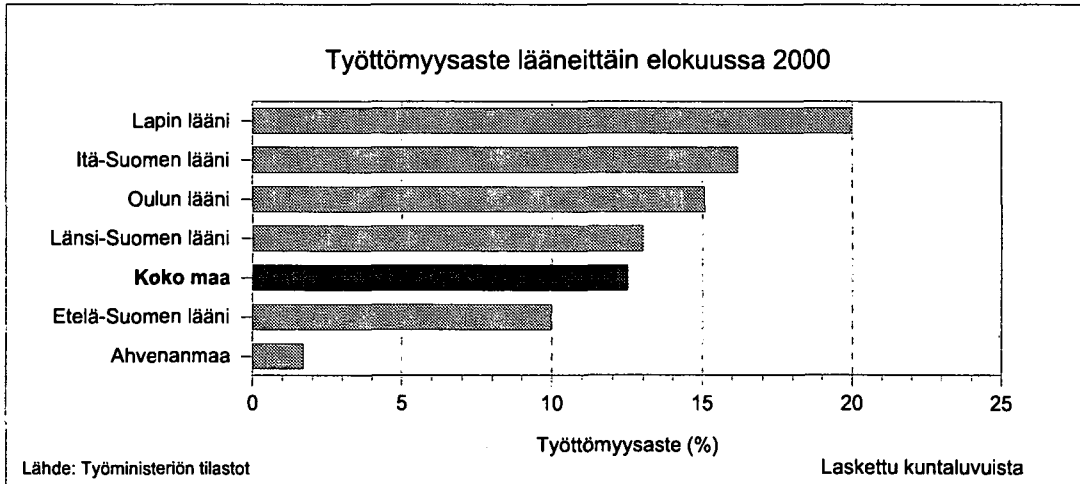
Kuva B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 1999.

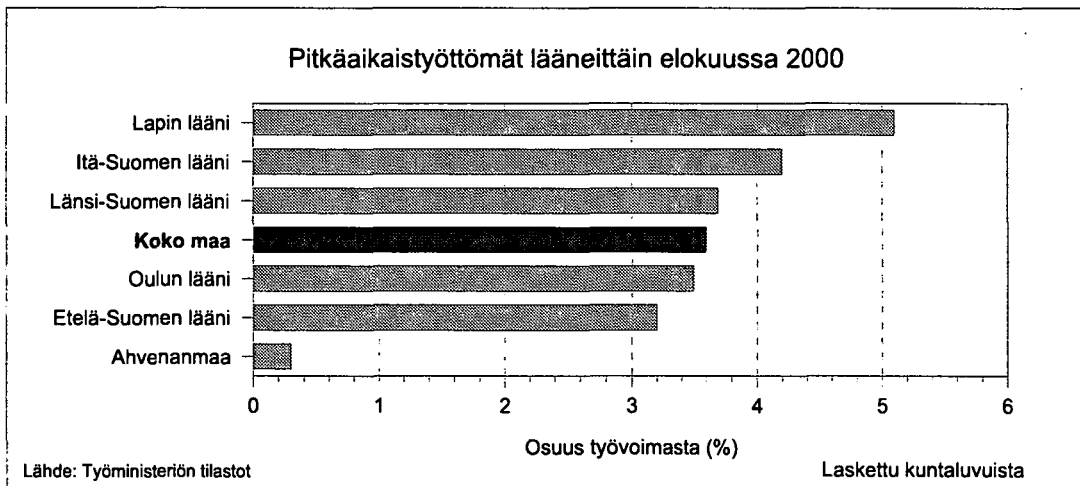
Kuva B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15 –vuotiaat lääneittäin 1999.

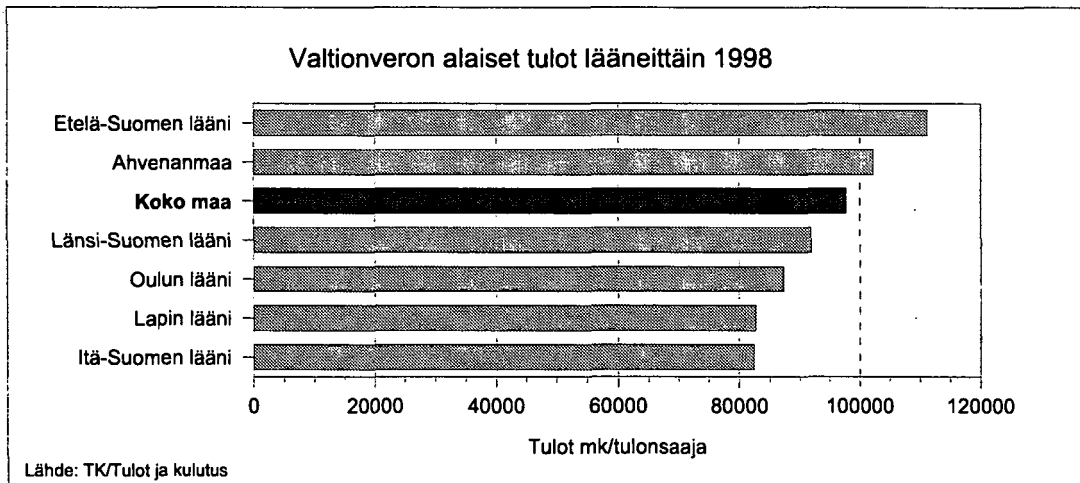
Kuva B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 1999.

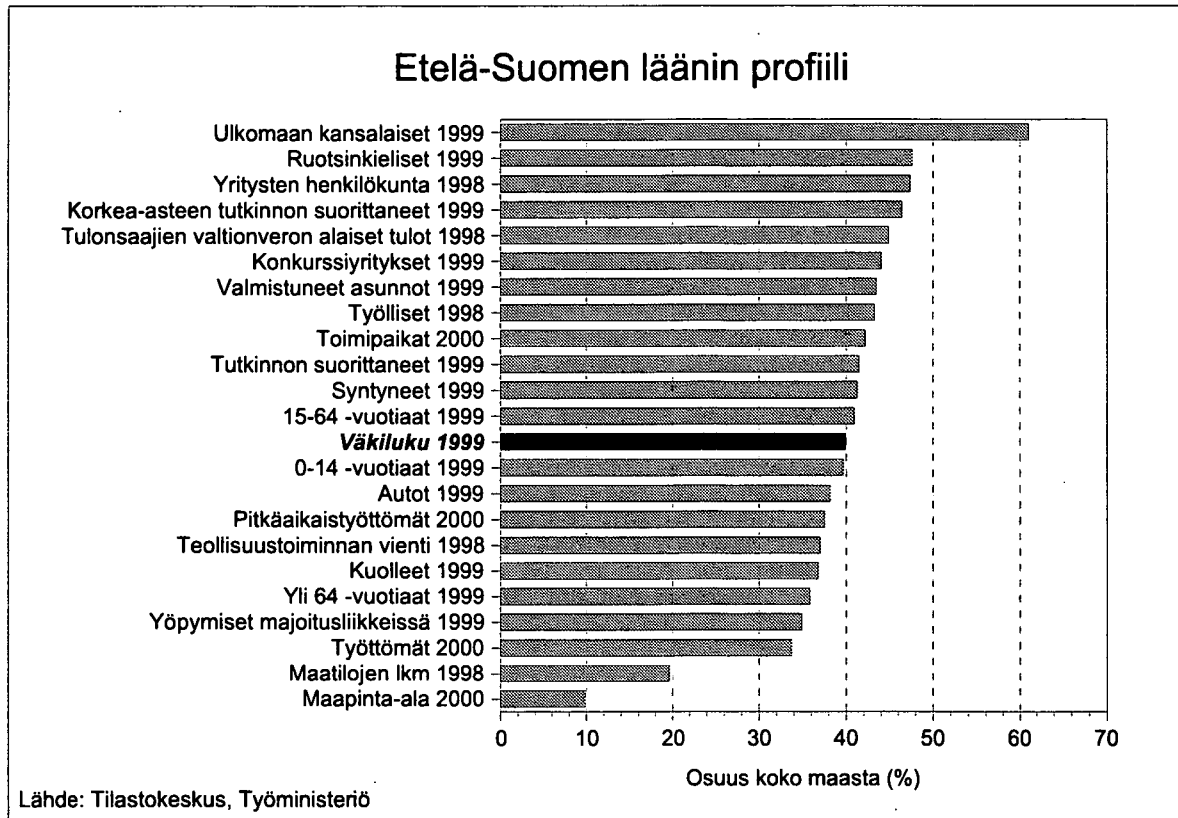
Kuva B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2000.

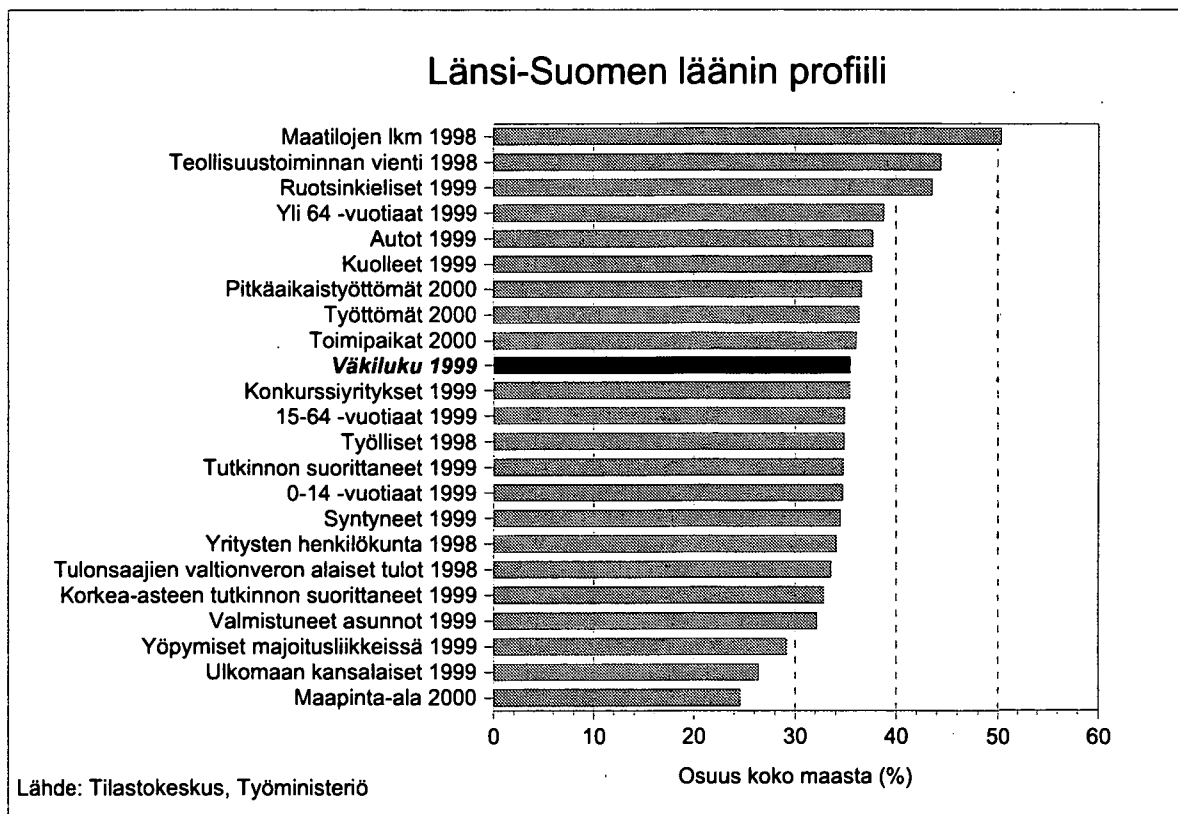
Kuva B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2000.

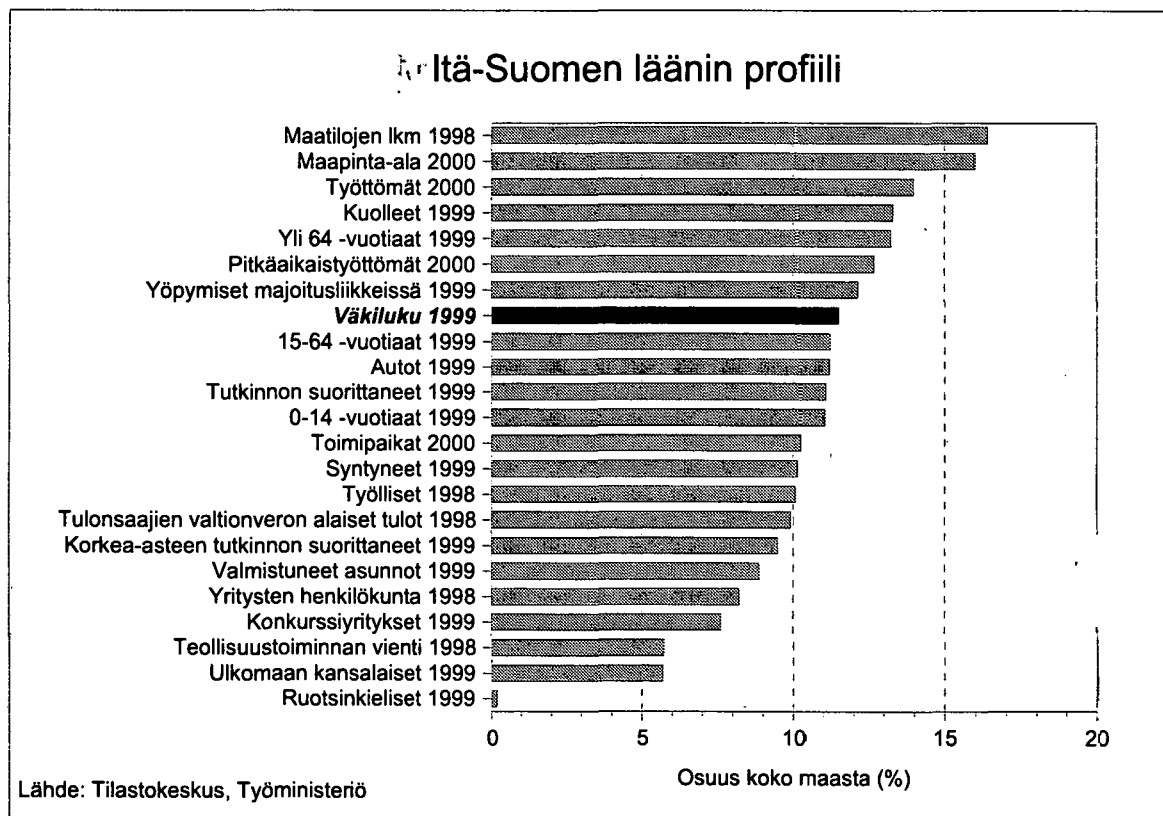
Kuva B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1998.

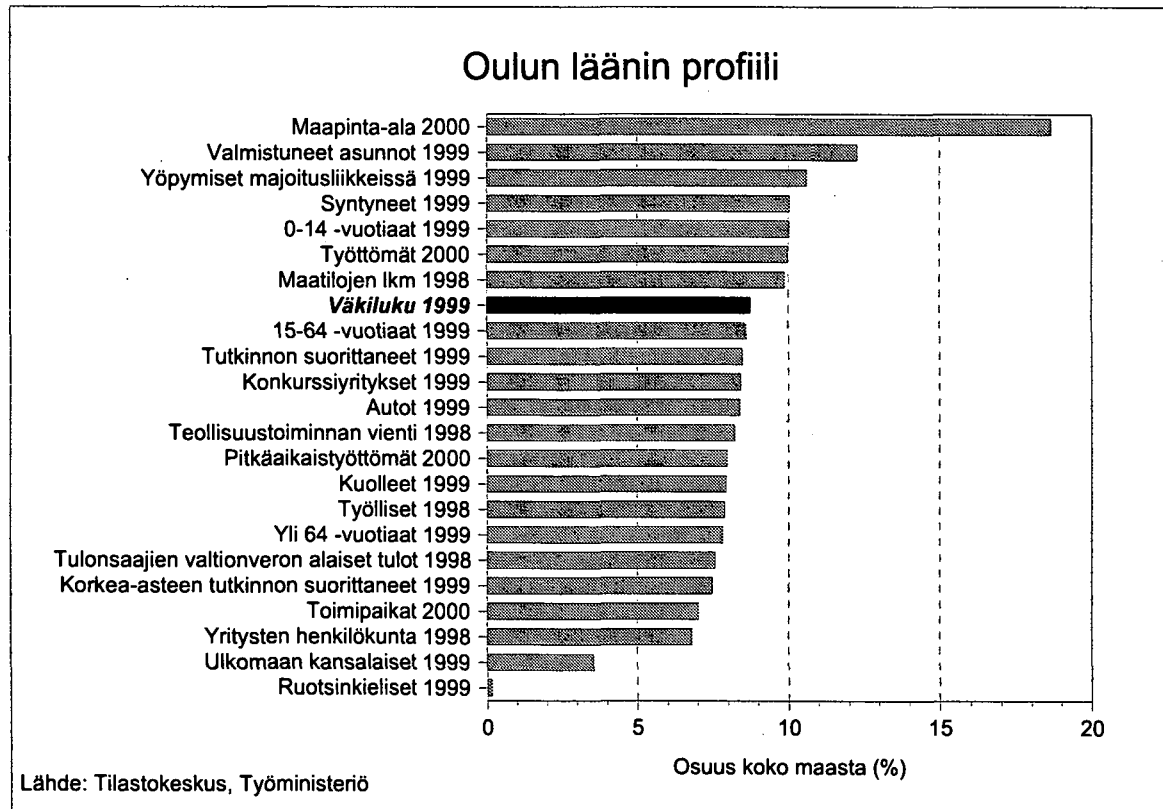
Kuva B11. Etelä-Suomen läänin profiili.

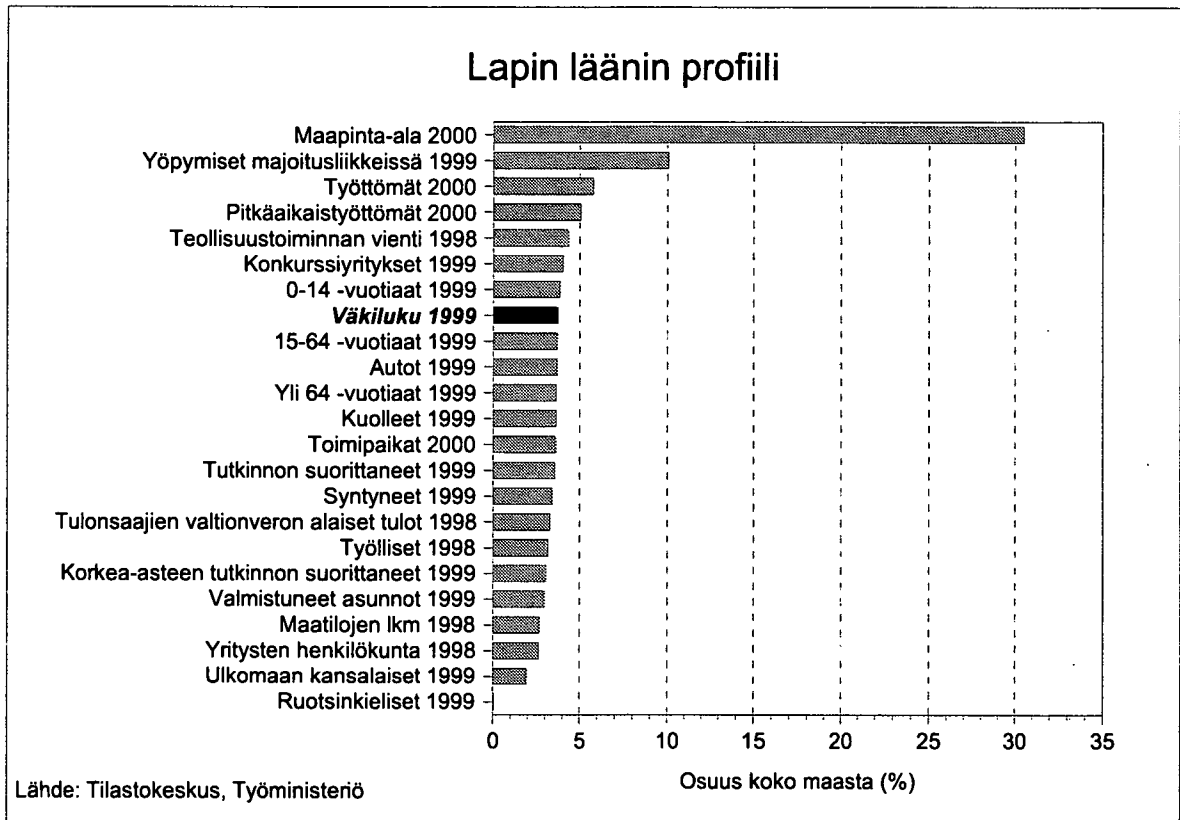
Kuva B12. Länsi-Suomen läänin profiili.

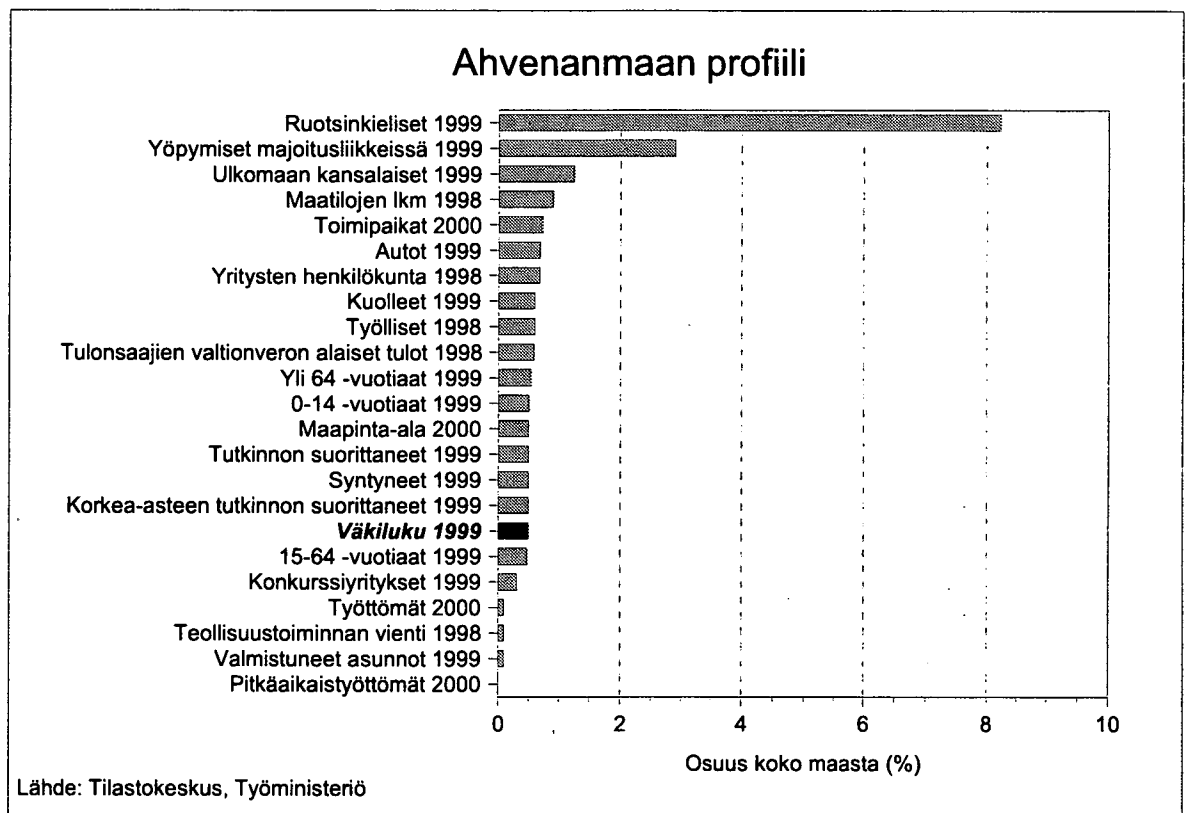
Kuva B13. Itä-Suomen läänin profiili.

Kuva B14. Oulun läänin profiili.

Kuva B15. Lapin läänin profiili.

Kuva B16. Ahvenanmaan profiili.

KÄYTETYT LYHENTEET JA TIETOLÄHTEET

Adato Energia Oy
 BKT = bruttokansantuote
 EAKR = Euroopan aluekehitysrahasto
 EU = Euroopan unioni
 Ilmailulaitos
 KTM = Kauppa- ja teollisuusministeriö
 Kuntafakta = Tilastokeskuksessa kehitetty mikrotietokoneohjelma, johon on koottu tietoja Suomen kunnista.
 Metsähallitus
 NUTS = Nomenclature of territorial units for statistics
 Tielaitos
 TK = Tilastokeskus
 TE-keskus
 Tullihallitus
 Työministeriö
 Sisäasiainministeriö
 StatFin, Kaupunki- ja seutuindikaattorit = Tilastokeskuksen internet-palveluita

KÄYTETYT KÄSITTEET

Ahtaasti asuminen. Asunto määritellään ahtaasti asutuksi ja siinä asuvat henkilöt ahtaasti asuviksi, jos asunnossa asuu normi 3:n mukaan enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiö lasketaan huoneluukuun.

Alueella työssäkäyville tarkoitetaan kaikkia tällä alueella työssäkäyviä henkilöitä riippumatta heidän asuinpaikastaan. Alueella työssäkäyvät muodostavat ns. työllisen päiväväestön, jonka määrää voidaan pitää mittarina alueen työpaikkojen määrälle.

Asutokunta. Kaikki henkilöt, jotka ovat vakinaisesti kirjoilla samassa asunnossa eli joilla on väestön keskusrekisterin henkilörekisterissä sama kotipaikkatunnus, muodostavat asutokunnan.

Bruttokansantuote (BKT). Bruttokansantuoteluvut esitetään tuotannontekijähintaisina kunkin vuoden hintatason mukaan. Maakunnittaisia ja seutukunnittaisia bruttokansantuotetietoja on käytetty sekä markkamääräisinä että alueen asukasmäärään suhteutettuina.

EU-tavoitetukialueita on Suomessa kolme: tavoite 6-, 5b- ja 2-tukialueet. 6-alueetukea kohdennetaan erittäin harvaan asuttujen alueiden kehittämiseen, 5b-tukea maaseudun elinkeinorakenteen monipuolistamiseen ja 2-alueetukea taantuvien teollisuusalueiden kehittämiseen.

Jalostusarvo saadaan vähentämällä tuotannon bruttoarvosta ulkopuolisilta sekä saman yrityksen toisilta toimipaikoilta hankittujen tuotantopanosten arvo, mukaanlukien käyttöomaisuudesta maksetut vuokrat, vähennettynä tai lisätynä polttoaine- sekä aine- ja tarvikevarastojen muutoksella. Hankittuihin tuotantopanoksiin sisältyvät polttoaineiden, sähkön, lämmön, pakkausten, aineiden ja tarvikkeiden korjaus- ja asennustöiden, teetettyjen palkkiotöiden sekä myös palvelusten hankinta. Tuotannon bruttoarvo käsittää omien tuotteiden toimitusten arvon, saadun korvauksen vieraille suoritetuista valmistus- yms. palveluksista (palkkiotyö), muista palveluista saadun bruttokorvauksen (ei-teollisten palveluiden myynti) sekä kauppatavaroiden myynnistä saatujen tuotteiden ja kauppatavaroiden hankintakustannusten erotuksen vähennettynä tai lisätynä valmiste- ja kauppatavaravarastojen sekä varastossa olevien keskeneräisten töiden muutoksella.

Kokonaistuotos on toimipaikkojen tarkasteluajanjakson aikana tuottamien tavaroiden ja palvelusten summa.

Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan.

Koulutustaso on koulutusta kuvaava kolminumeroinen mittainluku, joka on laskettu kunkin 20 vuotta täyttäneestä väestöstä tietyn kaavan mukaan. Mitä pitempi koulutuksen kokonaispituus on, sitä korkeampi on koulutustaso ja sitä suurempi on vastaava lukuarvo.

Kuntaryhmitys. Kaupunkimaiset kunnat: Väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000. **Taajaan asutut kunnat:** Väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000. **Maaseutumaiset kunnat:** Väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 tai väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4000.

Muuttotase on nettomuutto suhteutettuna alueen asukasluukuun.

Nettomuutto on alueen tulomuutto - lähtömuutto.

NUTS (Nomenclature of territorial units for statistics) on EU:n hierarkkinen alueluokitusjärjestelmä, jonka mukaan laaditaan kaikki EU:n alueelliset tilastot: NUTS 1 (Manner-Suomi, Ahvenanmaa), NUTS 2 (suuralueet 6 kpl), NUTS 3 (maakunnat 20 kpl), NUTS 4 (seutukunnat 85 kpl) ja NUTS 5 (kunnat 452 kpl).
Pitkäaikaistyötön on henkilö, jonka työttömyys on kestänyt yli vuoden.

Rakennus on erillinen, sijaintipaikalleen kiinteästi rakennettu tai pystytetty, omalla sisäänkäynnillä varustettu rakennelma, joka sisältää eri toimintoihin tarkoitettua katettua ja yleensä ulkoseinien tai muista rakennelmista (rakennuksista) erottavien seinien rajoittamaa tilaa.

Rakentamisvuodella tarkoitetaan vuotta, jona rakennus valmistui käyttökuntoon.

Seutukunta on kuntien yläpuolelle luotu toiminnallinen välitaso. Niiden rajauksesta on päättänyt Sisäasiainministeriö. Seutukuntia on Suomessa 85 kpl.

Taajamaksi määritellään kaikki vähintään 200 asukkaan rakennusryhmät, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole yli 200 metriä. Taajamien rajauksissa otetaan huomioon asuinrakennusten lisäksi mm. liike-, toimisto- ym. työpaikkoina käytettäviä rakennuksia.

Taajama-aste tarkoittaa taajamissa asuvien osuutta koko väestöstä.

Tutkinnon suorittaneeksi määritellään henkilö, joka on suorittanut perusasteen jälkeisiä tutkintoja. Perusasteen jälkeisiksi tutkinnoiksi katsotaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa loppuun suoritettut tutkinnot, joissa koulutus aika on vähintään 400 tuntia. Työllisyyskoulutuksen osalta tutkinnoksi katsotaan vain työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutusammattiin tai tutkintoon johtaneen koulutuksen suoritus.

Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentahetkellä ovat työllisiä.

Työpaikkaomavaraisuus on alueella olevat työpaikat/työlliset*100. Mikäli alueen työpaikkojen lukumäärä on suurempi kuin työllisten lukumäärä, alueen työpaikkaomavaraisuus ylittää 100 %.

Työttömyysasteella tarkoitetaan työttömän työvoiman prosenttiosuutta koko työvoimasta. Nuorten työttömyysasteella tarkoitetaan alle 25-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutta saman ikäisestä työvoimasta.

Yritystoimipaikat on kunnittain tilastoitu. Toimipaikkoihin sisältyvät sekä yksitoimipaikkaiset yritykset että monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikat.

KUNNALLISTALOUDEN KÄSITTEET:

Kassan riittävyys on $365 \times \text{kassavarat/kassasta maksut}$. Tämä tunnusluku poikkeaa aikaisemmissa tilastoissa käytetyistä kassan riittävyys laskukaavasta. (Kassasta maksut = Henkilöstökulut + palvelujen ostot + aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot tilikauden aikana – varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) + avustukset + muut kulut + alv-takaisinperintä + korkokulut + muut rahoituskulut + käyttöomaisuusinvestoinnit + lainananto + pitkäaikaisen lainojen lyhennykset)

Lainakanta = Vieras pääoma - pitkäaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman ostovelat – lyhytaikaisen vieraan pääoman siirtovelat.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) = $(\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tehtäväkohtaiset käyttökustannukset, käyttötuotot ja nettokustannukset on laskettu seuraavasti: Käyttökustannuksiin on käyttötalouden menoista laskettu yhteen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot ja vyörytyserät. Käyttötuottoihin on käyttötalouden tuloista laskettu yhteen toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus.

Toimintakate muodostuu *toimintatuottojen* (=myyntitulot, maksutuotot, tuet ja avustukset, muut tuotot, valmisteverastojen lisäys tai vähennys, valmistus omaan käyttöön) ja *toimintakulujen* (=henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, varastojen lisäys tai vähennys, avustukset, muut kulut) erotuksesta

Vuosikate muodostuu seuraavasti: *toimintakate* + verotulot ja valtionosuudet - arvonlisäveron takaisinperintä (=käyttökate) + korkotulot + osinkotulot + muut rahoitustuotot – korkokulut – muut rahoituskulut.

Yleishallintoon kuuluvat: Kunnan ylintä päätäntä- ja toimeenpanovaltaa käyttävien hallintoviranomaisten sekä niiden neuvoa antavien ja suunnitteluelinten tehtävät, niiden oheispalvelut, tilat jne, vaalit, yleinen taloushallinto, rahoituksen ja varainhoidon hallintotehtävät, verojen perintä ja tarkastustoimi. Yleishallintoon ei enää kuulu aikaisemmat tehtäväluokat Toimialapalvelut ja Muut sisäiset palvelut.

ETELÄ-SUOMI

1. Läänit ja maakunnat 2000
2. Etelä-Suomen kunnat ja maakunnat 2000
3. Taajama-asteeseen perustuva kuntaryhmittys 2000
4. Seutukunnat Etelä-Suomessa 2000

VÄESTÖ

Väestömuutokset

5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 1999
- 6ab. Väkiluku kunnittain 31.12.1999
- 7ab. Väkiluvun muutos kunnittain 1999
8. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 1999
9. Väkiluvun muutos kunnittain 1999
10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 1999
11. Väestömuutokset maakunnittain 1980 – 1999
12. Syntyneiden enemmisyys kunnittain 1999
13. Muuttotase kunnittain 1999
14. Kunnassamuutto 1999
15. Maakuntien väliset muutot 1999.

Ikä- ja sukupuolirakenne

16. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 1999
- 17ab. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999
18. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 1999
19. Väestön keski-ikä kunnittain 1999
20. Väestön keski-ikä muutos kunnittain 1997 – 1999
- 21ab. Keski-ikä muutos kunnittain 1980 – 1999
22. Sukupuolirakenne kunnittain 1999

Ruotsinkieliset ja ulkomaalaisväestö

23. Ruotsinkieliset kunnittain 1999
24. Ulkomaalaiset kunnittain 1999
25. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 1999
26. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 1999

ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

27. Toimipaikat kunnittain 2000
28. Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000
29. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1998
30. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1998
31. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1998
32. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1998

Elinkeinorakenne

33. Työllinen työvoima maakunnittain 1987 – 1998
34. Elinkeinorakenne maakunnittain 1998

Alkutuotanto

- 35ab. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan
36. Tilojen keskimääräinen pelloala kunnittain 1998
37. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1998
38. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1998
39. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1998

Jalostus

40. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000
- 41ab. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan
42. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 – 1998
43. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1998
44. Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998. Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä
45. Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998. Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä Kymenlaaksossa, Etelä-Karjalassa, Itä-Uudellamaalla ja koko maassa
46. Teollisuustoiminnan henkilökunta kunnittain 1998
47. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1998

Palvelut

48. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 – 1998
49. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 – 1998
- 50ab. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan

Bruttokansantuote ja tulonsaajien tulot

51. Bruttokansantuote asukasta kohti suuralueittain 1997, EU=100
52. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1998
53. Valtionveron alaisen tulojen muutos kunnittain 1997 – 1998.
54. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997, EU=100
55. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997
56. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, milj. mk.
57. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, %

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

58. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1998
59. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 – 1998
- 60ab. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1998*
- 61ab. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000
62. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1998
63. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1991 – 2000
64. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 – 2000
65. Työttömien määrän muutos kunnittain 1998 – 1999
66. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työvoimasta)
67. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työttömistä)

KOULUTUS

68. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 1999
- 69ab. Koulutusaste kunnittain 1999
- 70ab. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999
71. Koulutustaso kunnittain 1999
72. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 1999

TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

73. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999
74. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtävälueittain 1999
75. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 1999
76. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 1999
- 77ab. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999
- 78ab. Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 1999
79. Lasten päivähoidon nettokustannukset kunnittain 1999
80. Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 1999

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

81. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 1999
82. Valmistuneet rakennukset kunnittain 1999
83. Rakennusten keskimääräinen valmistumisvuosi kunnittain 1998
84. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 – 1999
85. Asuntotuotanto kunnittain 1999
86. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 – 2000
87. Asuntojen hinnat kunnittain 1999
88. Asuntokuntien keskipakko kunnittain 1998
89. Ahtaasti asuvat asutuskunnat kunnittain 1998
90. Vuokra-asuminen kunnittain 1998
91. Omistusasuminen kunnittain 1998
- Vapaa-ajan asuinrakennukset
92. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 1999
93. Kesämökkit rakennusvuoden mukaan maakunnittain 1999
94. Kesämökkit maakunnittain 1980, 1990 ja 1999
95. Kesämökkit kunnittain 1999

LIIKENNE JA MATKAILU

96. Henkilöautot kunnittain 1999
97. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 – 1999
98. Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Etelä-Suomen raja-asemilla 1999
99. Kotimaan lentoliikenne Etelä-Suomen suurimmilla asemilla 1986 – 1999

Majoitus- ja ravitsemispalvelut

100. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2000
101. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 – 1999.
102. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 1999
103. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2000
104. Yöpymisvuorokaudet kansallisuuden mukaan maakunnittain 1999
105. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 1999

ENERGIATALOUS

106. Sähkön tuotanto maakunnittain 1996 – 1999
107. Sähkön kulutus maakunnittain 1996 – 1999
108. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 1999
109. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 1999
110. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1998 – 1999
111. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1996 – 1999
112. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1996 – 1999

YMPÄRISTÖN TILA

113. Teollisuuden ja energiahuollon typen oksidien päästöt maakunnittain 1999
114. Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt maakunnittain 1999
115. Teollisuuden ja energiahuollon hiukkaspäästöt maakunnittain 1999
116. Typen oksidien päästöt (No_x) kunnittain 1999
117. Rikkidioksidipäästöt (SO₂) kunnittain 1999
118. Hiukkaspäästöt kunnittain 1999
119. Kansallis- ja luonnonpuistot Etelä-Suomessa 2000

OIKEUSTILASTOT

- 120. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 1999
- 121. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 – 1999
- 122. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 – 1999
- 123. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 1999
- 124. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 1999

KUNNALLISTALOUS

- 125. Veroprosentti kunnittain 2000
- 126. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 – 1998
- 127. Verotulot kunnittain 1999
- 128ab. Verotulot kunnittain 1999
- 129. Toimintakate kunnittain 1999
- 130. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 1999
- 131. Kassan riittävyys kunnittain 1999
- 132ab. Vuosikate kunnittain 1999
- 133ab Lainakanta kunnittain 1999
- 134. Kunnan henkilökunta kunnittain 1999
- 135. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 1999

ALUEPOLITIikka

- 136. EU-alueohjelmien tavoitealueet Etelä-Suomessa 2000 – 2006
- 137. Myönnetyt kehitysalueen investointituet kunnittain 1999
- 138. Myönnetyt kansainvälistymistuet kunnittain 1999
- 139. Myönnetyt toimintaympäristötuet kunnittain 1999
- 140ab. Myönnetyt pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999

VAALIT

- 141. Äänestysaktiivisuus sukupuolen mukaan presidentinvaalien 2000 toisella kierroksella vaalipiireittäin
- 142. Äänestysaktiivisuus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
- 143. SDP:n kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
- 144. Kansallisen Kokoomuksen kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
- 145. Suomen Keskustan kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
- 146. Vasemmistoliiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
- 147. Vihreän Liiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa

LÄÄNIT

- B1. Läänit 2000
- B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.1999
- B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 1999
- B4. Muuttotase lääneittäin 1999
- B5. Syntyneiden enemmyys lääneittäin 1999
- B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15 –vuotiaat lääneittäin 1999
- B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 1999
- B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2000
- B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2000
- B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1998
- B11. Etelä-Suomen läänin profiili
- B12. Länsi-Suomen läänin profiili
- B13. Itä-Suomen läänin profiili
- B14. Oulun läänin profiili
- B15. Lapin läänin profiili
- B16. Ahvenanmaan profiili

Etelä-Suomen katsaus 2000 antaa päättäjille ja muille tiedontarvitsijoille tuoretta ja valmiiksi muokattua aluetietoa Etelä-Suomesta. Katsaus sisältää noin 160 havainnollista diagrammia ja kuntapohjaista teemakarttaa, joissa esitetään tietoa Etelä-Suomen

- väestöstä
- elinkeinoelämästä
- bruttokansantuotteesta
- työllisyydestä
- koulutuksesta
- rakentamisesta ja asumisesta
- terveys- ja sosiaalipalveluista
- liikenteestä ja matkailusta
- rikollisuudesta
- energiataloudesta
- ympäristöstä
- kunnallistaloudesta
- aluepolitiikasta

Katsaus sisältää myös 18 diagrammikuvaa käsittävän läänien vertailun. Julkaisussa olevia kuvia tai kuvien pohjana olevaa tilastoaineistoa voi tilata Tilastokeskuksen aluepalvelutoimistoista. Kuvat on saatavana myös värikalvoina. Paperiversion ohella julkaisu on saatavana myös sähköisessä muodossa. Tutustu palveluun osoitteessa: www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus.

Vastaavan tietosisältöisinä tuotetaan myös Pohjois-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset.

Katsauksen on tuottanut Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelu.

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

Julkaisujen myynti: Tilastokeskus

Aluepalvelut:	puhelin	faksi	sähköposti
Oulu	(08) 537 2046	(08) 537 2047	oulu.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Seinäjoki	(06) 414 4539	(06) 423 3696	sjoki.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Tampere	(03) 3141 5900	(03) 3141 5950	tampere.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Turku	(02) 274 3430	(02) 274 3440	turku.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Myyntipalvelu	(09) 1734 2011	(09) 1734 2474	myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

ISSN 1239-7474
ISBN 951-727-749-0
Tuotenro: 9732

